

SVERIGES AMBASSAD

BRYSSEL

1990-04-10

P 2

900425

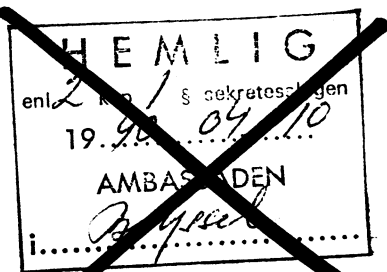
A + bil 1 t amb Moskva, nr 44

Rel I, Hallqvist Boh

Exp: 900425

Departementssekreterare
Lennart Linnér

Utrikesdepartementet

HEMLIG

INKOM UD		
1990-04-18		
AVD.	GR.	MAL
P	2	Eu I

Belgiska Wallenberg-kommittén

(2 bil)

Broder,

Ordföranden i belgiska Raoul Wallenberg-kommittén, advokat Simone Lucki, besökte mig igår för att meddela följande.

Utrikesminister Eyskens hade tagit upp Wallenberg-ärendet med Sjevardnadse i samband med dennes besök i Bryssel i december förra året. Lucki hade också bett att få sammanträffa med Sjevardnadse men hade endast fått träffa en representant (Afansievski?) för sovjetiska UM. Denne hade velat avfärda Lucki med att hänvisa till att Wallenberg ju var död sedan lång tid tillbaka. Lucki hade dock på sitt sedvanliga kraftfulla sätt argumenterat för saken. Det hela hade slutat med att vederbörande lovat att inom tre veckor tillställa Lucki den senaste dokumentationen i fallet Wallenberg. Materialet hade emellertid inte överlämnats förrän i slutet av mars och då till Eyskens.

Sedermera hade även Lucki erhållit materialet från den sovjetiska ambassaden och därvid haft ett två timmar långt samtal med det sovjetiska ambassadrådet, som till slut sagt att "det vore ju bra om Wallenberg kunde befrias, det är ju trots allt ett människoliv". (En av Luckis hypoteser är att Wallenberg hålls inspärrad i något slags specialläger, eventuellt med personer som varit inblandade i Katyn-massakern.)

I samband med att ordföranden i den sovjetiska högsta domstolen (Smolencev?) besökte Belgien i oktober hade Lucki fått denne att lova att han skulle personligen gå igenom allt material som kunde finnas i Sovjetunionen. Denne hade dock inte senare avhört i ärendet. Den sovjetiska ambassaden vinnlade sig emellertid om att försöka uppvisa en positiv attityd och ambassadrådet hävdade att undersökningarna i ärendet fortsatte. Vad som i själva verket gjordes var dock svårt att veta. Lucki hoppades så småningom få till stånd ett möte med åklagaren vid högsta domstolen i Sovjetunionen (Soukharev?). Det gällde allmänt att försöka hålla trycket uppe mot Sovjetunionen inför MR-konferensen i Moskva. Den sovjetiska ledningen borde bringas att inse att det låg i dess eget intresse att skapa största möjliga klarhet i Wallenbergs öde. Ett seriöst försök i denna riktning skulle ju bidra till att förbättra den nuvarande sovjetiska ledningens anseende. Det var Luckis förhoppning att även den svenska regeringen skulle göra vad som stod i dess makt för att övertyga ryssarna om detta.

Lucki redovisade även ett antal försök att engagera Mitterand i frågan. Ett stort antal brev till Mitterand under dennes tid som EG-ordförande hade emellertid blivit obesvarade. Kunde det tänkas att ambassadör Lidbom skulle kunna förmå Mitterand att engagera sig i ärendet?

./1

För ögonblicket koncentrerade sig Lucki på att förmå EG-parlamentet att anta bifogade resolution i Wallenberg-ärendet. Som synes går den ut på att förmå sovjetiska vederbörande att tillåta en internationell expertkommission att gå igenom sovjetiska arkiv samt att offentligen i Sovjetunionen efterlysa informationer om Wallenbergs öde.

Lucki säger sig överallt få frågan: men vad gör den svenska regeringen? Trots sina nära kontakter med Guy von Dardel m fl säger hon sig inte vara i stånd att lämna ett tillfredsställande svar på denna fråga. Jag bemödade mig om att övertyga Lucki att vi för vår del hittills gjort allt som stått i vår makt för att bringa klarhet i saken med sovjetiska vederbörande. Jag tillade att det säkert var värdefullt att man också från belgiskt och europeiskt håll vid kontakterna med Moskva markerade vilken vikt man tillmäter saken. Kanske kunde den tilltagande öppenheten i Moskva trots allt så småningom leda till att nya uppgifter framkom. Jag lovade att underrätta Lucki om något nytt framkom på svenskt håll.

./2

Lucki var inte säker på om det material som tillställts henne från sovjetiska ambassaden här var identiskt med det material som överlämnats till familjen vid dess besök i Moskva härförleden. Kan någon ta sig en titt på detta? Fotokopia bifogas.

Din hustru

Henrik Liljegen

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-04-28 19		
Red	Gr	Blå
P	2	Eu

POL

AMBASSADEN MOSKVA

1990-04-19

UD STOCKHOLM

✓ FOER POL 1

En
M

RE WALLENBERG

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERG

MID (RYMKO) HAR IDAG MEDDELAT, ATT G. VON DARDEL AER VAELKOMMEN TILL
MOSKVA EFTER DEN 9 MAJ FOER ATT "DISKUTERA SIN KOMMISSION".

VI HAR PER TELEFON MEDDELAT V. DARDEL DETTA.

BERNER

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-04-19

Ävd

P

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Generalkonsulatet LENINGRAD

POL

Text

För Sör från Hallqvist.

Efter samtal med Ahlander får jag härmed be Dig kortfattat rapportera och eventuellt komplettera de sonderingar Du gjort underhand ang det planerade Raoul Wallenberg Medical Center och syftet med att använda RW:s namn i sammanhanget.

Raoul Wallenberg-Föreningens ordförande Per Anger och sekreteraren Sonja Sonnenfeld planerar komma till invigningen och vistas i Leningrad 9 - 13 juni.

Cabinet

SVERIGES AMBASSAD

BRYSSEL

1990-04-18

900425

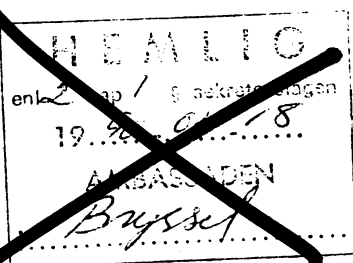
A + b + ansl. Moskva

i ansl. + rem 44

Pol I, Hallqvist Bch

Departementssekreterare
Lennart Linnér

Utrikesdepartementet

108/1002

INKOM UD		
1990-04-20		
AVD.	GR.	MAL
P	2	Eu ^I

✓ Raoul Wallenberg
(bilaga)

Broder,

I anslutning till mitt handbrev den 10 april insändes härmed en skrivelse med bilaga jag i dag erhållit från ordföranden i den belgiska Wallenberg-kommittén, Simone Lucki. Som framgår har den belgiska utrikesministern ånyo engagerat sig i ärendet. Denna gång har han sammanfört Lucki med FN:s generalsekreterare Perez de Cuellar (se bilaga).

Din tillägen

Henrik Liljegren

SIMONE LUCKI

Avocat

Bureau de Bruxelles

B-1050 BRUXELLES, LE 13 avril 1990.

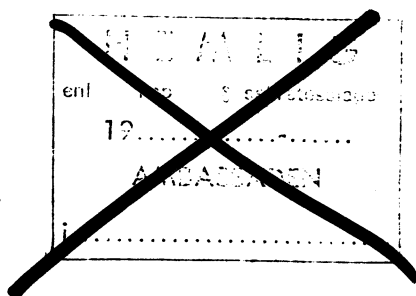
RUE DUTZENBERG 50 - BTE 3

TÉL. (02) 640 10 03 D

647 21 30

D. No 16/152	
90-04-18	
P	2

Wallenberg

S.E. Monsieur Henrik LILJEGREN
Ambassadeur de Suède
Avenue Louise 148
1050 BRUXELLES

Excellence,

Raoul WALLENBERG

J'ai l'honneur de vous remercier pour l'audience attentive et bienveillante que vous m'avez accordée le 9 courant et qui m'a donné le plaisir de vous transmettre les compliments de S.E. Monsieur Håkan BERGGREN, Ambassadeur de Suède au Canada.

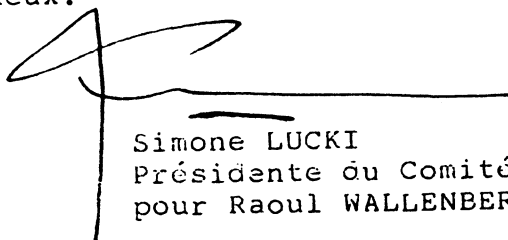
Ces entretiens auxquels vous avez sacrifié autant de temps, furent pour moi une source d'enseignement et d'encouragement.

J'ai le sentiment que, grâce à vous, le cas de Monsieur Raoul WALLENBERG pourrait plus rapidement connaître son épilogue, vu vos compétences et l'intérêt manifeste que vous lui témoignez.

Il vous plaira certainement d'apprendre que Monsieur le Ministre Mark EYSKENS, premier homme politique belge à avoir saisi depuis plusieurs années la véritable portée du dossier, et eu le courage d'agir, m'a fait la faveur de me présenter à Monsieur Javier PEREZ de CUELLAR, Secrétaire Général des Nations Unies auquel j'ai écrit le jour même suivant texte ci-annexé.

Puis-je vous demander de bien vouloir faire rapport au gouvernement suédois des efforts réalisés par la Belgique et lui demander d'intensifier, si possible, les siens, car cela permettrait d'entraîner d'autres nations à exiger et obtenir enfin la libération de votre illustre concitoyen.

Je vous prie, Excellence, d'accepter l'expression de mes sentiments les plus respectueux.

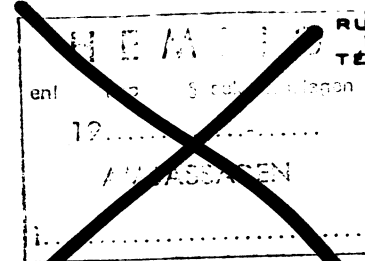

Simone LUCKI
Présidente du Comité Belge
pour Raoul WALLENBERG

SIMONE LUCKI

Avocat
Barreau de Bruxelles

PERSONNELLE

B-1050 BRUXELLES, Le 11 avril 1990.

RUE DAUTZENBERG 50 - Bte 3

TEL. (02) 640 10 03 0

647 21 30

Monsieur Javier PEREZ de CUELLAR
Secrétaire Général des Nations Unies
Avenue de Broqueville 40
1200 BRUXELLES

Monsieur le Secrétaire Général,

Raoul WALLENBERG

Par la présente, je prends la liberté de fixer le souvenir du temps si précieux que vous avez bien voulu me consacrer aujourd'hui, au Palais d'Egmont, en présence de Monsieur le Ministre Mark EYSKENS.

J'ai l'honneur de vous remercier d'avoir laissé entrevoir la possibilité que vous puissiez parler à Monsieur GORBATCHEV du cas de Monsieur WALLENBERG.

Je vous remercie également des conseils que vous m'avez prodigués et, naturellement, j'entrerais en contact avec Monsieur Jan MARTENSON, Secrétaire Général adjoint des Nations Unies, en me recommandant de vous comme il vous a plu de me le permettre.

Je vous prie, Monsieur le Secrétaire Général, d'agréer l'expression de ma plus haute considération.

Simone LUCKI
Présidente du Comité Belge
pour Raoul WALLENBERG

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-04-25 24		
Ad	Ar	PM
P	2	Eu

POL

AMBASSADEN MOSKVA

1990-04-24

UD STOCKHOLM

✓ FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

Tag M

OK

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET

PRIMO

USPENSKIJ MEDDELADE IGAAR ATT MAN FRAAN SOVJETISK SIDA NU AER BEREDD ATT TA EMOT SVENSKA EXPERTER FOER EN GRANSKNING AV SMOLTISOVRAPPORTEN. VI FOERMODADE ATT NI VILL VETA HUR MYCKET REFERENSMATERIAL MAN HAR PAATRAEFFAT OCH BAD DAERFOER FAA UPPGIFT HAEROM.

SECUNDO

DESSUTOM SADE USPENSKIJ ATT GUY VON DARDEL, PAA EGEN BEGAERAN, AER VAELKOMMEN TILL MOSKVA EFTER DEN 13 MAJ. VON DARDEL HAR REDAN DIREKT MED RYMKO KOMMIT OEVERENS OM DEN 14 MAJ, MEN RYMKO FRAAGADE IDAG OM VON DARDEL I STAELLET KAN KOMMA DEN 16 MAJ. VI SADE OSS UTGAA FRAAN ATT SAMTALET DAA KOMMER ATT ROERA DETALJERNA KRING DET BESOEK VON DARDEL M FL BEGAERT ATT FAA GOERA I VLADIMIRFAENGELSET, OCH ATT MAN I MID AER HELT D"ACCORD MED ATT DETTA BESOEK KOMMER TILL STAAND SAMT ATT VLADIMIRFAENGELSETS ARKIV GOERS TILLGAENGLIGT. USPENSKIJ BEKRAEFTADE DETTA. TACKSAM NYSS SAGDA (UNDER SECUNDO) FRAMFOERS TILL VON DARDEL.

BERNER

*meddelat
Vn Dardel
25/4*

*Motma
9/5
meddelat
J-E Karlsson
SKL
my*

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

- "

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-04-28 25		
Ad	Or	Ud
P	Z	Ee

POL

AMBASSADEN MOSKVA

1990-04-25

UD STOCKHOLM

✓ FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET.

Far
M

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET.

AMBASSADEN BLEV IDAG UPPRINGD AV EN DAM VID NAMN VERA PARMES, SOM
LAET MEDDELA ATT I BOERJAN AV VECKAN ETT ALLUNIONELLT RAOUL
WALLENBERG-SAELLSKAP (OBSJTJESTVO) KONSTITUERATS I SOVJETUNIONEN. DET
HADE AENNU INTE OFFICIELLT REGISTRERATS MEN MAN RAEKNADE ATT KUNNA
GOERA DETTA MED ANKNYTNING TILL "BARMHAERTIGHETSFONDEN" (FOND
MILOSERDIJA). MAN STRAEVADE OCKSAA EFTER NAERA SAMARBETE MED
MEMORIAL.

2/5
msl
S. Jonsson
ENLIGT PARMES VILLE DET NYINSTIFTADE SAELLSKAPET HA NAERA KONTAKTER
MED DEN SVENSKA WALLENBERGFOERENINGEN OCH MED ALLA GRUPPER I SVERIGE
SOM ENGAGERADE SIG I RW-AERTENDET. MAN VILLE OCKSAA SPRIDA NYHETEN OM
SIN EXISTENS.

VI AVSER NAERMARE INFORMERA OSS OM DEN NYA FOERENINGEN OCH AEVEN
SAMMANFOERA PARMES MED VON DARDEL NAER DENNE KOMMER TILL MOSKVA.

BERNER

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	<table border="1"><tr><td data-bbox="826 174 882 192">Datum</td><td data-bbox="882 174 1157 230">1990-04-25</td></tr></table>	Datum	1990-04-25				
Datum	1990-04-25							
Adress	Ambassaden MOSKVA	<table border="1"><tr><td data-bbox="826 230 986 293">Avd</td><td data-bbox="986 230 1157 293">Grupp</td><td data-bbox="1157 230 1487 293">Mät</td></tr><tr><td data-bbox="826 230 986 293">P</td><td data-bbox="986 230 1157 293">2</td><td data-bbox="1157 230 1487 293">Eu' /</td></tr></table>	Avd	Grupp	Mät	P	2	Eu' /
Avd	Grupp	Mät						
P	2	Eu' /						
Text	Dnr.....Re Wallenberg-ärendet. !	POL						
	Den 16 maj passar von Dardel bra för möte med Rymko. von Dardel hade ingen erinran mot er beskrivning av hans ärende samt noterade att även Uspenskij bekräftat man i MID d'accord gruppens senare besök i Vladimir-fängelset och att fängelsets arkiv görs tillgängligt.							
	Cabinet							

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

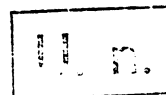
Dnr	Avd	Grupp	Mål
1990-04-25			
115/001			P 2 E u ¹

Ministern

Hans Magnusson

MOSKVA

(Pol)

Wallenberg

(1 bil)

Broder,

./.

Närslutet kopian av ett brev till Sonja Sonnenfeld, Wallenberg-Föreningen, från en Vera Parnes, som är chef för något som kallas "The Raoul Wallenberg Museum", och som tydligen är under uppbyggnad i Moskva.

Sonjas fråga är nu om detta projekt är värt stöd från Föreningens sida. Kan någon vid tillfälle ta en kontakt med Vera Parnes för att göra någon sorts bedömning som kan vara till ledning för Föreningen?

Eftersom Föreningen arbetar utifrån hypotesen att Wallenberg fortfarande är i livet kan det ju synas en smula paradoxalt att man skulle stödja ett Wallenberg-museum. Å andra sidan har man ambitionen att "hålla uppe trycket", att i Sovjet erinra om Raoul Wallenberg på olika sätt - varav detta tydligen skulle vara ett.

Martin Hallqvist

Ifylles av postexp

Avsant med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

25/4-90

Sign

KL

THE RAOUL WALLENBERG MUSEUM.

Walter Ulbricht Str. 21= 64
Moscow 125252

Phone: 157.49.48

April 14, 1990

Dear Sonja Sonnenfeld,

I am glad that I can address you directly. I have been looking for the opportunity to get in touch with you for rather a long time. First of all I should like to greet you and to wish you a happy Easter. I think you will be pleased to learn about a new initiative connected with R. Wallenberg, the greatest humanist of the XX-th century. We shall never forget that it was he who saved dozens of thousand Jews from death, it was he who showed unexampled courage, will, high spirit, staking on his all - his freedom, his life. And it was he who became a victim of Stalin's repressions. I can imagine how many people on our Earth are bearing gratitude to him and how bitter is their pain for him. I am among them.

I have thought a lot of a monstrous guilt and injustice. It's impossible to change anything but we are obliged to do our best so that Raoul Wallenberg's fate, his high humanistic aims, his heroic deeds will become widely known here.

How to do it? An idea came to my mind: to found a people museum devoted to Wallenberg in Moscow. It would help us not only express our deepest respect, admiration and gratitude to this Hero of our time but it would work for our fight against new Black-Handeders, new racialist and anti-semitic movement. It could become one of the centres for struggling for a new thinking and human rights.

I have got some enthusiastic assistants and we have already begun to work. We have a keen interest in establishing constant contacts with all Wallenberg Committees and Organizations. We hope to get some material about R. Wallenberg life, activity, about his time with their help.

We are planning to have several departments in our museum, a library and a hall for video- and cinema films. We were lucky to hire a cinema hall for 150 people. We have signed an agreement until 1991.

We would be extremely obliged to you if you help us with copies of video films (or cinema) about R. Wallenberg. It is our most urgent need for attracting Moscovites' attention to his personality, his deeds and his Museum. We are dreaming to have Wallenberg's exposition as well, including photos, posters, articles, books.

We would greatly appreciate any of your support and advice. We have compiled a serious plan for different kinds of our Museum activity and we are eager to realize it. It's a pity that we are to start having neither some required equipment nor proper premises.

The name of Raoul Wallenberg can unite people of different countries. We should like to invite outstanding propagandists of his ideas and deeds from Europe and America to take part as honorary members in the Council of the Raoul Wallenberg Museum in Moscow.

This Museum is a people museum. And our people supported it with enthusiasm. A special Society of Friends of the Raoul Wallenberg Museum is being organized now. I hope it will be of great help for us.

I also hope to establish a line of communications between us and to hear from you at your earliest convenience.

With friendly and warm greetings

Yours sincerely,

Vera Parnes
/Vera Parnes, M.D., Chief, Council of the R. Wallenberg Museum /

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

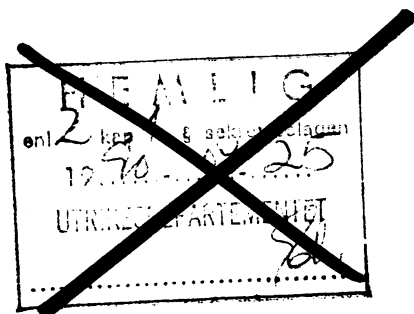
Dnr	Avd	Grupp	Mål
115/002	1990-04-25		P 2 Eu ^J

Pol

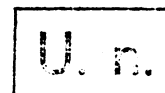
Ministern

Hans Magnusson

MOSKVA

H E M L I G T

Wallenberg

(1 bil)

Broder,

./.

Närslutet ett klipp ur Göteborgs-Posten 15 april. Det är chefredaktören P-A Jigenius som skriver om Wallenberg-ärendet mot bakgrund av de senaste sovjetiska medgivandena i fråga om Katyn, vilka gjordes i samband med Jaruzelskis besök i Moskva.

Vad har ni för tankar i denna sak? Om man genom alla år hållit vittnen inspärrade för att de inte skulle - just vittna - om det som inträffat borde det ju knappast finnas skäl längre att hålla dessa stackare fängslade. Ej heller Raoul Wallenberg, om hypotesen vore riktig att han skulle sitta fängslad tillsammans med Katyn-vittnen.

En som tydligen har den hypotesen är ordföranden i belgiska Wallenberg-Föreningen, se översänd kopia av hbr Liljegren-Linnér 1990-04-10. Även Sonja Sonnenfeld brukar, som Du vet, ofta tänka i de banorna.

Martin Hallqvist

Ifylles av postexp

Avsant med

☒ sv kurir☐ utl kurir☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

25/4-90

d17

Morden fördömdes av Palme

Katyn hör till de "illdåd i modern historia" som Olof Palme raknade upp i sitt protestuttalande mot USA:s bombningar av Hanoi julen 1972.

Det väckte stor internationell uppmärksamhet att Pal-

me jämförde USA:s krigsföring med nazistiska utrotningssläger, framst Treblinka. Men till de då mer anonyma illgärningsplatser som angavs hörde alltså Katyn, en by strax väster om Smolensk.

I 47 år har man från officiell

sovjetisk sida hävdad att den nazistiska krigsmaskinen utförde massakern. Men i internationell debatt växte efter kriget fram en övertygelse att det var den sovjetiska säkerhetstjänsten som fann för gott att göra sig av med en stor del av den polska officerskåren.

Efter Katyn

SÅ HAR äntligen sanningen hunnit ifatt en av detta århundrades största, officiella lögnen. Sovjet erkänner nu att det var Stalins säkerhetstjänst NKVD som systematiskt mördade flera tusen polska officerare i skogarna vid Katyn under andra världskriget.

Inte minst det pinade polska folket har anat att det var diktatorn i Moskva som gav order om detta nesliga död. Men Stalins arvtagare i Kreml har i årtionde efter årtionde hävdat, att det var nazisterna som också hade detta illdåd på sina obefintliga samveten.

I går på påskaftonen besöktes Katyn av Polens president, general Jaruzelski. Det var alltså vid en väl vald tidpunkt som dagens maktbärande i Kreml tog på sig det historiska ansvaret för detta massmord och framförde ett senkommet beklagande.

Stalins massmord i Katyn var inte uttryck för någon förvirrad raslära. Det handlade helt enkelt om en brutal maktpolitik. Genom att officerskåren likviderade skulle det bli lättare att knäcka och underkupa det polska folket. Samma metod hade Stalin använt sig av i stor skala inom Sovjet, då miljontals människor inom en tänkbar opposition antingen skjutits eller fått tyna bort i sibiriska koncentrationsläger.

□□□

DET ÄR ETT glädjande och hoppfullt tecken att dagens sovjetledare gör upp med det förflutna. Massakern i Katyn är bara ett av många övergrepp som väntar på en sann och fullständig historieskrivning. I förstone kan man tycka att det verkar futtigt och valhant av Kreml att framföra ett beklagande av en händelse av detta ofattbart polska slag.

Men man kan inte begära mer än att dagens ledare i Kreml tar avstånd från det förflutna och ger forskarna frihet att kartlägga frågan.

Den svenska regeringen bör ta fasta på att historiker och arkivtjänstemän i Sovjet nu ges vissa möjligheter att arbeta fritt och att också publicera obehagliga sanningar. Vid nästa officiella besök i Sovjet måste den svenska regeringen ånyo ta upp frågan om Raoul Wallenbergs öde.

Liksom den polske presidenten i går välkomnades med en helomvändning i Katyn-dramat skulle en svensk statsminister vid nästa besök i Moskva kunna välkomnas med nya upplysningar om Raoul Wallenberg.

□□□

DET KAN finnas flera skäl för president Gorbatsjov att lägga fram den slutgiltiga sanningen om Wallenbergs försvinnande. För det första skulle ett sådant förfarande ge hans maktinnehav internationell goodwill, inte minst i USA där Raoul Wallenbergs döds ägnas stor uppmärksamhet även på högsta nivå.

För det andra kan man inte utesluta möjligheten av att arkivforskare nu kan få fram nya uppgifter om Wallenberg. Det är inte säkert att Sovjets UD för egen del haft tillgång till allt material om Wallenberg. Den gängse teorin i väst har varit att sovjetiska myndigheter helt känt till vad som hände Wallenberg, men att de funnit det lämpligt att hålla fast vid tidigare lämnade versioner.

Eftersom Kremls vilja att göra upp med det förflutna nu är starkare än någonsin och eftersom de vidunderligt omfattande sovjetiska arkiven ständigt ger ifrån sig nya hemligheter måste den svenska regeringen göra nya framstötter om Raoul Wallenberg.

Jiggz

Eskeilstuna-Kuriren 900414

900415 →

Göteborgs-Posten

Glöm inte Katynmorden!

Sovjet tar nu officiellt på sig ansvaret för Katynmassakern i Polen, ett av de allra värsta brotten som den hemliga polisen, KGB, stod bakom under andra världskriget.

Vid Katyn mördades flera tusen polska officerare. Deras kroppar begravdes i stora massgravar som upptäcktes efter kriget. Sovjet har under efterkrigsåren alltid hävdat att massakern i Katyn var nazisternas illdåd.

Ett skändligt brott har be-

gåtts. 50 år senare klargörs skuldfrågan. Däri ligger något hoppingivande. Av en händelse sker detta just under påskhögtiden — den stora försoningens tid.

Kan en människa som har varit med om att begå det bestialiska uppnå försoning? Det är inte upp till oss att besvara den frågan. Vad som är viktigt nu när Katynmassakern fått gärningsmän är en påminnelse om att man aldrig kan glömma de stora brotten i mänsklighetens historia.

Massakern i Katynskogen är ett sådant brott. Att förfalska

historien och låtsas att brottet hade begåtts av andra var en omöjlig väg att gå — till slut kom sanningen ändå fram en dag.

Efter världskriget, när full dager föll på Hitlers koncentrationsläger, ställde många frågan hur människor hade kunnat begå sådana grymheter. Andra ville bara glömma vad de såg, så snabbt som det överhuvudtaget var möjligt.

Mätte minnet om massakern i Katynskogen alltid leva vidare! Däri ligger ett stort hopp för framtiden.

SVERIGES AMBASSAD

BRYSSEL

1990-04-24

P 2

Departementssekreterare
Lennart Linnér

Utrikesdepartementet

ab
M

(Sol)

114/001

INKOM UD		
1990-04-27		
AVD.	GR.	MAL
P	2	En I

Raoul Wallenberg-ärendet
✓ (1 bil)

Broder,

./..

Närsluter för kännedom en kopia av ett brev från ordföranden i den belgiska Wallenberg-kommittén till Jan Mårtenson rörande Wallenberg och dennes chaufför Langfelder.

Henrik Liljegren

[Signature]
Henrik Liljegren

Belgisch Comité voor

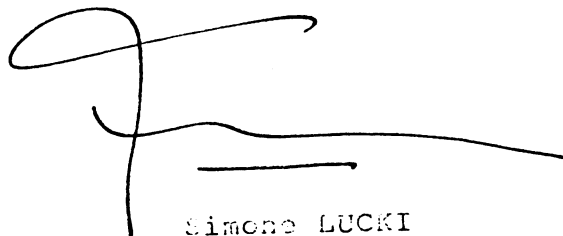
RAOUL WALLENBERG

Bruxelles, le 23 avril 1990.

S.E. Monsieur Henrik LILJEGREN
Ambassadeur de Suède en Belgique
Avenue Louise 140
1050 BRUXELLES

Je crois bien faire, Excellence, en vous adressant
sous ce couvert, une copie de ma lettre à
Monsieur Jan CARLSSON.

Respectueusement vôtre,

Simone LUCKI
Présidente

SIMONE LUCKI

Avocat

Bureau de Bruxelles

B-1050 BRUXELLES, LE 23 avril 1990.

RUE DAUTZENBERG 50 - BTE 3

TÉL. (02) 640 10 03 0

647 21 30

Monsieur Jan MÅRTENSON
Directeur général
de l'Office des Nations Unies à Genève
et Secrétaire général-adjoint
aux Droits de l'Homme
Palais des Nations
CH - GENEVE (SUISSE)

Monsieur le Directeur général,

Raoul WALLENBERG

J'ai eu l'honneur de rencontrer le Secrétaire général
des Nations Unies Monsieur Javier PEREZ de CUELLAR lors
de sa visite officielle en Belgique.

Au cours de notre entretien qui s'est déroulé en présence de
Monsieur le Ministre Mark EYSKENS, le 11 avril 1990 au Palais
d'Egmont, Monsieur PEREZ de CUELLAR m'a recommandé d'entrer
en contact avec vous.

Puis-je dès lors solliciter une audience ?

Je suis toute disposée à me déplacer jusqu'à Genève pour que
nous puissions conférer du cas de Monsieur WALLENBERG comme
de celui de son chauffeur Monsieur LANGFELDER.

Je me permets de porter à votre connaissance que je suis en
relation avec S.E. Monsieur Henrik LILJEGREN et, depuis plus
de huit années, avec l'Ambassade de Suède en Belgique.

A vous lire et vous en remerciant très vivement à l'avance,
je vous prie, Monsieur le Directeur général, d'agréer l'expression
de ma très respectueuse considération.

Simone LUCKI
Présidente du Comité Belge
pour Raoul WALLENBERG

SVERIGES AMBASSAD

WASHINGTON

1990-04-27

K.Isaksson/Info/le
1990-05-10
Delges för kännedom:
Martin Hallqvist, Pol.1
R.Wallenberg-föreningen,
Stockholm

ef. 90-05-10/6

Kanslirådet
Krister Isaksson

Informationsbyrån
Utrikesdepartementet
Stockholm

IN

17/001

INKOM UD		
1990-05-10		
AVD.	GR.	MAL
<i>P</i>	<i>2</i>	<i>En I</i>

Palm Beach Festival presenterar ett porträtt av
Raoul Wallenberg för kör, orkester och skådespelare

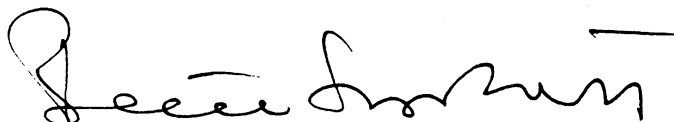
Käre Krister,

Den 25 april 1990 presenterade Palm Beach Festival ett helaftonsprogram i Royal Poinciana Playhouse i Palm Beach, Florida, tillägnat Raoul Wallenberg. Undertecknad representerade på ambassadörens uppdrag Svenska Ambassaden. Israels ambassadörspår var närvarande samt från svensk sida också grevparet Sigvard och Marianne Bernadotte. Evenemanget var en fundraising från Raoul Wallenberg Committee's sida.

Ulf Björlin, som sedan flera år är dirigent för the Greater Palm Beach Symphony, dirigerade uruppförandet av sitt beställningsverk, Portrait of Raoul Wallenberg, till Herb Schapiros text med tre skådespelare, blandad kör samt barnkör och symfoniorkester. Konserten omfattade också Beethovens symfoni nr. 3, "Sinfonia Eroica".

I hederskommitteen för festivalen ingick prinsessan Christina, greveparet Sigvard och Marianne Bernadotte, Ambassadör och fru Anders Thunborg, Israels ambassadör Moshe Arad samt generalkonsul och fru Arne Thorén. Övriga hedersledamöter framgår av bifogade program.

Med hälsningar

Beate Sydhoff
Kulturråd

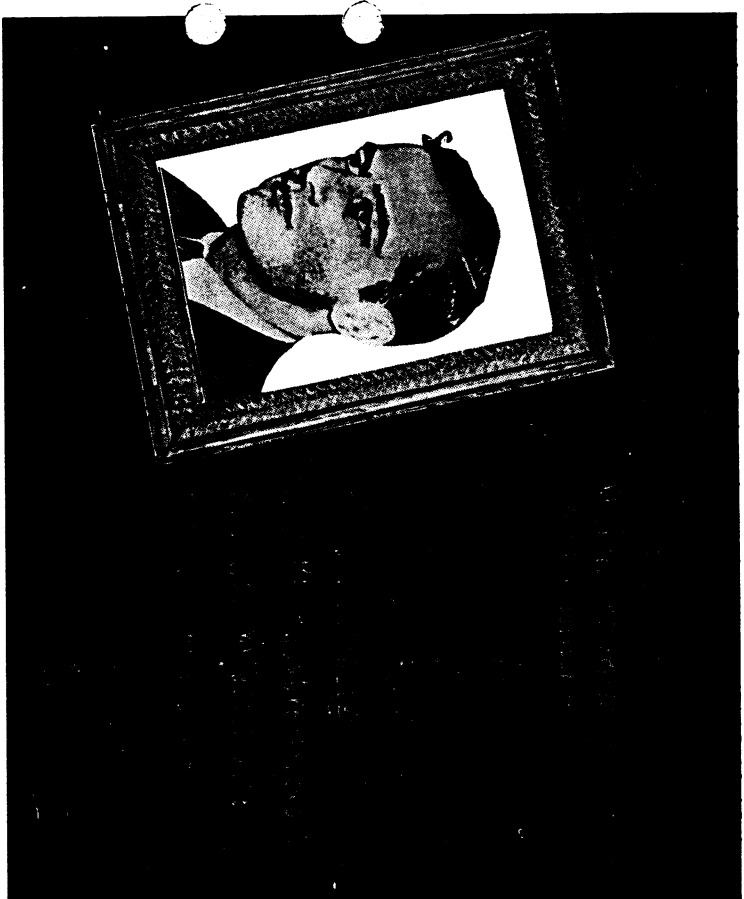
Kopia till Torsten Nilsson, SIS

CELEBRATION OF A HERO!

PORTRAIT OF RAOUL WALLENBERG

For Chorus, Orchestra and Actors

COMPOSED & CONDUCTED BY ULF BJÖRLIN/TEXT BY HERB SCHAPIRO

Please Be Seated

The curtain is about to rise. ♦ Sponsor a seat for \$10,000 and help to build Palm

Beach County's performing arts center. ≡ Pay over a five-year period. ♦ Establish a legacy for yourself or your loved ones with a plaque permanently displayed on a concert hall seat. ♦ Your generous

gift is recognized with the following honors:

- ♦ Engraved name plate permanently displayed on the sponsored seat
- ♦ Inclusion on the "Wall of Honor" in The Center's lobby
- ♦ Listing in performance programs
- ♦ Invitations to special

events ♦ Priority

in purchasing tickets for Center performances

The
Raymond F. Kravis
Center

for the
Performing Arts

Palm Beach County's Performing Arts Center

Kindly take your seat.

I wish to sponsor a seat in The Kravis Center.
I wish to pay over: 3 years / 5 years

Name: _____

Address: _____

City/State: _____ Phone: _____

Signature: _____

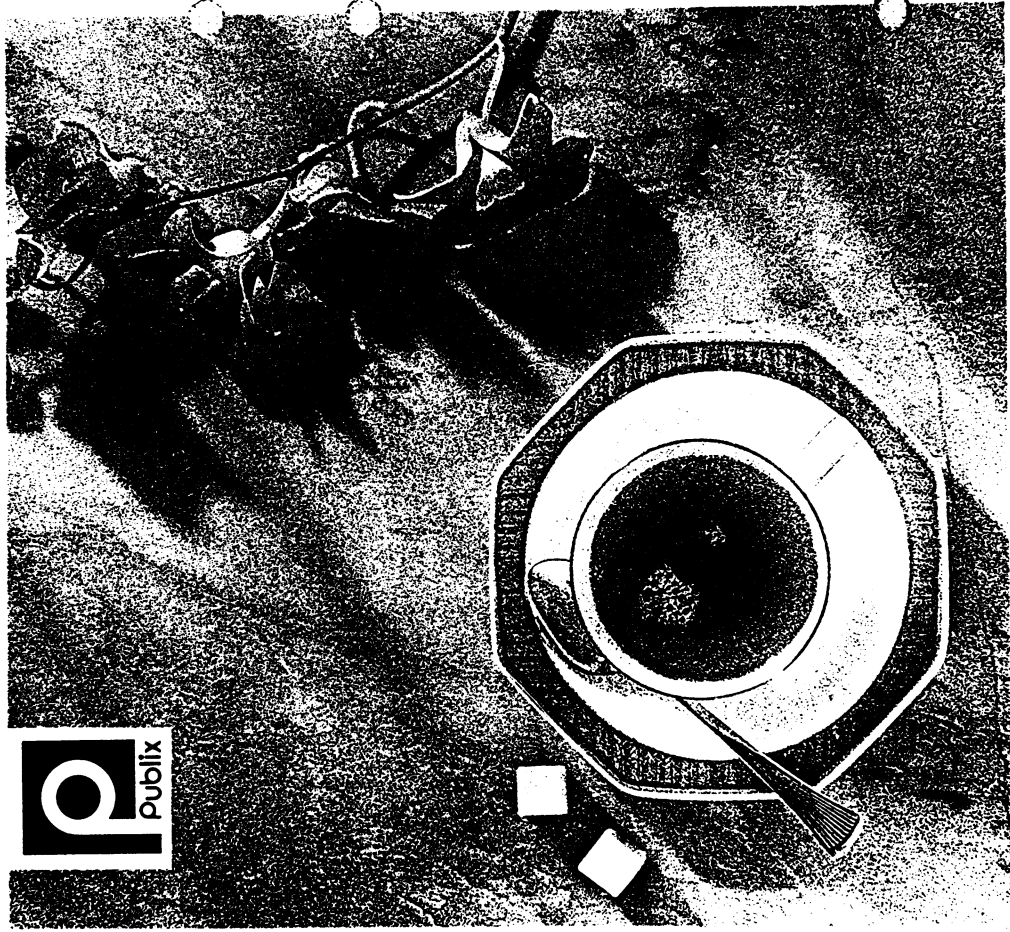
Please detach and mail this Pledge Card to:

The Raymond F. Kravis Center for the Performing Arts
701 Okeechobee Blvd., West Palm Beach, Florida 33401
(407) 833-3855

701 Okeechobee Blvd.
West Palm Beach, Florida 33401
(407) 833-3855

Royal Poinciana Playhouse, Palm Beach, April 25, 1990

FAU Center Auditorium, Boca Raton, April 26, 1990

You'll find it all at Publix, the store dedicated to superlatives. Our goal is to provide you with the utmost convenience, greatest variety and best value around. So whether you have a taste for something new or for flavors steeped in years of tradition, you'll find we have the best the world has to offer. Get it all together with Publix. Where shopping is a pleasure.

WHATEVER YOUR CUP OF TEA.

IS YOUR CD MATURING? ARE YOU PAYING INCOME TAX ON INTEREST YOU AREN'T USING YET?

If you answered yes to either of these questions, New York Life Insurance and Annuity Corporation has an attractive alternative. Our TAX-DEFERRED annuities provide both Safety and a competitive RATE OF RETURN.

Please call for our current interest rate. It's guaranteed for 1 year and is TAX-DEFERRED and all earnings accumulate TAX-DEFERRED. There are many tax and financial planning strategies that could be beneficial to you at this time following recent changes in tax legislation.

**Issued by New York Life Insurance and Annuity Corporation,
a Delaware subsidiary of New York Life Insurance Company*

CALL ME!

A. DALE GEORGE

A. Dale George

**New York Life
Insurance Company**
3300 PGA Blvd., Suite 625
Palm Beach Gardens, FL 33410

407-624-3253

800-749-3253

Please call for an appointment

Get the most out of life

Serving the Financial Needs of Palm Beach and Martin County for over 24 years.

**BECOME PART OF THE PALM BEACH FESTIVAL
OF THE PERFORMING ARTS WITH EXCITING PERFORMANCES
EACH NOVEMBER**

This exciting event is brought to you under the auspices of the Palm Beach Festival, a non-profit organization dedicated to bringing the joy and creativity of the performing arts to audiences in Palm Beach County. November will again be the time for a Festival of music, dance, film and theater planned during the latter part of the month. Negotiations are underway with artists to produce a Festival of Eastern European music and dance with a touch of America, artistry for added luster and contemporary flavor. Brochures will be printed during the summer describing the 1990 Season to enable you to order tickets for the fall Festival. To receive your copy and reserve your seats, fill out the attached form and return it with your check for membership to the Palm Beach Festival in the enclosed envelope.

☐ I wish to support the Palm Beach Festival with a tax-deductible contribution of _____.

☐ Yes, I wish to support the Palm Beach Festival as a member in the following category:

☐ SINGLE \$25 + ☐ FAMILY \$35 + ☐ CORPORATE \$100 +

☐ I have enclosed a check for \$ _____

Name _____

Address _____

(In-season) _____

City _____ State _____ Zip _____

Effective

Telephone () Date _____

Address _____

(Off-season) _____

City _____ State _____ Zip _____

Effective

Telephone () Date _____

Please make check payable to: PALM BEACH FESTIVAL,
249 Royal Palm Way, Suite 503, Palm Beach, Florida 33480
FOR MORE INFORMATION PLEASE CALL 659-4660

• Individual membership limits eligibility for benefits to only individual named _____

American Airlines
Something special in the air.

Embassy Travel Bureau, Inc.

THERE IS NO SUBSTITUTE FOR EXPERIENCE

Serving the Palm Beaches since 1953

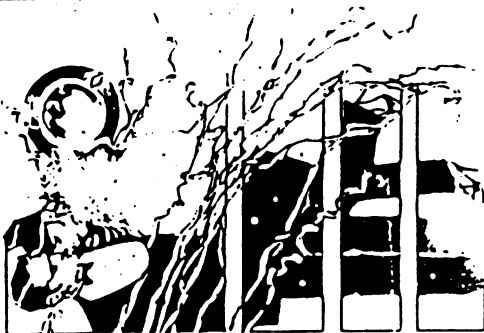
PLAZA BUILDING
240 SOUTH COUNTY ROAD
PALM BEACH

Specializing in Foreign Travel and Cruises

THIERRY POUILLE, PRESIDENT

(407) 655-7870

(407) 655-7890

DOMANI

"The Best Hair Salon In South Florida"
(Palm Beach Life Magazine Reader's Poll - Jan. 1990)

Total Care For
Hair, Skin and Nails
For Women and Men

125 WORTH AVENUE • PALM BEACH
832-0113 833-3678

An Interculture Salon

Free Parking

Palm Beach Public School Chorus

Directed by Mrs. Marguerite Day

Todd Adams
Destiny Artip
Ariette Bianche
John Paul Bjorlin
Nadie Bjorlin
Ulf Bjorlin
Tjola Christlieb

Samantha Cotter
James Edwards
Evan Ferrar
Stephanie Hagey
Karen Hill
Karla Hill
Jessica Knutson
Amy Packwood

Ashley Pearson
Sherini Ratnabalar
Michelle Schenck
Francesca Troiani
Chandler Tuttle
Nichole Upthegrove
Jonathan Wilson

Palm Beach Choral Society

Directed by Eugene Fisher

SOPRANOS

Shirley Anschutz
Sally Brock
Paula Brooke
Ruth Courson
Aileen Ferrara
Peggy Hewitt
Elaine Hoffner
Mary Howell
Lucille Morton
Sara Mulvihill
Susan Rasimas
Marguerite Reid
Paula Scharry
Gladys Schuman
Ruth Skurnik
Paula Snow
Marjorie Stoll
Linda Tames
Geggy Tyson
Betty Whitbeck
Linda Wilson
Jeanne Zimmerman
Bunny Zwart

ALTOS

Peggy Carolyne
Jane Cray
Joyce Dix
Helen Ekblad
Nancy Freeman
Rebecca Giles-Wiltshire
Reida Herskowitz
Sandy Joseph
Debra Kehret
Nadene Mahony
Kathleen Merrill
Audra Mockovak
Wilma Roberts
Renee Schenck
Sandie Schultz
Karen Turney
Heidi Ungermann
Patti Van Wagoner
Judy Wright

TENORS

Robert Beaulieu
Lewis Howell
Louis J. Huls
Paul Mockovak
John Payne
James L. Reavy
Bob Tyson

BASSES

James Biggane
Casey den Dulk
John B. Kendall
Cliff Morton
Kurt Plotts
James B. Roberts
Pete Skowronek
Andrew Watson

THE CHARM OF ENGLAND... THE LUXURY OF PALM BEACH

The
Chesterfield
Hotel Deluxe

PALM BEACH

363 Coconut Row

Palm Beach, Florida 33480

(407) 659-5800 • FAX (407) 659-6707

TELEX 408641

WALLENBERG ORCHESTRA

VIOLIN I

Masayuki Kino
Concertmaster
Rafael Elvira
Assistant Concertmaster

CELLO

David Cohen
Principal
Charles Crossland
Assistant Principal

BASSOON

Michael Ellert
Principal
Michael DiGregorio

HORN

Mark Martin
Principal
Bama Roberts
Holly Schardl
Robert M. Montgomery, Jr., Chairman
P. Antony Grogan, President
Dr. H. David Prenskey, First Vice President
Hilda Bell, Second Vice President
Jim Holyfield, Treasurer
Malcolm Anderson, Secretary
Roy Talmo, Immediate Past Chairman
Valerie Aspinwall
Claire Chasanoff
Bernis Gold

Johann Bast
Susan Gunning
Mollie Dustin
Susan Wallace
Shelley Langley
Schelle Gnagey
Cindy Birdgenaw
Gwen Martin
Xue Wang
Siwen Xu

BASS

Cindy Chalfant
Principal

TRUMPET

John Moore
Principal
Jennifer Schad

VIOLIN II

Dale Sandvold
Principal
Janis Puglisi
Assistant Principal

Jason Lindsay
Assistant Principal

TROMBONE

Albert Perez
Principal
David Mirabal
Kelly Milan

Phillip Tempkins

FLUTE

Lisa Bosman
Debra Johnson
Betty Jeanne Miller
Phillip Tyler

William Schmeareer

TIMPANI

Mark Schubert

VIOLA

Kathleen Perry
Principal
Jacqueline Moore
Assistant Principal

OBOE

Robert Corina
Principal
Michael Benoit

ENGLISH HORN

Michael Benoit

HARP

Kay Kemper

CONTRACTOR

Michael A. Ellert

CLARINET

Patricia Clark
Principal
Michael Forte

BASS CLARINET

Michael Forte

PALM BEACH FESTIVAL BOARD OF DIRECTORS

PALM BEACH FESTIVAL STAFF

R. Steven Gorden, Director
Carol Christmann, Administrative Assistant

HONORARY COMMITTEE

Her Royal Highness Princess Christina of Sweden
Their Royal Highnesses Prince Sigvard Bernadotte and Princess Marianne Bernadotte
His Excellency the Ambassador of Sweden Anders Thunborg and Mrs. Thunborg
His Excellency the Ambassador of Israel Moshe Arad
Consul General of Sweden Arne Thoren and Mrs. Thoren
Consul General of Israel Dr. Moshe Liba and Mrs. Liba
Ambassador Per Anger and Mrs. Anger
Governor Bob Martinez
Senator Bob Graham
Senator Connie Mack
Congressman Tom Lantos and Mrs. Lantos
The Honorable Yvelyne de Marcellus Marx, Mayor
Dr. Guy von Dardel
Mrs. Arthur Gershwin
Mr. Gideon and Mrs. Yehudit Hausner
Mrs. Nina Lagergren
Mr. and Mrs. Robert M. Montgomery, Jr.
Mr. Nelson Peltz
Mrs. Melvin Simon
Mrs. Sonia Sonnenfeld
Mr. and Mrs. Isaac Stern
Mrs. Kate Wacz
Professor Elie Wiesel

Frank Gorell

Margriet Grace

Lionel P. Greenbaum

Donna Long

Curtis L. Lyman, Jr.

Judith Messing

Sydelle Meyer

Emylou Newburger

Dr. Saul Rotter

RAOUL WALLENBORG COMMITTEE

HONORARY CHAIRMAN

Elizabeth Kramer

CHAIRMAN

Phyllis Shever Girard

CO-CHAIRMEN

Hilda Bell

Claire Chasanoff

Dr. H. David Prenskey

INTERNATIONAL CHAIRMAN

Hermie de Wyman

Agnes Adachi
Malcolm Anderson
Agnes Ash
Valerie Aspinwall
Marianne Balshone
Maestro Ulf Bjorlin
Bill Brooks
Trudy Fogelson
Betsey Freiburger
Herbert A. Girard
Bernis Gold

R. Steven Gorden
Donna Long
Henry Metrick
Sydelle Meyer
Emylou Newburger
Bill Peterson
Irv Rikon
Bobby Shalloway
Rabbi Howard Shapiro
Dennis Willinger
Joan Javits Zeeman

Special thanks to the following for their generous contributions:

American Airlines for flight accommodations
Colony Hotel for hotel accommodations
Henry Kaye, Attorney at Law
Plants, Etc. for floral arrangements

Palm Beach County Florida
THE BEST OF EVERYTHING
A TOURIST DEVELOPMENT COUNCIL FUNDED PROJECT

American Airlines
Something special in the air.

ABOUT THE ACTORS...

CLIFF ROBERTSON

Cliff Robertson was born in LaJolla, California and began his acting career on Broadway in the fifties. Showing promise on the stage, he was chosen by Josh Logan for his first motion picture, *Picnic*. At the same time, he continued his theatrical work, which included the acclaimed Tennessee Williams play, *Orpheus Descending*, co-starting Maureen Stapleton. The late President Kennedy personally chose Mr. Robertson to portray his exploits as a naval lieutenant in *PT 109*.

Among his many acting awards are Best Actor in a Leading Role from the National Film Review Board, the coveted Emmy from the National Association of Television Arts and Sciences, and the Theatre World Award for Broadway. Mr. Robertson has starred in a number of films, including *Charly*, for which he received the Academy Award.

Cliff Robertson has always maintained an independent, creative posture within the film industry. It was he who exposed the infamous "Hollywoodgate" scandal involving major crimes at the highest corporate level. As a result of his stand against powerful corrupt forces, he was honored and given special commendation by the Screen Actors Guild of America. He is active in charitable causes and recently returned from Costa Rica as part of the Techno-Serve organization's efforts to help underdeveloped countries feed their people. Many television viewers will recognize the congenial actor as the AT&T spokesman for the last 5 years.

RUTH WARRICK

A celebrated veteran of 34 feature films beginning with *Citizen Kane*, the actress has appeared on Broadway and regional stages all over the country in works ranging from the musical, *Irene to Long Day's Journey Into Night*. She is also known as a mainstay in TV's long-running series, *All My Children*, and is frequently seen in made-for-television films and dramas. Ruth Warrick's autobiography, *The Confessions of Phoebe Tyler*, written about her life as an actress in New York and Hollywood, provides insight into many theatrical legends. Ms. Warrick is also known for her tireless dedication to environmental causes as well as her efforts to promote universal health care, for which she has won wide recognition and major awards.

FRITZ WEAVER

Fritz Weaver is equally well-known to theater and Broadway audiences as he is to film and television viewers for his diversity of distinguished roles in several mediums. His Broadway appearances include Arthur Miller's *The Price* for which he won the Tony Award and his regional theater credits include title roles in *Hamlet* and *Macbeth* at Stratford, Connecticut. Mr. Weaver has starred in major films which include *Black Sunday*, *The Demon Seed*, *Marathon Man*, and most recently *Power*, directed by Sidney Lumet. Television audiences will remember his appearance in the NBC mini-series, *The Holocaust*, and *The Martian Chronicles*, as well as last year's Hallmark Movie of the Week, *My Name is Bill W.*

ABOUT THE COMPOSER...

ULF BJÖRLIN

Maestro Ulf Björnin, Music Director and Conductor-in-Residence of The Greater Palm Beach Symphony is recognized as an important composer and conductor by the international music world. He was born in Stockholm, Sweden where his early musical training with Tor Ahlberg and Valdemar Söderholm uncovered a rare musical gift. As his musical talent matured, he studied at the prestigious Paris Conservatory with Nadia Boulanger and Eugene Bigot. Björnin took lessons in piano technique with Zygmunt Dygat at the Russian Conservatory of Paris and pursued studies in conducting with Igor Markevitch in Salzburg during the summers.

Among the highly-regarded compositions by Maestro Björnin, which include music for stage, screen and opera, are *The Story of Ruth (The Foreign Woman)*, which received rave reviews on its European debut. One of his lighter compositions, *Mediterranean Rhapsody*, commissioned by the Swedish recording company EMI, was performed locally last year. It is one of four works written in Hollywood, California and recorded for EMI in Stockholm. Ulf Björnin has taught musical theory at the Conservatory at Malmo and at the Swedish Music Drama School. He was the director of music during Ingmar Bergman's tenure at the Royal Dramatic Theatre in Stockholm. He has conducted most Scandinavian symphony orchestras, the Royal Swedish Opera and many of the most prestigious American, British and European orchestras. He has conducted operatic performances at opera houses in Stockholm, Oslo and Gothenburg. Recording credits include the complete works of his compatriot, Franz Berwald with London's Royal Philharmonic Orchestra and two albums with the Prague Chamber Orchestra on the EMI label.

ABOUT THE AUTHOR...

HERB SCHAPIRO

The text spoken by the actors and sung by the chorus during the presentation, *Portrait of Raoul Wallenberg* is excerpted from the play *Wallenberg* by Herb Schapiro, performed at Princeton, which inspired Maestro Ulf Björnin to compose this musical tribute built around passages of the drama.

Herb Schapiro is an award-winning playwright and screenwriter, best known for *The Me Nobody Knows*, an adaptation of the writings of New York ghetto kids which received a Tony nomination and a Drama Desk Award for its successful New York production. It later toured the United States and was presented in the capitals of Europe as well as in Tel Aviv and Johannesburg.

Schapiro, who lives in New York City and has written several documentaries and screenplays for PBS, has taught at The New School, CUNY, Rutgers and the NYU Winter-in-the-Schools project. His plays, *Survivors*, *The Big Game* and *A Little Something Before You Go* have been performed by Actors Studio and other off-Broadway venues.

The authors gratefully acknowledge the kind support of Agnes Adachi and the Greater New York Wallenberg Committee in the early development of this project. They offer special thanks as well to Kate Wacz for persisting in her belief that Wallenberg and his music would be remembered spirits, and to the Palm Beach Festival for the commission that brought these matters to realization.

RAOUL WALLENBERG PATRONS

GRAND PATRONS

Elizabeth Abrams Kramer
Mr. & Mrs. Robert M. Montgomery, Jr.
Nelson Peltz

PATRONS

Mr. & Mrs. Clarence Bell Mrs. Claire Chasanoff Mr. & Mrs. Leonard Davis
Mr. & Mrs. Herbert A. Girard Dr. & Mrs. H. David Prenskey Pearl Resnick

ANGELS

Mr. & Mrs. David Fogelson, Joe & Emily Lowe Foundation
Raymond F. Kravis Mr. & Mrs. Norman B. Leventhal Peter May
Dr. Karl L. Mettinger Vivian C. Reichman

BENEFACTORS

Merrill Banks	Sidney S. & Lillian Kaplan	Mr. & Mrs. Herbert Rosenthal
Benjamin Balstone Trust	Mildred D. Lasdon	Irving & Helen Schneider
A.B. Belfer, The Belfer Foundation	Elinor & Lillian Leff	Mrs. Irene Schwartz
Norman & Elinor Belfer	Louis Levitt Foundation	Marjorie Stoll
John Brogan	Beatrice Mason	S. Sidney Stoneman
Mr. & Mrs. Samuel J. Elias	Arthur & Sydelie Meyer	Ruth Warrick
Mrs. Celia Lipton Farris	Nathan & Frances Monus	Samuel L. & Ronne Walwick
Betsy Freiburger	NCNB National Bank,	
Rosalind Gurwin	Kevin Grady V.P.	Herve de Wyman,
Natalie Kahn	Inda Pariser	International Society of Palm Beach, Inc.
	George & Ann Popkin	

SPONSORS

Valerie Aspinwall	Bernis Gold	Lae Olsen
Jesse H. Barkin	Mr. & Mrs. P. Antony Grogan	Mrs. Abe Rosenberg
Ruth Blank	D. Paul Jacoby	Dr. Samuel & Ella Scher
Chase Bank of Florida N.A.,	Mr. Mitchell & Dr. Zofia Kalarski	Bernard Starkoff
Brad Greer, Pres.	Dr. & Mrs. Lawrence Lande	Norman & Vivian Weiden
Helen Copland	Emylou Newburger	Honey Wolosoff

The Jewish Arts Foundation

congratulates the
Palm Beach Festival
for commissioning

A Wallenberg Portrait

in recognition of his
extraordinary humanitarian
effort to save Jewish lives
during the Holocaust

JEWISH ARTS FOUNDATION

Lewis Kapner, Chairman
Irving Rubinstein, President
Beverly Davis, Vice-President
Arlene Kurtis, Vice-President
Lawrence Greenberg, Treasurer
Marianne Balshone
Sylvia Chayat
Maurice Cohen
Eleanor Elias
Richard Levy
Neil Merin
Elaine Miller
Larry Ochstein
Murry J. Robinson
Hermine Wiener
Mort Wiener

Toby Drucker, Executive Director

through the theme is so dispelled. Later, the mood brightens as an oboe melody leads to grand fanfares suggesting heroic military obsequies. The sombre opening theme returns, and leads, this time, to a tense and tragic fugue, and as this seems to have died away, ominous salvos of brass bring a full reprise of the opening theme. In the coda, despondent thematic fragments evoke a grief too deep for utterance.

III. *Scherzo: Allegro vivace*. Often viewed as a "return to life", this movement is cast in A-B-A-B-A form. In the A-portion, marked by irrepressible energy, a quiet, scampering melody builds to majestic climaxes. The B-section, an interplay for the three horns, Beethoven's genius imbues the rollicking humor with an air of genuine nobility.

IV. *Finale: Allegro molto*. The dramatically eventful character of the finale derives entirely from its musical form. The events of this movement are easily traced when enumerated as follows:

1. Fiery opening gesture. 2. Bass-line presented as a theme for variations (both halves repeated); Variations I and II; Melody appears over bass-line as Variation III. 3. Fugue on fragments of the melody and the bassline. 4. Variation on the melody (flute); rustic-sounding bass-line variation (lower strings). What begins as another variation leads to: 5. Another fugue on thematic fragments (bass-line inverted) reaching a climactic pause. 6. Two slow, stately variations, one wistful, one grandiose and majestic; then a ruminative continuation that develops tragic overtones. 7. Fiery opening gesture reappears, and an ebullient coda ensues, the music pressing to triumphant conclusion.

Program notes by Benjamin Folkman

Portrait of Raoul Wallenberg Ulf Bjorlin

A *Raoul Wallenberg Portrait* was commissioned by the Palm Beach Festival in 1989. The work was, however, instigated long before that by a friend in Sweden, Mrs. Kate Wacz, who had been saved by Wallenberg in 1944. The New York playwright, Herb Schapiro and I met and decided to build a piece along the same lines as Copeland's *Lincoln Portrait*. Our work grew in proportions, however, and we used three actors plus two choruses. One actor acts both as Narrator and as Eichmann, the Nazi head of the "final solution" in Hungary. The second actor takes the part of Raoul Wallenberg and the actress, finally, takes the voice of anonymous women, survivors and others.

I have divided this symphonic portrait into six movements played without interruption. The first is an *Elegy* for orchestra and a wordless chorus representing some of the masses of people who suffered in World War II. The second movement, *Allegro agitato*, has a more lent and bellicose atmosphere. One also hears echoes of the Medieval hymn *Dies irae* (Day of Wrath) and a Hebrew folk melody. It ends with the chorus singing "Yesterday no cloud was in the sky".

With the third part, Budapest 1944, begins the actual narration of what took place in Hungary and the presentation of Raoul Wallenberg. The fourth movement is kind of "Lamento" from the nameless victims of the death camps. The short fifth movement is a personal and private memory from his childhood told by Wallenberg, becoming symbolic of the grown-up man's achievement. The last movement is an epilogue describing his disappearance, but ending on a very optimistic note for the future of mankind, building a better world with the example of a great man like Raoul Wallenberg.

Program notes by Maestro Ulf Bjorlin

PROGRAM

Symphony No. 3 in E-flat major, Op. 55 Ludwig von Beethoven 1770-1827

Can musical tones, without the aid of words, create a recognizable likeness of a human being? If not, how can composers' attempts at such portraiture achieve artistic validity? These questions have long vexed aesthetic theorists. Some have argued that music cannot retain its full value as music when it descends to concrete depiction. Music, despite theories of "pure art," has often attempted portraiture with no sacrifice of its quality. Oddly, however, the accuracy of the likeness has no bearing on the value of the music. The true merit of pictorialism is that some composers find it of enormous help in focusing their musical concentration.

One of the most titanic of all musical portraits turned out to be inaccurate in that the composer repudiated the sifter, Ludwig von Beethoven's Symphony No. 3 in E-flat major, Op. 55, which originally called "Bonaparte Symphony." However, when Napoleon declared himself Emperor, the bitterly disillusioned composer crossed the words "*in gloria Bonaparte*" (i.e., "entitled Bonaparte") from the first page with pen-strokes so violent that they tore holes in the paper. Beethoven had the work published under the title "Heroic Symphony--composed to celebrate the memory of a great man." Years later, when Beethoven heard of the death of Napoleon, he remarked ironically that he had already composed the proper music for the occasion. Sketched as early as 1801 but not completed until 1804, this symphony not only presents an immortal image of heroism, but also represents, in itself, a heroic achievement. Almost twice the length of Beethoven's First or Second Symphony, the "Eroica" testifies to the astounding growth in an already formidable compositional power that marked the beginning of the composer's so-called "second period."

Beethoven produced the revolutionary effects of the "Eroica" with an orchestra of normal classical size: 2 flutes, 2 oboes, 2 clarinets, 2 bassoons, 3 horns, 2 trumpets, timpani and strings.

I. *Allegro con brio*. Bristling with energy, the exposition does not suggest that a movement of unusual length is in the offing, despite the breadth of the melodies and the spaciousness of the climactic build-ups. In the development, however, a graceful colloquy for winds or a three-note figure builds slowly and inexorably to high-tension assertions of jagged rhythm, culminating in a ferocious dissonance between trumpets and violins. As this vast passage trails off into the extremely remote key of E-minor, a new, plaintive melody appears, and this is also developed at length before the reprise of the exposition is finally prepared. In a famous, quietly suspenseful moment, the horn jumps the gun on the expected return of the opening theme. The reprise is notable for the new relaxed continuation of the first theme, with brief horn and flute solos. The coda contains considerable discussion of the plaintive development melody, the music eventually sweeping to a grandiose conclusion.

II. *Marcia funebre: Adagio assai*. It is an almost invariable rule in Beethoven sonatas or symphonies that the first two movements do not use the same rhythmic subdivisions: thus, he usually begins with a first movement in two (or four) and follows it with a second movement in three. In the "Eroica," however, the first movement is in a fast three, requiring a second movement in two (or four). From this prosaic rule comes one of the great poetic strokes of this symphony, the casting of the slow movement as a funeral march. In accompaniment to the somber violin melody, Beethoven magnificently uses shifting lower-stem patterns to create the impression of idealized muffled snare drums; a warm gleam of consolation midway

Proclamation

State of Florida
Executive Department
Tallahassee

WHEREAS, in World War II, in the dark period of brutality known as the Holocaust, when man's inhumanity to man seemed limitless, Raoul Wallenberg shines forth as a beacon of light; and

WHEREAS, as the representative of Sweden in Bucharest, Hungary, and acting at the request of the War Refugee Board, Raoul Wallenberg, at risk to his own life, was instrumental in the saving of thousands of human beings between January 1944 and January 1945; and

WHEREAS, he was arrested on January 17, 1945, by Soviet authorities and imprisoned; and

WHEREAS, although the Soviet authorities issued a claim in 1957 that Wallenberg died in prison in 1947, many former prisoners and Soviet dissidents have provided evidence that he was alive during the 1980s; and

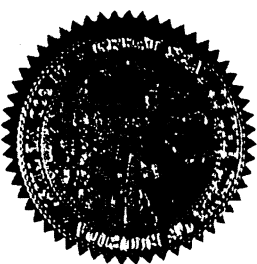
WHEREAS, on October 5, 1981, President Reagan signed a joint resolution of Congress conferring upon Raoul Wallenberg Honorary Citizenship of the United States and took that occasion to pledge that our government will take all the steps necessary to have the Soviet Union reveal the whereabouts of Mr. Wallenberg and to secure his freedom; and

WHEREAS, the world must remember an individual who disregarded all personal dangers, and courageously, selflessly, and tirelessly labored to save thousands of innocent men, women and children from the threat of annihilation;

NOW, THEREFORE, I, Bob Martinez, by virtue of the authority vested in me as Governor of the State of Florida, do hereby proclaim April 25, 1990, the date of the World Premiere in Palm Beach, a symphonic "Portrait of Wallenberg", as

RAOUL WALLENBERG APPRECIATION DAY

in Florida.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Great Seal of the State of Florida to be affixed at Tallahassee, the Capital, this 12th day of April, 1990, in the year of our Lord nineteen hundred and ninety.

Bob Martinez
GOVERNOR

ATTEST:

Debra Smith
SECRETARY OF STATE

CHILDREN'S CHORUS

I make the world
the way I want to
with my ball of clay
and drive the dark away

I can shape it
this way that way
anyway I please
anyway I please

Then put it aside
for another day

Tho' darkness falls
they always say
the sun will come
and drive the dark away

Tho' night must fall
the sun will come
the sun will come
and bring another day

Till darkness comes
at the end of day

CHORUS 1

Yesterday no cloud was in the sky
Yesterday we'd let the world go by
There we'd laugh and dance our time together
We could sing through any change of weather
Now the song is somewhere in the wind
Somewhere in the wind

Do you hear the voices round you
Do you feel the wind surround you
Will you sigh when they have found you
All alone when they have found you
Far from that place
Where you never were
Alone

CHORUS 2

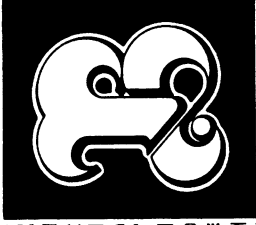
Who can tell the way the wind will blow
Who can say where all the flowers go
You know where people are together
Where they sing all the songs that we once knew
What can you see there try to remember
Is it like spring or just December

Some day we may know the reason why
There is time to sing, a time to cry
On that day we'll all be little children
Clapping hands loving everything we see

Look at a child and see your world
Look at the earth and know your friend
There is a time to sing O to sing
There is a time to sing and sing again
(repeat)

Listen to the voices round you
Let the winds the winds surround you
Welcome them when they have found you
All alone when they have found you
Far from that place
Where you never were
Where you never were
Alone

TYPESETTING business forms brochures **LAYOUT** resumes letterheads **STATS** business cards menus tickets **VELOXES** newsletters **STRIPPING** envelopes **PROGRAMS** **RUBBER STAMPS** calendars contracts **COPIES** copies wedding invitations **DESIGN** books manuals ncr forms **BINDERY** announcements flyers **LAY** business forms brochures **VELOXES** tickets newsletters **RUBBER STAMPS** contracts **COPIES** copies web announcements **COLOR PRINT** brochures ads **TYPESETTING** newsletters **VELOXES** tickets newsletters **COPIES** copies wedd announcements newsletters **COPIES** copies **TYPESETTING** business forms brochures **STRIPPING** envelopes tickets flyers **STRIPPING** envelopes **RUBBER STAMPS** business cards menus **VELOXES** tickets flyers **STRIPPING** envelopes **DESIGN** billboards calendars **COPIES** copies posters programs **RUBBER STAMPS** doorhangers flyers **BINDERY** catalogs books **DELIVERY** wedding invitations

Benchmark Press, Inc.

Commercial Printing

"Setting A Standard of Excellence"

(407) 433-2711 • Fax (407) 433-3244

1946 South Congress Avenue • West Palm Beach, Florida 33406

EVELYN & ARTHUR

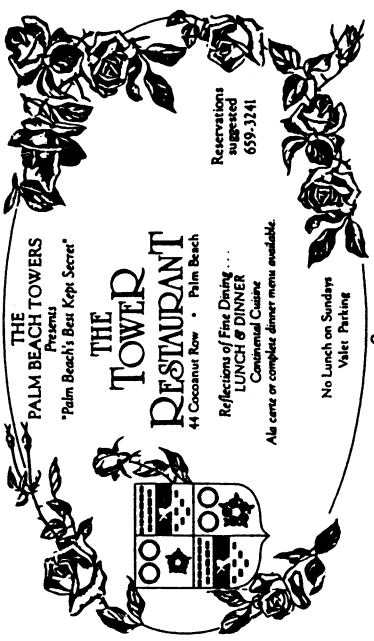
For Larger Sizes

The Remembered Lady

Manalapan • West Palm Beach

Palm Beach • Royal Poinciana Way (407) 833-1551
Palm Beach Gardens • The Harbour Shops (407) 626-3311

Manalapan • Plaza Del Mar (407) 585-1122
West Palm Beach • Village Commons (407) 478-9699

THE PALM BEACH TOWERS
Presents
"Palm Beach's Best Kept Secret"

THE TOWER RESTAURANT
44 Coconut Row • Palm Beach

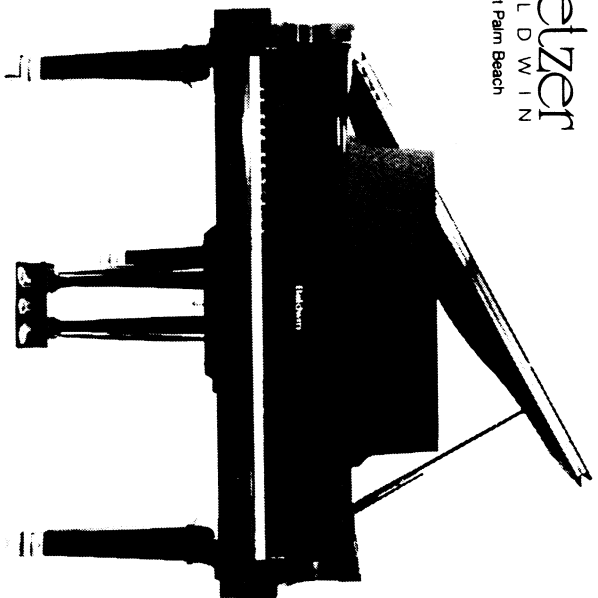
Reflections of Fine Dining...
LUNCH & DINNER
Continental Cuisine

Reservations suggested
659-3241

All care or complete dinner menu available.

No Lunch on Sundays
Valet Parking

Kretzer
BALDWIN
West Palm Beach

TODAY'S STANDARD OF MUSICAL EXCELLENCE

Compliments of

**Merrill Lynch
Pierce
Fenner & Smith Inc.**

401 South County Road
Palm Beach, Florida 33480
407-655-7720

Lionel P. Greenbaum
Senior Vice President

MEMBERS OF THE
NEW YORK STOCK EXCHANGE

**Wellesley
Inns**
By HOWARD JOHNSON
AFFORDABLE LUXURY

FLORIDA

CONAL SPRINGS (301) 344-4280
11700 N. Highway Three
3100 N. 11th Street
DEERFIELD BEACH (305) 426-0861
1001 W. 12th Avenue
FT. LAUDERDALE, EAST (305) 776-6533
1001 W. 12th Avenue
FT. LAUDERDALE, WEST (305) 464-0808
1001 W. 12th Avenue
FT. LAUDERDALE, WEST (305) 464-0808
1001 W. 12th Avenue
FT. MITCHELL (407) 279-3048
1001 W. 12th Avenue
WINTER PALM BEACH (407) 508-0808
1001 W. 12th Avenue
WINTER PALM BEACH (407) 508-0808
1001 W. 12th Avenue
WINTER PALM BEACH (407) 508-0808
1001 W. 12th Avenue

מדינת ישראל
דولة اسرائيل

STATE OF ISRAEL

Jerusalem, 22nd November, 1989
143/LL

Mrs. Phyllis S. Girard
2784 S. County Road
Palm Beach, FL 33480 U. S. A.

Dear Mrs. Girard,

Your fine and unique tribute to a great hero of modern history is surely both laudable and important. The President is most gratified by the concatenation of circumstances which have brought Mr. Bjorlin's musical drama to Palm Beach and he trusts that its impact will go further. He sends you, the committee, and the composer his best wishes, praying at the same time that Raoul Wallenberg may indeed still be alive and finally liberated.

Sincerely,

Shulamit Nardi, Assistant to the President

CONGRESS OF THE UNITED STATES
House of Representatives
Washington, DC 20515

Mrs. Herbert Girard
2784 South County Road
Palm Beach, Florida 33480

Dear Phyllis:

Annette and I are delighted to learn that Palm Beach has undertaken a project to commemorate the wonderful legacy of Raoul Wallenberg.

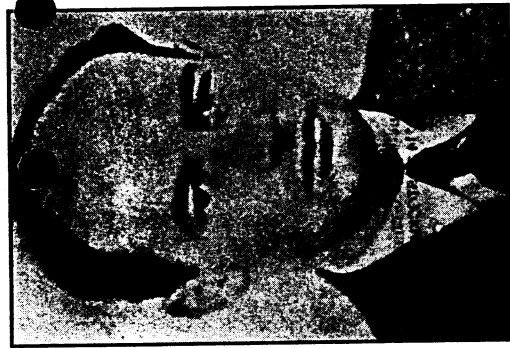
As you know, Annette and I both owe our lives to Wallenberg. We were among the 100,000 Hungarian men, women, and children who were saved through Wallenberg's daring and courageous actions. For many years now, many of us who owe a profound debt to this great man have worked to free Wallenberg from the horrors of the Soviet Gulag and to tell the world the incredible story of this hero of the Holocaust. We have not yet succeeded with the first goal, but we are pleased that Wallenberg's work is becoming better known. His story can serve to counteract cynicism and despair by proving that even in the darkest moments of history, courage and decency can prevail. One man, with the courage to care, can make a difference.

Annette and I congratulate you and your committee and send our warmest greetings to you and all of our Palm Beach friends. Best wishes for a fruitful and successful result in this worthy endeavor.

Most cordially,

Tom Lantos

Tom Lantos, Member of Congress

BIOGRAPHY OF A HERO RAOUL WALLENBERG

Raoul Wallenberg was born in Sweden on August 4, 1912 to a wealthy and influential Christian family. He was raised and educated in Sweden and at eighteen, he chose to attend the University of Michigan's College of Architecture and Urban Planning. After graduation, he traveled widely and while living in Palestine in 1936, he learned from young German refugees of the harsh treatment to which Jews were already being subjected under Nazi regimes. These stories greatly disturbed young Wallenberg.

In 1944, the governments of the United States and Sweden offered Wallenberg the unique opportunity to go to Hungary as a diplomat in the Swedish Legation in Budapest. He eagerly accepted the post and the assignment to save as many Hungarian Jews as possible from Nazi death camps. A United States Government Agency (The War Refugee Board) funded his work; and between July 1944 and January 1945, Wallenberg's unorthodox methods saved 100,000 men, women and children out of the 230,000 Jews still living in the City of Budapest.

On January 17, 1945, Raoul Wallenberg was taken into protective custody by Russian soldiers. He has not been seen as a free man since that date. The Swedish government was informed in 1957 that a prisoner named "Walenberg" (sic) died in 1947. The Swedish government, however, has determined that Wallenberg was alive in 1975, and reports of him surfaced as late as the mid-1980's.

Raoul Wallenberg's courage and daring during a perilous war were extraordinary. The text and music of "Portrait of Raoul Wallenberg" were created as a tribute to him in recognition of his noble spirit, his courage and above all, his love of humanity.

The Palm Beach Festival presents CELEBRATION OF A HERO

PROGRAM

Ludwig von BeethovenSymphony No. 3 in E-flat major
Sinfonia Eroica op. 55

- I. Allegro con brio
- II. Marcia funebre; Adagio assai
- III. Scherzo: Allegro vivace
- IV. Finale: Allegro molto

Orchestra conducted by Maestro Ulf Bjorlin

INTERMISSION

Ulf Bjorlin**Portrait of Raoul Wallenberg**
A symphonic portrait for three actors, mixed
chorus, children's chorus and symphony orchestra
Text: Herb Schapiro

Cliff Robertson as Raoul Wallenberg
Ruth Warrick as The Voice and The Survivor
Fritz Weaver as The Narrator and Colonel Adolf Eichmann
Palm Beach Choral Society directed by Eugene Fisher
Palm Beach Public School Children's Chorus directed by Mrs. Marguerite Day

- I. Elegy
- II. Allegro agitato
- III. Budapest 1944
- IV. Choir of the nameless
- V. "Late in Autumn. . ."
- VI. January 17, 1945

Orchestra and Chorus conducted by Maestro Ulf Bjorlin

Palm Beach County Florida
THE BEST OF EVERYTHING.
A TOURIST DEVELOPMENT COUNCIL FUNDED PROJECT

American Airlines
Something special in the air.

The use of recording devices either for sound or video is forbidden without the express permission of Palm Beach Festival management. No camera or flash equipment may be used at any time during this performance.

Ärende	Wallenberg	Datum 1990-05-03		
		Avd P	Grupp 2	Mål 6a I

Adress
Ambassaden
MOSKVA

Text
Dnr..... Re Wallenberg-ärendet.

Tack för besked under Primo.

Utgår från förutsättningarna för preliminär undersökning
som de angavs i 90-02-19 uppfylls.

Pierre Schori skulle vid sin ordinarie pressbriefing den
11 maj vilja berätta om den planerade undersökningen.
Tacksam senast 10 maj erfara vad som finnes i form av
referens- och annat material.

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÄTGÅRD:

UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-05-8 7		
Änd	Ör	PM
P	2	Eu

(POL)

AMBASSADEN MOSKVA

1990-05-04

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET.

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET. VAART KRYPTO 317

VAAR KGB-KONTAKTMAN UPPGER ATT MAN PAATRAEFFAT TVAA (2) DOKUMENT
SKRIVNA MED SMOLTSOVS HAND

BERNER

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-05-07

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Text

Dnr.....

re Wallenberg-ärendet.

Primo: Två dokument verkar litet magert. Hur omfattande är de?
När är de skrivna? Är de skrivna med samma typ av penna? etc
Jfr vch 200/under Secundo, punkt 1.

Secundo: Utgår ifrån att von Dardel har direktkontakt med er.
Till oss uppgav han att 16 maj passar bra.

Cabinet

POL

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-05- 9 8		
Ans	Ar	Ans
P	2	Ecc

POL

GENERALKONSULATET LENINGRAD 1990-05-08

UD STOCKHOLM

FOER POL 1/HALLQVIST

RE WALLENBERG

Lenigms
8/5
lar
M

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERG

GK HAR ENDAST KUNNAT FAA FRAM MYCKET KNAPPHAENDIGA UPPGIFTER OM VERKSAMHETEN VID DET MEDICINSKA CENTRET. DET OKLART OM DET FOEREKOMMER NAAGON VERKSAMHET. VERKSAMHETEN FEOREFALLER VARA AV PRIVAT/KOMMERSIELL NATUR.

DET FOEREFALLER DAERFOER VARA MEST KLOKT OM BESOEKET GICK ATT SKJUTA PAA, TILL DESS NAAGON VERKSAMHET INLETTS FUER ATT DAEREFTER KUNNA BEDOEMA DEN OCH LAEMPLIGHETEN AV ATT DEN GES RAOUL WALLENBERGS NAMN.

AHLANDER

Avslutningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	Datum 1990-05-08		
		Avd P	Grupp 2	Mål Ell
Adress	Generalkonsulatet LENINGRAD			
Text	ang Wallenberg-centret.			

Föreningen delgivits innehållet men avser ändå resa (Anger och Sonnenfeld).

Cabinet

199/015 P 2 EJT

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol I)
Kr Hallqvist/EL

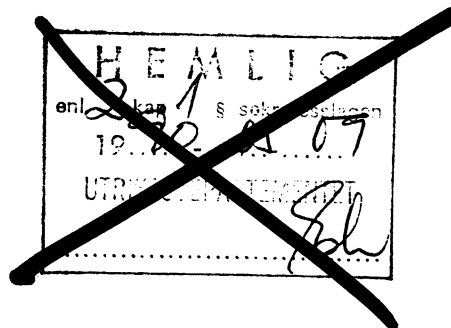
PROMEMORIA
1990-05-09

Ex t Lennart Linnér, Pol II

f v åtg
Exp 900507/Elh

H E M L I G

Belgien och Raoul Wallenberg

Det belgiska intresset för Raoul Wallenberg och efterforskningarna efter honom är mycket stort. Följande kan nämnas om hur detta intresse under senare tid tagit sig uttryck.

1. Den 19 januari 1989 arrangerades en stor manifestation i belgiska utrikesministeriet på inbjudan av förre utrikesministern Tindemans och den livaktiga Raoul Wallenberg-kommittén under ledning av advokaten Madame Simone Lucki. Vid detta tillfälle utnämndes Wallenberg till hedersdoktor vid ett universitet i Bryssel. Tindemans nämnde i sitt tal olika ansträngningar i efterforskningsarbetet, bl a inom ESK:s ram. Närvarande vid evenemanget var bl a även Mark Eyskens.

2. Den 21 augusti 1989 besökte Madame Lucki kabinettssekreteraren. Hon redogjorde då för olika kontakter hon haft, bl a med sovjetiske ambassadören i Bryssel, Bogdanov, som bl a sagt att ökad klarhet skulle uppnås, "men först måste vi ta oss an Katyn". Lucki hade också sagt Bogdanov att ESK-mötet i Moskva knappast kan äga rum så länge ökad klarhet inte nåtts i Wallenberg-ärendet.

Lucki sade också att hon fått försäkringar om att president Mitterrand skulle ta upp Wallenberg-ärendet med president Gorbatjov.

3. I brev den 10 april i år meddelar ambassadör Liljegren att Eyskens tagit upp Wallenberg-ärendet med utrikesminister Sjevardnadze vid hans besök i Bryssel i december i fjol.

Madame Lucki hade förgäves försökt få träffa Sjevardnadze, men i stället fått ett samtal med en medarbetare till denne. Då hon en tid senare fått visst utlovat material av ett sovjetiskt ambassadråd skulle denne efter en längre diskussion ha sagt att "det vore ju bra om Wallenberg kunde befrias, det är ju trots allt ett människoliv". Madame Lucki hade också utverkat ett löfte från ordföranden i Sovjets högsta domstol att personligen gå igenom allt material om RW som finns i Sovjetunionen.

Löftena från fransk sida att Mitterrand skulle ta upp ärendet hade av allt att döma inte infriats.

F n koncentrerade sig Lucki på att förmå EG-parlamentet att anta en resolution i ärendet.

Den belgiske utrikesministern Eyskens hade den 11 april sammanfört Madame Lucki med FN:s generalsekreterare som sagt henne att han möjligen skulle kunna ta upp Wallenberg-ärendet med president Gorbatjov.

Martin Hallqvist

STATENS KRIMINALTEKNISKA
LABORATORIUM (SKL)

Linköping 90-04-20

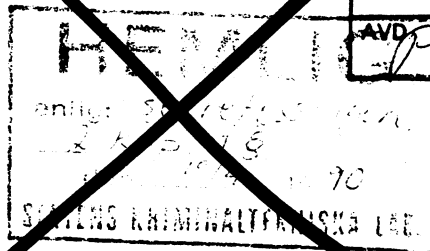
3465/90

handstilsundersökning

Utrikesdepartementet
Politiska avdelningen
Första enheten
Martin Hallqvist
Box 16121
103 23 Stockholm

INK. UTRIKES DEP		
D. N:o 119/029		
1990-09-11		
AVD	GR 2	MÅL. En

Broder,

Jag har låtit handstilsexperterna vid laboratoriets dokumentsektion undersöka de brevkopior som Du översände för en tid sedan. Som Du kanske förstär innebär kopieformen att en normal handstilsundersökning inte kan göras, eftersom man utan tillgång till originalhandlingar inte kan urskilja skriftens finare detaljer. Sedan får jag väl tillstå att mina undersökare mycket sällan arbetar med det ryska alfabetet, vilket innebär att det är svårt för dem att avgöra om ett tecken är personligt utformat eller om det ligger nära den förskriftsmodell som personen ifråga lärt sig. Vad de däremot kan undersöka är de s k allmänna stildragen som berör stilkaraktern, stillutningen, stilstorleken, antalet pennlyftningar, bokstävernas inbördes storleksrelationer o s v.

Efter sin granskning av materialet håller experterna med Dig i Din uppfattning om att det finns rätt stora olikheter, framför allt karaktärsmissigt, mellan breven 1 och 3, vilket alltså närmast talar för olika upphovsmän. Vad gäller frågan om den person som utfört breven 2 också skrivit brevet 1 lämnas frågan tills vidare öppen, vilket innebär att man inte helt kan utesluta att så är fallet.

Längre än så här kan vi nog inte komma i nuläget. För att gå vidare krävs tillgång till originalhandlingar och, om möjligt, skriftprov som innehåller mer direkt jämförbar skrift. Vi ser med intresse fram emot fortsatta undersökningar i detta ärende.

Hälsningar

Ingvar Kopp

Ingvar Kopp

900425

Ex f kdm t Kabs

Polch

Ch Pol I

Hallqvist

Amb Moskva *str.* nr 45

*Pol I Hallqvist / Kh
Exp 900425*

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol I)
Kr Hallqvist/EL

131/022 ✓ 2 EJT

PROMEMORIA
1990-05-11

ex hin
P. Lohri
AK MJ

Undersökning av Smoltsov-dokumentet

(1 bil)

1. Vid Wallenberg-Föreningens besök i Moskva i oktober 1989 fick föreningen se det s k Smoltsov-dokumentet i vad som uppgavs vara original.

2. Från olika håll (ambassaden Moskva, Nilsson Prag) föreslogs att vi skulle be att få göra en vetenskaplig undersökning av dokumentet.

3. Kontakt med chefen för Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) i december 1989 gav vid handen att det är mycket svårt att få fram några egentliga resultat av en sådan undersökning. Möjligen kan man avslöja uppenbara, klumpigt gjorda, förfälskningar. Däremot kan man inte bevisa att ett dokument är "äkta". Då man från Wallenberg-Föreningens sida dessutom intog en mycket reserverad hållning till en undersökning, avstod vi från att låta göra någon.

4. 17 januari i år fick utrikesministern ett brev från Villius m fl forskare vari en undersökning av dokumentet begärdes. Denna propå åstadkom viss publicitet, ja debatt, varvid UD:s ståndpunkt förfäktades av kabinettssekreteraren.

5. I februari hade Wallenberg-Föreningen besök av Kronid Lubarski, chef för ett institut i München. Han ansåg att en undersökning borde göras, vilken åsikt Wallenberg-Föreningen sade sig ha tagit intryck av.

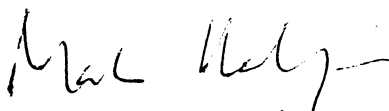
6. Därmed föll ett av regeringens skäl att inte låta beställa en undersökning. Efter förnyad kontakt med SKL sade man sig därifrån beredd att låta två experter resa till Moskva för att tillsammans med sovjetiska experter undersöka dokumentet. Vissa förutsättningar angavs för att man skulle kunna göra en s k preliminär undersökning. Se bilaga.

7. 23 februari föreslogs via ambassaden i Moskva en gemensam undersökning varvid även förutsättningarna angavs.

8. Två månader senare, 23 april, meddelades från sovjetisk sida att man accepterat att ta emot svenska experter för en granskning.

9. Förutsättningarna kan inte sägas ha blivit uppfyllda ännu - SKL ville t ex ha ett tiotal handskrivna dokument av Smoltsov som referensmaterial, helst skrivna ungefär vid samma tid (1947) och med samma sorts penna.

Den 4 maj meddelade ambassaden att man från sovjetisk sida sagt sig ha funnit två dokument skrivna av Smoltsov.

Martin Hallqvist

1990-05-11

P 2 EU'

Pol

Martin Hallqvist

Pol 1

=====

1990-07-09 131/019 Pol I

Överlämnas av Utrikesdepartementet
till Wallenberg-Föreningen för
kännedom. *Hallqvist Pol*

=====

Exp 900709

Artikel ur L'Espresso
1 bil

Broder,

I bifogade artikel ur italienska L'Espresso återges en historia om en italiensk affärsman, Giorgio Perlasca, vilken som något slags självutnämnd spansk konsul räddade tusentals ungerska judar under krigets slutskede i Budapest. Han hyste över 5.000 ungerska judar i åtta byggnader i Budapest och utfärdade skyddsbrev "gratis till den som begärde det".

I artikeln nämns naturligtvis också Raoul Wallenberg: "utsänd av kungen av Sverige och den amerikanske presidenten Roosevelt: med god tillgång till pengar och en utmärkt diplomatisk förmåga lyckades Wallenberg rädda tiotusentals judar från att deporteras. Giorgio Perlasca, utsänd av ingen, utan pengar, lyckades göra detsamma."

Artikeln handlar egentligen om att denne Perlasca - till skillnad från Wallenberg - förblivit helt okänd ända fram till dessa dagar. Förra året fick han dock sent omsider en ungersk utmärkelse, i Israel utsågs han till "rättrådig bland de rättrådiga" och i höst skall han hedras vid en ceremoni på Hilton i New York.

Jag vet inte, om detta är av intresse för Dig men ville ändå göra Dig uppmärksam på artikeln. Tror Du, att den kan vara något för Wallenberg-kommittén?

Kristen Isaksson
Kristen Isaksson

Krister Isaksson

LA STORIA

EROI SCONOSCIUTI

Oggi ha ottant'anni ed è un oscuro pensionato padovano. Nel 1944 salvò dallo sterminio cinquemila ebrei ungheresi. A Budapest e in Israele è considerato un grand'uomo. Ma in Italia pochi conoscono la straordinaria vicenda dell'ex fascista Giorgio Perlasca.

Camerata e gentiluomo

di Enrico Deaglio

In Ungheria, l'anno scorso per lui si è riunito il Parlamento e gli è stata consegnata la massima onorificenza civile. In Israele è stato nominato "giusto tra i giusti" ed ha ricevuto la cittadinanza onoraria. A New York, nel settembre prossimo, all'Hotel Hilton, ci sarà una cerimonia in suo onore. Sulla sua vita sono allo studio due film e due libri.

E' un italiano, ma in Italia quasi nessuno lo conosce. Ha compiuto degli atti che normalmente si definiscono "eroici", eppure in Italia finora non è stato considerato

un eroe, sebbene il nostro paese di eroi non ne vanti molti. E' un ottantenne padovano e si chiama Giorgio Perlasca. Nel 1944 era un commerciante di Budapest; spacciandosi per console spagnolo, raccontando balle, rischiando più volte di essere ammazzato, correndo come un acrobata sul filo, facendo l'istrione con i nazisti e lavorando giorno e notte per i suoi protetti, riuscì a strappare dalla deportazione verso i campi di concentramento più di cinquemila ebrei ungheresi.

La sua impresa, nota in Ungheria nel

1945, è stato poi rimossa per quarantacinque anni. Solamente da due anni è stato ricostruita e la sua storia si presenta come una fantastica miscela di sentimenti, di arguzia e di coraggio. Con due ingredienti in più: il primo è che tutto quello che ha fatto il signor Giorgio Perlasca, nessuno glielo faceva fare; il secondo è che Giorgio Perlasca non era un antifascista. Anzi, era un fascista.

Oggi Giorgio Perlasca vive, in pensione, in una piccola casa di Padova. Adesso ha il telefono, ma fino a una settimana fa, per comunicare con lui, bisognava passare attraverso la sorella, perché solo lei aveva il telefono. Se c'erano comunicazioni per lui, appendeva un giornale sul balcone, e fissava gli appuntamenti: alle dieci del mattino, in occasione della passeggiata; alle quattordici al ritorno dal "Bar Sport", dove Perlasca va a vedere quelli che giocano alle carte e a fumarsi, seminascolato dalla moglie, una sigaretta; alle diciotto, al ritorno dal parco giochi dove è andato a far giocare il nipotino Riccardo. Un normale pensionato. L'antitesi dell'eroe. Non si vanta, non declama. E' alto, cammina diritto. E' semplice. Racconta i fatti con la minuzia pignola dei veneti. Ha degli occhi azzurri ormai prosciugati che spesso diventano scherzosi.

La sua biografia: giovane fedele monarchico e entusiasta fascista. Giovanissimo, parte volontario per l'Etiopia. Dopo l'Africa si arruola volontario per la Spagna, artigliere nell'esercito del generale Franco, contro la Repubblica, contro le Brigate Internazionali. Mi ha detto che quella guerra non la rimpiange.

Gli ho chiesto perché e mi ha risposto che si trattava di impedire che il Mediterraneo diventasse un "lago comunista"; quando con lui ho discusso di una trasmissione televisiva sulla sua storia, mi ha fatto aggiungere nel contratto che non si parlerebbe male della Spagna e del generale Franco.

Perlasca torna dalla Spagna nel 1938, ma quando si tratta di prepararsi per l'altra guerra, quella a fianco di Hitler, si mette da parte e la legge, dati i suoi precedenti impegni spagnoli, glielo permette. «A quel tempo, non ero più d'accordo con il fascismo. Per due motivi: le leggi razziali del 1938 contro gli ebrei e l'alleanza con la Germania. C'era molta discussione tra i fascisti di allora, non creda, e io non ero il solo a pensarla così. La mia famiglia, per tradizione, non era mai stata favorevole alla Germania e io, sia a Padova che in Spagna, avevo molti amici ebrei». ►►

Sulla vicenda di Giorgio Perlasca, la trasmissione televisiva "Mixer" ha preparato un'inchiesta. Presentato da Giovanni Minoli, il programma è stato realizzato da Gianni Barcelloni ed Enrico Deaglio, con la collaborazione di Aaron Sipos e Lizio Elek in Ungheria e di Gad Castel in Israele.

Giorgio Perlasca oggi e, in alto a destra, nel 1944 per le strade di Budapest. Nella foto grande: prigionieri ebrei in attesa di essere trasportati verso i campi di sterminio

Così Giorgio Perlasca ridiventa un "borghese" e si dedica al commercio. A Belgrado, prima, poi a Budapest. Qui è il rappresentante della Saib, una ditta governativa associata alla legazione commerciale italiana che importa in Italia bestiame che diventerà scatolette di cibo per i sommergibilisti ed esporta stoffe, cappelli, calze. Un buon lavoro: l'Ungheria dell'ammiraglio Miklos Horthy e l'Italia di Benito Mussolini sono unite da vincoli speciali e Budapest è ancora, nonostante la guerra, la capitale della bella vita, dell'Hotel Arizona, dei violini, delle contesse e delle passioni. E il signor Giorgio Perlasca, commerciante agiato, ne è uno dei tanti protagonisti, un bel signore italiano, alto, biondo ed elegante.

Ma, anche a Budapest, la situazione precipita. Dopo l'8 settembre del 1943, l'ambasciatore italiano a Budapest, Anfuso, si schiera con la Repubblica di Salò e la comunità italiana si divide. Il 19 marzo del 1944, l'Ungheria vive il colpo di stato delle "croci frecciate", i nazisti ungheresi che cacciano l'ammiraglio Horthy e fanno entrare le truppe tedesche. Perlasca ed altri italiani vengono destinati all'internamento e a lui in particolare viene contestato un carico di quattordici vagoni di bestiame vivo su cui i nazisti pretendono la proprietà. Il 13 ottobre del 1944, Perlasca riesce a scappare dall'internamento: «Niente di eroico, e d'altra parte era un internamento all'acqua di rose, ci davano cinque pasti al giorno».

Nell'ottobre del 1944, Budapest ha definitivamente smesso di essere una città facile. I "Nyilash", le bande dei nazisti ungheresi, terrorizzano. Gli ebrei portano la stella gialla sul davanti e sul di dietro del vestito. Vengono razzati e deportati. Vengono uccisi per strada. Nella città ci sono fame e orrori. Perlasca per qualche giorno si nasconde, poi decide. Ha con sé una piccola cartolina che si è sempre portato appresso e che gli diedero i franchisti quando, alla fine della guerra, si imbarcò da Barcellona: «Al camerata Giorgio Perlasca. In ogni parte del mondo ti troverai, rivolgiti ai rappresentanti spagnoli per ogni forma di aiuto».

Perlasca si avvia verso la legazione di Spagna, mostra la sua cartolina al console Angel Sanz Briz, gli racconta la sua situazione. Ottiene un passaporto spagnolo, in cui figura sotto il nome di Jorge

Vite salvate

«Anche se raccontassimo non saremmo creduti: questo pensiero affiorava in forma di sogno notturno dalla disperazione dei prigionieri. Quasi tutti i reduci, a voce o nelle loro memorie scritte, ricordano un sogno che ricorreva spesso nelle notti di prigionia, vario nei particolari, ma unico nella sostanza: di essere tornati a casa, di raccontare con passione e sollievo le loro sofferenze passate rivolgendosi a una persona cara, e di non essere creduti, anzi, neppure ascoltati». Così scriveva Primo Levi, quattro anni fa, introducendo il suo ultimo libro, «I sommersi e i salvati». Parlava di Auschwitz, dell'enormità del patimento, della difficoltà, da parte dei sopravvissuti, di rievocare l'umiliazione, della incomprensione degli ascoltatori.

La vicenda di Giorgio Perlasca non si svolge nei campi, ma un attimo prima dei campi. Ma la difficoltà che lui ha trovato nel farsi intendere quando ha cominciato a raccontarla è stata tipica; «troppo incredibile», gli dicevano, «troppo enorme».

Minore, certo, ma forse non di molto a quella che hanno provato coloro che sono stati salvati. Che hanno spesso taciuto, in Ungheria, «perché di queste cose era bene non

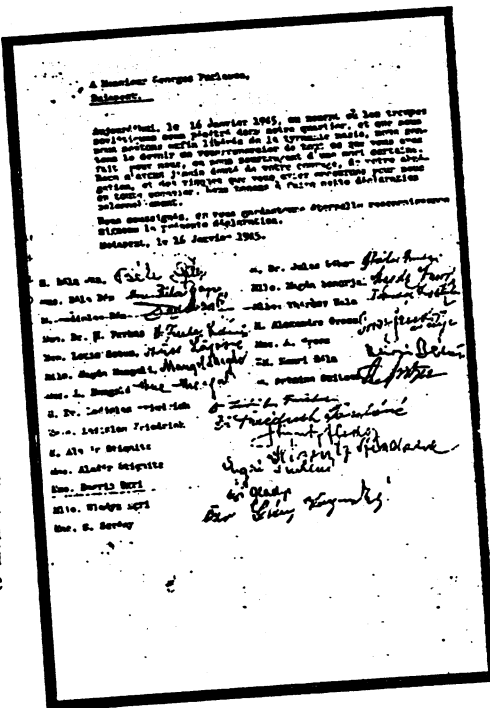
parlare», per rispetto a coloro che ne erano sopravvissuti, per pudore, per paura che «la cosa» potesse ripetersi. Ma invece, dopo 45 anni, la storia di Perlasca e degli ebrei ungheresi finalmente riuscita ad emergere. Se, z'altro, approfittando della prima liberalizzazione politica a Budapest, e soprattutto per la tenacia nel non dimenticare, la volontà di poter ringraziare e rendere merito che un gruppo di donne ha mantenuto per tutti questo tempo. Erano ragazze nel 1944, salvate dall'rete di protezione del «falso console spagnolo».

Oggi sono sparse in mezza Europa. Alcuni dei loro nomi: le signore E. Lang, Aniko Königsberg, Andries Mesaros, Vilmasné Weiss che vivono a Budapest. La signora Vera Bellani che vive a Milano. La dottoressa Mar Vera Willinger che vive a Berlino, dottoressa Marion Fellenzer che vive a Monaco.

Per anni hanno cercato Perlasca alla fine, lo hanno ritrovato. I loro ricordi sono insieme minuziosi e avvolti nel sogno. Tutte lo ricordano «molto bello ed elegante», «capace di parlare diverse lingue». Nessuno sapeva che fosse italiano.

I loro genitori dicevano che «era u

Un attestato di ringraziamento, datato 16 gennaio 1945, di ebrei ungheresi salvati da Perlasca

Perlasca. Ora è di nuovo un uomo con un'identità, ma non sa dove andare. Negli uffici della legazione ci sono decine di ebrei che hanno trovato rifugio. Perlasca si offre di dare una mano. Il console gli spiega che la Spagna, paese neutrale, fa opera umanitaria in favore degli ebrei, accordando loro quando è possibile, delle «lettere di protezione». Negli uffici della legazione spagnola, ci sono 60 impiegati, tutti ebrei rifugiati.

Poi succede - ed è il 30 novembre del 1944 - che il signor Giorgio Perlasca entra nella sede della legazione spagnola e viene a sapere che il console Angel Sanz Briz ormai preso di mira dai nazisti senza aver tirato nessuno, ha abbandonato l'Ungheria ed è riuscito a riparare in Svizzera. A possedere un passaporto spagnolo, in tutta la legazione, rimane solo lui, Jorge Perlasca.

Per dare un'idea di che cosa siano stati gli ultimi mesi del 1944 in Ungheria, basterà ricordare che il colpo di stato nazista e il «patto di sangue» dei nazisti ungheresi con Hitler segnò uno dei periodi più lugubri foschi della storia di Europa: degli ottocentomila ebrei residenti in Ungheria, quasi dieci per cento di tutta la popolazione seicentomila morirono, deportati nei campi di sterminio, uccisi in esecuzioni di massa sulle rive del Danubio, stroncati dalla fame

grande ambasciatore, da cui dipendono le sorti del mondo», oppure che era «un inviato da Dio per salvare noi poveri ebrei disgraziati». Tutte lo ricordano nell'atto di portare del cibo, alcune ad organizzare assemblee nelle cantine e ad ordinare di «non uscire, per nessuna ragione». Altre lo hanno visto solo di sfuggita, mentre lottava contro i Nyilsh che cercavano di razziare i giovani.

Ora queste donne hanno un unico scopo: rendergli pubblico omaggio, farlo conoscere, farlo apprezzare. Tra le più antiche testimonianze di affetto Perlasca ha avuto da quando è stato «scoperto», una ancora merita di essere segnalata.

E' successo l'anno scorso a Gerusalemme, durante le cerimonie in suo onore. Una donna gli si avvicinò e gli regalò una rosa dorata accompagnandola con un biglietto su cui c'era scritto: «Lei ha salvato due membri della mia famiglia e la mia fiducia nell'umanità, che stava svanendo». Poi scappò via subito.

E.D.

A sinistra: Eva Lang; qui sopra: Vilmasné Weitz; in alto: Andricsné Mesaros. Tre donne, bambine nel '44, che oggi testimoniano l'impresa di Perlasca

freddo e dalle epidemie nel ghetto di Budapest, il quartiere storico della capitale dominato dalla più grande e gloriosa sinagoga d'Europa. Alla fine del 1944, mentre gli Alleati avanzavano in Francia e in Italia e l'Armata Rossa, ormai attestata alla periferia di Budapest, bombardava quotidianamente la città, nella capitale ungherese erano le ore degli assassinii e della fame. Unica speranza di salvezza per gli ebrei ungheresi, la presenza nella capitale di cinque legazioni diplomatiche di paesi neutrali, la Spagna, il Portogallo, la Svezia, la Svizzera e il Vaticano, davanti alle quali si radunavano, disperati, folle di persone in cerca di protezione. Di questo periodo, la storia ha tramandato finora solo il ricordo di un uomo, Raul Wallenberg, inviato del Re di Svezia e del presidente americano Roosevelt: con un'ampia disponibilità di denaro e una ottima capacità diplomatica, Wallenberg riuscì a strappare dalla deportazione decine di migliaia di ebrei.

Giorgio Perlasca, «inviato da nessuno», senza soldi, riuscì a fare altrettanto. Rimasto solo negli uffici della legazione spagnola, per ottanta giorni si comporta come se fosse animato da un'energia inesauribile. Comunica al ministero degli Esteri ungherese la propria nomina a console di Spagna a Budapest, dopo il richiamo urgente a Madrid del console Sanz Briz; prende contatto con il partito nazista ungherese, facendo ventilare un possibile riconoscimento diplomatico da parte della Spagna e nello stesso tempo organizza una fantastica rete di protezione: otto edifici di Budapest acquisiti dalla legazione spagnola, in cui trovano rifugio più di cinquemila famiglie ebrei. Lettere di protezione del governo di Spagna concesse gratuitamente a chiunque ne faccia richiesta, ma soprattutto una quotidiana organizzazione di protezione per assicurare il cibo, le cure mediche e il pronto intervento di fronte ai quotidiani tentativi di assalto alle case da parte delle bande naziste. I fondi per tutto ciò vengono, nell'ordine, dalle sue tasche, poi dal Consiglio Ebraico, e quando questi sono finiti, da una rigorosa tassazione imposta alle famiglie ebrei più agiate, tra quelle rifugiate nelle case protette. C'è chi lo ricorda girare per le strade di Budapest con una bandiera spagnola, scontrarsi con i Nyilash, recarsi alla stazione per strappare dai treni quanti più ebrei poteva.

Quando ho domandato a Perlasca perché avesse fatto tutto questo, mi ha risposto: «Perché, lei non avrebbe fatto la stessa cosa? Mi scusi: c'era gente che moriva e io avevo la possibilità di fare. E naturalmente ho fatto». Gli ho risposto che però nessun altro ha fatto quello che ha fatto lui e lui ha allargato le braccia, ripetendomi una massima che deve aver lungamente meditato: «Guardi, da noi si dice che l'occasione fa l'uomo ladro. Ebbene, di me ha fatto un'altra cosa». Mi ha raccontato molti aneddoti che ha conservato nella sua memoria: due adolescenti gemelli ebrei strappati alla deportazione litigando con un colonnello tedesco che poi scopri essere Adolf Eichman; una ragazza scappata alle stragi sul Danubio, assiderata e riportata in vita dopo massaggi durati una notte con la canfora; il latte in polvere della Croce Rossa comprato alla borsa nera; la creazione, in ogni casa, di un «comitato» per la gestione della vita quotidiana; i sistemi ingegnosi con cui veniva avvertito dell'imminenza dei pericoli, la rete di «informatori» che pagava, molto spesso con i propri soldi e soprattutto l'incontro negli ultimi giorni della guerra con il ministro degli Interni ungherese, Wayne, ►►

che aveva in progetto di spostare tutti gli ebrei dalle "case protette" nel ghetto storico, chiuderlo e dargli fuoco. Perlasca, sedicente console di Spagna, andò a parlare con questo ministro per farlo recedere da questa folle decisione e in questo caso riconosce di aver compiuto il proprio capolavoro: «Provai in tutti i modi. La religione. Lo spirito umanitario. L'avvenire del popolo magiaro... Ma lui non cedeva. Allora provai un ricatto: gli dissi che se il governo spagnolo, entro 48 ore, non avesse avuto notizie pure sugli ebrei ungheresi protetti dal suo governo, avrebbe provveduto all'arresto e alla confisca dei beni dei tremila ungheresi residenti in Spagna». Sorride: «Saranno stati cento, al massimo. E gli aggiunsi che la stessa cosa sarebbe successa agli ungheresi residenti in Brasile e in Uruguay. E lui, a questo punto, cedette. per questo, penso, si

Com'è comodo il silenzio

«La vicenda di Perlasca è unica e clamorosa». Michele Sarfatti, che dirige a Milano il Cdec (Centro di documentazione ebraica contemporanea) non ha dubbi: «Unica perché Perlasca non aveva incarichi ufficiali e non ha solamente rallentato o deviato il corso degli eventi, come pure hanno fatto diversi militari o funzionari di consolato; no, lui si è creato una funzione, pur di essere di aiuto. Clamorosa, per due motivi: per i risultati ottenuti e per la modestia del protagonista».

Secondo lei, Perlasca è un "caso italiano"? «Proverò a rispondere con i numeri che abbiamo accolto e che saranno pubblicati in autunno, in un volume dal titolo "Il libro della memoria". In Italia vivevano 38.700 ebrei. Di questi, 300 furono uccisi in Italia, 6.800 furono deportati, circa 5.000 si rifugiarono in Svizzera, tra i 1.000 e i 1.500 parteciparono alla resistenza. I rimanenti 24.000 sono sopravvissuti nascosti in case private o, più spesso, nei conventi. Dietro ognuno dei 24.000 che si sono salvati, c'è almeno un italiano che ha aiutato. Ma anche dietro i 6.800 finiti ad Auschwitz c'è almeno un italiano, che ha collaborato o che ha tradito la fiducia».

Perché, secondo lei, la storia di Perlasca ha suscitato finora così poco interesse? «Certo, perché i suoi salvati sono ungheresi e non italiani; poi perché in paesi come l'Ungheria o la Polonia dove la persecuzione è stata più feroce, la storia e il ricordo sono stati soffocati. Inoltre, oltre alla sua modestia c'è la non appartenenza di Perlasca ad una forte rappresentanza politica. Infine, qualcosa di più profondo. Noi abbiamo il comodo mito dell'"italiano brava gente" e chi, come Perlasca ha fatto moltissimo, mortifica quel mito. per cui, per conformismo, è meglio livellare tutto».

Rimozione, conformismo, scarsa volontà di mettersi in discussione, ma anche difficoltà nel "rintracciare le fonti". La storia di Perlasca era sconosciuta persino al rabbino di Padova, Achille Viterbo. Di Perlasca non parlano i molti libri su Raoul Wallenberg, né la monumentale ricerca di Renzo De Felice.

D'altra parte, è ormai evidente che su antisemitismo e fascismo le zone d'ombra siano molto vaste. Solo da pochi anni è comparso qualche titolo: uno studio sull'"Olocausto in Italia" della storica americana Susan Zuccotti, il bel libro di Anna Bravo e Daniela Jallà, "La vita offesa", la recentissima ricerca di Fabio Levi, Daniela Adorni e Giuseppe Genovese sull'applicazione delle leggi antiebraiche a Torino. «La nostra», spiega lo storico Giovanni de Luna, «è la realtà la storiografia del rimosso. Della resistenza conosciamo ormai anche le minuzie, ma, per esempio, della deportazione in Germania dei 600.000 militari italiani dopo l'8 settembre, non c'è nulla. Dei vincitori sappiamo tutto; degli sconfitti, dei dispersi, di tutto quanto può creare disagio finora si è preferito non scrivere».

Solo accenni fugaci esistono sui mille casi di tesserati al partito fascista cui fu tolta la tessera per "pietismo" nei confronti di ebrei; nulla o quasi nulla "delazione antisemitica" durante la Repubblica di Salò o sul comportamento degli italiani nei territori occupati, sul silenzio degli intellettuali che accompagnò la promulgazione delle leggi razziali nel '38. E quando, due anni fa, Nide Jotti, chiudendo un convegno parlamentare, sollevò quest'ultimo problema, il suo intervento passò del tutto sotto silenzio.

E.D.

sono potuti salvare decine di migliaia di ebrei di Budapest».

Mi ha raccontato molte storie, il signor Perlasca. Ho cercato, rigorosamente, di comprendere quale fosse stato il momento in cui un uomo normale si trasforma in un uomo eccezionale, ma mi sono sempre scontrato contro un muro di radicata modestia. Aveva paura? Sì. Che cosa lo colpiva di più? Vedere degli uomini e delle donne marchiati come animali. Vedere uccidere dei bambini. Quando riusciva ad abbattere i nazisti ungheresi, provava sod-

Il monumento a Raoul Wallenberg in Israele. In alto: Giorgio Perlasca, volontario fascista in Spagna nel 1938

LA STORIA

disfazione, rideva dentro di sé? No, guardi, non c'era tempo.

Il 16 gennaio 1945, le truppe sovietiche entrarono vittoriose nella Budapest distrutta. I 5.200 ebrei protetti da Perlasca nelle sue otto case, uscirono per la prima volta dopo mesi. Giorgio Perlasca, in quanto cittadino di un governo fascista, fu sottoposto a sorveglianza e adibito per settimane al recupero dei cadaveri sotto il gelo delle strade di Budapest. Uscirono i primi quotidiani liberi. Raccontavano di Raul Wallenberg, lo svedese, scomparso, forse ucciso, forse fatto prigioniero dai russi, ma anche di uno sconosciuto "console spagnolo" che si era così adoperato per gli ebrei ungheresi. Quando riuscì a partire verso Istanbul, una piccola folla si recò alla stazione per salutarlo.

Perlasca riguadagnò la via di casa. Scrisse un breve memoriale su quanto aveva fatto, un diario di quegli 80 giorni in cui aveva agito come console spagnolo. Nel dopoguerra, Perlasca fu attivo a Trieste nel movimento dell'Uomo Qualunque. Incontrò personaggi importanti, come De Gasperi e Pella, cui fece sapere quanto era successo, ma nessuno sembrava interessarsi alla cosa. Con gli anni, smise di raccontare.

"L'ordine della Stella d'oro", prestigiosa onorificenza ungherese, consegnata a Giorgio Perlasca nel 1989

Nel 1961 Adolf Eichman venne processato a Gerusalemme e un giornalista del "Resto del Carlino", Giuseppe Cerato, raccontò tutta la storia, una pagina intera del giornale, di quell'italiano che aveva visto in faccia Eichman e che aveva salvato migliaia di ebrei. Perlasca mi ha mostrato quella pagina di giornale: c'era già scritto tutto. Mi ha detto che l'unico commento che ricevette fu quello del suo padrone di casa: «Bravo Perlasca, ho saputo che hai fatto delle buone cose in guerra». Punto e basta.

Passarono altri 25 anni. Nel 1986, il nome di Perlasca venne rievocato in una riunione conviviale a Berlino, cui erano presenti alcuni ungheresi sopravvissuti dell'Olocausto. Venne deciso di mettere un annuncio sul giornale della comunità ebraica di Budapest: «Chiunque si ricordi del console spagnolo che protesse gli ebrei nel 1944 a Budapest, lo comunichi alla redazione». Arrivarono decine di telefonate. Lo stesso appello fu trasmesso dalla radio israeliana e anche lì, subito, ci furono risposte. In breve venne raccolta una tale messe di testimonianze sul lavoro di Perlasca da farlo diventare un uomo da ringraziare e da celebrare in vita, un "giusto". In Ungheria. In Israele. In Italia ancora niente. ■

**Ormai
anche i pirati
sanno che
la videoteca
si fa con Gli Scudi.
Originale, vero?**

**In videocassetta
i grandi films,
i documentari
ed i cartoni animati
della Warner Bros.
in vendita a partire da:**

L. 24.900

WARNER HOME VIDEO

Raoul Wallenberg granville le 3 Mai 1990

am

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 123/005		
1990-05-14		
AVD	GR	MAL

Cher Monsieur

Sant material tit

20 07 80

Pol I, Hallgrist Pch

Exp 20 07 80

je suis retraité de la Marine Nationale et je m'intéresse particulièrement au cas du Diplomate Raoul Wallenberg et je vient de voir dans la presse Française un petit article sur ce Diplomate du Professeur IRVING COTLER qui affirme que Raoul Wallenberg n'est pas mort dans les prisons soviétiques, Mre IRVING COTLER est Président de la commission internationale d'enquête sur la disparition de ce Diplomate, je serais vraiment très heureux si je pourrais avoir des renseignements.

je vous en remercie beaucoup à l'avance.
Veuillez agréer, cher Monsieur, l'expression de considération distinguée

ROYER André

11 Avenue Maréchal Léclerc

50400 GRANVILLE

France

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol I)
Kr Hallqvist/EL

134/025 P2 Eu 7
PROMEMORIA
1990-05-14

Ex t Lennart Linnér, Pol II,
f v åtg 900514
Wöhler
Hallqvist

Belgien och Raoul Wallenberg

Fredrik Vahlquist, ambassaden i Bryssel, har meddelat att ordföranden i den belgiska Wallenberg-Föreningen, Madame Simone Lucki, nu sagt sig ha lyckats i sitt uppsåt att uppbåda en majoritet i EG-parlamentet för en resolution i Wallenberg-ärendet. Den går ut på att förmå sovjetiska myndigheter att tillåta en internationell expertkommission att gå igenom sovjetiska arkiv samt att offentligen i Sovjetunionen efterlysa informationer om Wallenbergs öde.

Resolutionen kommer, enligt Lucki, att antas den 17 maj med bred majoritet.

Detta är ytterligare ett skäl att tacka utrikesminister Eyskens för de insatser som gjorts från belgisk sida för Wallenberg.

Martin Hallqvist

P 2 E U 1 L E T Y
1990-05-14

1355/90

Eric Nathanael Kemer
P.O.Box 3639
NEW YORK, N.Y. 10185
USA

CH Pol I

ah
my

Raoul Wallenberg

Dear Mr. Kemer,

Thank you for your letter regarding the fate of Raoul Wallenberg. I cannot agree with you that the Swedish Government has done nothing for the last 30-40 years to save Wallenberg. Extremely energetic efforts are currently being carried out by the Swedish Government, in cooperation with the Wallenberg family and the Raoul Wallenberg Association and others.

Attitudes in the Soviet Union have also changed recently - very much for the better. There seems to be no doubt that it is also in the Soviet Government's interest to find out the truth about Raoul Wallenberg.

Enclosed, please find a booklet about Wallenberg and a reply to a question concerning Raoul Wallenberg in the Swedish Parliament, which was put to the Swedish Foreign Minister after his visit to Moscow in November last year.

Yours sincerely,

Ingvar Carlsson

T E L E F A X

Adress: UD Stockholm		Datum: 1990-05-15		Dnr: 14
Avaändande enhet: Ambassaden Bryssel		Avd: P	Grupp: 2	Mål: Wallenberg
Ärende: Europa-parlamentsresolution om Raoul Wallenberg/Vilmos Langfelder				
Totalt antal sidor: 3		Obs! Vid begäran om repetition skall alltid avaändande enhet enligt ovan anges!		
		Avaänt den	Klockan	Sign

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-05-18/5		
Avd P	Gr 2	Mål EU ¹

Mycket brådska

Hbr Liljegren-Linnér 10 april återopas.

För Martin Hallqvist, pol 1, ~~från~~ Fredrik Vahlquist.

Re Europa-parlamentsresolution om Raoul Wallenberg/
Vilmos Langfelder.

Har just erhållit bifogade kopior av advokat Simone Lucki
som är den belgiska Raoul Wallenberg-kommitténs ordförande.
Som framgår har flera tillägg gjorts i resolutionstexten.

cc: ambassadör Larsson, Deleg. Strasbourg
pressråd Ch. Andersson, Deleg. Bryssel

SIMONE LUCKI

*Avocat**Bureau de Bruxelles*

B-1050 BRUXELLES, LE 14 mai 1990
RUE DAUTZENBERG 80 - ETÉ 3
TEL. (02) 640 10 02 D
647 21 30

Monsieur Mark EYSKENS
Ministre des Affaires étrangères
Rue des Quatre-Bras 2
1000 BRUXELLES

Monsieur le Ministre,

Monsieur Raoul WALLENBERG
Vos réf ME.89.452

A la veille de votre visite officielle en Suède, je me dois de vous confirmer que, soutenue par les différentes fractions, ma proposition de résolution au Parlement européen sera introduite ce jour à Strasbourg sous le bénéfice de l'urgence, grâce aux soins de Monsieur le Ministre TINDEMANS.

Si l'urgence est admise, étant motivée par la tenue début juin à Copenhague de la Conférence sur la Sécurité et la Coopération en Europe, à laquelle participent les Soviétiques, la résolution sera soumise au vote des Douze ce jeudi 17 mai prochain.

J'ai l'honneur de vous remettre le texte définitif de cette résolution sous ce couvert.

Ne pensez-vous pas qu'il serait utile de montrer au Premier Ministre suédois qui vous recevra ce que la Belgique a fait par votre intermédiaire : non seulement traitée au niveau national belge, par l'hommage public, toutes Universités belges confondues, au Palais d'Egmont le 19 janvier 1989 et lors de vos entretiens du 19 décembre 1989 avec Monsieur CHEVARDNADZE, l'affaire connaît un intérêt international croissant par l'importance que la Belgique y attache ; ainsi, vous l'évoquiez le 11 avril dernier avec Monsieur PEREZ de CUELLAR, Secrétaire général des Nations Unies, à présent, par l'initiative de lancer, via le Parlement européen, un appel à tous les gouvernements européens.

Le gouvernement suédois a besoin d'être encouragé et poussé.

A titre d'information, je joins à la présente le texte du Ministre canadien Monsieur Gerry WEINER que j'ai rencontré à Montréal le 28 mars dernier lorsqu'il prit publiquement la parole en faveur de Monsieur Raoul WALLENBERG.

En vous souhaitant avec respect un excellent voyage, je vous prie, Monsieur le Ministre, d'agréer l'expression de ma plus haute considération.

Simone Lucki
Présidente du Comité belge
pour Raoul Wallenberg

La commission politique, investie du pouvoir de décision par le Parlement européen, conformément à l'article 37 du règlement, a adopté la proposition de résolution suivante :

PROPOSITION DE RESOLUTION

sur le sort de Raoul WALLENBERG et de son chauffeur Vilmos LANGFELDER

Le Parlement européen

A. considérant

- a. la Déclaration Universelle des Droits de l'homme
- b. la Déclaration Européenne des Droits de l'homme
- c. l'Acte final d'Helsinki
- d. le Pacte international des Nations unies relatif aux droits civils et politiques

B. vu

- a. les activités humanitaires de portée exceptionnelle déployées par Monsieur Raoul Wallenberg et qui lui ont permis de sauver, au moment de l'application de la solution finale aux Juifs de Hongrie, quelque cent mille personnes,
- b. son arrestation arbitraire en janvier 1945 par les troupes de libération soviétiques stationnées en Hongrie,
- c. sa détention injustifiée dans les multiples lieux de relégation du système pénitentiaire soviétique,
- d. les nombreux témoignages attestant de la survie de Monsieur Raoul Wallenberg après juillet 1947, date de son décès invoquée par les autorités soviétiques de l'époque,
- e. les anomalies constatées dans son certificat de décès (absence de prénom, de date de naissance...),
- f. l'absence de preuves irréfutables du décès de Monsieur Wallenberg en 1947,
- g. l'attitude d'ouverture et de compréhension récemment affichée par les autorités actuelles d'Union Soviétique à l'égard de cette affaire, qui s'est notamment manifestée par une visite officielle de la famille à Moscou à l'invitation du Kremlin,

invite les autorités soviétiques

- 1. à rouvrir le dossier de Monsieur Raoul Wallenberg et de son chauffeur Monsieur Vilmos Langfelder;
- 2. à permettre l'accès à toutes les archives les concernant à une commission internationale composée d'historiens et d'experts;
- 3. à lancer un avis de recherche sur tout le territoire de l'Union Soviétique, par la presse, la radio et la télévision ainsi que par toutes voies de droit.

Simone LUCKI

Avocat

Rue Dautzenberg, 50 (Bte 3)

B-1050 BRUXELLES

Tél. 640 10 03 - 647 21 30

Avsändningsort

Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	Datum	1990-05-15		
Adress	Ambassaden MOSKVA	Avd	P	Grupp	Mål
Text	Re Wallenberg-ärendet.				
Kriminaltekniska laboratoriet undrar om man skulle kunna få fotokopior av de två dokument som är skrivna av Smoltsov och som man hittills har funnit. Kan ni i så fall kurir- sända dem?					
Cabinet					

Avsändningsort

Pol I, kr Hallqvist/EL

Arende

Wallenberg

Datum

1990-05-15

Avd

A

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Ambassaden

MOSKVA

B R Å D S K A N D

Text

Dnr.....Magnusson från Hallqvist.

von Dardel ringde mig idag från Arlanda på väg till Moskva och sade att han tänkte föreslå mig som medlem av undersökningsgruppen. Jag sade att jag personligen inte skulle ha någonting emot detta men att det naturligtvis i så fall finge avgöras på högre nivå i departementet.

Så har nu skett - bedömningen är att det inte är lämpligt att jag är med. Tacksam ni framför detta till von Dardel innan han till äventyrs hinner föreslå mitt namn för ryssarna.

Skälet är förstås att man inte från regeringens sida vill riskera att "bindas upp".

Cabinet

SVERIGES AMBASSAD
WASHINGTON

1990-04-11

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Kr Martin Hallqvist

Pol 1

Överlämnas för kännedom av
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. I

Utrikesdepartementet

06 JUNI 1990
Kr Hallqvist

101/004

INKOM UD		
1990-05-17		
AVD.	GR.	MAL
P	2	EU

Wallenberg och Sjevtjenko

(HAP 1 ER)
POL

Broder,

Det var svårt att tycka illa om honom. Han såg ut som en välmående, något överviktig medelklassamerikan i 65-årsåldern, där han stod på trappan i solskenet. Först när han öppnade munnen och började tala avslöjades nationaliteten genom en stark rysk accent. Andra hustruns död i mars föreföll inte alltför mycket ha drabbat hans sinneslag. Han var glad och lättsam, även om han gärna berättade om hur han tagit hand om henne, sin cancersjuka maka, i hemmet den sista tiden. Till min förvåning märktes inga yttre tecken på det omfattande alkoholmissbruk han gjort sig känd för. Visserligen var hans första ord, när han kom upp i vardagsrummet: "Absolut", men han höll sig sedan genom hela måltiden, inklusive efterrätten, till denna enda rejäla grogg med tonic och lite is. Något vin ville han inte ha.

Det kanske inte var överraskande att Sjevtjenko föreföll att ha ett oerhört behov av att få tala till en intresserad åhörare. Jag antar att en f d rysk spion i USA tidvis kan känna sig ganska ensam. Orden flödade i en aldrig sinande ström, men det var lätt att med stickord dirigera samtalet dit man önskade.

Sjevtjenko visade sig ytterst välunderrättad om också den senaste utvecklingen i Sovjetunionen. Han prenumererade på ett trettiotal sovjetiska tidningar och tidskrifter. En hel del av dagen gick åt för att läsa dessa. Sedan hade han föreläsningar på American University. Någon enstaka gång höll han också föredrag. Men egentligen hade han tröttnat på det. I början hade han hållit upp till 1.500 om året. Det gav bra med pengar, men nu hade han vad han behövde: ett hus i Washington, ett i North Carolina och ett i Karibien.

Sedan Gorbatjov tog över i Sovjetunionen hade han också börjat kunna ha brevkontakt med sina två barn. En tid efter att Sakharov flyttat från Gorkij hade det t o m gått att ringa ibland. Nu gick det alldeles utmärkt. Inga av barnen hade drabbats av några återverkningar p g a faderns aktiviteter. Sonen hade visserligen bytt namn, men hade nyligen frågat fadern om han borde byta tillbaka igen. Sjevtjenko hade avrått. Sonen var jurist på juridiska fakulteten vid vetenskapsakademin. Dottern var gift med en bra man, ordförande i ett kooperativ, och hade två söner, den ene döpt efter morfar. Dottern hade behållit sitt flicknamn, t o m som gift, vilket Sjevtjenko konstaterade, inte utan stolthet. Barnen hade inte fått tillstånd att resa till USA, men så småningom hoppades man kunna träffas i Europa.

Långsamt pratade vi oss fram till ämnet för lunchen. Sjevtjenko hyste visserligen beundran för Gromykos arbetsdisciplin, men ansåg att han varit en rigid konservativ, starkt präglad av att ha gjort karriär i en stalinistisk miljö. Sjevardnadze däremot höjde Sjevtjenko till skyarna. Ingen av Sovjetunionens utrikesministrar hade någonsin gjort så mycket gott för sitt land. Det var väl sant på sitt sätt att han stått Gromyko närmare än många

andra. Ofta hade det hänt att Gromyko visade papper för Sjevtjenko med kommentaren: Det här har ingen av de vice utrikesministrarna fått se; eller, det här är det bara.... som sett förutom Du och jag. Arbatov fick över huvud taget aldrig några hemliga delgivningar, och aldrig några chifftertelegram från ambassaden i Washington. De enda gånger Arbatov tilläts se hemligt material var när man arbetade i lag, vilket tydligen var det traditionella sättet för att skriva ett tal eller underlagspapper, och Arbatov tagits med av någon anledning.

Ändå tyckte inte Sjevtjenko att han haft någon personlig relation till Gromyko. Gromyko var fullständigt ointresserad av människor. Jaha, konstaterade jag, och kom till kärnpunkten, så det är inte så då, att Du i Din bok uttryckte Dig på ett försiktigt sätt om exv Wallenberg för att inte skapa svårigheter för Din gamle chef så länge han fortfarande var i livet? Nej, så var det absolut inte. Sjevtjenko var övertygad om att Gromyko inget vetat om Wallenberg, därför att han inte velat få veta något. Själv hade Sjevtjenko bara snubblat över ärendet vid ett par tillfällen. Han visste inte mer än vad han redan vid andra tillfällen sagt. Uppgiften att Wallenberg inte skulle ha varit död 1957 var bara ett rykte, vad någon, han kunde inte ens erinra sig vem, hade undslupit sig i korridorerna. Källan var säkert inte någon person på hög nivå; det var bara ett av alla dessa rykten som frodas i en sluten atmosfär. Inte heller trodde Sjevtjenko det var någon från Skandinavienavdelningen. Där visste man hur som helst inget om Wallenbergärendet. Egentligen, erkände Sjevtjenko, hade han ingen aning om huruvida Wallenberg levde eller var död, eller, i det senare fallet, om han dött på 40-, 50- eller 60-talet. En lång stund talade

Sjevtjenko som om han trodde Wallenberg fortfarande var i livet.

Varför, fortsatte jag mitt frågande, som på intet sätt tycktes störa Sjevtjenkos goda humör eller ordström, fortsätter då ryssarna att vara så ovilliga att lämna ut alla uppgifter man har i ärendet? Hade Sjevtjenko hört om Wallenbergskommitténs besök i Sovjet? Jodå, Sjevtjenko var underrättad in i minsta detalj. Men han trodde inte vi skulle få veta något ännu på tjugo år. Det fanns alltför många som var inblandade och hade något att dölja för att man skulle vara villig att ändra attityd. Det fanns ju heller inget att vinna med att lägga korten på bordet. Det enda som skulle noteras över hela världen vore att nu har ryssarna erkänt att de ljugit igen. Det kunde man möjligen ta på sig, om det fanns en stark motivering, något att vinna, men i det här fallet skulle det bara bli en jättelik ansiktsförlust. Se bara, fortsatte Sjevtjenko, hur försiktigt man agerat med Katyn och hur motvilligt erkännandet kommit. Katyn är ju bara ett av alla läger, där man avrättade polska soldater och officerare.

- - - - -

Nej, Sjevtjenko vet inte mer än vad han redan sagt. Snarare lät han indirekt förstå att han tidigare givit intryck av att veta mer än han verkligen gjort. Fortfarande skulle man klart kunna tänka sig att han är rädd att något skulle kunna hända barnen och därför döljer något, men det förefaller mindre troligt. Om inget ont hände dem när pappa spionerade åt USA och sedan avvek till fienden, varför skulle de då drabbas för att han talar om något han erfarit i andra hand och som inträffat för så länge sedan.

- - - - -

Naturligtvis kunde jag inte avhålla mig från att också fråga om ubåtar. "Våra militärer rapporterar om fortsatta kränkningar av svenska vatten, även om frekvensen har gått ner. Var finns den logiska förklaringen." Sjevtjenko tog omedelbart för givet att det rörde sig om sovjetiska kränkningar och förklarade att han för sin del var övertygad om att den högsta sovjetiska ledningen inte vet vad som sker. Han hade sett hårresande exempel under Bresjnjevs tid på hur militären agerat bakom ryggen på politikerna och det var säkert fortfarande så. Se bara hur Sjevardnadze fått förklara sig både vad gällde Krasnojarskradarn och SS 23 i Östtyskland och Tjeckoslovakien, sade han. Dessutom visste militärerna att de inte skulle bli straffade om de åkte fast. De skulle hänvisa till nationella säkerhetsintressen och så skulle fallet avskrivas.

- - - - -

Sjevtjenko är en intressant och stimulerande samtalspartner, men det finns ingen anledning, vad jag kan förstå, att söka upp honom fler gånger i syfte att diskutera Wallenberg.

Sven-Olof Petersson

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ATGÅRD:

Ee + Rolf Berzell,

SKL

Pol 1, Hallgrist/8h

90 05 30

UTRIKESDEP		
1990-05-21-18		
10	12	Ecc

POL

AMBASSADEN MOSKVA

1990-05-18

UD STOCKHOLM

✓ FOER POL 1.

RE WALLENBERGAERENDET

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET

KGB SAEGER ATT MAN INTE VILL LAEMNA UT FOTOKOPIOR AV DE PAA-
TRAEFFADE DOKUMENTEN, FRAEMST P G A RAEDSLA FOER OLAEMPLIG
PUBLICITET, ATT UPPGIFTER OM DEM SKALL LAECKA UT ELLER ATT MAN
PAA FOERHAND HAERIGENOM INVERKAR MENLIGT PAA ANALYSEN. TYDLIGEN
HAR VISS IRRITATION UPPSTAATT OEVER UTTALANDEN TILL PRESSEN FOERRA
VECKAN ROERANDE VILKA DOKUMENT SOM PAATRAEFFATS SAMT ATT DESSA
INTE VORE NOG, OCH BL A HAR TIDNINGEN IZVESTIJA PUBLICERAT DESSA.
AENDAA HADE VI PAA FOERHAND MEDDELAT MID OCH KGB OM ATT UD SKULLE
INFORMERA MASSMEDIA OM AERENDETS LAEGE, OCH DAA GJORDES INGA
INVAENDNINGAR.

DAERUTOEVER BOER DET SAEGAS ATT KGB ANSER TVAA DOKUMENT (VARAV
DET ENA PAA 8-9 SIDOR) VARA FULLT TILLRAECKLIGT FOER EN TILL-
FREDSTAELLANDE ANALYS. AATSKILLIGA RAETTSFALL HAR AVGJORTS
PAA BETYDLIGT MERA KNAPPHAENDIGT MATERIAL, PAAPEKAS DET.

BERNER

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900518-861

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-05-18-18.44

TO:	STATUS:	TIME:	DIARY NO:
UD/POLCH	DISTRIBUTED	1990-05-18-18.44	
UD/POL 1	DISTRIBUTED	1990-05-18-18.44	
UD/VAKTHAVANDE	DISTRIBUTED	1990-05-18-18.42	

FROM: 18 20 03

POSTED TIME: 1990-05-18-18.41

MSG NO: 900518-861

MESSAGE HANDLED BY OPERATOR - ORIGINAL NO: 900518-841

=LIST
UD/POLCH
UD/POL 1
+

*Ex t Wallenberg-Före
Rolf Thunzel, SKL*

AMBASSADEN MOSKVA 1990-05-18

UD STOCKHOLM

*900613
Pol I, Hallgrist Bel*

508. WALLENBERGAERENDET

TIDNINGEN IZVESTIJA INNEHOELL HAEROMDAGEN FOELJANDE ARTIKE

AER LAEKARENS HANDSKRIFT AUTENTISK?

PAA EN BRIEFING PAA SVENSKA UD SADE KABINETTSEKRETERAREN PIERRE SCHORI:

SOVJETISKA MYNDIGHETER HAR GAATT MED PAA ATT LAEMNA KOMPLETTERANDE MATERIAL, SOM SKULLE KUNNA GOERA DET MOEJLIGT FOER GRAFOLOGERNA ATT FASTSTAELLA AEKTHETEN HOS DEN LAEKARES HANDSKRIFT VILKEN INTYGADE RAOUL WALENBERGS DOED I EN HJAERTATTACK I MOSKVAS NKGB-FAENGELSE DEN 17 JULI 1947.

SOVJETUNIONENS BEREDVILLIGHET ATT HJAELPA TILL I ARBETET MED ANALYS AV LAEKARENS HANDSKRIFT AER FOERSTAAS ETT FRAMSTEG I FALLET RAOUL WALLENBERG, FOERKLARADE PIERRE SCHORI.

--	--	--

...DEN SVENSKA DIPLOMATEN FOERSVANN I BUDAPEST I JANUARI 1945. HANS TRAGISKA OEDE FORTSAETTER ATT ENGAGERA ALLMAENHETEN I LANDET. MED TILLFREDSSTAELLEELSE MOTTOG SVENSKARNA MEDDELANDET ATT REPRESENTANTER FOER DEN SVENSKA ''RAOUL WALLENBERGFOERENINGEN'', BLAND VILKA DIPLOMATENS SYSTER NINA LAGERGREN FANNS, I OKTOBER FOERRA AARET BESOEKTE MOSKVA OCH UNDER BESOEKET FICK TA DEL AV DOKUMENT ROERANDE HANS OEDE.

EMELLERTID FORTSAETTER MAN I SVERIGE ATT HAEVDA ATT RAOUL WALLENBERG VARIT I LIVET AEVEN EFTER 1947. I ALLA HAENDELSER UNDER YTTERLIGAR NAAGRA AAR. HAERVID HAENVISAR DE SVENSKA SPECIALISTERNA TILL ETT STORT ANTAL VITTNEN, BL A UTLAENDSKA F D FAANGAR, VILKA HAEVDAT, ATT DE TRAEFFAT DIPLOMATEN VID LIV UNDER 1950-TALET. DET AER DAERFOER FOERSLAGET HAR UPPKOMMIT HAER OM NOGGRANN ANALYS AV SKRIFTEN AV LAEKARINTYGET OM R. WALLENBERGS DOED. INITIATIVTAGARNA HAR MED I BERAEKNINGEN ATT SAA SOM SAKER BRUKADE GAA TILL I SOVJETUNIONEN UNDER DE AAREN, SAA SKULLE DOKUMENTET HA SKRIVITS SAA ATT DET INTE SVARADE MOT DET VERKLIGA FOERHAALLANDET.

SVERIGES REGERING, MEDDELADE PIERRE SCHORI, RIKTADE I APRIL I AAR EN BEGAERAN TILL DE SOVJETISKA MYNDIGHETERNA OM ATT SVENSKA GRAFOLOGER SKULLE FAAA KOMPLETTERANDE MATERIAL SKRIVET AV DEN LAEKARE, SOM INTYGADE WALLENBERGS DOED.

DEN SVENSKA AMBASSADOEREN I MOSKVA FICK MOTTAGA DOKUMENT. MEN BARA TVAA. ''DET AER INTE TILLRAECKLIGT'', SADE P. SCHORI.

REPRESENTANTER FOER SVERIGES KRIMINOLOGISKA LABORATORIUM HAR FOERKLARAT, ATT DET AER MYCKET SVAART ATT FASTSTAELLA AEKTHETEN HOS INTYGET OM RAOUL WALLENBERGS DOED, OM MAN HAR TILLGAANG BARA TILL DE DOKUMENTET ENSAMT. OM DET SKULLE HA ETT TIOTAL HANDSKRIFTSPROV FRAAN LAEKAREN TILL SITT FOERFOGANDE, SAA SKULLE DE KUNNA GOERA EN KVALIFICERAD BEDOEMNING. LABORATORIETS EXPERTER AER REDO ATT FLYGA TILL MOSKVA SAA FORT DE VET ATT DE FAAR DET NOEDVAENDIGA ANTALET DOKUMENT.

SAMTIDIGT HAR HAER BLIVIT KAENT, ATT DEN SVENSKA ''RAOUL WALLENBERG-FOERENINGEN'' PLANERAR ATT BILDA EN SOVJETISK-SVENSK KOMMISSION, SOM SKALL STUDERA HELA AERENDET MED DIPLOMATENS ARRESTERING OCH VIDARE OEDE. ''MED HJAELP AV EN SAADAN KOMMISSION KOMMER DET ATT BLI MOEJLIGT ATT FAA SVAR PAA FRAAGAN OM VAD SOM EGENTLIGEN HAENDE RAOUL WALLENBERG, FOERKLARADE FOERENINGENS ORDF. PER ANGER.

BERNER

AMB MOSKVA KL 20.00/AH

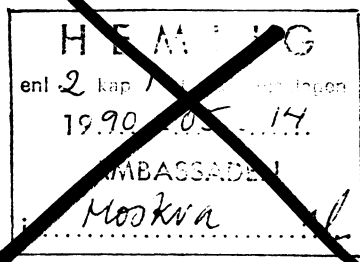
- End of printout

ORIGINALTAVLIGT

ORIGINALTAVLIGT

ORIGINALTAVLIGT

1990-05-14

Kanslirådet Martin Hallqvist
Utrikesdepartementet

154/666

1990-05-14

AVG.	GR.	MÅL
P	2	En ^I

H E M L I G T

Wallenberg

Hbr Hallqvist-Magnusson 1990-04-25 ✓

Broder,

ag m

Jo, visst bör det vara så att det knappast skulle ligga i Gorbatsjovs intresse att hålla vittnen till Katynmassakern eller för den delen Raoul Wallenberg inspärrade längre. Detta är ju f ö en åsikt som Andrej Sacharov och Jelena Bonner med kraft förfäktade när Örjan Berner och jag talade med dem i höstas. Ändå kan det väl inte helt uteslutas att det finns företrädare för KGB och MID som söker förhindra att hela sanningen kommer fram; det borde dock bli alltså svårare för dem att i praktiken lyckas härmed.

Hans Magnusson

UTRIKESDEPARTEMENTET
CE3

ÅTGÄRD:
Ex till:
Del Genève
(von Dardel)

Exp 00022 W

INK UTRIKESDEP
Dnr...../.....
1990-05-22-21

Avd	Gr	Må
P	2	Eu

POL

1990-05-21

FOER KABS, POLCH OCH POL 1

RE WALLEMBERGAERENDET

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET

P R I M O PROFESSOR GUY VON DARDEL BEFANN SIG DEN 16 - 18 MAJ I MOSKVA I SYFTE ATT DISKUTERA BETINGELSERNA FOER ETT BESOEK I VLADIMIRFAENGELSET AV DEN INTERNATIONELLA ARBETSGRUPP HAN VILL SAETTA UPP. VON DARDEL TOGS EMOT I MID FOER ETT Knappt TRE TIMMAR LAANGT SAMTAL AV USPENSKIJ, RYMKO OCH KGB-REPRESENTANTEN VINOGRADOV. SENARE TILLAETS VON DARDEL BESOEKA LEFORTOVOFAENGELSET. VID BAADA TILLFAELLEN DELTOG MAGNUSSON FRAAN AMBASSADEN.

ATTITYDEN FRAAN DEN SOVJETISKA SIDAN KAN SAEGAS HA VARIT I HUVUDSAK TILLMOETESGAAENDE, DOCK MED VISSA AATERFALL I "GAMLA" TONGAANGAR OCH NAAGRA YTTERLIGARE KONKRETA AATAGANDEN GJORDES INTE MEDAN BESOEKET VARADE (UTOM UTFLYKTEN TILL LEFORTOVO). VI AVVAKTAR SAALEDES ALLTJAEMT SLUTLIGT STAELLNINGSTAGANDE TILL ETT ANDRA BESOEK I VLADIMIRFAENGELSET BL A. FOERHOPPNINGSVIS KOMMER ETT SAADANT INOM KORT.

S E C U N D O MEDAN VON DARDEL UNDERSTROEK ATT MAN MAASTE FORTSAETTA ARBETA UNDER FOERUTSAETTNINGEN ATT RW KUNDE VARA VID LIV PAAPEKADE USPENSKIJ SOM DEN SOVJETISKA ATTITYDEN ATT ALLA OMSTAENDIGHETER MAASTE KLARLAEGGAS: "VI MAASTE TYVAERR SAEGA ATT RW INTE AER VID LIV, MEN VAEGLEDS AV EN PLIKTKAENSLA ATT KLARLAEGGA HANS OEDE". I OCH FOER SIG GJORDE DET INGET ATT ARBETSHYPOTESEN FRAAN RESP SIDA VAR OLIKA, TILLADE HAN.

VON DARDEL TOG SOM FOERSTA KONKRETA FRAAGA UPP BEHOVET AV ARKIVGENOMGAANG SAMT EN DISKUSSION AV DE OMSTAENDIGHETER UNDER VILKA SMOLTISOVDOKUMENTET OCH RW:S PERSONLIGA TILLHOERIGHETER HITTATS. I DET SAMMANHANGET UTTRYCKTE USPENSKIJ FOERVAANING OCH VISS IRRITATION OEVER ATT MAN I SVERIGE TILL MASSMEDIA GJORT UTTALANDEN OM SVENSKA EXPERTERS KRAV PAA ANALYS, SAMT ATT TVAA PAATRAEFFADE DOKUMENT VORE OTILLRAECKLIGT (MAGNUSSON KUNDE TILLBAKAVISA DENNA KRITIK). VINOGRADOV PAAPEKADE DE EGNA EXPERTERNA ANSAAG MATERIALET VARA TILLRAECKLIGT FOER EN GEDIGEN TEKNISK ANALYS. FOER OEVRIKT, HADE KGB, TILLADE HAN, VELAT GOERA EN EGEN ANALYS MEN BESLUTAT ATT AVVAKTA FOER ATT GENOMFOERA DEN I NAERVARO AV SVENSKA EXPERTER.

NAESTA FRAAGA GAELLDE MOEJLIGHETERNA FINNA MER ARKIVMATERIAL, BL A ARBETSPAPPER, SKRIFTVAEXLING MELLAN MYNDIGHETER SOM LAAG TILL

FORTS

GRUNDFOER GROMYKOS MEMORANDUM 1957. VINOGRADOV UPPGAV ATT ARKIVMATERIAL UPPDELADES I SAADANT SOM KUNDE BEVARAS FOER EVIGT OCH SAADANT SOM BEVARADES TIDSBEGRAENSAT. MAN KUNDE EJ UTESLUTA ATT SMOLTISOVRAPPORTEN HOERT TILL EN STOERRE VOLYM HANDLINGAR (APROPAA MAERKNINGEN "159"). OM MAN VAECKT AATAL MOT RW SKULLE DEN UTGJORT EN DEL AV AKTEN - MEN AATAL VAECKTES, SAA VITT MAN VET, ALDRIG.

NAER DET GAELLDE UTARBETANDET AV ETT DOKUMENT SOM GROMYKOS MEMORANDUM SKEDDE DETTA GEMENSAMT AV MYNDIGHETERNA UTAN KOMPLETTERANDE SKRIFTVAEXLING, I VARJE FALL HADE INGET SAADANT MATERIAL PAATRAEFFATS, SADE VINOGRADOV, SOM DOCK LOVADE ATT UNDERSOEKA VEM SOM I KGB VARIT ANSVARIG FOER UTARBETANDET AV UNDERLAGET. VON DARDEL BAD ATT FAA BESOEKA ARKIVET, MEN FICK INGET OMEDELBART SVAR.

DAEREFTER TOGS FRAAN SVENSK SIDA UPP RW:S VISTELSE I LEFORTOVO. FRAAN SOVJETISK SIDA VIDHOELL MAN DOCK ATT INGA DOKUMENT FOERELAAG SOM VISADE ATT RW NAAGONSIN SUTTIT DAER. SMERSJ HADE FOER OEVRIKT INGET ATT GOERA MED LEFORTOVO, INSKOET USPENSKIJ.

VINOGRADOV UPPGAV VIDARE, PAA VON DARDELS FRAAGA, ATT DET VAR LOGISKT ATT REGISTERKORTET FOER RW PAATRAEFFATS BLAND DE PERSONLIGA TILLHOERIGHETERNA, EFTERSOM DET UPPENBARLIGEN ALDRIG UPPRAETTATS NAAGON AKT. HAN BEKRAEFTADE OCKSAA ATT SMERSJ" ARKIV INGICK I KGB:S ARKIV SAMT ATT DESS MATERIAL EJ FOERSTOERS, NAAGOT BEROENDE PAA VILKA HANDLINGAR DET VAR FRAAGAN OM. MAN HADE GAATT IGENOM AEVEN SMERSJ-ARKIVET.

VON DARDEL FRAAGADE OM MAN VID GENOMGAANGEN TAGIT HAENSYN TILL ATT RW KUNDE HA VARIT REGISTRERAD UNDER ANNAT NAMN. JA, MAN HADE VARIT UPPMAERKSAM PAA LIKNANDE NAMN, MEN HUR SKULLE MAN I OEVRIKT PRAKTISKT KUNNA BEAKTA EN SAADAN HYPOTES, FRAAGADE SIG VINOGRADOV.

SAMTALET KOM SEDAN EN KORT STUND IN PAA RW:S CHAUFFOER, LANGFELDER. FRAAN SOVJETISK SIDA UPPGAVS ATT INGEN AKT PAATRAEFFATS OCH ATT INGA NYA FAKTA FOERELAAG, UTOM ATT LANGFELDER DOETT 1948, OM VILKET MEN 1957 INFORMERAT DEN UNGERSKA REGERINGEN, PAA DESS BEGAERAN. SAAVITT VI VET AER DETTA EN HELT NY UPPGIFT. ELLER VISSTE INTE VINOGRADOV VAD HAN TALADE OM? OM HANDLINGAR FUNNITS, HADE DE FOERSTOERTS AV NKVD. PAA VON DARDELS BEGAERAN UTLOVADES EFTERFORSKNINGAR FOER ATT FASTSTAELLA OM DET FOER LANGFELDER FANNS NAAGON MOTSVARIGHET TILL SMOLTISOVRAPPORTEN (SIC).

VI KOM DAEREFTER IN PAA HUVUDFRAAGAN FOER VON DARDELS BESOEK, ETT NYTT BESOEK I VLADIMIRFAENGELSET FOER SYSTEMATISK GENOMGAANG AV DESS REGISTER, BESTAAENDE AV CA 10.000 KORT SAMT FOER ATT INTERVJUA EV. VITTEN. I ARBETSGRUPPEN BORDE, FOERUTOM VON DARDEL, INGAA ELENA BONNER, KARTSEV, RODNJANSKIJ, COTLER, MAKINEN, LUBARSKI, ROLF BJOERNERSTEDT SAMT OFFICIELLA SOVJETISKA REPRESENTANTER. DEN BORDE GES MOEJLIGHET RESA TILL VLADIMIR REDAN I SOMMAR.

VINOGRADOV SVARADE ATT FAENGELSET LAAG UNDER INRIKESMINISTERIETS (MVD:S) DOMAENER OCH ATT HAN EJ VAR BEMYNDIGAD GE BESKED. AEVEN USPENSKIJ STRETADE EMOT, OCH PAAPEKADE ATT DET VAR EN KAENSLIG UPPGIFT ATT GAA IGENOM REGISTRET: MAN KUNDE KOMMA ATT KRAENKA TREDJE PERSONS INTRESSEN OCH OENSKAN TILL ANONYMITET. MAN FOERESPRAAKADE ISTAELLET, T V, KONCENTRATION PAA EN ANALYS AV SMOLTISOVDOKUMENTET.

FOER ATT YTTERLIGARE UNDERSTRYKA DET LOENLOESA I EN REGISTERGENOMGAANG, UPPGAV USPENSKIJ ATT ALLA DE VITTNESMAAL WALLENBERGFOERENINGEN LAGT FRAM VID BESOEKET I OKTOBER VISAT SIG INTE HAALLA. TILL SLUT GICK HAN DOCK, SEDAN AMBASSADEN GIVIT UNDERSTOED TILL VON DARDEL, MED PAA ATT HAENSKJUTA BEGAERAN TILL MVD (TILLTRAEDE TILL VLADIMIRARKIVET HAR JU FOER OEVRIKT REDAN BERETTS EN GAANG).

BETR. EN ARBETSGRUPPS SAMMANSAETTNING UNDERSTROEK USPENSKIJ ATT MAN VILLE FORTSAETTA ATT SE RW-AERENDET SOM EN ~~BILATERAL~~ SVENSK-SOVJETISK ANGELAEGENHET, D V S MAN VAR BEREDD SAMARBETA MED SLAEKTINGARNA, AMBASSADEN, REGERINGEN ETC, MEN EJ GE FRAAGAN EN INTERNATIONELL DIMENSION, I VILKET FALL DEN SKULLE FAA EN ALLTFOER POLITISK PRAEGEL. HAN HAENVISADE TILL KATYNMASSAKERN, SOM HANDLAGTS BILATERALT SOVJET-POLEN. VON DARDEL UNDERSTROEK ATT TILLRAECKLIG KOMPETENS EJ STOD ATT FAA INOM SVERIGES GRAENSER (RYSKKUNNIGA PERSONER MED INGAAENDE KAENNEDOM OM RYSKA FAENGELSER). USPENSKIJ LOVADE ATT INHAEMTA INSTRUKTIONER.

KANSKE NAAGOT OTAKTISKT BEGAERDE VON DARDEL SEDAN ATT SOVJET SKULLE STAA FOER ARBETSGRUPPENS KOSTNADER UNDER UPPEHAALLET I SOVJET. USPENSKIJ NOTERADE KYLIGT ATT DENNA FRAAGA AATER TAGITS UPP.

NAAGOT OEVERRASKANDE, INTE MINST FOER DEN SOVJETISKA SIDAN, REDOVISADE SAA VON DARDEL UPPGIFTEN ATT RW I SJAEVLA VERKET SKULLE HA AVRAETTATS. DET ROERDE SIG OM TRE KAELLOR: EN INTERVJU MED FALIN I US NEWS AND WORLD REPORT, RIKSAAKLAGAREN SUCHAREV I SAMTAL MED COTLER SAMT EN SOVJETISK DISSIDENT I BRD SOM FAATT UPPGIFTEN FRAAN SOVJEISKA AAKLAGARAEMMET.

USPENSKIJ OCH VINOGRADOV FOERSAEKRADE MED TILL SYNES GENUIN BESTOERTNING ATT DE ALDRIG HOERT TALAS OM NAAGOT SAADANT. HUR SKULLE MAN KUNNA VERIFIERA EN SAADAN VERSION? VON DARDEL INSKAERPT ATT STALINTIDENS DOEDSATTESTER KANSKE INTE VAR ALLDELES OOMTVISTELIGA.

T E R T I O BESOEKET I LEFORTOVOFAENGELSET INSKRAENKTE SIG TILL ETT LAENGRE SAMTAL MED FAENGELSE DIREKTOEREN RASDOROV OCH HANS NAERMASTE MEDARBETARE. EN BEGAERAN ATT FAA SE PAA DE CELLER DAER RW UPPGIVITS HA SUTTIT KUNDE EJ TILLMOETESGAAS MED HAENVISNING TILL ATT DET SKULLE KRAEVTS ALLTFOER OMFATTANDE INGREPP I RUTINERNA. DESSUTOM HADE FAENGELSET BYGGTS OM OCH MODERNISERATS SAA MYCKET ATT EN JAEMFOERELSE MED DAATIDENS CELLER EJ VORE MOEJLIG. KONTANTAN AV SAMTALET VAR ATT LEFORTOVO FOER CA 30 AAR SEDAN OMVANDLATS FRAAN FAENGELSE TILL KGB:S RANNSAKNINGSHAEKTE. INGA ARKIV FRAAN "FAENGELSETIDEN" FANNS KVAR. MOEJLIGEN HADE DE OEVERFOERTS TILL KGB:S CENTRALA ARKIV (DETTA FAAR FOELJAS UPP). IDAG GICK REGISTRERINGEN AV FAANGAR TILL SAA ATT MAN OEPPNADE EN PERSONAKT DAER ALLA PAPPER ROERANDE HANS VISTELSE FOERDES IN. EFTER RAETTEGAANG OEVERFOERDES PERSONAKTEN TILL DEN PLATS FAANGEN AVTJAENADE SITT STRAFF. PERSONLIGA TILLHOERIGHETER BEVARADES I ETT LAGER MOT KVITTO, SOM LADES IN I PERSONAKTEN. DENNA REGISTRERADES I SIN TUR I EN JOURNAL, SOM DOCK BARA BEVARADES I TIO AAR, SEDAN FOERSTOERDES DEN. I FAENGELSER RAADDE DOCK EN ANNAN ORDNING.

FAENGELSE DIREKTOEREN TRODDE ATT DET SKULLE BLI MYCKET SVAART ATT FAA TAG I VAKTPERSONAL SOM TJAENSTGJORT FOER 45-50 AAR SEDAN DE FLESTA HADE AVSKEDATS REDAN I SAMBAND MED AVSTALINISERINGEN PAA 50-TALET, OCH OM DE AENNU VAR VID LIV VAR DE NOG INTE SAERSKILT PIGGA PAA ATT

4
BERAETTA NAAGOT. DESSUTOM SKULLE DET VARA MYCKET SVAART ATT FAA TAG
PAA DEM. KARTOTEKSKORT OEVER ANSTAELDA BEVARADES BARA ETT AAR EFTER
AVSKEDANDET, SEDAN SKICKADES DE TILL CENTRALT ARKIV (BOER FOELJAS
UPP). I FAENGELSE BEVARADES ARKIV LAENGRE TID (BOER UNDERSOEKAS MED
MVD).

OM RW DESSUTOM HADE TILLFAANGATAGITS AV SMERSJ VID SLUTET AV KRIGET
KUNDE MAN FOERMODA STORT KAOS OCH FOERENKLADE PROCEDURER. EN
MOEJLIGHET VORE DOCK ENLIGT RASDVOROV, ATT LIKSOM I
REHABILITERINGSAERENDEN BE AAKLAGARMYNDIGHETEN GENOMFOERA EN
UNDERSOEKNING. (DETTA OEVERVAEGES FOER OEVRIGHT AV DEN NYLIGEN BILDADE
WALLENBERGKOMMIITEN I MOSKVA).

Q U A R T O VAD SOM HAERNAEST FOERESTAAR ATT GOERA, FOERUTOM ATT
SOEKA FAA FRAM SNABBT SVAR PAA DE FRAAGOR SOM STAELLTS TILL USPENSKIJ
OCH VINOGRADOV, AER ATT FAA TILL STAAND YTTERLIGARE SAMTAL I KGB (+
EV. MVD) ROERANDE ARKIVFRAAGOR, ENLIGT VAD SOM ANGIVITS OVAN.
DESSUTOM KAN DET VARA ETT UPPSLAG ATT SAERSKILT BE KGB SOEKA TA FRAM
ARKIVUPPGIFTER OM DE TYSKA M FL KRIGSFAANGAR, SOM GIVIT VITTNESMAAL
OM RW I LEFOROOVO (OCH LJUBJANKA). VI VORE DAERFOER TACKSAMMA ERHALLA
PERSONUPPGIFTER FOER DESSA, FOER OEVERLAEMNANDE TILL KGB. /005!

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA

ink dals 90-05-21

**THE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE
OF THE UNITED STATES**

127 EAST 73RD STREET, NEW YORK, NY 10021 212-737-7790

INK UTRIKES DEP.		
D No 136/005		
1990-06-21		
AVD	05	01
P 2		Eu 7

May 16, 1990

Chairman Emeritus
Alan C. Greenberg

Chairman
Alex Rosenberg

Vice Chairman
Jacob Wallenberg

President
Rachel Oestreicher Haspel

Vice President
Martin Riskin
Wilbert A. Tatum
John Weitz

Secretary
Diane Blake

Tre
Wal. enheim

Executive Board
Dr. Michael Alderman
Joel I. Berson
Ann Throne-Holst Gerschman
Fred Howard
Ann K. Mochary
Moynihan
Gunnar Nisser
Vera Stein

Honorary Chairmen
Amb. Per Anger
Hon. Gideon Hausner
Nina Lagergren
Dr. Krister Stendahl
Dr. Guy von Dardel
Amb. Wilhelm Wachtmeister
Ingrid Gärde Widemar
Simon Wiesenthal

Director of Volunteers
Diane Blake

National Advisory Board
John Bierman
Sen. Rudy Boschwitz
Rev. James Carpenter
Richard Chamberlain
Bethune Church
Countess Margareta Douglas
Dr. Erica Freeman-Padan
Barbara Futterman
Sister Ann Gillen
Rep. Bill Green
Dr. Haspel
Hon. Hevesi
Hon. Kemp
Annette Lantos
Rep. Tom Lantos
Samuel LeFrak
Eleanor Lester
Ivica Lindfors
Madestam
A. McFate
en, Daniel P. Moynihan
ames P. Murphy
ohn Nelson
n. Claiborne Pell
rvey Rosenfeld
n. Jerome Shestack
hn Slade
rianne Slade
n. Andrew Stein
oy Sylvest
ery Tabor
ice Teicholz
I Tevebaugh-Kenwryck
Imilla Thorne
or J. Waldman
Theodore S. Weiss
Wiesel
rge Will

Pierre Schori
Permanent Undersecretary of State
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 Stockholm
SWEDEN

Dear Mr. Schori:

ang. oversänder broschyren
om Wallenberg.

Rachel Oestreicher Haspel has asked me to forward a copy of Marna Feldt's Fax, which was received by our office yesterday. Apparently there was some confusion about the submitted request. Rachel asked for 5000 of the large brochures which were translated into English and apparently come from the Ministry for Foreign Affairs. It has a white cover and is called RAOUL WALLENBERG.

Would you please have your office advise us, as we are not certain about how we should proceed.

Cordially,
Ronnie E. Walker
Ronnie E. Walker
Assistant to the President

CC: Rachel Oestreicher Haspel

09 900627 ch

STOCKHOLM 1990-06-27

Överlämnas av utrikesdepartementet,
informationsbyrån till Katherine Jonsson,
Svenska institutet för benägen vidare
åtgärd. 178/004

Sven-Otto Allard
Ambassadråd

2/5 frakt tit. meddelat att bilagan
saknas/m

Swedish
Information
Service

1990.05.15

Rachel Oestreicher Haspel
President
Raoul Wallenberg Committee
of The United States
121 East 73rd Street
New York, NY 10021

FAX transmission: 212-288-9534

Raoul Wallenberg brochure (portrait)

Dear Rachel:

Your recent communication to Martin Hallquist was forwarded to the Swedish Institute, and from SI (Katrín Jonsaon) to us.

Katrín suggests that we fill your order from those reserves from which we have been supplying you during the last year or so. Those reserves are now depleted to approximately 1000 of the Raoul Wallenberg portrait brochure. We also have about 400 left of the larger Raoul Wallenberg brochure which comes from the Ministry for Foreign Affairs. We can send you both these brochures (UPS delivery), as soon as we hear from you, at no cost.

Katrín also asks that we let you know that they can supply additional copies of the "portrait" for SEK 8:10 each (approximately \$1.35). This is the base price, without any tax or shipping costs, which they would not charge you. If you wish to order from SI we suggest that you send Katrín a fax (011-46-8-20 72 48) so that the transaction goes directly between you and the Swedish Institute. (As you may remember, SIS is not allowed to charge for materials.)

Give me a call, Rachel, to let me know how you want me to proceed.

All best wishes,

Marna
Marna Feldt

NEW ADDRESS (AS OF JANUARY 10, 1990)

SWEDISH INFORMATION SERVICE
1 DAG HAMMARSKJÖLD PLAZA, 45TH FLOOR

NEW YORK, NY 10017

Raoul Wallenberg

Pol I Hbr tot 900704
Pol I, Hallgrin
u/Kab

Stockholm 1990-05-21

Utrikesdepartementet
Kabinettsssekreterare
Pierre Schori

141/018

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 1990-05-22		
AVD P	GR. 2	MÅL. En

Undertecknade historiker, som under en längre tid har ägnat stort intresse och energi åt fallet Raoul Wallenberg har tidigare vänt oss till UD med en begäran om att svenska regeringen måtte föreslå den sovjetiska regeringen bildandet av en svensk-sovjetisk kommission av historiker och andra experter. Denna kommission skulle ha i uppgift att granska dokument, som kan göras tillgängliga ur de sovjetiska arkiven rörande Raoul Wallenbergs öde i Sovjet, bl.a. Smoltsovrapporten.

Vi hälsar med tillfredsställelse, att en sådan begäran har gjorts från svensk sida och bifallits av den sovjetiska. Dagens Nyheter meddelade 1990-05-12 att det på UDs pressbriefing dagen före hade meddelats, att en internationell kommission nu skall tillsättas.

Eftersom det är viktigt att såväl svenska som sovjetiska fackhistoriker med kunskaper om Wallenbergfallet, om sovjetisk och allmän krigs- och efterkrigshistoria samt om det sovjetiska arkivväsendet deltar i en sådan undersökning, vill vi erbjuda oss att delta i detta arbete.

Att begära protokoll från förhör med de intagna i Lubjanka- och Lefortovofängelserna, som satt tillsammans med Raoul Wallenberg eller hans chaufför Vilmos Langfelder under perioden 6 februari 1945 - 17 juli 1947, vore en framkomlig väg i arbetet med att nå klarhet i Wallenbergfallet, och få svar på frågorna om varför och under vilka omständigheter Raoul Wallenberg greps av det sovjetiska kontraspionaget i Budapest, vad han anklagades för och om det förbereddes någon rättegång mot honom. Det gäller här personer som Gustaf

Richter, Horst Kitschmann och Erhard Hille för att nämna några. Dessa avgav under 1950talet vittnesmål till svenska UD, som i en undersökning gjord av en av oss (Hans Villius) har bedömts som mycket tillförlitliga. Sådana förhörsprotokoll torde återfinnas i de nämnda personernas fängelseakter i KGBs arkiv. Detsamma gäller Vilmos Langfelders personakt. Denna väg har tidigare inte prövats.

Jämfört med UDs vittnesförhör på 50talet skulle en sådan undersökning troligen ge oss större möjligheter att få svar på de ställda frågorna och därmed sätta punkt i fallet Raoul Wallenberg.

Med vänliga hälsningar

Helene Carlbäck Isotalo

Olle Häger

Bernt Schiller

Hans Villius

Helene Carlbäck

/Helene Carlbäck Isotalo

Solberga Hagväg 18

125 44 Älvsjö

tel. 749 58 64

ARCHIVE COPY

(Pol)

MSG NO: 900522-898

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-05-22-16.50

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

STRASBOURG

DISTRIBUTED

1990-05-22-16.50

0125/

FROM: UDTEX 21

POSTED TIME: 1990-05-22-16.48

MSG NO: 900522-898

=LIST

STRASBOURG

+

DELEGATIONEN STRASBOURG

UD STOCKHOLM 1990-05-22

p2cu

RE EG-PARLAMENTET OM WALLEMBERG. ERT FAX 174. FRAAN POL 1

VI TYCKS INTE HA FAATT DEN FULLSTAENDIGA RESOLUTIONSTEXTEN.
KAN NI VAENLIGEN REPETERA?

CABINET

KR HALLQVIST/EL

- End of printout

SIMONE LUCKI

Avocat

Barreau de Bruxelles

B-1050 BRUXELLES, LE 14 mai 1990

RUE DAUTZENBERG 50 - BTE 3

TÉL. (02) 640 10 03 D

647 21 30

900523

A t amb Moderna

Pol I, Hallgrist Reh

Exp 900523

Monsieur Mark EYSKENS
Ministre des Affaires étrangères
Rue des Quatre-Bras 2
1000 BRUXELLES

(Pol)

P 2 E 0 1

INK. UD.

1990-05-15

05-23

Monsieur le Ministre,

Monsieur Raoul WALLENBERG
Vos réf ME.89.452

A la veille de votre visite officielle en Suède, je me dois de vous confirmer que, soutenue par les différentes fractions, ma proposition de résolution au Parlement européen sera introduite ce jour à Strasbourg sous le bénéfice de l'urgence, grâce aux soins de Monsieur le Ministre TINDEMANS.

Si l'urgence est admise, étant motivée par la tenue début juin à Copenhague de la Conférence sur la Sécurité et la Coopération en Europe, à laquelle participent les Soviétiques, la résolution sera soumise au vote des Douze ce jeudi 17 mai prochain.

J'ai l'honneur de vous remettre le texte définitif de cette résolution sous ce couvert.

Ne pensez-vous pas qu'il serait utile de montrer au Premier Ministre suédois qui vous recevra ce que la Belgique a fait par votre intermédiaire : non seulement traitée au niveau national belge, par l'hommage public, toutes Universités belges confondues, au Palais d'Egmont le 19 janvier 1989 et lors de vos entretiens du 19 décembre 1989 avec Monsieur CHEVARDNADZE, l'affaire connaît un intérêt international croissant par l'importance que la Belgique y attache ; ainsi, vous l'évoquiez le 11 avril dernier avec Monsieur PEREZ de CUELLAR, Secrétaire général des Nations Unies, à présent, par l'initiative de lancer, via le Parlement européen, un appel à tous les gouvernements européens.

Le gouvernement suédois a besoin d'être encouragé et poussé.

A titre d'information, je joins à la présente le texte du Ministre canadien Monsieur Gerry WEINER que j'ai rencontré à Montréal le 28 mars dernier lorsqu'il prit publiquement la parole en faveur de Monsieur Raoul WALLENBERG.

En vous souhaitant avec respect un excellent voyage, je vous prie, Monsieur le Ministre, d'agréer l'expression de ma plus haute considération.

Signature

Simone Lucki
Présidente du Comité belge
pour Raoul Wallenberg

La commission politique, investie du pouvoir de décision par le Parlement européen, conformément à l'article 37 du règlement, a adopté la proposition de résolution suivante :

PROPOSITION DE RESOLUTION

sur le sort de Raoul WALLENBERG et de son chauffeur Vilmos LANGFELDER

Le Parlement européen

A. considérant

- a. la Déclaration Universelle des Droits de l'homme
- b. la Déclaration Européenne des Droits de l'homme
- c. l'Acte final d'Helsinki
- d. le Pacte international des Nations unies relatif aux droits civils et politiques

B. vu

- a. les activités humanitaires de portée exceptionnelle déployées par Monsieur Raoul Wallenberg et qui lui ont permis de sauver, au moment de l'application de la solution finale aux Juifs de Hongrie, quelque cent mille personnes,
- b. son arrestation arbitraire en janvier 1945 par les troupes de libération soviétiques stationnées en Hongrie,
- c. sa détention injustifiée dans les multiples lieux de relégation du système pénitentiaire soviétique,
- d. les nombreux témoignages attestant de la survie de Monsieur Raoul Wallenberg après juillet 1947, date de son décès invoquée par les autorités soviétiques de l'époque,
- e. les anomalies constatées dans son certificat de décès (absence de prénom, de date de naissance...),
- f. l'absence de preuves irréfutables du décès de Monsieur Wallenberg en 1947,
- g. l'attitude d'ouverture et de compréhension récemment affichée par les autorités actuelles d'Union Soviétique à l'égard de cette affaire, qui s'est notamment manifestée par une visite officielle de la famille à Moscou à l'invitation du Kremlin,

invite les autorités soviétiques

- 1. à rouvrir le dossier de Monsieur Raoul Wallenberg et de son chauffeur Monsieur Vilmos Langfelder;
- 2. à permettre l'accès à toutes les archives les concernant à une commission internationale composée d'historiens et d'experts;
- 3. à lancer un avis de recherche sur tout le territoire de l'Union Soviétique, par la presse, la radio et la télévision ainsi que par toutes voies de droit.

Simone LUCKI

Avocat

Rue Dautzenberg, 50 (Bte 3)

B-1050 BRUXELLES

Tél. 640 10 03 - 647 21 30

P	2	Eni
---	---	-----

(Pol)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900528-620

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-05-28-17.3

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1990-05-28-15.23

FROM: LENINGRAD

POSTED TIME: 1990-05-28-15.20

MSG NO: 900528-620

=LIST
UD/POL 1
+

*Frankfort +
Wallenberg-Fren*

GENERALKONSULATET LENINGRAD 1990-

UD STOCKHOLM

131. FOER POL 1/MARTIN HALLQUIST FRAAN GUNILLA VON ARBIN RE
WALLENBERG.

REF VAART SAKTAL ANGAAENDE ANGERS M FL. BESOEK I LENINGRAD. TACKSAM
OM INVITATION TILL MIDDAG HOS OSS 10 LINJEN DOM 11, VASILJOEN, 10.6
KL. 19.00 KUNDE FRAMFOERAS TILL ANGER + FRU OCH SONNENFELD. DAG
SEBASTIAN KAN NAAS PAA OESTEUEPOA-MOETET I SAANGA SAEBY TISDAG-ONSDA
OM ANGER OENSKAR MER INFORMATION INFOER LENINGRADBESOEKET.
HAELSNINGAR.

SOER

GK LENINGRADS KL. 17.15/US

JS

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

SIMONE LUCKI
Avocat
Bureau de Bruxelles

M-1050 BRUXELLES, LE 30 mai 1990
RUE DAUTZENBERG 50 - BTE 3
TEL. (02) 640 10 03 D
647 21 30

P 2 EU
KOM
1990-05-31
ARKIV

1990-05-31

UM:s kansli/Kr Eriksson Fogh/mk ~~Monsieur Pierre SCHORI~~
a t Kr Hallqvist, pol 1, Secrétaire Général du Ministère des Affaires étrangères
f v åtg UD
Ex t Kabsekr STOCKHOLM

Exp. 31.5.90

Monsieur le Secrétaire Général,

Raoul WALLENBERG

Comme il vous plaira de vous en souvenir, j'ai déjà eu le grand honneur, l'année passée, au mois d'août, d'avoir été reçue par vous à Stockholm, à propos du sort de Monsieur Raoul WALLENBERG.

Aujourd'hui, à l'heure où se réunit, à Copenhague, la Conférence sur la dimension humaine sur la Sécurité et la Coopération en Europe, je prends la liberté de reprendre contact avec vous, car il me semble ainsi qu'à mon Comité, que l'instant est des plus propices pour faire progresser auprès des autorités soviétiques, le processus de libération de Monsieur WALLENBERG.

En effet, comme vous le savez certainement, le Parlement Européen vient déjà, à l'initiative de la Belgique, de voter à l'unanimité et dans les urgences, une résolution pressant l'Union soviétique de rechercher Monsieur WALLENBERG ; cette motion a de grandes chances d'être entendue en raison de la politique de glasnost affichée aujourd'hui par l'U.R.S.S.

Nous pensons donc que si la Suède tient vraiment à défendre les droits de son illustre et malheureux citoyen, la réunion qui s'ouvre la semaine prochaine, constitue l'occasion idéale d'une démarche efficace.

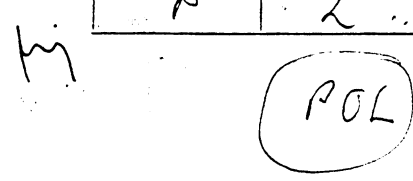
A notre avis, le mieux serait que votre gouvernement fasse inscrire prioritairement les cas WALLENBERG et LANGFELDER à l'ordre du jour des débats.

Toutes les parties concernées trouveraient avantage à une solution rapide de cette question : en effet, les Soviétiques y obtiendraient l'occasion de mettre en pratique leur philosophie de transparence en apportant une solution honorable à un contentieux gênant pour eux depuis quarante-cinq ans ; quant à la Suède, elle bénéficierait dans ce contexte, de la meilleure des possibilités pour enfin exiger et obtenir justice pour son citoyen.

Pour ma part, j'ai le souci de solliciter le soutien de plusieurs pays pour demander la libération de Monsieur WALLENBERG.

Assurée que ma démarche aura l'avantage de retenir votre attention, et dans l'espoir de connaître à cet égard votre sentiment, je vous prie, Monsieur le Secrétaire Général, d'agréer l'assurance de ma très haute considération.

Simone LUCKI, Présidente du Comité belge pour R. WALLENBERG

Ärende	Wallenberg	Datum 1990-05-31		
		Avd A	Grupp 2	Mål Eu
Adress	Ambassaden MOSKVA			
Text	Dnr.....Hans Magnusson från Hallqvist. Re Wallenberg.			

re Smoltsov-dokumentet. SKL meddelar att referens-
 materialet nog kan bedömas som tillräckligt förutsatt att
 det är samma sorts stilprov som Smoltsov-dokumentet, d v s
 med jämförbara stiltyper, alltså inte t ex textad skrift.
 Dokumenten bör också vara skrivna omkring 1947 - några års
 marginal åt ena eller andra hållet är acceptabelt. Samma
 sorts penna är en fördel, men inte ett oeftergivligt krav.
 Utgår ifrån att den tekniska utrustningen finns.

Cabinet

(Pol)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900531-659

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-01-08.10

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

MOSKVA

DISTRIBUTED

1990-06-01-08.10

0264 ✓

FROM: UDTEX 21

POSTED TIME: 1990-05-31-16.19

MSG NO: 900531-659

=LIST
MOSKVA
+

UD STOCKHOLM 1990-05-31

AMBASSADEN MOSKVA

MAGNUSSON FRAAN HALLQVIST RE WALLENBERG.

JEFF MORINOV OCH MAJIA RODRIGUEZ, WALLENBERG SCHOLARS, JERUSALEM, DELTAR I FOERBEREDELSE FOER EN RAOUL WALLENBERG HUMAN RIGHTS WEEK I MOSKVA 25 JUNI - 5 JULI. DE KOMMER EVENTUELLT ATT KONTAKTA AMBASSADEN, DAERTILL UPPMUNTRADE AV SONJA SONNENFELD.

KR HALLQVIST/EL

- End of printout

5

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten
Kr Hallqvist/EL

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Överlämnas för kännedom av
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. I

152/013
P2Eu⁷
152/013
06 JUNI 1990
Kr Hallqvist

PROMEMORIA
1990-06-01

(m)

Wallenberg-ärendet oktober 1989 - maj 1990

(5 bil)

1. Wallenberg-Föreningen besökte Moskva 15 - 25 oktober 1989.
- ./1 2. Den 24 oktober besvarade utrikesministern en fråga i riksdagen om Wallenberg-ärendet. Se bilaga.
3. Vid utrikesministerns besök i Moskva togs Wallenberg-ärendet upp med utrikesminister Sjevardnadze den 10 november.
- ./2 4. Den 28 november besvarade utrikesministern en fråga i riksdagen om Wallenberg-ärendet. Se bilaga.
5. I samband med kanadensiske premiärministern Mulroneys besök i Moskva 20 - 25 november tog den kanadensiske utrikesministern upp Wallenberg-ärendet med Sjevardnadze.
- ./3 6. Den 14 januari 1990 talade utrikesministern i Storkyrkan på Raoul Wallenberg-dagen. Talet bifogas.
7. I ett brev till utrikesministern 17 januari hemställde Hans Villius m fl historiker att mot bakgrund av den ökade öppenheten på sovjetisk sida en undersökning bedrivs "på vetenskaplig grund". Det talades i brevet också om möjligheten att tillsätta en särskild expertkommission.

8. Den 19 februari instruerades ambassaden i Moskva att begära en svensk-sovjetisk undersökning av Smoltsov-dokumentet.

9. Den 7 mars tog ambassadör Berner i Moskva upp Wallenberg-ärendet med KGB-chef Krjutjkov.

Berner har haft flera kontakter på hög nivå om Wallenberg under våren. Ännu tätare har kontakterna varit på något lägre nivå, med både MID och KGB.

10. Den 19 mars invigde utrikesministern en Wallenberg-gata i Tel Aviv. Han höll därvid närslutna anförande.

./4

11. Den 28 mars blev Wallenberg hedersmedborgare i Canada vid en ceremoni på Mc Gill-universitetet. Initiativtagare var professor Irwin Cotler.

12. Den 24 april gavs en positiv sovjetisk reaktion på önskemålet att undersöka Smoltsov-dokumentet.

13. Den 25 april meddelade ambassaden i Moskva att ett allunionellt Raoul Wallenberg-sällskap stiftats i Moskva.

14. 16 - 18 maj besökte professor von Dardel Moskva för att främst diskutera ett besök av en internationell arbetsgrupp som han vill bilda i syfte att gå igenom Vladimir-fängelsets register. Från sovjetisk sida vill man ha en svensk-sovjetisk grupp, inte en internationell. Definitivt besked har ännu inte givits från Moskva.

15. Den 17 maj antogs en resolution i Europaparlamentet om Wallenberg och hans chaufför Langfelder. Sovjetiska myndigheter uppmanas bl a att låta en internationell historiker- och expertkommission undersöka allt arkivmaterial. Se bilaga.

./5

Undertecknare av resolutionen var bl a förre belgiske utrikesministern Tindemans. Initiativtagare var belgiska Wallenberg-kommitténs ordförande, Madame Lucki. Hon har tidigare under våren sammanträffat med FN:s generalsekreterare, och med Jan Mårtensson i Genève.

16. Med österrikiske utrikesministeriet har vi varit i kontakt ang "parallellfallet" till Wallenberg-ärendet - den österrikiske diplomaten Marek som försvann 1955. Efter österrikiska framställningar företeddes från sovjetisk sida en dödsattest - Marek skulle ha avlidit i hjärtinfarkt i sovjetiskt fängelse våren 1947.

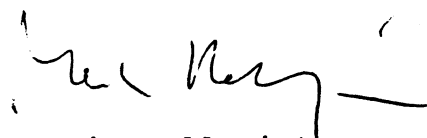
I Wien hade man inte erfarit något ytterligare i fallet.

17. Ambassaden i Budapest har instruerats att kontakta utrikesministeriet för att utröna om man i dagens läge kan få veta något av ungerska säkerhetstjänsten AVO, och om något gjorts från ungersk sida för att få klarhet i chauffören Langfelders öde.

18. Under senaste halvåret har flera intervjuer gjorts av svenska ambassadtjänstemän med personer i bl a Sovjetunionen, inklusive Baltikum, Jugoslavien, Ungern och USA.

19. Att notera är en relativt omfattande publicitet i sovjetiska massmedia, bl a i samband med Wallenberg-Föreningens besök, men också senare. Framför allt har journalisten Kartsev vid Komsomolskaja Pravda varit aktiv - och grundlig, i sina arkivstudier.

20. Statens Kriminaltekniska Laboratorium krävde ursprungligen ett mera omfattande referensmaterial för att acceptera att delta i en undersökning av Smoltsov-dokumentet. Den 29 maj godtog man dock det antal dokument som KGB lyckats finna, två stycken. En undersökning torde därmed kunna göras.

Martin Hallqvist

☐ FAX ☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ PM ☐ ØVR

Faber

Drum

Handläggare

Godtids rnes

Ort/Datum/Nr. oder Name

Angebende

Delges för kännedom

utan bil

☒ jəmte
samti bil

jamt

4 jante bil

bil kan lēnas

ph UD tel:

- ☐ Konungen 21 ex
- ☐ Regeringen 21 ex
- ☐ Statsministern 21 ex
- ☐ Statsrådsberedningen 21 ex
- ☐ Chef Fö 21 ex
- ☐ Chef I 21 ex
- ☐ Statsrådet 21 ex
- ☐ Statsrådet 21 ex
- ☐ Statsrådet 21 ex
- ☐ Riksdagens talman 21 ex
- ☐ Uträmnd/Utrusk/Europa-
rådsdel 53 ex
- ☐ Utrikesnämnden 21 ex
- ☐ Utrusk 37 ex
- ☐ Europarådsdel 12 ex
- ☐ Utrusk kanslichef 21 ex
- ☐ Förutsk kanslichef 21 ex
- ☐ Riksdagsman 21 ex
- ☐ Riksdagsman 21 ex
- ☐ Riksdagsman 21 ex
- ☐ Statssekr Fö 21 ex
- ☐ Statssekr 21 ex
- ☐ Statssekr 21 ex

☐ Statsekr	
☐ U-enh A	
☐ I-sekr A	
☐ I-enh Fi	
☐ I-enh Fö	
☐ I-sekr I	
☐ IAEA-dell	
☐ I-sekr	
☐ I-sekr	
☐ I-sekr	
☐ SSLP, Fö	
☐ ÖB	
☐ Ch Fst/Op 1	
☐ Ch Fst/Op 5	
☐ Arméstaben FN-avd	
☐ Stabsch MHS	
☐ FOA	 2 ex
☐ SIPRI	
☐ EKN	
☐ KK	 5 ex
☐ Riksbanken	
☐ RPS	
☐ SIDA	

- ☐ BITS
- ☐ SAREC
- ☐ IMPOD
- ☐ Swedfund
- ☐ LO/TCO:s bist nämnd
- ☐ Sv kyrkans mission
- ☐ IVA
- ☐ STU
- ☐ Svensk kärnbränsle AB
- ☐ Statens kärnkraftinsp
- ☐ Statens strålskyddsinst
- ☐ Televerket
- ☐ Statens rymddeg
- ☐ Invandrarverket 2 ex
- ☐ Forskningsberedningen
- ☐ Miljövårdsberedningen
- ☐ I-sekr Naturvårdsverk
- ☐ Sekrfframtidsstud
- ☐ Nordiska Rådets sv del
- ☐ Svenska institutet
- ☐ Nordiska Afrikainst
- ☐ Latinamerikainst
- ☐ Utrikespol institutet

[illegible]

Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☐ Bonn ☐ London
Norden	4 ex	☐ Helsingfors ☐ Belgard
Övriga Östeuropa	8 ex	☐ Berlin A ☐ Ankara ☐ Athen
Övriga Västeuropa och Canada	18 ex	☐ Berlin Gk
Nordafrika	5 ex	☐ Alger ☐ Abu Dhabi
Mellanöstern	9 ex	☐ Amman ☐ Bangkok ☐ Canberra
Övriga Asien och Australasien	18 ex	☐ Colombo ☐ Abidjan
Övriga Afrika	14 ex	☐ Addis Abeba ☐ Bogotá
Latinamerika	12 ex	☐ Brasilia ☐ Barcelona
Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Chicago ☐ Frankfurt

Bil	☐ Moskva
	☐ Paris
	☐ Köpenhamn
	☐ Budapest
	☐ Bukarest
	☐ Bern
	☒ Bryssel
	☐ Dublin
	☐ Kairo
	☐ Bagdad
	☐ Beirut
	☐ Dhaka
	☐ Hanoi
	☐ Hongkong Gk
	☐ Dar-es-Salaam
	☐ Gaborone
	☐ Buenos Aires
	☐ Caracas
	☐ Hamburg
	☐ Istanbul
	☐ Jeddah

☐ Peking
☐ Tokyo
☐ Oslo
☐ Leningrad Gk
☐ Prag
☐ Haag
☐ Lissabon
☐ Madrid
☐ Rabat
☐ Damaskus
☐ Kuwait
☐ Islamabad
☐ Jakarta
☐ Kuala Lumpur
☐ Harare
☐ Kinshasa
☐ Guatemala
☐ Havanna
☐ Los Angeles
☐ Mariehamn
☐ Minneapolis

☐ Washington 2 ex	B
☐ FN-repr	
☐ Reykjavik	
☐ Sofia	
☐ Warszawa	
☐ Ottawa	
☐ Rom	
☐ Wien	
☐ Tunis	
☐ Muscat	
☐ Riyadh	
☐ Manila	
☐ New Delhi	
☐ Panmunjom	
☐ Lagos	
☐ Luanda	
☐ Lima	
☐ Managua	
☐ Montreal	
☐ München	
☐ New York Gk	

	Bil
☐ Bryssel-del	
☐ Genève-del	
☐ Nedr-del Genève	
☐ Tripoli	
☐ Tel Aviv	
☐ Pyongyang	
☐ Seoul	
☐ Singapore	
☐ Lusaka	
☐ Maputo	
☐ Maseru	
☐ Mexico	
☐ Montevideo	
☐ Rio de Janeiro	
☐ Sydney	
☐ Szczecin	

	Bill
☐ Paris-del	
☐ Strasbourg-repr	
☐ ESK-del Wien	
☐ Teheran	
☐ Vientiane	
☐ Wellington	
☐ Monrovia	
☐ Nairobi	
☐ Pretoria	
☐ Quito	
☐ Santiago	
☐ Vancouver	

- ☐ Utrikesministern
- ☐ Biståndsministern
- ☐ Utrikeshandelsmin
- ☒ Kabinettssekr
- ☐ UM:s inf sekr
- ☐ Kansliråd UM:s kansli
- ☐ Dep sekr UM:s kansli
- ☐ Chef Pol øvd
- ☐ Bitr. Chef Pol øvd

☐ Chef Pol 1-6

☒ Chef Pol I

☐ KSA

☐ Chef Rattsavd

☐ Folkträttsrådgivare

☐ Chef R

☐ Expeditionschefen

☐ Chef A:1

☐ Chef A:2

Bil

- ☐
- ☐ Inspektören
- ☐ Chef protokollet
- ☐ Chef press- o inf enh
- ☐ Chef pressbyrån
- ☐ Chef inf byrån
- ☐ Chef SSB
- ☐ Rapportöversikten
- ☐ Ståtssekr UDH

☐ Chef UDH
☐ Förhandlingsgruppen
☐ Koordinatörerna
☐ KMI
☐ UDH 6 Transp
☐ Statssekr int U-samarb
☐ Chef U
☐ Regeringspärmen

Bil

☐	Chef NGO
☐	ESK-gruppen
☒	<i>Wähler</i>
☐	
☒	<i>Hallgrün</i>
☐	
☐	
☐	Älterenh

Antal ex skr	sidor	Antal
5	4	

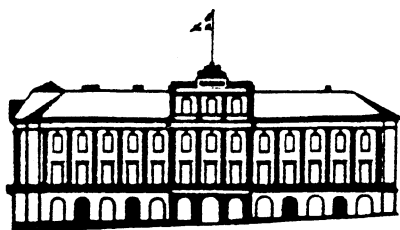
ex bil	24	Kopiered de
--------	----	-------------

7. sign 	Distribucion de
---	---

sign	Alg postexp
7 0007	✓ kurir

luft- post	datum	sign
---------------	-------	------

Dep UD 363 NY utgiva 1988-04 100 bl b 50 ex BCB Vb9 881040

Pressmeddelande

UTRIKESDEPARTEMENTET

Pressbyrån

1989-10-24

FRÅGA

Nr 1989/90:120

Svaret lämnas tisdagen
den 24 oktober 1989.

Svar av utrikesminister Sten Andersson på fråga av
Per Stenmarck om Raoul Wallenbergs försvinnande

Herr/Fru talman!

Per Stenmarck har frågat mig vad regeringen ämnar göra mot bakgrund av vad som framkommit under Raoul Wallenberg-föreningens besök i Moskva i förra veckan.

Att man från sovjetisk sida till Raoul Wallenbergs släktingar överlämnade vissa föremål som tillhört Wallenberg bevisar mycket riktigt varken att Wallenberg lever eller är död. Det styrker egentligen bara vad som medgavs redan 1957, nämligen att Wallenberg varit fängslad i Sovjetunionen.

Jag ser det emellertid som positivt att Wallenberg-föreningen inbjudits till Sovjetunionen för samtal, och att en dialog uppenbarligen kommit igång.

Föreningens ordförande Per Anger och Raoul Wallenbergs halvsyster Nina Lagergren har redan informerat mig om besöket. Två medlemmar av föreningen är alltjämt kvar i Moskva bl. a. för att besöka fängelset i Vladimir. Närmast vill vi nu höra vad de har att berätta.

Regeringen är självfallet inställd på att fortsätta ansträngningarna att söka klarhet i frågan. Vi förväntar oss också att man på sovjetisk sida nu skall gå vidare i detta arbete med större öppenhet än hittills.

Jag får för övrigt själv tillfälle att ta upp frågan på nytt vid mitt besök i Moskva i mitten av november.

(eng)

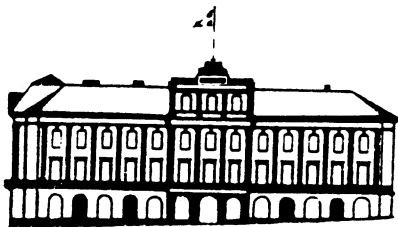

Utrikesdepartementet
Pressbyrån
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

Telefon	786 60 00 (vx)	Jour efter vx stängd
Till Pressbyrån	786 67 30	786 60 10
Presschef	786 67 25	786 60 01
Pressombudsman	786 67 27	786 60 02

Gatuadress
Gustav Adolfs torg 1

Telegram	Cabinet
Telex	10590
Telefax	723 11 81

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS

Press Division

Press Release

24 October 1989

QUESTION

No. 1989/90:120

Reply given on Tuesday 24 October 1989

Unofficial translation

Reply by the Minister for Foreign Affairs, Mr Sten Andersson, to a question from Mr Per Stenmarck concerning Raoul Wallenberg's disappearance

Mr/Madam Speaker,

Per Stenmarck has asked me what the Government intends to do against the background of what emerged at the visit of the Raoul Wallenberg Association to Moscow last week.

It is very true that the handing over of certain of Raoul Wallenberg's belongings to his relatives by the Soviet side proves neither that Wallenberg is alive nor that he is dead. It really only confirms what was already admitted in 1957, notably that Wallenberg was imprisoned in the Soviet Union.

However, I consider it a positive development that the Wallenberg Association was invited to the Soviet Union for discussions, and that a dialogue has obviously been initiated.

The Chairman of the Association, Mr Per Anger, and Raoul Wallenberg's half-sister, Mrs Nina Lagergren, have already informed me about their visit. Two members of the Association have remained in Moscow in order, amongst other things, to visit the prison at Vladimir. Most immediately, we want to hear what they have to tell.

Postal Address
Box 16121
S-103 23 STOCKHOLM

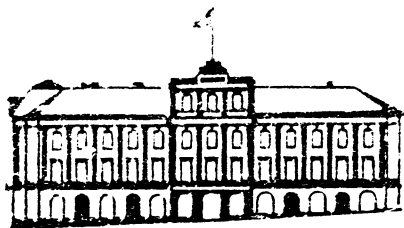
Address
Gustav Adolfs torg 1

Telephone 786 60 00
Press Division 786 67 30
Head of Press-Info 786 67 25
Director Press 786 67 27

Telegram Cabinet
Telex 10590
Telefax 786 67 34

The Government is naturally prepared to continue its efforts to clarify this question. And we expect the Soviet side to carry on their work with greater openness than hitherto.

I myself will, moreover, have an opportunity to bring up the matter again in connection with my visit to Moscow in mid-November.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Pressbyrå

1989-11-28

FRÅGA

Nr 1989/90:219

Svaret lämnas tisdagen den
28 november 1989.

Svar av utrikesminister Sten Andersson på fråga av Per
Stenmarck om Raoul Wallenberg

Herr/Fru talman!

Per Stenmarck har frågat mig om jag kan ge en redogörelse för de diskussioner om Raoul Wallenbergs öde som jag förde med de sovjetiska ledarna vid mitt besök i Moskva i mitten av november.

Som jag förutskickade i mitt svar på en tidigare fråga från herr Stenmarck den 24 oktober om Raoul Wallenberg tog jag upp frågan vid mitt besök i Moskva.

Jag tog med min värd, utrikesminister Sjevardnadze, först upp den positiva öppenhet som visats mot Raoul Wallenberg-föreningen under dess besök tidigare under hösten. Jag sade bl a också att jag glädde mig åt att man på sovjetisk sida åtagit sig att granska de dokument och uppgifter som föreningen presenterat.

Utrikesminister Sjevardnadze sade mig att man uppriktigt sörjer vad som hänt. Det hade inträffat under ett tragiskt skede i landets historia. Raoul Wallenbergs öde var inte unikt. Man hade nu gjort det möjligt för Wallenberg-föreningen att besöka Sovjetunionen och gå igenom dokument. Han förklarade att man på sovjetisk sida var beredd att gå vidare med detta. Han tillade också "vi är intresserade av att sanningen kommer fram".

Utrikesdepartementet
Pressbyrå
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

Telefon	786 60 00 (vx)	Jour efter vx stängd
Till Pressbyrå	786 67 30	786 60 10
Presschef	786 67 25	786 60 01
Pressombudsman	786 67 27	786 60 02

Gatuadress
Gustaf Adolfs torg 1

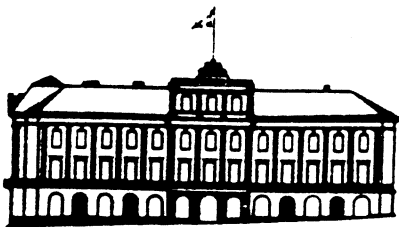
Telegram	Cabinet
Telex	10590
Telefax	723 11 81

Jag kan tillägga att frågan under mitt besök även berördes på tjänstemannanivå, varvid fortsatt medverkan i sökandet efter Raoul Wallenberg ytterligare diskuterades.

Jag kan efter mitt besök med tillfredsställelse konstatera att man på sovjetisk sida har ett intresse att vinna klarhet i Raoul Wallenbergs öde. Detta bör underlätta det fortsatta arbetet på att kontrollera vittnesuppgifter och andra uppslag. Det är ett både tidskrävande och mödosamt arbete som inte kan klaras av vid ett kort utrikesministerbesök.

Det är sant att Wallenbergs öde inte är unikt men hans gärning var unik. Raoul Wallenberg har blivit något av en symbol för mänskliga rättigheter. Så länge ovissheten om hans öde består, kommer den svenska regeringen att fortsätta sina ansträngningar att söka klarhet i frågan.

(eng)

Press Release

MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS

Press Division

28 November 1989

QUESTION

No. 1989/90:219

Reply given on Tuesday 28 November
1989

Unofficial translation

Reply by the Minister for Foreign Affairs, Mr Sten
Andersson, to a question from Mr Per Stenmarck concerning
Raoul Wallenberg

Mr/Madame Speaker,

Per Stenmarck has asked me to give an account of the
discussions concerning Raoul Wallenberg's fate which I had
with the Soviet leaders during my visit to Moscow in
mid-November.

As I indicated in my reply to an earlier question about
Raoul Wallenberg from Mr Stenmarck on 24 October, I raised
the issue in connection with my visit to Moscow.

In discussions with my host, the Foreign Minister Mr
Shevardnadze, I first mentioned the positive openness shown
to the Raoul Wallenberg Association during their visit
earlier this autumn. Among other things, I also said that I
was pleased the Soviet side had undertaken to examine the
documents and information presented by the Association.

Mr Shevardnadze told me that the Soviet Union sincerely
regretted what had happened. These events took place during
a tragic period in the country's history and Raoul
Wallenberg's fate was not unique. The Wallenberg
Association had been given an opportunity to visit the
Soviet Union and go through documents. He made it clear

Postal Address
Box 16121
S-103 23 STOCKHOLM

Address
Gustav Adolfs torg 1

Telephone 786 60 00
Press Division 786 67 30
Head of Press-Info 786 67 25
Director Press 786 67 27

Telegram Cabinet
Telex 10590
Telefax 786 67 34

that the Soviet side is prepared to go further in this matter. And he added "we are interested in discovering the truth".

During my visit, the question was also dealt with at senior official level and continued assistance in searching for Raoul Wallenberg was further discussed.

Looking back on my visit, I can state with satisfaction that the Soviet side is interested in shedding light on Raoul Wallenberg's fate. This should facilitate the continued work of checking on witnesses' information and other suggestions. It is both time-consuming and difficult work and cannot be completed in connection with a short visit by a foreign minister.

It is true that Wallenberg's fate is not unique but his deeds were unique. Raoul Wallenberg has become something of a symbol for human rights. As long as there is uncertainty about his fate, the Swedish Government will continue its efforts to shed light on the matter.

Tal av utrikesminister Sten Andersson vid Raoul Wallenberg-högtiden i Storkyrkan i Stockholm 14 januari 1990

Kära vänner!

Det är i dagarna 45 år sedan Raoul Wallenberg greps av sovjetiska trupper i Budapest.

Han hade då under ett halvår med exempellöst mod och självupppoffring utfört en enastående humanitär gärning. Tiotusentals judar räddades tack vare honom undan förintelsen.

Raoul Wallenberg kämpade mot nazismens ondska. Själv blev han ett offer för stalinismens ondska.

Raoul Wallenberg har blivit en legend, en internationell personlighet, hedersmedborgare i flera länder. Hans gärning och hans öde har gripit och engagerat människor runt om i världen.

Bland svenskar nämner vi Raoul Wallenbergs namn vid sidan av några få andra - en Folke Bernadotte, en Dag Hammarskjöld, en Olof Palme, en Elsa Brändström.

Det är i hög grad tack vare dem och vad de har uträttat som vårt land förbinds med humanitära insatser och kamp för mänskliga rättigheter. Deras gärning riktar samtidigt en uppfordran till oss alla att visa våra utsatta medmänniskor solidaritet.

För mig personligen framstår Raoul Wallenbergs gärning i ett särskilt ljus. Jag är gammal nog att ha upplevt andra världskriget, nazismens illdåd, förintelsen av Europas judar. Samtidigt som jag var tacksam över att Sverige slapp dras in i kriget, kände jag vanmakt, förtvivlan och skam över att vi svenskar inte gjorde något, inte kunde göra något för att förhindra allt det onda som skedde.

Men Raoul Wallenberg visade att svenskar kunde göra något. Han visade att en människa med hans egenskaper kunde uträtta ett storverk i den situation som förelåg i Budapest hösten 1944 - just tack vare att han var den han var och att han var svensk, medborgare i ett neutralt land.

Inget i hans tidigare liv predestinerade Raoul Wallenberg till den hjältemodiga insats han utförde. Han utsågs att göra ett svårt och farligt arbete. Han åtog sig det. Han växte med uppgiften och han genomförde den.

Det är detta som har gjort Raoul Wallenberg till en symbol för den enskilda människans kamp för humanitet och mänskliga rättigheter. Han kreerade ingen roll på

den storpolitiska scenen dessa månader i Budapest i krigets slutskede. Han utförde ett mera undanskymt praktiskt arbete för att rädda livet på tusen och åter tusen dödsdömda människor.

Det är när den enskilda individen ställs inför en konkret uppgift - som Raoul Wallenberg i Budapest - eller befinner sig i en situation, där det krävs handling och mod för att handla, som det visar sig vem som håller måttet.

Vi upplevde det under den frigörelse som löpte genom Östeuropa hösten 1989. Människan kan tvingas att böja sig under diktaturens förtryck, under polisterrorns godtyckliga och förnedrande behandling. Men så kommer en dag, då hon kan resa sig mot förtrycket och befria sig. Då ställs hon inför det avgörande provet.

Östeuropas frigörelse är folkens eget verk.

När en möjlighet syntes ha öppnats att bringa diktaturen på fall, gick de många enskilda människorna ut i väldiga manifestationer för demokrati och mänskliga rättigheter. Med stor mänsklig värdighet tvingade de på så sätt förtryckarna att ge upp. De som länge böjt sig för övermakten visade att de aldrig hade låtit sig knäckas. Alla de tusentals demonstranterna var inga Raoul Wallenberg, inga Vaclav Havel. Men i sin kamp för mänskliga rättigheter handlade de i Raoul Wallenbergs anda.

När Raoul Wallenberg verkade i Budapest, fanns en stark och utbredd förhoppning om att en ny tid skulle randas. När väl nazismen, Hitler-Tyskland och dess bundsförvanter var nedkämpade, skulle freden komma och med den respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar.

Förhoppningarna infriades inte. Vapnen tystnade, men freden förvandlades till det kalla kriget. I stället för samarbete mellan segrarna kom en hotfull konfrontation mellan kärnvapenrustade stormakter.

Stalinismens tyranni bestod och utbreddes över länder, som just befriats från nazismens terror. Så småningom övergick det tyranniska våldet i lögnens och förtryckets tunga, gråa vardag.

Det är först nu - 45 år efter krigets slut - som allt det en krigstrött värld trodde och hoppades ser ut att kunna bli verklighet.

I land efter land i Östeuropa vinner demokratin terräng. I det Ungern, där Raoul Wallenberg utförde sin stora gärning, skall i vår de första demokratiska valen hållas - de första fria valen i den del av vår kontinent, som Stalin lade sin pansarnäve över.

Det är med största glädje och tillfredsställelse som vi i Sverige hälsar frigörelsen och demokratiseringen i Östeuropa. Vi gör det för dessa folks skull. Men vi gör

det också för vad det betyder för Europa och därmed också för Sverige.

När misstron mellan militärblocken börjar ge vika, när Berlinmuren rivs och taggtråden, som skiljt grannar från varandra, rullas upp, då finns förutsättningar att skapa ett Europa i fred och samarbete, ett den gemensamma säkerhetens Europa.

Ett gemensamt europeiskt hus...en europeisk konfederation...Termerna varierar. Det är viljan och förmågan att förverkliga visionerna i konkret handling som betyder något.

Vår gemensamma säkerhet måste garanteras genom avtal om minskade rustningar. Vi måste i solidariska ansträngningar komma till rätta med den miljöförstöring som hotar oss alla.

Vi måste alla uppfylla de åtaganden om respekt för mänskliga rättigheter som vi gjort i Helsingfordsdokumentet. Vi har en gemensam förpliktelse att se till att de åtagandena uppfylls överallt.

Men förverkligandet av detta mål ställer krav på solidaritet från alla oss, som i frihet och utan inblandning utifrån har kunnat bygga våra demokratiska samhällen.

Utvecklingen i Östeuropa hade inte varit möjlig utan den omdaning som har inletts i Sovjetunionen de senaste åren. Perestrojka och glasnost är två ryska ord som världen lärde sig i det sena 80-talet. De har lånats in i många språk.

Reformprocessen i Sovjetunionen har drivits fram av den nya ledning som tillträdde i landet för fem år sedan. Men det var inte den som reste de första kraven på demokratisering. Under långa, tunga år förde många enskilda människor och grupper en modig kamp mot ett till synes övermäktigt politiskt förtryck.

De kallades dissidenter, de som hävdade de universella mänskliga rättigheterna. Främst bland dem stod Andrej Sacharov. För inte så länge sedan var han förvisad i sitt eget land. När han för ett par veckor sedan hastigt rycktes bort, var han parlamentsledamot och befann sig mitt uppe i en frän debatt med Sovjetunionens ledare, en debatt man kunde följa i television. I sanning en väldig förändring!

Andrej Sacharov hade också tid och kraft att engagera sig i Raoul Wallenbergs öde. Till det mest glädjande som hänt den senaste tiden hör att Raoul Wallenbergs namn och gärning nu blivit kända också för den sovjetiska allmänheten.

Den etablerade lögnen är förtryckets bästa redskap.

Det mest betydelsefulla som omdaningen i Sovjetunionen hittills har inneburit är kanske att sanningen har börjat tränga fram. Den offentliga lögnen får ge vika. Det blir möjligt att söka utröna och fastställa vad som har skett. Det blir möjligt att se och erkänna verkligheten som den är, att utifrån den insikten gå vidare och skapa något nytt.

Denna utveckling i Sovjetunionen har väckt nya förhoppningar om att klarhet skall skapas om Raoul Wallenbergs öde.

Vi har också fått konkreta belägg för att de sovjetiska myndigheterna på ett annat sätt än tidigare har intresse av att klarhet skall vinnas. Wallenbergföreningens besök i Moskva i höstas är naturligtvis det främsta av dem.

Vid mitt eget besök i Sovjetunionen i november förklarade min sovjetiske kollega Sjevardnadze uttryckligen: "Vi är intresserade av att sanningen kommer fram." Han sade också att man på sovjetiskt håll var beredd att gå vidare med det arbete som påbörjades vid Wallenbergföreningens besök i Moskva.

Vi skall ta fasta på Sjevardnadzes ord. Vi skall ta fasta på den beredvillighet att medverka till att klarhet skapas, som sovjetiska myndigheter uttryckt och även visat i handling.

Det yttersta ansvaret för att bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde ligger på dem som grep honom i Budapest och förde bort honom. Det ligger hos de sovjetiska myndigheterna. På dem ställer vi kravet att de tar fasta på Sjevardnadzes ord och med kraft och beslutsamhet driver sökandet efter klarhet.

Men också på oss vilar ett stort ansvar - på den svenska regeringen, på Wallenbergföreningen, på alla dem runt om i världen som har engagerat sig i Raoul Wallenbergs öde.

Vi är realister. Vi måste inse att det nog förestår ett mödosamt undersökningsarbete. Det fordrar samverkan mellan alla berörda - Wallenbergföreningen med sitt unika material, den svenska regeringen med sitt politiska och diplomatiska agerande och alla andra engagerade genom politiskt stöd och praktiska insatser.

Wallenbergföreningen har under många, svåra år utfört ett storartat arbete. Att föreningen fullföljer det arbetet vet vi alla.

Jag kan försäkra er att inte heller den svenska regeringen - som en gång gav Raoul Wallenberg hans diplomatpass - skall förtröttas.

Så länge ovissheten om Raoul Wallenbergs öde består, fullföljer vi ansträngningarna att nå klarhet.

Så länge motsatsen inte är bevisad, måste vi utgå ifrån att Raoul Wallenberg alltjämt kan vara i livet.

SWEDISH EMBASSY

CHECK AGAINST DELIVERY

Speech by the Minister for Foreign Affairs, Mr Sten
Andersson, in Tel Aviv on 19 March 1990

Mr President, Mr Mayor, Your Excellencies, Ladies and
Gentlemen,

I was deeply moved when I learned of the decision of the
City of Tel Aviv to name a street after Raoul Wallenberg.

It is for me a great honour to represent the Swedish
Government and the people of Sweden at this ceremony and
to be present here today at the Street of the Ten Mills
in Tel Aviv.

Sweden is proud to be associated with the name of Raoul
Wallenberg. His life and his deeds by far exceed
national boundaries.

His mission was one in the service of humanity.

It is now more than 45 years since Raoul Wallenberg was
seized by Soviet troops in Budapest.

With unparalleled courage and in a spirit of self-sacrifice he had then been undertaking a unique humanitarian action. Thanks to his efforts thousands of Jews were saved from the holocaust.

Raoul Wallenberg was fighting against the evils of Nazism. He became himself a victim of the evils of Stalinism.

Raoul Wallenberg has become a legend. He is an honorary citizen of several countries. Public places and streets have been named after him - now the Street of the Ten Mills here in Tel Aviv is about to become Raoul Wallenberg Street.

His deeds and his fate have captured the imagination and hearts of people all over the world.

In Sweden Raoul Wallenberg's name is mentioned together with a small number of outstanding fellow countrymen - Folke Bernadotte, Dag Hammarskjöld and Olof Palme.

Thanks to their achievements our country has become associated with humanitarian initiatives and the struggle for human rights. Their deeds inspire us all to show solidarity with fellow human beings who are suffering or oppressed. It is in this spirit that Sweden has sought to continue the work for protection of human rights.

4

He was appointed to carry out a difficult and dangerous task in Budapest and he accepted the assignment. He grew in stature as he fulfilled his mission.

Raoul Wallenberg became a symbol for the individual's struggle for humanity and for human rights.

People can be forced to bow to the oppression of dictatorship, to arbitrary and degrading treatment under police terror. But then comes the day when they can rise to face oppression and to liberate themselves.

Developments in the Soviet Union have also aroused new hopes that the truth about Raoul Wallenberg's fate will finally be established. One positive development has been that the general public in the Soviet Union is now aware of Raoul Wallenberg and his deeds.

We also have concrete evidence that the Soviet authorities are now interested in throwing light on this matter. Perhaps the most significant sign of this change is the visit of Raoul Wallenberg's family and the Swedish Wallenberg Association to Moscow last autumn.

When I was in the Soviet Union last November, my Soviet colleague, Mr Shevardnadze, said that the Soviet Union is interested in getting at the truth. He also said that, on the Soviet side, they were prepared to pursue the efforts started when the Wallenberg Association visited Moscow, and take them further.

To me Raoul Wallenberg's achievements have a very special meaning. I am old enough to remember the Second World War, the Nazi atrocities and the Holocaust. The horrors of the Holocaust remain forever in the minds of people, also in Sweden.

For us, fortunate enough not to be engulfed by the flames of the war, the knowledge of the extermination, the terror and the suffering has left marks that can never go away and that will always serve as a reminder of man's capacity of evil.

I was grateful that Sweden escaped direct involvement in the War. I also felt frustration, despair and anger because we Swedes were not doing enough to prevent the evil.

Raoul Wallenberg showed that Swedes could do something, that a man of his qualities could achieve great things in Budapest in the autumn of 1944 - because he was the kind of person he was and because he was a citizen of a neutral country.

Nothing in his previous life had predestined Raoul Wallenberg for the heroic course of action which he pursued. Perhaps a seed had been sown when he was working in a bank in Haifa in the mid-1930's and met with German Jews who had escaped from Hitler's Reich.

5

We shall latch onto Mr Shevardnadze's words, and his willingness to establish clarity in this matter.

The ultimate responsibility for bringing clarity to Raoul Wallenberg's fate lies with those who seized him in Budapest and abducted him - that is to say responsibility lies with the Soviet authorities.

We expect that the Soviet Union pursues the search for the truth with determination and all the means at its disposal.

But considerable responsibility rests with the Swedish Government.

We are realists. We have to realize that there is an arduous burden of enquiry ahead of us and that the cooperation of everyone concerned is required - this cooperation will involve the Wallenberg Association with its unique documents; political and diplomatic initiatives on the part of the Swedish Government, and political and practical support from governments, organizations and private citizens all over the world.

Over the years valuable suggestions and ideas have come from Israel. We count on continued support from here.

The Swedish Government will not tire in its efforts. As long as uncertainty remains about Raoul Wallenberg's fate, we will make every endeavour to find the truth.

90 03/27 13:57 46 8 7231176

UD STOCKHOLM → UTR MIN KANSLI

0007

'98 03/27 14:52

Z 972 3 258116

SWEDISH EMBASSY

07

6

As long as the contrary is not proved, we assume that
Raoul Wallenberg may still be alive.

SVERIGES DELEGATION VID EUROPARÅDET
STRASBOURG

TELEFAX

Telefon: 88 35 30 86 Fax: 88 36 01 83 Telex: (42) 890876 SVENSK F

Handl: Christian Andersson p.t. delegationen Stras- bourg	Datum 1990-05-17	Dar: 174	
Till: UD STOCKHOLM	Avd:	Grupp:	Må:
Ärende: EG-parlamentet om Wallenberg			
Totalt antal sider: 3	Avslut den: 900517	Klockan: 1610	Signat: MM

FAX 174
För Pol 1

EG-parlamentet antog i dag bifogade resolution om Raoul Wallenberg.
Resolutionen antogs enhälligt utan debatt.

LARSSON

European Communities

EUROPEAN PARLIAMENT

SESSION DOCUMENTS

English Edition

10 May 1990

SERIES B

DOCUMENT B 3-936/90

MOTION FOR A RESOLUTION

by Mr TINDEMANS, Mr HABSBURG, Mr ROBLES PIQUER, Mrs LENZ,
Mrs OOMEN, Mr CHANTERIE and Mr KLEPSCH

on behalf of the EPP Group

with request for inclusion in the debate on topical and
urgent subjects of major importance pursuant to Rule 64
of the Rules of Procedure

on the fate of Raoul Wallenberg and Vilmos Langfelder

DOC_EN\RE\88414

PE 141.810

Or. Fr.

A Series: Reports - B Series: Motions for Resolutions, Oral Questions - C Series: Documents received from other institutions (e.g. Consultations)

- Consultation procedure requiring a single reading

- Cooperation procedure (second reading) which requires the votes of a majority of the current Members of Parliament for rejection or amendment

- Cooperation procedure (first reading)

- Parliamentary assent which requires the votes of a majority of the current Members of Parliament

The European Parliament,

A. having regard to:

- (a) the Universal Declaration of Human Rights,
- (b) the European Declaration of Human Rights,
- (c) the Helsinki Final Act,
- (d) the United Nations International Covenant on Civil and Political Rights,

B. having regard to:

- (a) the extraordinary humanitarian actions of Mr Raoul Wallenberg which saved some hundred thousand Hungarian Jews during the Nazi final solution,
- (b) his arbitrary arrest in January 1945 by Soviet troops after the liberation of Hungary,
- (c) his indefensible detention in numerous Soviet prisons,
- (d) the number of witnesses who have testified to seeing Mr Wallenberg alive subsequent to July 1947, when, according to the Soviet authorities of the time, he is supposed to have died,
- (e) the anomalies found in his death certificate, such as the absence of Christian name and date of birth,
- (f) the lack of irrefutable evidence that Mr Wallenberg died in 1947,
- (g) the attitude of openness and understanding recently displayed by the Soviet authorities in connection with the case, as evinced by the Kremlin's official invitation to the Wallenberg family to visit Moscow,

Calls on the Soviet authorities

1. To reopen the case of Mr Raoul Wallenberg and his driver, Mr Vilmos Langfelder;
2. To allow an international commission of historians and experts to examine all the archive material;
3. To use the press, radio and television and all other legal avenues to launch a search throughout the territory of the Soviet Union.

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-06-01

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Ambassaden

BUDAPEST

Text

Dnr.....Re Wallenberg - Langfelder. Hbr Hallqvist -
Strömholm 1990-01-30. P 2 Eu

Tack för svar punkt 3. Har ni gjort några framsteg beträffande
de två första punkterna?

Cabinet

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	Datum 1990-06-01		
		Avd P	Grupp 2	Mät 201

Adress Generalkonsulatet Ambassaden
LENINGRAD MOSKVA , för kännedom

Text ..Er skrivelse 1990-02-14. Re Wallenberg - Alers.

Föreslår ni kontaktar Alers för en intervju.

Cabinet

M

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	Datum 1990-06-01		
		Avd P	Grupp 2	Mål Eu 1

Adress Generalkonsulatet Ambassaden
LENINGRAD MOSKVA för kännedom

Text

För generalkonsuln från Hallqvist. Re litauiska ålderdoms-
hemmet. Samtal ICA Karlaplan åberopas.

Arkivkontroll visade att ambassaden i Moskva fått instruktion
ta upp detta spår med MID. Ni delgavs ambassadens bekräftelse
att så skulle ske ~~██████████~~ 1990-02-02. Inget har hörts
sedan dess, men vi tror inte att en påminnelse i rådande läge
skulle ha någon verkan. Vi avvaktar tills vidare och delger
ambassaden detta miso.

Cabinet

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-06-01

Avd

Grupp

Mål

P

2

Eu 1

Adress

Ambassaden
WARSZAWA

Text

Dnr.....Saland från Hallqvist. Re Wallenberg-ärendet.

När kan svar förväntas hbr 1990-02-09 ang Vorobej-Vorobjov?

Cabinet

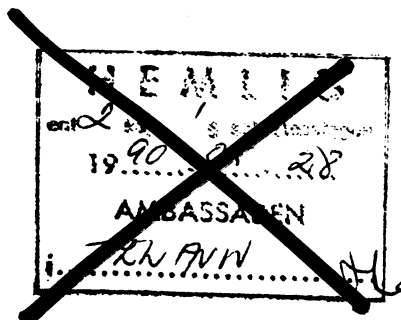
SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1990-05-28

Kanslirådet
Martin Hallqvist
Pol 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

Wallenbergvittne

Broder,

Ambassaden har åter igen uppsökts av en person som säger sig ha viktiga upplysningar om Raoul Wallenberg. Som så många andra som kommit hit i samma ärende har detta nya vittne låtit förstå att han endast är villig att lätta på tungans band mot erhållande av ospecificerad mängd pengar. Efter ett samtal med vederbörande, som med en lokalanställds hjälp fördes på en blandning av jiddish, tyska och ryska, är det svårt att ha en bestämd åskit om den eventuella relevansen av vad han säger sig kunna berätta. För ordningens skull vill jag dock inrapportera de magra upplysningar som kom fram.

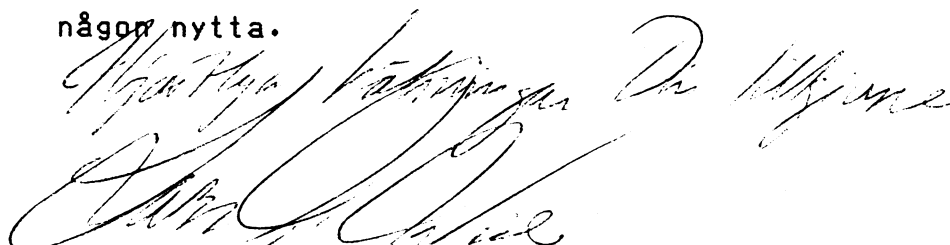
Personen identifierade sig som Nikolai Yusim, född den 17 november 1922 i Tiraspol i republiken Moldavien i Sovjetunionen. Han kom som invandrare till Israel i oktober i fjol. Yusim sade sig ha varit arméofficer under andra

148/001

INKÖP		
1990-05-28		
AVD.	JGR.	MAL
P	2	Eu ^F

världskriget. Av någon anledning hade han vid en viss tidpunkt varit särskilt eftersökt av tyskarna. Dessa hade t o m förfärdigat ett flygblad med en efterlysning av honom. Ett exemplar av detta flygblad hade sedan på okända vägar nått Raoul Wallenberg. När denne greps i Budapest hade ryssarna påträffat flygbladet och då de funnit Yusims namn på detta, arrangerat en konfrontation mellan honom och Wallenberg. Enligt Yusim ägde denna rum i en stad i Litauen (han vägrar säga vilken) i april 1946. Yusim säger sig ha samtalat ca fem timmar med Raoul Wallenberg vid detta tillfälle och viktiga saker skall ha sagts. Yusim vill dock inte för dagen avslöja vad samtalet rörde sig om, eller ens antydningssvis motivera varför det var så viktigt.

Så mycket längre kom vi inte. Jag lovade Yusim att vidarebefordra hans historia till Stockholm, samt sade att vi skulle återkomma om vi önskade träffa honom igen. Min bedömning är att det knappast kan finnas något att hämta från denna källa, men kontaktar givetvis gärna Yusim på nytt om Du tror att det kan vara till någon nytta.

Hälsningar från Hjalmar Wide

Lars-Hjalmar Wide

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

Dnr 157/001	Avd	Grupp	Mål
1990-06-06		P 2	EU

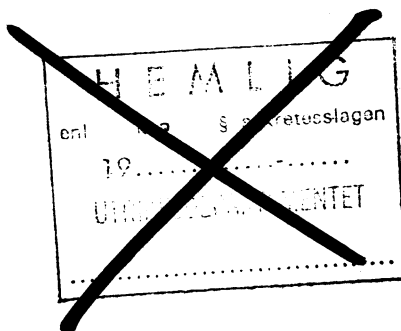

Ministern Hans Magnusson
MOSKVA

H E M L I G T

Wallenberg

Broder,

Den energiska Sonja Sonnenfeld har föreslagit att ni tar upp Wallenberg-ärendet med Jeltsin, eller åtminstone förser honom med material. Vad anser ni om detta? Kommer Örjan att avlägga visit hos Jeltsin och vore det i så fall ett lämpligt tillfälle? Eller vore det kontraproduktivt att ta upp saken med honom?

Martin Hallqvist

Ifylles av postexp

Avsändt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

7/6-90

Sign

NA

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET
CBE3

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Ex till:

Del Genève

(von Dardel)

~~EXP 000526~~ W

INKOM UD 1990-06-07

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-07

UD STOCKHOLM

FOER POL 1.

RE WALLENBERGAERENDET

(Pne)

P 2 En I

Fan M

900521
P 2 En I

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET

P R I M O. MAGNUSSON STAELLDE IGAAR TILL KGB-MEDARBETAREN VINOGRADOV EN RAD KOMPLETTERANDE FRAAGOR TILL DET SOM FRAMKOM I SAMBAND MED VON DARDELS BESOEK HAER. BETR. SMOLTSOV-DOKUMENTET KAN, PAA BASIS AV DETTA SAMTAL, BEKRAEFTAS ATT STILPROVERNA I REFERENSMATERIALET AER AV SAMMA SORT SOM PAA DOKUMENTET I FRAAGA. DET ROER SIG ALLTSAA INTE I NAAGOT FALL OM TEXTAD SKRIFT, VILKET F OE INTE NAAGON VUXEN RYSS ANVAENDER SIG AV. LIKALEDES AER DE PAATRAEFFADE DOKUMENTEN FRAAN SAMMA TIDSPERIOD SOM SMOLTSOVRAPPORTEN, DVS FRAAN ANDRA HAEFTEN AV 40-TALET.

S E C U N D O. KGB HADE OFFICIELLT TILLSKRIVIT FOERSVARSMINISTERIETS ARKIV ROERANDE FOEREKOMSTEN AV DOKUMENT FRAAN SOVJETISKA FOERBAND I BUDAPEST I JANUARI 1945 OCH GAELLANDE RW. TILL SVAR HADE MAN FAATT ATT INGA DOKUMENT ADE PAATRAEFFATS I ARKIVET FRAAN 317:E SKYTTE-DIVISIONEN, 18:E GARDES- RESP. 30:E SKYTTEKAAREN MED BAERING PAA RW. UNDERRAETTELSER FRAAN 30:E SKYTTEKAAREN GAELLANDE TIDEN DEN 12-22 JANUARI 1945 SAKANDES I ARKIVET (JFR KARTSEVS ARTIKEL TIDIGARE I AAR). I ARKIVET FANNS ICKE HELLER NAAGRA DOKUMENT FRAAN SMERSJ.

T E R T I O. VINOGRADOV KUNDE OCKSAA MEDDELA ATT INGA F.D. FAENGELSECHEFER HOERT AV SIG MED UPPLYSNINGAR OM RW. DE VORE F OE I FLERTALET FALL DOEDA. FORTFARANDE GOERS GAELLANDE ATT DET AER SVAART ATT FAA KONTAKT MED ANNAN F.D. FAENGELSEPERSONAL, AATMINSTONE SAA LAENGE INTE VI, DEN SVENSKA SIDAN, KAN UPPGE NAMN PAA NAAGON ANSTAELLD VI VILL ATT MAN SKALL EFTERFORSKA. VINOGRADOV BEKRAEFTADE DOCK ATT KARTOTEKSKORT PAA TIDIGARE ANSTAELLDA (MEN BARA MED OFFICERS GRAD) BEVARADES I ETT STORT ARKIV, MEN UTAN UPPDELNING PAA ARBETSPLATS ELLER TIDSPERIOD, BARA I ALFABETISK ORDNING. HAN LOVADE DOCK GOERA YTTERLIGARE ANSTRAENGNINGAR ATT TILLGODOSE VAARA OENSKEMAAL ROERANDE MER AKTIV EFTERFORSKNING AV TIDIGARE ANSTAELLD FAENGELSEPERSONAL.

REGISTERKORT OEVER FAANGAR SOM SUTTIT FAENGLADE I BROTTMAAL BEVARADES ANTINGEN I FAENGELSERNA ELLER I INRIKESMINISTERIETS (MVD) ARKIV. REGISTERKORT FOER F D KRIGSFAANGAR FANNS I SSSR:S HUVUDARKIV. FOERVAANANSVAERT NOG HADE KGB ELLER MID INTE VAENT SIG TILL DESSA MED

FORTS

BEGAERAN OM HJAELP. MAN VORE DOCK BEREDD GOERA DETTA NU. VAAR KGB-KONTAKT SADE SIG INTE HELLER KAENNA TILL ATT EFTERFORSKNINGAR I DE ARKIVEN GJORTS UNDER 50-TALET, UNDER TIDEN FOERE GROMYKOS MEMORANDUM, T EX ROERANDE DE TYSKA KRIGSFAANGAR SOM GIVIT VITTNESMAAL OM RW. OM AMBASSADEN NU LAEMNADE OEVER PERSONUPPGIFTER OM DESSA, SKULLE MAN KUNNA GOERA EN ARKIVGENOMGAANG.

Q U A R T O. SAASOM FRAMGAAR AV VAAR SAMTALSREDOVISNING AER DET NAEST INTILL HAEPNADSVAECKANDE MED VILKEN TROEGHET, FOER ATT INTE SAEGA LAETTJA, KGB:S ARBETE BEDRIVS. EN MEDARBETARE PAA MID:S ANDRA EUROPEISKA AVDELNING TRODDE SIG VETA ATT DETTA FRAEMST BERODDE PAA ATT ORGANISATIONEN VAR OEVERHOPAD MED ARBETE SAMMANHAENGANDE MED REHABILITERINGEN AV STALINTIDENS OFFER.

MAN FRAAGAR SIG DAA OM DET INTE VORE MER EFFEKTIVT ATT TILLSAETTA EN GEMENSAM SVENSK-SOVJETISK KOMMISSION (T EX AV HISTORIKER). DET KAN EMELLERTID BEDOEMAS SOM UTESLUTET ATT EN SAADAN SKULLE BEREDAS TILLTAEDE TILL KGB:S ARKIV, MOEJLIGEN SKULLE INRIKESMINISTERIETS OCH SSSR:S HUVUDARKIV OEPPNAS.

DET BOER DOCK PAAPEKAS ATT INGEN AV DE POLSKA EXPERTER SOM DELTOG I DEN POLSK-SOVJETISKA KOMMISSION SOM UTREDDE KATYN FICK DIREKT TILLTAEDE TILL NAAGOT SOVJETISKT ARKIV. DAEREMOT OEVERLAEMNADES VID JARUZELSKIS BESOEK I APRIL DOKUMENT PAA DE POLACKER SOM SUTTIT I LAEGER. INGA NKVD-DOKUMENT HADE FOERETETTS (DET GJORDES GAELLANDE ATT DE INTE FANNS).

HURSOMHELST AVSER VI NU FOERST OCH FRAEMST FOERSOEKA TA OSS FRAM MVD-VAEGEN OCH HAR DAERFOER BEGAERT ETT MOETE MED INRIKESMINISTERN.

Q U I N T O. AENNU FOERELIGGER INGET SVAR BETR. VON DARDELS BEGAERAN FORTSAETTA UNDERSOEKNINGARNA I VLADIMIR.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÄTGÄRD:

ag

M

AMBASSADEN WARSZAWA

1990-06-07

Pal

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

UD STOCKHOLM

✓

PE Cu

. FOER POL I FOER HALLQVIST. HBR 1990-02-09.

RE WALLENBERG

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERG

JAG HAR FOER AVSIKT ATT BESOEKA DEN NYE STATSSEKRETERAREN
(SOLIDARITET) I INRIKESMINISTERIET INOM KORT OCH HADE TAENKT TA MED
MIG WALLENBERGAERENDET VID DETTA TILLFAELLE. ATERKOMMER SAALEDES
NAER SAA SKETT.

OEBERG

Ärende

Wallenberg m m

Datum

1990-06-07

Ävd

Grupp

Mål

P

2

Eu I

Adress

Ambassaden
MOSKVA

Generalkonsulatet

LENINGRAD för kännedom

Text

Magnusson från Hallqvist.

MR-vecka i Moskva. Venc1 90-05-31 ang Morinov/Rodriguez.

Primo: Sonja Sonnenfeld meddelat att Nina Lagergren eller Guy von Dardel, Per Anger, Sonja Sonnenfeld, Göran Larsson samt Fred Schwartz med hustru Aline kommer att besöka Moskva i samband med den planerade MR-veckan Raoul Wallenberg Human Rights Week i Moskva 28 juni - 3 juli.

Secundo: Sonnenfeld har frågat om ambassaden kan stå som inbjudare vid ansökan om visa. Vi har sagt att det är bättre om en sovjetisk organisation är inbjudare. Arrangören Hebrew University i Jerusalem kan naturligtvis inte vara det, men Sonja Sonnenfeld som på söndag (tillsammans med Anger) reser till Leningrad för invigning av Raoul Wallenberg Medical Centre skall fråga om den institutionen kan stå som inbjudare. Det var den som bjöd in Hebrew University till Sovjetunionen. Alternativt skulle hon be Medical Centre förmedla kontakt med någon organisation i Moskva som skulle kunna bjuda in. Vi hoppas det skall kunna fungera den vägen. Eller har ni något bättre förslag?

(4 enkel - 1 dubbel)

Tertio: Sonnenfeld frågar om ambassaden kan boka hotellrum för de under Primo nämnda personerna. Göran Larsson är förestandare för det svenska teologiska institutet i Jerusalem och skall tillsammans med Elena Bonner få en utmärkelse den 2 juli. Schwartz är finansiären bakom projektet.

Quarto: Tidigare har man anordnat manifestation av detta slaget i bl a Budapest.

Cabinet

Est

P 2 En¹

(Pol)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900607-259

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-07-14.40

TO:	STATUS:	TIME:	DIARY NO:
MOSKVA	DISTRIBUTED	1990-06-07-12.05	0278 ✓
BRYSSEL/AMB	DISTRIBUTED	1990-06-07-11.32	0085 ✓

FROM: UDTX 21

POSTED TIME: 1990-06-07-11.28

MSG NO: 900607-259

=LIST

MOSKVA
BRYSSEL/AMB
+

UD STOCKHOLM 1990-06-07

AMBASSADEN MOSKVA FOER HANS MAGNUSSON
AMBASSADEN BRYSSEL FOER FREDRIK VAHLQUIST

FRAAN HALLQVIST RE WALLENBERG.

I SLUTET AV SITT ANFOERANDE I KOEPENHAMN IGAAR PAA ESK-MOETET
OM MAENSKLIGA DIMENSIONEN SADE UTRIKESMINISTERN FOELJANDE:

CIT MR CHAIRMAN,

THERE IS, HOWEVER, ALSO, AS WE ALL KNOW, A HUMAN DIMENSION OF THE
PAST. WE MUCH WELCOME RECENT PROGRESS IN DEALING WITH THIS. BUT
THERE STILL REMAIN SOME QUESTIONS THAT NEED TO BE ANSWERED IF
WE SHOULD BE ABLE TO PROCEED IN A SPIRIT OF FULL CONFIDENCE WITH
OUR WORK HERE IN COPENHAGEN AND AT FUTURE MEETINGS. IN MOSCOW
AND ELSEWHERE.

TO MENTION BUT ONE CASE IN POINT. IN MOSCOW LAST YEAR, MY COLLEAGUE.
MR SJEVARDNADZE, ASSURED ME OF THE INTEREST ON THE SOVIET SIDE
IN GETTING AT THE TRUTH ABOUT WHAT HAS HAPPENED TO THE SWEDISH
DIPLOMAT RAOUL WALLENBERG. WE NOTE THIS AS A NEW AND PROMISING
APPROACH. SLUTCIT

CABINET

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

KR HALLQVIST/EL

--	--	--

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

UTRIKESDEPARTEMENTET
MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS
STOCKHOLM

TELEFAX

Sen. åtgärd se bif.
delgivningslista

Telefon: (46) 8 786 6000 Fax: (46) 8 723 1176 Telex (54) 10590 MINFOR S

Adress: Kabs, Polch, Pol 1 (Hallqvist), UMK, Press,		Datum: 1990-06-07		Dnr: 17 ✓	
Avsändande enhet: ESK/CHD-delegationen/Romare/cj		Avd:		Grupp:	
Ärende: Re NGO-presskonferens om Wallenberg				Mål:	
Totalt antal sidor: 2		Obs! Vid begäran om repetition skall alltid avsändande enhet enligt ovan anges!			
		Avsändt den		Klockan	Sign

För Kabs, Polch, Pol 1 (Hallqvist), Utr min kansli, Pressbyrån, från
ESK/MR-delegationen ang NGO-presskonferens om Wallenberg.

P R I M O

Som förutskickades på platsen igår håller företrädare för
International Wallenberg Commission en presskonferens idag kl 12.30 i
Bella Center, dvs i lokalerna för pågående ESK-möte. Deltagare blir bl
a kanadensiska professoren Irwin Cotler och, såvitt vi vet, även Guy
von Dardel m fl. Under secundo bifogade papper har delgetts oss inför
evenemanget.

Förutsättningen för att NGO:s skall kunna ge presskonferens i Bella
Center är att något lands delegation står som sponsor. Sverige och
Canada har gemensamt åtagit sig detta. Våra delegationer ställer
därför upp med varsin medlem (i vårt fall Göran Jacobsson) som
tillsammans öppnar mötet och därvid framhåller att delegationerna inte
tar på sig något ansvar för vad som kommer att sägas.

S E C U N D O
(Bifogad text)

Överlämnas för kännedom
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. I

ROMARE

13 JUNI 1990
Kr Hallqvist

Ex till:

Nordbäck
Jacobsson
Romare

INK UTRIKESDEP	
Dnr: 1990-06-1107	
P 3 84	
Avd: 78	Gr: 4
Mål:	
Poi	PR

SECURITY DO

33

12 10 00

K. L. H.

INTERNATIONAL WALLENBERG COMMISSION CALLS ON SOVIET LEADER FOR GLASNOST

A 1200 page report by the International Committee of Inquiry Regarding the Fate and Whereabouts of Raoul Wallenberg has concluded, in the words of Commission Chair Irwin Cotler that, "the evidence is incontrovertible that Raoul Wallenberg did not die in 1947 as the Soviets claim he did".

The Commission, which includes amongst its members Professor Guy von Dardel, Raoul Wallenberg's brother (Sweden), Nobel Peace Laureate Elie Weisel (U.S.), Mikhail Chlenov (U.S.S.R.), and former Eichmann prosecutor Gideon Hausner (Israel), called upon President Gorbachev to release Wallenberg if he is still alive, and at the very least, make full disclosure of the fate and whereabouts of this "lost hero of the Holocaust".

Said McGill Law Professor Cotler, "we have a responsibility to humanity to determine the fate and whereabouts of Wallenberg who is credited with saving more people during the Second World War than any single government". Added Cotler, "we Canadians have a particular responsibility to the Wallenberg case, as Raoul Wallenberg is Canada's only honorary citizen".

The Commission, which reviewed thousands of pages of documentary evidence and witness testimony, and which interviewed all living eyewitnesses relating to the Wallenberg case, also concluded: First, that not only is the evidence incontrovertible that Wallenberg did not die in 1947, but that it is "compelling" that he was alive in the 1950's and 1960's, and "credible" that he was alive in the 1970's and 1980's; second, the burden of proof is on the Soviets to rebut this evidence which they have not done; third, the Commission has no other choice than, in the absence of any evidence to the contrary, to proceed on the assumption that he may still be alive and should be released.

The Report contains a chronology of evidence documenting the fate and whereabouts of Raoul Wallenberg throughout the years of his imprisonment in the Soviet Union. It makes public evidence that has heretofore never been released, such as the witness testimony respecting Wallenberg's fate and whereabouts that was submitted to Soviet authorities by the Wallenberg family in its unprecedented visit to the Soviet Union in October 1989. It includes, as well, summaries of discussions with, for example, the late Dr. Andrei Sakharov who worked closely with Commission Chair Irwin Cotler until his tragic death.

UTRIKESDEPARTEMENTET

☒ FAX ☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM ☐

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Mottagare

1 8/6-90 Heltäckande

Godkännas

Ort/Datum/Nr eller namn

KOPENHAVN 7/6 m 17

Angående

PRESSKINF OM R. WALLENBERG

HEMLIGSTAMPLAS

Delges för kännedom

utan bil		jämte samt bil		jämte bil nr		jämte bil där så angrivits		bil kan lånas på UD telt																																																																								
Bil		Bil		Bil		Bil		Bil																																																																								
☐ Konungen 21 ex	☐ Statssekr	☐ BITS	☐ Europainstitutet	☐ Regeringen	☐ U-enh A	☐ SAREC	☐ Svenska FN-förbundet	☐ Statsministern	☐ I-sekr A	☐ IMPOD	☐ Östekonomiska byrån	☐ Statsrådsberedningen	☐ I-enh Fi	☐ Swedfund	☐ Bankföreningen	☐ Chef Fö	☐ I-enh Fö	☐ LO/TCO:s bist nämnd	☐ Exportr	☐ Chef I	☐ I-sekr I	☐ Sv kyrkans mission	☐ Industriförb	☐ Statsrådet	☐ IAEA-del I	☐ IVA	☐ Grossistförb	☐ Statsrådet	☐ I-sekr	☐ STU	☐ Sthlms Handelsk 2 ex	☐ Riksdagens talman	☐ I-sekr	☐ Svensk kärnbränsle AB	☐ LO	☐ Utrnämnd/Utrusk/Europa-rådsdel 53 ex	☐ I-sekr	☐ Statens kärnkraftinsp	☐ AIC	☐ Utrikesnämnden 21 ex	☐ Ch Fst/Op 1	☐ Statens strålskyddsinst	☐ TCO	☐ Utrusk 37 ex	☐ Ch Fst/Op 5	☐ Televerket	☐ SIF	☐ Europarådsdel 12 ex	☐ Arméstaben FN-avd	☐ Statens rymddeg	☐ SACO/SR	☐ Utrusk kanslichef	☐ Stabsch MHS	☐ Invandrarverket 2 ex	☐ SAF	☐ Förutsk kanslichef	☐ FOA 2 ex	☐ Forskningsberedningen	☐ Rödä Korset	☐ Riksdagsman	☐ SIPRI	☐ Miljövårdsberedningen	☐ Riksdagsman	☐ EKN	☐ I-sekr Naturvårdsverk	☐ Riksdagsman	☐ KK 5 ex	☐ Sekr i framtidsstud	☐ Riksdagsman	☐ Riksbanken	☐ Nordiska Rådets sv del	☐ Statssekr Fo	☐ RPS	☐ Svenska institutet	☐ Statssekr	☐ SIDA	☐ Nordiska Afrikainst	☐ Statssekr	☐ Latinamerikainst	☐ Utrikespol institutet

Större beskickningar FN-representationen		Bil		Bil		Bil		Bil		Bil		Bil	
☐ Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex	☐ Paris	☐ Tokyo	☐ FN-repr	☐ Reykjavik	☐ Paris-del	☐ Strasbourg-repr	☐ ESK-del Wien	
☐ Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Sofia	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Leningrad Gk	☐ Warszawa	☐ Bryssel-del	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	
☐ Övriga Östeuropa	8 ex	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Prag	☐ Ottawa	☐ Athen	☐ Bern	☐ Haag	☐ Rom	☐ Bryssel-del	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	
☐ Övriga Vasteuropa och Canada	18 ex	☐ Berlin Gk	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Ankara	☐ Athen	☐ Lissabon	☐ Tunis	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Tripoli	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Mellanostern	9 ex	☐ Amman	☐ Bagdad	☐ Damaskus	☐ Muscat	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Tel Aviv	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Övriga Asien och Australasien	18 ex	☐ Colombo	☐ Dhaka	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Pyongyang	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Övriga Afrika	14 ex	☐ Addis Abeba	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Seoul	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Latinamerika	12 ex	☐ Brasilia	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Panmunjom	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Singapore	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
☐ Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Frankfurt	☐ Dar-es-Salaam	☐ Harare	☐ Lagos	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Lusaka	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Gaborone	☐ Kinshasa	☐ Luanda	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Maputo	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Maseru	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Managua	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Mexico	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Hamburg	☐ Los Angeles	☐ Montreal	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Montevideo	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Istanbul	☐ Marnehamm	☐ München	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Rio de Janeiro	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
			☐ Jeddah	☐ Minneapolis	☐ New York Gk	☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Sydney	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	
						☐ Berlin Gk	☐ Bern	☐ Haag	☐ Szczecin	☐ Genève-del	☐ Ned-del Genève	☐ ESK-del Wien	

Utrikesministern		Bil		Bil		Bil		Bil		Bil		Bil																	
☐ Utrikesministern	☐ Chef Pol 1-6	☐ Inspektoren	☐ Patts	☐ Chef UDH	☐ Chef NGO	☐ Biståndsministern	☐ Chef Pol	☐ Chef protokoll	☐ Chef UDH	☐ ESK-gruppen	☐ Utrikeshandelsmin	☐ KSA	☐ Chef press- o inf enh	☐ Förhandlingsgruppen	☐ Kabinettsekr	☐ Chef Rattsavd	☐ Chef pressbyrån	☐ Koordinatorerna	☐ KMI	☐ UM:s inf sekr	☐ Folkträningsrådgivare	☐ Chef inf byrån	☐ UDH 6 Transp	☐ Statssekr int U-samarb	☐ Chef U	☐ Regeringsparmen	☐ Öster enh	☐ ex	
☐ UM:s inf sekr	☐ Kansliråd UM:s kansli	☐ Dep sekr UM:s kansli	☐ Chef Pol avd	☐ Chef A:1	☐ Chef A:2	☐ Bitr. Chef Pol avd	☐ Expeditionschefen	☐ Rapportöversikten	☐ Statssekr UDH	☐ Regeringsparmen	☐ Öster enh	☐ ex																	

100 b1 183 Ny utgåva 1988 04 100 b1 183 50 ex

6

2

900614 Om

18/6-90 GN

X

Luf

post

datum

sign

Arende	Wallenberg	Datum 1990-06-08		
		Avd P	Grupp 2	Mål En I

Adress
Ambassaden
BUDAPEST

Text
Dnr.....Re Wallenberg. * (Vinogradov)

Följande rader ur en rapport från Magnusson, ambassaden i Moskva, 21 maj om ett samtal han och Wallenbergs halvbror Guy von Dardel haft med företrädare för MID och KGB* må vara av intresse för er. Kan ni kolla uppgiften med ungrarna?

Cit Samtalet kom sedan en kort stund in på RW:s chaufför, Langfelder. Från sovjetisk sida uppgavs att ingen akt påträffats och att inga nya fakta förelåg, utom att Langfelder dött 1948, om vilket man 1957 informerat den ungerska regeringen, på dess begäran. Såvitt vi vet är detta en helt ny uppgift. Eller visste inte Vinogradov vad han talade om? Om handlingar funnits, hade de förstörts av NKVD. På von Dardels begäran utlovades efterforskningar för att fastställa om det för Langfelder fanns någon motsvarighet till Smoltsovrapporten (sic). Slutcit

Cabinet

Ex t Kabinettssekr
Polchefen
Wöhler
Hallqvist

MINISTÈRE DES
AFFAIRES ÉTRANGÈRES

Le Secrétaire général

L. Hallgrin

ARKIVEXEMPLAR

Dnr <i>62005</i>	Avd Grupp Mål le 11 juin 1990 <i>P 2 EU</i>
---------------------	---

Madame Simone Lucki
Présidente du Comité belge pour
Raoul Wallenberg
BRUXELLES *Bysses EIK pre*

Chère Madame,

J'ai bien reçu votre lettre du 30 mai et vous en remercie. ✓

Comme vous avez assisté vous-même, à Copenhague, à la Conférence sur la dimension humaine, vous savez certainement que le ministre suédois des Affaires étrangères, Monsieur Andersson, a rappelé dans son discours du 6 juin combien il importait de faire la lumière sur ce qu'est devenu Raoul Wallenberg.

Nous avons donc choisi d'aborder cette question au niveau le plus élevé dès le stade initial de la conférence.

Je tiens en même temps à vous remercier des efforts remarquables que vous avez accomplis - et continuez d'accomplir - pour la recherche de Raoul Wallenberg. J'ai d'ailleurs déjà exprimé notre reconnaissance lors de la visite en Suède du ministre des Affaires étrangères, Monsieur Eyskens. Votre engagement - et celui de tant d'autres personnes - est un soutien pour notre action, qui se poursuivra jusqu'à ce que toute la lumière ait été faite sur le sort de Raoul Wallenberg.

Veuillez agréer, chère Madame, l'assurance de ma considération distinguée.

Pierre Schori
Pierre Schori

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

200612

Sh

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

ÅTGÄRD:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-12

(Bul)

UD STOCKHOLM

P 2 En^T

✓ FOER POL 1

ae

M

RE WALLENBERGAERENDET

Baro.

900613V/65

5

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET

P R I M O. I MID HOPPAS MAN FAA SNART BESKED OM NAER SVENSKA
EXPERTER KAN KOMMA TILL MOSKVA FOER ANALYS AV SMOLTSOVRAPPORTEN.
ICKE MINST MED TANKE PAA SEMESTERPLANERINGEN.

S E C U N D O. (ERT KRYPTO 652) RE MR-VECKAN I MOSKVA. VI SER INGA
PRINCIPIELLA HINDER AMBASSADEN STAAR SOM INBJUDARE. VI HAR BESTAELLT
HOTELLRUM OCH ATERKOMMER MED BESKED HAEROM.

BERNER

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Ed + Jalf Perzell, SKL,

Linloping

Pol 1, Ringquist/Koh

90 06 13

AMBASSADEN MOSKVA 1990-06-13

UD STOCKHOLM

✓ FOER POL 1.

RE WALLENBERGAERENDET

INK UTRIKESDEP			
Dnr...../.....			
1990-06-13			
Ard	Gr	Mbl	Eni
p	2		Eni

Pal

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET

SAAVITT VI KAN BEDOEMA HAR FOERUTSAETTNINGARNA FOER PRELIMINAER
UNDERSOEKNING I STORT SETT UPPFYLLTS, DOCK MED RESERVATION FOER EN
VISS VAGHET HOS VAAR KGB-KONTAKT SAMT ATT ENDAST TVAA DOKUMENT
SKRIVNA AV SMOLTSOVS HAND PAATRAEFFATS. DET ROER SIG OM EN SIDAS
"SJAELVBIOGRAFI" SAMT ETT PAPPER PAA FLERA SIDOR REDOGOERANDE FOER
SMOLTSOVS ARBETSLIVSERFARENHET, OM VI FOERSTOD SAKEN RAETT. DE AER
SKRIVNA UNDER SAMMA PERIOD SOM SMOLTSOVRAPPORTEN, D V S SLUTET AV
40-TALET. SOEKANDET EFTER YTERLIGARE DOKUMENT FORTSAETTER DOCK.

MAN SKALL FOERSOEKA FAA FRAM DOKUMENT FOER JAEMFOERANDE
PAPPERSUNDERSOEKNING.

DET INSTITUT DE SVENSKA EXPERTERNA KOMMER ATT BESOEKA HETER
ALLUNIONELLA VETENSKAPLIGA FORSKNINGSinSTITUTET FOER DOMSTOLSEXPERTIS
LYDANDE UNDER JUSTITIEMINISTERIET OCH HAR ENLIGT UPPGIFT, TILLGAANG
TILL TEKNISK UTRUSTNING PAA HOEGSTA INTERNATIONELLA NIVAA.

BERNER

P	2	En 1
---	---	------

(Pol)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900613-483

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-13-14.41

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

UD/POLCH
UD/POL 1

DISTRIBUTED 1990-06-13-14.40
DISTRIBUTED 1990-06-13-14.40

FROM: 13 16 37

POSTED TIME: 1990-06-13-14.40

MSG NO: 900613-483

=LIST, URGENT
UD/POLCH
UD/POL 1
+

AMBASSADEN MOSKVA 1990-06-13

UD STOCKHOLM

✓ 627. FOER POL 1 HALLQVIST. RE VISUMSTOED WALLENBERGFOERENINGEN

OM AMBASSADEN SKALL STAA FOER INBJUDAN BEHOEVS FOER NINA LAGERGREN,
GUY VON DARDEL, PER ANGER, SONJA SONNENFELDT, GOERAN LARSSON SAMT
FRED OCH ALLINE SCHWARTZ FOELJANDE UPPGIFTER:

FULLSTAENDIGT NAMN
FOEDELSEDATUM
MEDBORGARSKAP
PASSNUMMER
DATUM FOER IN- OCH UTRESA I SOVJETUNIONEN
VILKEN STAD VISAT SOEKS I

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA KL 1635/AL

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

Avsändningsort
Pol 1/Ringquist/ag

Ärende Wallenbergärendet	Datum 1990-06-13		
	Avd P	Grupp 2	Mål Eu I
Adress Ambassaden MOSKVA Dnr PM			
Text			

från Pol 1 re Wallenbergärendet.

Ert primo. SKL föreslår två svenska experter kommer till Moskva antingen vecka 30 eller vecka 34. Tacksam besked huruvida någon av dessa veckor passar sovjetiska vederbörande. Tela.

CABINET

UTRIKESDEPARTEMENTET

ÄRENDE:

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Ex till:

Del Genève
(von Dardel)

~~EXP~~ 300626 (u)

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-14

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

INK UTRIKESDEP
Dnr...../.....
1990-06-14

Ans	Gr	MON	EWI
P	2		

fol

fa
M

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

RE WALLENBERGAERENDET

JAG FICK IGAAR PAA EGEN BEGAERAN TRAEFFAIINRIKESMINISTER BAKATIN OCH
BAD DAERVID OM HANS BISTAAND FOER ATT FAA KLARHET I RW-AERENDET,
SAATILLVIDA ATT TILLTRAEDE BEREDDES TILL FAENGELSER/ARKIV UNDER
INRIKESMINISTERIETS DOMVAERJO. BAKATIN UTLOVADE PAA STAAENDE FOT FULL
SAMVERKAN OCH UTNAEMNDE TILL KONTAKTMAN DEN NAERVARANDE CHEFEN FOER
FAENGELSEADMINISTRATIONEN, HERR GULJAJEV. VI KOMMER ALLTSAA ATT TA
DIREKT KONTAKT MED DENNE BL A FOER ATT FAA BESKED ROERANDE VON
DARDELS BESOEK VLADIMIRFAENGELSET.

FOER SAMTALET I OEVRIGT LAEMNAS SEPARAT REDOVISNING.

BERNER

*helt
v. Paul
18/6 aa
M*

P 2 En'

(Pol)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900614-879

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-14-19.13

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1990-06-14-18.38

UD/VAKTHAVANDE

DISTRIBUTED

1990-06-14-18.40

FROM: OTTAWA

POSTED TIME: 1990-06-14-18.37

MSG NO: 900614-879

MESSAGE HANDLED BY OPERATOR - ORIGINAL NO: 900614-878

=LIST
UD/POL 1
+

AMBASSADEN OTTAWA 1990-06-14

UD STOCKHOLM

✓ 93. FOER HALLQVIST, POL 1.
RE WALLENBERG-MANIFESTATION.

VI HAR NU FLERA WALLENBERG-MANIFESTATIONER SOM VI MAASTE BEVAKA
ANTINGEN GENOM PERSONLIG NAERVARO ELLER NAAGOT 'MESSAGE'.
TACKSAM ERFARA OM DET FINNS NAAGON NY SPRACHREGLUNG FOER BUDSKAP
ELLER KORTARE ANFOERANDEN FOER DENNA SOMMAR. OM DU HAR MOEJLIGHET
ATT GE NAAGON INDIKATION UNDER FREDAGEN VORE JAG MYCKET TACKSAM.

BERGGREN

AMBASSADEN OTTAWA KL 12.35/KLS

- End of printout

ORIGINAL TELETYPE

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET
CBE1

KOPIA TILL:

ÅTGÄRD:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-15

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

PM

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-06-15		
Avd	Gr	Mål
P	2	EW 1

ae
N

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET

UNDERHAND HAR VI ERFARIT ATT POSITIVT SVAR KOMMER ATT GES PÅ VON
DARDELS BEGAERAN OM EN UNDERSÖKNINGSKOMMISSION TILL VLADIMIR.
OFFICIELLT BESKED LÄMNAS NÄSTA VECKA. TACKSAM OM DARDEL MEDDELAS.

BERNER

18/6
frät
m alr

P	2	Ex'
---	---	-----

Pol

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900615-335

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-15-15.02

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

MOSKVA

DISTRIBUTED

1990-06-15-13.15

0294

FROM: UD/POL 1

POSTED TIME: 1990-06-15-12.11

MSG NO: 900615-335

=LIST
MOSKVA
+

UD STOCKHOLM 1990-06-15

AMBASSADEN MOSKVA

O M E D E L B A R T

ERT 627 FRAAN POL 1 RE VISUMSTOED WALLENGBERGFOERENINGEN

PRIMO

FOERENINGEN TACKSAM AMBASSADEN STAAR SOM INBJUDARE ENDAST FOER SONJA SONNENFELD OCH GUY VON DARDEL. OEVRIKA DELTAGARE BLIR MAKARNA SCHWARTZ OCH GOERAN LARSSON SOM REDAN UPPGES HA LOEST VISERINGSFRAAGAN. SONNENFELD AER FOEDD 120923, SVENSK MEDBORGARE MED PASS NR 23-594597, VON DARDEL AER FOEDD 190826, SVENSK MEDBORGARE MED PASS NR DPO 94186. SONNENFELD SOEKER VISERING I STOCKHOLM OCH VON DARDEL I GENEVE.

SECUNDO

VAENLIGEN BOKA DUBBLERUM FOER MAKARNA SCHWARTZ SAMT ENKELRUM FOER GOERAN LARSSON TIDEN 25 JUNI-4 JULI. TVAA ENKELRUM FOER SONNENFELD OCH VON DARDEL BOKAS FOER TIDEN 28 JUNI-3 JULI.

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

--	--	--

TERTIO

SEDAN AMBASSADENS INBJUDAN EXPEDIERATS VORE SONNENFELD
TACKSAM KOPIA FAXAS FOERENINGEN PAA FAX NR 08-611 8330.

CABINET

UD STOCKHOLM KL 12.00

AMBR RINGQUIST/AG

CC HALLQUIST, POL 1

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

UTRIKESDEPARTEMENTET
MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS
STOCKHOLM

T E L E F A X

Telefon: (46) 8 786 6000

Fax: (46) 8 723 1176

Telex (54) 10590 MINFOR S

Adress: Ambassaden Ottawa		Datum: 1990-06-15		Dnr: 21 ✓
Avsändande enhet: UD/Pol 1		Avd: P	Grupp: 2	Mål: Eu I
Ärende: Wallenberg-manifestation				
Totalt antal sidor: 8		Obs! Vid begäran om repetition skall alltid avsändande enhet enligt ovan anges!		
		Avsant den 15/6/90	Klockan 16.45	Sign TA

O M E D E L B A R T

Ert 93 från Pol 1

Re Wallenberg-manifestation

Utrikesministerns bifogade tal den 19 mars 1990 som denne höll vid invigningen av Raoul Wallenbergs gata i Tel Aviv bör kunna användas vid dessa tillfällen. Vidare bifogas Wallenberg-avsnittet av utrikesministerns anförande den 6 juni vid ESK-mötet i Köpenhamn.

Ex till:
Hallquist, Pol 1

EXP 900615 lu

Speech by the Minister for Foreign Affairs, Mr Sten Andersson, in Tel Aviv on 19 March 1990

Mr President, Mr Mayor, Your Excellencies, Ladies and Gentlemen,

I was deeply moved when I learned of the decision of the City of Tel Aviv to name a street after Raoul Wallenberg.

It is for me a great honour to represent the Swedish Government and the people of Sweden at this ceremony and to be present here today at the Street of the Ten Mills in Tel Aviv.

Sweden is proud to be associated with the name of Raoul Wallenberg. His life and his deeds by far exceed national boundaries.

His mission was one in the service of humanity.

It is now more than 45 years since Raoul Wallenberg was seized by Soviet troops in Budapest.

With unparalleled courage and in a spirit of self-sacrifice he had then been undertaking a unique humanitarian action. Thanks to his efforts thousands of Jews were saved from the holocaust.

Raoul Wallenberg was fighting against the evils of Nazism. He became himself a victim of the evils of Stalinism.

Raoul Wallenberg has become a legend. He is an honorary citizen of several countries. Public places and streets have been named after him - now the Street of the Ten Mills here in Tel Aviv is about to become Raoul Wallenberg Street.

His deeds and his fate have captured the imagination and hearts of people all over the world.

In Sweden Raoul Wallenberg's name is mentioned together with a small number of outstanding fellow countrymen - Folke Bernadotte, Dag Hammarskjöld and Olof Palme.

Thanks to their achievements our country has become associated with humanitarian initiatives and the struggle for human rights. Their deeds inspire us all to show solidarity with fellow human beings who are suffering or oppressed. It is in this spirit that Sweden has sought to continue the work for protection of human rights.

To me Raoul Wallenberg's achievements have a very special meaning. I am old enough to remember the Second World War, the Nazi atrocities and the Holocaust. The horrors of the Holocaust remain forever in the minds of people, also in Sweden.

For us, fortunate enough not to be engulfed by the flames of the war, the knowledge of the extermination, the terror and the suffering has left marks that can never go away and that will always serve as a reminder of man's capacity of evil.

I was grateful that Sweden escaped direct involvement in the War. I also felt frustration, despair and anger because we Swedes were not doing enough to prevent the evil.

Raoul Wallenberg showed that Swedes could do something, that a man of his qualities could achieve great things in Budapest in the autumn of 1944 - because he was the kind of person he was and because he was a citizen of a neutral country.

Nothing in his previous life had predestined Raoul Wallenberg for the heroic course of action which he pursued. Perhaps a seed had been sown when he was working in a bank in Haifa in the mid 1930's and met with German Jews who had escaped from Hitler's Reich.

He was appointed to carry out a difficult and dangerous task in Budapest and he accepted the assignment. He grew in stature as he fulfilled his mission.

Raoul Wallenberg became a symbol for the individual's struggle for humanity and for human rights.

People can be forced to bow to the oppression of dictatorship, to arbitrary and degrading treatment under police terror. But then comes the day when they can rise to face oppression and to liberate themselves.

Developments in the Soviet Union have also aroused new hopes that the truth about Raoul Wallenberg's fate will finally be established. One positive development has been that the general public in the Soviet Union is now aware of Raoul Wallenberg and his deeds.

We also have concrete evidence that the Soviet authorities are now interested in throwing light on this matter. Perhaps the most significant sign of this change is the visit of Raoul Wallenberg's family and the Swedish Wallenberg Association to Moscow last autumn.

When I was in the Soviet Union last November, my Soviet colleague, Mr Shevardnadze, said that the Soviet Union is interested in getting at the truth". He also said that, on the Soviet side, they were prepared to pursue the efforts started when the Wallenberg Association visited Moscow, and take them further.

We shall latch onto Mr Shevardnadze's words, and his willingness to establish clarity in this matter.

The ultimate responsibility for bringing clarity to Raoul Wallenberg's fate lies with those who seized him in Budapest and abducted him - that is to say responsibility lies with the Soviet authorities.

We expect that the Soviet Union pursues the search for the truth with determination and all the means at its disposal.

But considerable responsibility rests with the Swedish Government.

We are realists. We have to realize that there is an arduous burden of enquiry ahead of us and that the cooperation of everyone concerned is required - this cooperation will involve the Wallenberg Association with its unique documents: political and diplomatic initiatives on the part of the Swedish Government, and political and practical support from governments, organizations and private citizens all over the world.

Over the years valuable suggestions and ideas have come from Israel. We count on continued support from here.

The Swedish Government will not tire in its efforts. As long as uncertainty remains about Raoul Wallenberg's fate, we will make every endeavour to find the truth.

As long as the contrary is not proved, we assume that Raoul Wallenberg may still be alive.

Mr Chairman,

My Government welcomes the measures which have recently been taken by several participating states towards the abolition of capital punishment. We hope that states will provide information during this meeting on national measures taken in this regard. The Nordic countries intend to table a proposal concerning the abolition of the death penalty.

Mr Chairman,

There is, however, also, as we all know, a human dimension of the past. We much welcome recent progress in dealing with this. But there still remain some questions that need to be answered if we should be able to proceed in a spirit of full confidence with our work here in Copenhagen and at future meetings, in Moscow and elsewhere.

To mention but one case in point. In Moscow last year, my colleague, Mr Sjevardnadze, assured me of the interest on the Soviet side in getting at the truth about what has happened to the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. We note this as a new and promising approach.

Mr Chairman,

Given the fair winds of recent change, this meeting of the CSCE offers a singular opportunity for us to make

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

- -

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Ex till:

Del Genève
(von Dardel)

~~EXP 900626~~ *ui*

INKOM UD 1990-06-18

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-18

Pal

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-06-18		
Avd	Gr	Mal
P	2	<i>eu I</i>

UD STOCKHOLM

✓
FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

Tag
M

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET

MID: S ANDRA EUROPEISKA AVDELNING HAR IDAG PER TELEFON MEDDELAT, ATT
MAN FRAAN SOVJETISK SIDA INTE HAR NAAGOT EMOT ATT EN INTERNATIONELL
ARBETSGRUPP ETABLERAS.

MAN HAR VIA SIN GENEVEREPRESENTATION MEDDELAT GUY VON DARDEN DETTA
OCH HAR DAA OCKSAA BEGAERT BESKED GRUPPENS SAMMANSATTNING SAMT NAER
DEN AVSER BESOEKA SOVJETUNIONEN.

BERNER

[REDACTED]

P	2	Eu'
---	---	-----

(Pb)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900618-244

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-18-18.04

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

MOSKVA

DISTRIBUTED

1990-06-18-12.25

0296 ✓

FROM: UDTEx 21

POSTED TIME: 1990-06-18-11.19

MSG NO: 900618-244

=LIST

MOSKVA

+

UD STOCKHOLM 1990-06-18

AMBASSADEN MOSKVA

O M E D E L B A R T / FOER J-C AAHLANDER .

VAART TELEX 90-06-15 RE VISUMSTOED WALLENBERG-FOERENINGEN.

DET VISAR SIG ATT LARSSON I N T E LOEST VISERINGSFRAAGAN VILKET
UPPGAVS I VAART TELEX 15 JUNI. TACKSAM NI UTFAERDAR INBJUDNINGSBREV
AEVEN FOER HONOM OCH FAXAR KOPIA WALLENBERGFOERENINGEN NAER
INBJUDAN EXPEDIERATS (FAX 08-611 83 30). LARSSON AER FOEDD
49-05-21 OCH HANS PASSNUMMER AER DP 10 99 79.

CABINET

KR HALLQVIST/EL

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

MINISTRY

FOR

FOREIGN AFFAIRS

Press and Information
Department
Information Division

Dnr 171/002	Avd Grupp Mål P 2 Eu ⁷
----------------	--------------------------------------

June 20, 1990

IN

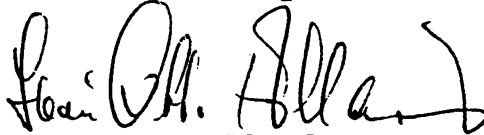
Mr. Ronnie E. Walker
The Raoul Wallenberg Committee
of the United States
127 East 73rd Street
New York, NY 10021
U.S.A.

Översänder broschyrer om Wallenberg

Dear Sir,

Referring to your letter of 16 May 1990 to Mr
Pierre Schori regarding the publication about Raoul
Wallenberg I wish to inform you that I have sent
4.950 copies to you which is all that remains.

Yours sincerely,

Sven-Otto Allard
Counsellor

Postal Address
Box 16121
S-103 23 STOCKHOLM 16

Address
Gäddede, av postexp

Telephone
786 60 00

Telegraphic Address
Cabinet

Telex
105 90

Avsänd med

☐

sv kurir

☐

utl kurir

☒

luftpost

☐

vanlig post

Avsändn datum

700620

Sign

Dep. U 328
Dep. U 329 A

P 2 Eu'

(Pol.)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900621-203

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-21-17.18

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

UD/POLCH

DISTRIBUTED

1990-06-21-10.46

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1990-06-21-10.46

FROM: 21 12 42

POSTED TIME: 1990-06-21-10.46

MSG NO: 900621-203

=LIST,URGENT

UD/POLCH

UD/POL 1

+

AMBASSADEN MOSKVA 1990-06-21

UD STOCKHOLM

MYCKET BRAADSKANDE

658. FOER POL 1 (HALLQUIST) RE BESOEK AV WALLENBERGFOERENINGEN. ERT
627.

P R I M O. RUMSBOKNINGAR GJORDA PAA BAATHOTELLET "RIVIERA" FOER
FOERENINGENS MEDLEMMAR ENLIGT ERT OVANCITERADE (SECUNDO).
BAATHOTELLET HAR HOEG KLASS OCH LIGGER I ANSLUTNING TILL HOTELL
MEZJDUNARODNAJA.

S E C U N D O. VI HAR IDAG MED TELEFAX INFORMERAT
WALLENBERGFOERENINGEN OM PRIMO.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA KL 12.35/RK
NNNN

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-06-21

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden
MOSKVA

Text

Dnr.....För ambassadören.

Primo: Guy von Dardel per telefon idag uppgivit att Du sagt att eftersom den internationella kommissionen är av privat karaktär kan den inte räkna med ambassadens bistånd, t ex i form av tolkhjälp. Von Dardel menade att det väl inte var bra om man fick intrycket av att ambassaden tog sin hand från projektet. Vi sade att ambassaden - och vi - naturligtvis finns bakom hela tiden och driver ärendet. Vi kommer t ex att på von Dardels begäran gå igenom UD-arkivet härhemma (än en gång) för att få fram alla tänkbara uppgifter om Vladimir-fängelset och folk som suttit där. Von Dardel förklarade sig för övrigt mycket nöjd med Din och ambassadens insatser.

Inför fortsatta kontakter med von Dardel värdefullt erhålla Dina kommentarer till vad von Dardel uppgivit om ambassadens inställning.

Secundo: Von Dardel sade sig vara intresserad att få träffa Farafonov vid tillfälle, men tänker ta upp den frågan i Moskva med sin ryske kontaktman.

Cabinet

Ex t kabinettssekreteraren
polchefen
Wöhler
Hallqvist

P 2 En'

Pol.

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900621-101

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-21-10.20

TO: STATUS: TIME: DIARY NO:
MOSKVA DISTRIBUTED 1990-06-21-10.03 0313

FROM: UDTEx 21 POSTED TIME: 1990-06-21-09.54

MSG NO: 900621-101

=LIST

MOSKVA
+

B R A A D S K A N D E

UD STOCKHOLM 1990-06-21

AMBASSADEN MOSKVA

VAART TELEX ✓ 90-06-15 RE HOTELLRUM WALLENGER-FOERENINGE M FL.

HAR NI LYCKATS FAA HOTELLRUM? TACKSAM BESKED UNDER DAGENS LOPP.
SAERSKILT ANGELAEGET FAA VETA FOER MAKARNA SCHWARTZ OCH GOERAN
LARSSON SOM ANLAENDER REDAN PAA MAANDAG 25 JUNI. VON DARDEL
KOMMER FOERST DEN 1 JULI. SKALL ALLTSAA INTE HA RUM FRAAN 28 JUNI.

CABINET

KR HALLQVIST/EL

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

P	2	Eu ^I
---	---	-----------------

Pol

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900621-283

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-06-21-13.58

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

MOSKVA

DISTRIBUTED

1990-06-21-13.58 ✓ 0314

FROM: UDTEX 21

POSTED TIME: 1990-06-21-11.34

MSG NO: 900621-283

=LIST

MOSKVA

+

UD STOCKHOLM 1990-06-21

AMBASSADEN MOSKVA

ERT 658 ✓ RE HOTELLRUM WALLENBERG-FOERENINGEN M FL.

TACK FOER SNABBT BESKED HOTELLRUMMEN. FICK JUST A V SONNENFELD
VETA ATT GOERAN LARSSON ANLAENDER FOERST DEN 26 JUNI. ALLTSAA
TISDAG.

CABINET

KR HALLQVIST/EL

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET
CBE1

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-06-26 ZS		
And	Gr	NSA
P	2	Ea

POL

INKOM UD 1990-06-25 [REDACTED]

AMBASSADEN MOSKVA

1990-06-25

UD STOCKHOLM

[REDACTED] FOER HALLQUIST, POL 1, [REDACTED] ✓

RE WALLENBERG

FORTS

RE WALLENBERG

VON DARDEL FRAAGADE OM "AMBASSADEN KUNDE INGAA I KOMMISSIONEN".
SOM VI Vael ALLTID SAGT FOERKLARADE JAG ATT DETTA EJ VAR AKTUELLT,
FOERSTAAS INTE HINDRADE ATT VI SKULLE VID BEHOV SOEKA HJAEPA TILL
MED TOLKNING O.DYL. MAGNUS DAHNBERG AER VIDTALAD.

BERNER

[REDACTED]

Handwritten:
K. S. J. L. S.
W. D. S. L.
26/6
ar
M

SVERIGES AMBASSAD

Ottawa, 1990-06-18

Kanslirådet Martin Hallqvist
Pol I
Utrikesdepartementet

169/001

INKOM UD		
1990-06-28		
AVD.	GR.	MAL
P	2	Eu

POL

Broder,

Äberopande ett tjänstetelefax till Press och Pol I
från Claes Jernaeus den 1 juni översänder jag bifogat
den Wallenberg-rapport som recenserats i
tidningsartikeln.

Håkan Berggren

Håkan Berggren

Kopia för kännedom till:

Kabs
Polch

Ch Pol 1
Wöhler Pol 1
Olsson Pol 1
Hallqvist Pol 1

Amb Moskva (u nr)
Gk Leningrad (u nr)

[EXP 90-06-26/ag]

Postadress
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

Gatadress
Gustav Adolfs torg 1

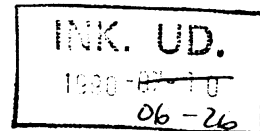
Telefon
786 6000

Fax
723 11 76 (G3)

Telex
10590 MINFOR S

P 2 EU'

VISIT TO LENINGRAD
by
PER ANGER & SONJA SONNENFELD
JUNE 8-13, 1990

The purpose of our trip was the naming of the Leningrad Pedriatic Center, which includes hospitals, laboratories, a university, etc, into the RAOUL WALLENBERG MEDICAL CENTER.

Behind this renaming were some Center doctors and a Soviet doctor, now living in Stockholm, as well as the executive director of the Formator company. The idea came up at the beginning of this year.

June 8 Arrival in Leningrad at 16.00 h - received at the airport by a delegation of doctors and TV.

Dinner at our hotel with our hosts, the professors Zaichick and Stepanenko and Dr Kesarev.

The interpreter Natascha Tolstoya had arranged for a first guided tour through Leningrad: it's the time of the "white nights", when the sights become still prettier.

9 After breakfast we were taken to the Center for the Ceremony of its renaming. We were taken to all the center buildings, a few of which badly needing repair, and were touched by the deep involvement and dedication everyone brought to their PROJECT. We were moved by the warm atmosphere, especially in the department prepared for TJERNOBYL-children, suffering from radiation injuries. To begin with 60 patients up to 12-14 years will be treated there. They will be taken care of by a competent staff, headed by Professor Vera Ivanovna, who seems to have all the quality needed for her task.

The staff then joined us for the proper Ceremony in one of the Institute's rooms. Mr. Zaichick was delivering the main speech, in which the love for and admiration of Raoul Wallenberg were the main attribute. All present were proud about the fact of having created the very first RAOUL WALLENBERG MEDICAL CENTER in the world.

Per Anger in his speech expressed our gratitude and also our appreciation of the initiators' persistence, knowing what difficulties they had encountered when presenting their project. Per thanked everyone individually, and all faces lit up.

The TV-team was there, so was the Swed. EXPRESSEN's Mats Larsson.

After lunch we were taken to the Leningrad suburb of PUSHKIN with the Tsars' Summer Residence. Very impressive.

At dinner we met with Industry and Contractor representatives, supporting the Raoul Wallenberg Childrens' Fund. Instantly the decision was taken to start a "Leningrad-Formator" cooperation for the benefit of the Raoul Wallenberg Medical Center. (The a.m. Director of the Formator Company, Mr. Björn Pärson, already at the renaming ceremony, spontaneously donated 10.000 Sw.Crowns.)

10 Time for sightseeing - Petershof with a splendid Palace and Park, actually 4 different parks.

Dinner invitation at the Swedish Consul General's Residence. Mr. and Mrs. Dag Ahlander very strongly support the Raoul Wallenberg Medical Center, and they are going to contribute with whatever help might be needed. It was much more than just a pleasant evening.

June 11 In the morning visit to the RUSSIAN MUSEUM with its extraordinary art treasures.

Mr. Stepanenko's assistant, Mr. Andrej Vill, who lives in the suburb of Pushkin, invited us for lunch. They live in a flat of their own and were happy not to have to share their kitchen and "bath room" with 3 or 4 families, which they had to before moving recently to this area. We enjoyed being with a family and sharing their typical meal of BORSCHT. The tiny 2-rooms flat they considered rather luxurious.

In the evening we saw a performance of the ballet GISELLE, which was, of course, a wonderful experience.

12 In the morning a specially arranged tour of the EREMITAGE's GOLDEN TREASURY DEPARTMENT. Overwhelmingly rich - we would have needed the entire day just for this one exhibition - for the whole Museum weeks would not be enough.

Being our last day, however, there were other commitments - first of all, at the Leningrad TV-studio, where Olga Berezkina a young, very gifted TV-producer had gathered her team for a lengthy interview with Per and me. Olga had prepared her questions thoroughly, and there were no limits to Glasnost and Prestroika as to questions and answers. What was said about Raoul Wallenberg and his fate would have been unacceptable even a few months ago.

At the end of the program we were asked to turn to the TV audience for information: in two sentences people all over the Soviet Union were directly approached and asked to give whatever information they might have about Raoul to the Leningrad TV-team, who would forward it to us in Stockholm.

The program of about 1 hour will be sent shortly.

We went back to the Eremitage for the inauguration of a special exhibition on Nordic painters. It was the Icelandic President who had come to Leningrad in order to "cut the ribbon" and declare this prestigious exhibition opened.

Since it is the EREMITAGE that is housing the Nordic painters, we took the opportunity to see some of the famous French and Dutch painters' masterpieces. We rather tried to see: with 25.000 visitors daily, the only possibility to see and enjoy would be early in the morning.

In the evening we were in for a very nice surprise: Dinner invitation to Mr. Andrej Shibalov, connected with the "project". His father, having been a Governor, did not have to share his apartment - a quite spacious one - with other families. It was in every respect a unique evening with a richness of everything, whether it was food, atmosphere, hospitality or else.

13 We left Leningrad and our new friends at about 12.00. Summing up we think these 5 days were the finest we have spent anywhere since the beginning of our work for Raoul.

Press and Information
Department
Information Division

June 27, 1990

Dnr	Avd Grupp Mål
1781 203	P 2 Eu ¹

Mr. Ronnie E. Walker
The Raoul Wallenberg Committee
of the United States
127 East 73rd Street
New York, N Y 10021
U.S.A.

Publikation om R. Wallenberg

Dear Sir,

Referreing to your letter of 16 May, 1990 to
Mr Pierre Schori regarding the publication about
Raoul Wallenberg I regret to inform you that we
have no more copies in the Ministry for Foreign
Affairs. The Swedish Institute still has about
5 000 copies which can be obtained from them. I
advise you to get in touch directly with the
Institute.

Yours sincerely,

Sven-Otto Allard
Counsellor

Ifylles av postexp

Avsant med

☐

sv kurir

☐

utl kurir

☐

luftpost

☒

vanlig post

Avsändn datum

Sign

900627 Ch

LEZLEY STEELE

2134 Spring Street
Philadelphia, Pa.
19103

*Abv tit, 1900705
Pol I, Hallgrist
w/kebs*

en

M. Hallgrist Jr.

*viken vilt h. end
hinde den ut h
fin de ett som?*

Pierre Schori
Undersecretary Of State
Utrikes Departementet
P.O. Box 16121
10323
Stockholm
Sweden

166/005

INK. UTRIKES DEP.		
D. No. <i>06-28</i>		
1900 <i>07-10</i>		
AVD	CEL	NAL
<i>P</i>	<i>2</i>	<i>EU'</i>

(P01)

15 June 1990

Dear Mr Schori:

Please allow me to introduce myself to you. My name is Lezley Steele and I am a playwright. My good friend, Mercy Sandberg Wright, who I understand you know, suggested that I write to you.

I have been given a grant by the English Speaking Union Of The United States Of America, to write a stage play about Raoul Wallenberg. The English Speaking Union is an organization founded to spread trust and understanding throughout the English speaking world.

I plan to come to Stockholm September 4, and stay for two weeks. My intention is do as much research as I can in this time. Mercy will be in Sweden and has offered to be my translator and interpreter. I am working on my own and it is very difficult to make contact with the people I wish to speak to, and to know exactly where I will find information on Raoul Wallenberg that would be available to me. I have written to Nina Lagergren and I am hoping she will grant me an interview. So much has been written and produced about Raoul Wallenberg lately that I am sure his friends and relations are extremely weary or writers. If there is any help you can give me in my endeavors I would greatly appreciate it. Any personal introductions or advice as to where I might do my research would be very helpful.

I have enclosed a brief summary of my career to give you an idea of my background.

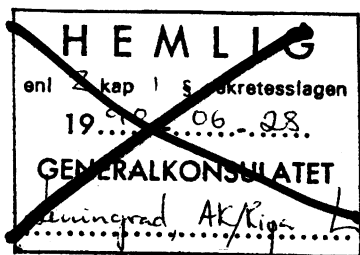
Thank you for your attention. I look forward to hearing from you.

Yours sincerely

L. Steele

Lezley Steele

1990-06-28 Nr 8

UTRIKESDEPARTEMENTET

*Et prof Guy m Daret, Guère
(in del)
Pol I, Hallqvist fbl
20 07 30 Rep m leuiv*

Heml enl SekrL 2:1

Wallenberg

Hbr Hallqvist - Ahlander 1990-02-15

INK. UTRIKES DEP.		
D. No		
1990-07-04		
AVD	GR.	MAL
P	2	Eu'

Efterforskningar genom privata lettiska kanaler har
gett vid handen att Zigurds Kruminš dog 1976.

Poi

Uppgifterna om Kruminš som anges i fotokopian av
Makinens adresskalender och som bilagts ovancit hbr
är svårlästa. Det framgår bl a inte klart om numret
på Komjaunatnegatan är 3 eller om siffran skall vara
33 eller möjligen 23. Den Kruminš som min kontakt
gett besked om hette Zigurds Kruminš, skall ha bott
i staden Aloja, med adress Komjaunatne 3, med
telefonnummer (243) 31 446 och varit gift med en
Marta Krumiņa. Med undantag av telefonnumret, varom
Makinens adressbok inte ger besked, stämmer dessa
uppgifter helt med Makinens.

Det verkar uteslutet att det skulle röra sig om en
annan person.

Lars Fredén

Lars Fredén

cc: generalkonsulatet Leningrad

fo

UNDER-SECRETARY OF STATE FOR
FOREIGN AFFAIRS

ARKIVEXEMPLAR

Stockholm, July 1990

15/00Z

P 2 EU'

Mr. Lezley Steele

PHILADELPHIA

U S A

POL

Wallenberg

Dear Lezley Steele,

Thank you for your letter of June 15. It is certainly an interesting idea to write a stage play about Raoul Wallenberg, and I hope you will be able to find enough material of interest, here in Stockholm and elsewhere.

You mentioned that you have already written to Nina Lagergren. The chairman of the Wallenberg Association, Ambassador Per Anger, worked together with Raoul Wallenberg in Budapest and could certainly help you. Sonja Sonnenfeld is another person who is most dedicated in the work to search for Raoul Wallenberg. She is secretary of the Association.

Of special interest to you could be a discussion with dr Hans Villius at the Swedish Television, an historian who made a drama documentary on Raoul Wallenberg in Moscow prisons.

There are certainly other people in Sweden of interest to you. Some of them you will find through the Raoul Wallenberg Association.

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

900706

Sh

I look forward to seeing you and I hope that I - and Martin Hallqvist who is presently in charge of the Raoul Wallenberg case at the Ministry - could be of some help to you.

September 13 at 11 00 o'clock would be a suitable time for me. I hope it would be good for you too.

./.
./.
I am sending you a booklet on Raoul Wallenberg and a speech made in Israel in March of this year by the Swedish Foreign Minister.

Pierre Schori
Pierre Schori
Pierre Schori

UTRIKES
DEPARTEMENTET

ARKIVEXEMPLAR

Kabinetssekreteraren

Kr Hallgrist / Rb
Pol I 7

Dnr	Avd	Grupp	Mål
185/015	P	2	Eu & I

1990-07-04

(POL)

Helene Carlbäck Isotalo
Solberga Hagväg 18
125 44 ÄLVSJÖ

Raoul Wallenberg

Bästa Helene Carlbäck Isotalo,

Tack för brev från Dig, Olle Häger, Bernt Schiller och Hans Villius den 21 maj angående en kommission av historiker och andra experter med uppgift att söka klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

I ett brev till Hans Villius den 5 mars erinrade utrikesministern om att Guy von Dardel föreslagit sovjetiska utrikesministeriet att en internationell undersökningskommission bildas. Utrikesministern sade också att han förstått att Villius av von Dardel blivit tillfrågad om han var intresserad av att ingå i kommissionen, samt att regeringen inte avsåg föreslå en undersökningskommission vid sidan av den som von Dardel ville få till stånd.

Villius svarade utrikesministern den 7 mars att han mycket riktigt blivit uppringd av von Dardel som frågat om han ville ingå i en grupp som skulle undersöka material som skulle finnas i Vladimir-fängelset. Villius, som inte fått intryck att det rörde sig om en internationell kommission, hade blivit överraskad eftersom han i en tidningsartikel tillsammans med kollegor påtalat Vladimir-materialets svagheter. Villius hade tackat nej till att

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

Sign

700705

Rb

delta, i första hand av tidsskäl.

I ert brev den 21 maj skriver ni att man från svensk sida begärt att en kommission skall tillsättas och att denna begäran bifallits av den sovjetiska sidan. Ni stöder er på uppgifter i en artikel i Dagens Nyheter den 12 maj, skriven efter en pressbriefing jag gav dagen dessförinnan.

Uppgifterna i DN var felaktiga såtillvida att det inte är aktuellt med en svensk-sovjetisk kommission, däremot, som det uppgavs längre fram i artikeln, en internationellt sammansatt grupp eller undersökningskommission. En sådan grupp har nu bildats, och man har från sovjetisk sida gått med på att denna grupp besöker Moskva och Vladimir-fängelset i slutet av augusti i år.

Det skall tilläggas att gruppens status är privat, men att vi från svenska regeringens sida givit den diplomatiskt stöd. Någon företrädare för regeringen kommer dock inte att ingå som medlem i gruppen.

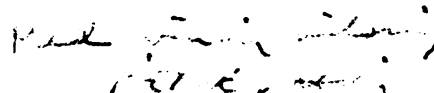
I brevet den 21 maj erbjuder ni er att delta i arbetet.

Nu har ju Villius redan avböjt att medverka i gruppens arbete. Om någon annan av er har intresse av - och tid - att delta vill jag föreslå kontakt med professor von Dardel, 45, route de Peney, 1242 SATIGNY, Schweiz.

Tel: 41/22/753 16 19

Jag föreställer mig att han är intresserad av den sakkunskap som kan uppbringas, och som ni ju i hög grad besitter.

Alternativt kan ni möjligen ansluta på ett senare stadium. Om nu inte Vladimir-spåret leder någon vart - vilket ni inte tycks tro - är jag övertygad om att gruppen kommer att fortsätta sitt arbete på andra vägar. Kanske det då kan komma att röra sig om vägar som ni kan hjälpa till med att anvisa, och själva forska längs, inom ramen för gruppens arbete?

Pierre Schori

Avsändningsort

Pol I, kr Hallqvist/EL

[Redacted]

Arende

Wallenberg

Datum

1990-07-05

[Redacted]

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden

MOSKVA

ky

POL

Inkom Kvant

1990 -07- 0 5

Text

Dnr..... [Redacted] Re undersökning Smoltsov-dokumentet.

När kan svar förväntas? Passar det att de två svenska experterna kommer vecka 30 eller 34?

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

[Redacted]

Avsändningsort

Stockholm Polchefen Örn/LS

Ärende

Datum

1990-07-05

Önr

Avd

Grupp

Mål

Wallenberg

Adress

AMBASSADEN MOSKVA

AMBASSADEN WASHINGTON

Inkom

1990 -07- 0 5

Text

Från polchefen re Wallenberg

Råkade i marginalen till Europarådsmöte i Innsbruck förra veckan Allen Weinstein, President of the Center for Democracy i Washington. Han sade sig några dagar tidigare i Moskva ha tagit upp Wallenbergärendet med Shevardnadze bl a under hänvisning till att man ju nu medgivit katyn. Vad man lämnat familjen i vintras var ju fullkomligt otillfredsställande hade han framhållit.

Weinstein bad mig förmedla detta till familjen. Han torde också höra av sig till ambassaden i Washington.

Cabinet

Ex t Hallqvist, pol 1

exp. 5/7 - 90
✓

Ifylles av telegramexpeditören

(2 st)

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-07-189		
Ans	Gr	Mst
P	2	Eu 1

POL

INKOM UD 1990-07-09 [REDACTED]

AMBASSADEN MOSKVA

1990-07-09

UD STOCKHOLM

FOER POL 1.

RE UNDERSOEKNING SMOLTSOVDOKUMENTET ERT KRYPTO 733. ✓

10/7
insläkt
pall Berg
SKL
gda
M

FORTS

RE UNDERSOEKNING SMOLTSOVDOKUMENTET ERT KRYPTO 733. ✓

MID UPPGER ATT ALTERNATIV 2 PASSAR BAEST, D V S VECKA 34.
MAN AATERKOMMER BETR. EXAKT DATUM.

MAGNUSSON

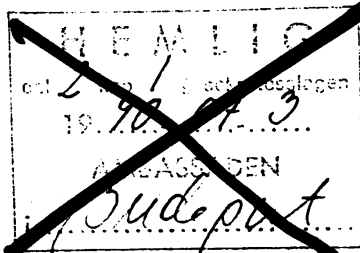

SVERIGES AMBASSAD

BUDAPEST

1990-07-03

R 18

Kanslirådet Martin Hallqvist

Pol 1

Utrikesdepartementet

HEMLIGT

Wallenberg-ärendet

Hbr. Hallqvist-Strömholm 1990-01-30

184/001

INKOM UD		
1990-07-03		
AVD.	GR.	MAL
P	2	En I

Broder,

Det finns två viktiga skäl till att vi ej under de gångna månaderna kunnat gå vidare på ett par av de spår som omnämndes i Ditt handbrev till mig den 30 januari ävensom i senare miso.

Det första är den omvandlingsprocess som sedan valen i mars och april övergår hela administrationen och som har gjort det utomordentligt svårt att nå fram, icke minst till de speciellt kritiserade och under omorganisation varande myndigheterna som tidigare representerade säkerhetstjänsten i landet. Först på allra sista tiden, och sedan en ny inrikesminister tagit över, förefaller det som om det kan bli lättare att öppna dörrar som hittills varit hermetiskt tillslutna. Tecken på en större öppenhet har nått media och oss i och med att inrikesministern på senare tid själv offentliggjort förhållanden (vissa terroristers fristad i Ungern under 70-80-talen) som tidigare varit tabu. Sedan personskiften skett inom förvaltningen och i den nya konjunktur som uppenbarligen råder, kunde det vara intressant att till hösten försöka följa upp spår via den gamla säkerhetstjänstens successorer.

Ett annat viktigt skäl är den arbetsbörda som de dagsaktuella händelserna i omvandlingsprocessen lagt på ambassaden, liksom det efterfrågetryck från Sverige som blivit en följd därav.

Vi avser efter sommaren pröva den nya atmosfären i säkerhetsorganen och dem överordnade ministerier och hoppas kunna återkomma till dialogen i höst.

*Med vänliga hälsningar,
Din Ligen*

Sten Strömholm
Sten Strömholm

ib

SVERIGES AMBASSAD
Moskva

1990-07-04

Kanslirådet Martin Hallqvist

Utrikesdepartementet

185/001

(Pm)

INKOM		
1990-07-04		
AVD	GR	MAIL
0	2	eu ^I

Vittnesmål rörande Raoul Wallenberg

(2 bil)

18/9 RW-
härigen hit
ex m.j.

Broder,

Bifogade vittnesmål rörande Raoul Wallenberg
och avseende tiden maj-juni 1947 hör enligt min
uppfattning till dem som bör följas upp, trots
alla reservationer. Eller hur?

Dei hogsme
Hans Magnusson

Hans Magnusson

Kära vänner i Raoul Wallenberg-föreningen!

Jag har en stor bön till Er. Raoul var min mycket gode vän under två månader, när ödet förde oss samman i ett läger i maj-juni 1947. Jag och han arbetade på tegelfabrik, marscherade tillsammans till arbetet och han tyckte mycket om mig, sade att jag var mycket lik en person som i friheten stått honom nära och varit honom kär. Därför sänder jag Er mitt fotografi från de åren. Ni kanske vet vem det var jag liknade?

Jag tyckte mycket om Raoul och jag sörjer mycket över hans öde; därför ber jag Er att få vara med Er på hans dödsdag och hedra hans minne.

Jag och Raoul träffades i april 1947 på lasarettet där han låg intagen p g a utmattning av pellagra och jag efter en hungerstrejk. Så träffades två dystrofipatienter på lasarettet. När vi blivit friska hamnade vi i maj i samma brigad, och så började vår vänskap, som jag ännu bevarar minnet av.

Lägre var beläget i de ödsliga skogsbygderna vid Severo-Petjerskajajärnvägen. Station Kozje. I lägre fanns det en barack för internationalister, i vilken Raoul bodde, och även många ungrare, tjecker och polacker. I lägre fanns bara artikel 58. Letter, litauer, finnar och ester. Arbetet var i huvudsak på ett skogshygge. Bara en barack var för kvinnor, omgiven av ett högt staket. På dagen öppnade man för oss, klockan nio på kvällen låste man.

I juni 1947 var det någon typ som anslöt sig till mig och Raoul och försökte bli vän med honom. En av dessa dagar genomförde de en rymning - det var den enda rymningen som lyckades, och fångarna greps inte, och vi glädde oss åt att de lyckats.

Nu förstår jag, att flykten var arrangerad av den där typen - och på så sätt hamnade Raoul i Ljubjanka. Naturligtvis dog han av misshandel, jag försökte också fly en gång och hela vaktplutonen slog mig. Raoul dog på detta sätt, är min övertygelse.

Jag svär att allt som jag skrivit är sanning och endast sanning.

Ievleva-Pavlenko.

Text på fotografiets baksida:

Valentina
Ievleva-Pavlenko

1960
Moskva

Minne av vänskapen
med Raoul.

1947
"Kozje"
Läger

Ваненкина
Ирина - Таваско

1960 год
Москва

Пам'яті в дитинстві
с. Голумен.
1947 год
" Розв'язує "

Москва
Шереметевское шоссе
в отделе
Генерал Барановский

601601 Сургут
кб. Дубки 19-21
Таблица В. Т.

Дорогие друзья общества
Рауль Вайттенберга. Hi!

Обращаюсь к Вам с искренней
просьбой. Рауль был мною
очень хорошим другом в течение
двух месяцев, когда судьба
наас свела в лагере в 1947
году май-июнь месяц.
Мы работали с ним на
курятном заводе, вместе
шли строем на работу
и он очень симпатизировал
мне, говорил что я очень
похожа на человека который
был док и дарил ему был
на свободе. Поэтому я
очень много Вам свое гото
вых сам. Может быть Вы
знаете на кого я похожа

похоти?

Рауль мне очень дорог и я
очень скрбю о его угаеи
поэтому прошу Вас в день
его смерти быть с Вами
и зинить его память.

С Раулем мы вперемиксе
в апреле м-це 1947 в лагере
где он лежал с немощенной
пилафр, жекя крикеем
поше голодовки. Мок
вперемиксе два дистрофия
в лагере. После поправки
мы попали в мас месье
в одну бригаду и наголас
наша дружба. Память
о комфай в право до сих
кар.

Лагерь этот был распо-
ложен в глубине лесов
северо-восточной части
двора. Главный вход
В лагерь был один барак
интернационалов. В котором
жили Рауль и многие другие
техники, немцы. В лагере было
только 58 статей. Латыши,
литовцы, финны, немцы
Работа в основном на ко-
товале. Только один барак
был женским административ-
ным забором. Днём
нас открывали, в 9 вечера
закрывали на замок

В июне 1947 года какой-
то тип приехал

К нам с Раулем, и пытаюсь
с ними сдружиться. В один
из дней они с нами сделали
побег - это был единственный
побег который был удачным,
и замечательные бои не только
и мы радовались удаче.

Меня и понимало, что
этот побег был суровым
и тем типом - и таким образом,
Рауль попал на дуэльную
естественно он умирал
побег, и когда то тоже дуэльный
побег и смерти был все время
врагам. Рауль погиб таким
образом я уверена.

Кликуса, что всё это
я написала правда и только
правда. Цевлева - Гаврилов

SVERIGES AMBASSAD

Moskva

1990-07-04

90 07 30

Ex t Kabs

Polch

Wöhler

Hallqvist

Amb Tel Aviv *u m*

Kanslirådet Martin Hallquist

Utrikesdepartementet

Pol I, Hallqvist/EL

Exp 90 07 30

HEMLIGT

Wallenbergärendet

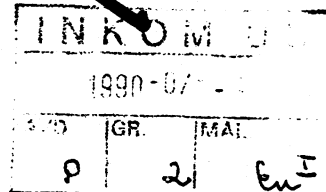
✓ (1 bil)

Broder,

1. Jag deltog den 2 juli här i Moskva i en pris-
utdelningsceremoni anordnad av Raoul Wallenberg
Scholars, en grupp amerikanska, kanadensiska
och israeliska studenter som efter undergraduate-
studier vistas ett år vid the Hebrew University
i Jerusalem för att studera ledarskap i demokrati.
Programmet sägs vara i RW:s anda och innefattar
bl.a. ett symposium om svensken i Sovjet.

För första gången sedan det instiftades för fem
år sedan utdelades pris (Raoul Wallenberg award)
i Moskva. Mottagare var Jelena Bonner och Göran
Larsson vid Swedish Theological Institute i
Jerusalem. Ett stort antal sovjetiska judar och
MR-aktivister m.fl. var närvarande.

Jelena Bonner höll ett längre, mycket öppenhjärtigt
och intressant, och för de likaledes närvarande
Guy von Dardel och Sonja Sonnenfeld, något pro-
vokativt anförande. Hon framförde nämligen med
emfas sin tes (f.ö. för första gången nämnd i
det samtal Örjan Berner och jag hade med makarna

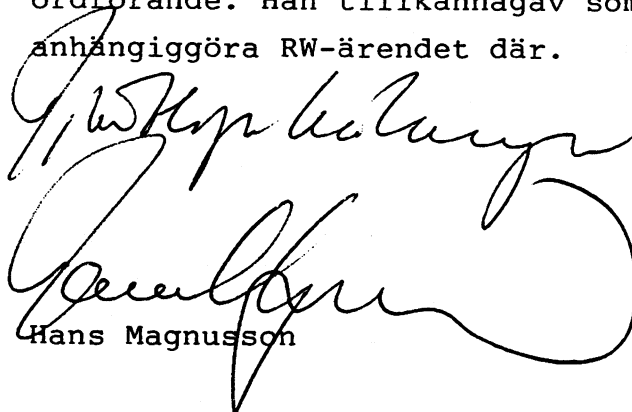
Sacharov i höstas) att formuleringarna i och omständigheterna kring Smoltsovrappporten tydde på att RW avrättats på Abakumovs och/eller Berijas och, möjligen, Stalins, personliga order. För att vinna ytterligare klarhet påfordrade fru Bonner inte bara en analys av dokumentet utan kanske framför allt att man försökte få fram ytterligare material om Langfelder resp. österrikiske sändebudet i Prag, Marek. Vi har ju också redan fört dessa på tal vid senaste mötet med Vinogradov.

Flera talare, inklusive von Dardel, gick i svaromål och framhöll att det var omöjligt att dödförklara RW så länge otvetydiga bevis inte förelåg - inte minst för att upprätthålla pressen på de sovjetiska myndigheterna. Häri instämde Bonner.

./.

En kort TASS-notis om ceremonin bifogas.

2. Vad gäller Sonjas propå om Jeltsin är det mycket sannolikt att Örjan Berner i början av hösten begär företräde för den ryske presidenten, och visst kan Wallenberg-ärendet då tas upp. F.ö. nämnde den vid gårdagens ceremoni närvarande prästen och ryske folkdeputeraden Gleb Jakunin att man avser inrätta ett MR-utskott i ryska Högsta Sovjet, där Jakunin blir sekreterare och förre politiske fången Sergej Kovaljov troligen ordförande. Han tillkännagav som sin avsikt att anhängiggöra RW-ärendet där.

Hans Magnusson

TELEX

N

CINA001 3 INF 0224 TASS FR900 E510 EN
IETY-AWARD

HUMAN RIGHTS PRIZE PRESENTED TO ELENA BONNER.
2/7 TASS 123

Bil. till hbr. *Magnusson*
Haglund 199007.04

MOSCOW JULY 2 TASS -- BY TASS CORRESPONDENT YURI KOZMIN:
+THE PRESENTATION OF THE HUMAN RIGHTS AWARD TO THE
MOVEMENT'S ACTIVIST ELENA BONNER IS IN RECOGNITION OF THE FACT
THAT WE HAVE LEARNED AND CONTINUE TO LEARN VERY MUCH ABOUT LIFE
IN THE HUMAN RIGHTS IN THE SOVIET UNION THROUGH HER,+ SAID MOIRA
RODRIGUEZ, FELLOW OF RAUL WALLENBERG SCHOLARSHIP, WHO PRESENTED
THE PRIZE TO ELENA BONNER IN MOSCOW ON MONDAY ON BEHALF OF HER
ORGANISATION.

DIFFICULTIES THAT BEFELL THIS COURAGEOUS WOMAN DID NOT STOP
HER, DID NOT MAKE HER REJECT THE LOFTY HUMANIST OBJECTIVES, SHE
SAID HER HUSBAND ACADEMICIAN ANDREI SAKHAROV SET BEFORE
HERSELVES+. RODRIGUEZ SAID.

HANS MAGNUSSON, REPRESENTATIVE OF THE SWEDISH EMBASSY,
STRESSED IN HIS ADDRESS THAT FOR THE SWEDISH PEOPLE OF GREAT
IMPORTANCE IS THE PARTICIPATION OF SOVIET PEOPLE IN THE
INVESTIGATION OF THE CIRCUMSTANCES OF THE DISAPPEARANCE OF RAUL
WALLENBERG, WHOSE NAME WAS GIVEN TO THE FUND WHICH ESTABLISHED
THESE ANNUAL AWARDS.

THE CEREMONY OF RAUL WALLENBERG AWARD PRESENTATION WAS HELD
ON THE DAY WHEN A SYMPOSIUM ON HUMAN RIGHTS, HELD IN MOSCOW
BETWEEN JUNE 29 AND JULY 2, ENDED HERE.

ACTIVISTS OF THE HUMAN RIGHTS MOVEMENT FROM THE UNITED
STATES, CANADA, THE SOVIET UNION, BELGIUM, FRANCE AND OTHER
COUNTRIES TOOK PART IN THE SYMPOSIUM.

AN EXHIBITION WAS ORGANIZED DEVOTED TO WALLENBERG'S ACTIVITY
DURING THE SECOND WORLD WAR AND THE PEOPLE HE SAVED FROM DEATH
BY PERSECUTION BY NAZIS, AND A DOCUMENTARY FILM WAS SHOWN
DURING THE SYMPOSIUM.

THEM ENDS +++
JUL 90

SVERIGES AMBASSAD

Moskva

1990-07-04

Kanslirådet Martin Hallqvist

Utrikesdepartementet

185/003

INKOM		
1990-07-04		
GR	GR	MAIL
P	2	En I

(P)

18/9
Förberett till
RU-förhållanden
f.v.v. ägare
are
M

Wallenbergärendet

(2 bil)

Broder,

./..

Motvilligt men uppfylld av pliktkänsla insänder jag, f.v.b. till adressaten, bifogade brev från Sverdlovsk ställt till Nina Lagergren. Brevet, som överlämnades till ambassadör Berner i handom vid hans besök i staden, torde tala för sig självt. Ambassadörens personliga intryck av brevskrivaren motsvaras av innehållet.

Hans Magnusson
Hans Magnusson

Hans Magnusson

Bill till Mr. *Perunson*
Hauger 1990-07-09

Hans M: Q

f

MD;

ТВОРЧЕСКИЙ СОЮЗ
УЧИТЕЛЕЙ СССР — ЮНЕСКО
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЛИЦЕЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ИСКУССТВА

SOVIET TEACHERS'
CREATIVE UNION — UNESCO
INTERNATIONAL LYCEUM
OF PEDAGOGICAL ART

СЧЕТ В СССР : «ПОЛЯРЭКСБАНК»
ФИЛИАЛ «ШАА» Р/С 161401
ОПЕРУ ПСБ Г. СВЕРДЛОВСК
МФО № 253017 ПРОГРАММА «МЛПИ»

MOSCOW, «VNESHECONOMBANK»
67083238/002 «LLPA»
PROGRAMME

СПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ДИРЕКТОР
ПРОГРАММЫ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЛИЦЕЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ИСКУССТВА

EXECUTIVE DIRECTOR OF THE
PROGRAMME «INTERNATIONAL
LYCEUM OF PEDAGOGICAL ART»

Господину
Послу Швеции в СССР
для госпожи
Н.Лагерген

Уважаемая госпожа Нина Лагерген!

Я тот человек, который с большим уважением отно-
сится к Раулю Валленбергу и Вашей семье. Именно
Р.Валленберг стал символом глубочайшего гуманизма в годы
войны и мужества в застенках политических авантюристов
Сталина, Абакумова и К^о.

Меня давно интересовала судьба Р.Валленбергов. Смертель-
ный удар, к сожалению, моя страна нанесла ему в свое время.
Вот почему я, рядовой учитель 70-х годов, с достоинством
потратил и средства и время на то, чтобы узнать часть прав-
ды о Р.Валленберге.

Я побывал не только в помещении психиатрической боль-
ницы в Благовещенске, но и лично тайно (Брежневский режим
это делать открыто запрещал) пересмотрел документы, кото-
рые меня убедили, что Р.Валленберга в Благовещенске не
было. (Хотя это предполагали журналисты).

Обращался я в соответствующие органы с просьбой уста-
новить мемориальную доску на Лубянке, где уничтожили Чело-
века — гуманиста Р.Валленберга.

Я очень хочу, чтобы в памяти человечества символ Рауля Валленберга остался навечно. Вот почему, когда сочинский Учредительный съезд творческого Союза учителей СССР (1989г.) утвердил меня исполнительным директором программы "Международный Лицей педагогического искусства", я поставил цель - сделать все возможное, чтобы Лицей носил имя Р.Валленберга.

Госпожа Нина Лагерген!

Мы решили строить независимо от государства. Более того, Лицей будет совместным педагогическим предприятием ЮНЕСКО и Союза учителей СССР. Его будет строить иностранная фирма на средства, собранные в Фонд Лицея мировым сообществом. Ради Бога, помогите нам в этом!

Что для этого нужно:

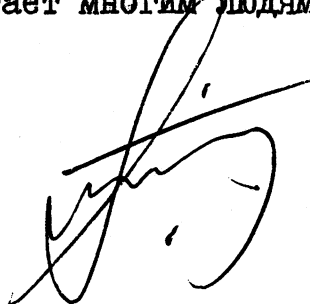
1. Возможно ли, чтобы Вы открыли в Швеции счет "Международный Лицей педагогического искусства"?

2. Могли бы Вы, Человек, который авторитетен в деловых кругах Швеции, помочь начать собирать средства в Фонд Лицея?

3. Могли бы Вы организовать мой проезд к Вам? Вы себе не представляете как мне необходимо Вас видеть, слышать!

4. Могли бы Вы попытаться найти меценатов, спонсоров, которые хотели бы внести в Фонд Лицея средства?

Многоуважаемая Нина Лагерген! Я очень хотел, чтобы все сомнения Ваши были отброшены. Я знаю, что только объединение наших усилий позволит гуманизм Рауля Валленберга сделать вечным. Именно этого не хватает многим людям в моей стране, которая перед Вами виновата.

Обнимаю Вас и целую Ваши руки.
И дай Бог Вам здоровья.
Глубоко Ваш, Василий Гуливатный.

Р.С. . Возможны наши связи через Посольство
Швеции в СССР. Так надежнее.

Адрес: СССР,
620072, г.Свердловск,
ул.Р.Юрвской, 18
Союз учителей.
тел.: 47-27-00
47-29-19

Till Sveriges ambassadör
i Sovjetunionen
för fru N. Lagergren

Ärade fru Nina Lagergren!

Jag är en person som mycket högaktar Raoul Wallenberg och Er familj. Just R. Wallenberg har blivit en symbol för den djupaste humanism under krigsåren och för mod i de politiska äventyrarna Stalins, Abakumovs och K^O:s tortyrkammare.

Jag har länge intresserat mig för R. Wallenbergs öde. Tyvärr tilldelade mitt land honom ett dödligt slag på sin tid. Det är därför som jag, en vanlig lärare på 70-talet, med värdighet använt såväl medel som tid till att ta reda på en del av sanningen om R. Wallenberg.

Jag har inte bara varit i mentalsjukhusets lokaler i Blagovesjtjensk, utan jag har också personligen och i hemlighet (Brezjnevregimen tillät inte att man gjorde sådant öppet) gått igenom dokument, som övertygat mig om att R. Wallenberg inte varit i Blagovesjtjensk (fastän journalister har trott det).

Jag har vänt mig till ansvariga organ med en framställan om upprättande av en minnesplatta på Lubjanka, där man dödade Människan och humanisten R. Wallenberg.

Jag har en stark önskan att en symbol för Raoul Wallenberg måtte förbli i mänsklighetens minne för evigt. När Sovjetunionens lärarförbund för skapande verksamhet vid sin konstituerande kongress i Sotji (1989) godkände mig som verkställande direktör för programmet "Internationella pedagogik-lycéet" satte jag därför som ett mål att göra allt som var möjligt för att lycéet skulle bära R. Wallenbergs namn.

Fru Nina Lagergren!

Vi har beslutat att bygga detta oberoende av staten. Dessutom kommer Lycéet att bli ett pedagogiskt joint venture mellan UNESCO och Sovjetunionens lärarförbund. Lycéet skall byggas av en utländsk firma med medel, som samlas i Lycéets fond av människor i hela världen. Jag ber Er vid Gud, hjälp oss med detta!

Vad krävs då för detta:

1. Är det möjligt för Er att i Sverige öppna ett konto för "Internationella pedagogiklycéet"?
2. Skulle Ni, en Människa med auktoritet i affärskretsar i Sverige, kunna hjälpa till med att börja samla in medel till Lycéets fond?
3. Skulle Ni kunna organisera ett besök hos Er för mig? Ni kan inte föreställa Er vilket behov jag har av att se Er, höra Er!

4. Skulle Ni kunna försöka finna mecenater och sponsorer, som skulle vilja tillföra medel till Lycéets fond?

Högt ärade Nina Lagergren! Jag skulle så gärna vilja, att alla Era tvivel vore undanröjda. Jag vet, att bara ett förenande av våra ansträngningar kommer att göra det möjligt att göra Raoul Wallenbergs humanism evig. Det är just det många personer saknar i mitt land, som är skyldigt inför Er.

Jag omfamnar Er och kysser Era händer. Må Gud ge Er hälsa.
Er tillgivne Vasiliј Gulivatyj

P.S. Vi kan hålla kontakt via Sveriges ambassad i Sovjetunionen. Det är det säkraste sättet.

Adress: SSSR

620 072 Sverdlovsk
Ul. R. Jurovskoj 18
Sojuz utjitelej

Tel: 47 27 00
47 29 19

ink 900710

185/005

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o		
1990-08-26		
67-10		
AVD.	GR	MAL
P	2	EU

81, Heatherhays,
Belkhead Road,
Ipswich, IP2 9SY,
Suffolk, England.

4th July, 1990. Wallenberg

Dear Sir,

Sker til 900921
Poli, Hallgrist Joh

I had a discussion last week with your
London Ambassador, Mr Kerf Kerfand, about Raoul
Wallenberg - as I am currently preparing to write a
book on his achievements in Budapest and his imprison-
ment in Russia.

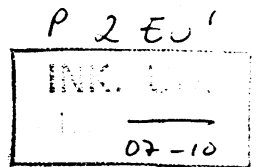
Mr Kerfand told me that there were probably
English translations of the Swedish Government White
Paper available - no doubt solely for perusal at
your Foreign Ministry.

I would be very grateful if you could
advise me whether this is so.

Yours faithfully,
Linda Errington. (L.T. ERRINGTON).

LEZLEY STEELE

2134 Spring Street
Philadelphia, Pa.
19103

Dear Mr Schori: RE: RAOUL WALLENBERG

Please find enclosed
the resume that I forgot to include in
my letter, June 15, 1990.

Ord
M

I look forward to
hearing from you.

~~L Steele~~

Lezley Steele
2134 Spring Street
Philadelphia, PA 19103
215-561-0472

HIDE AND SEEK

First produced in 1977 under the title of **JILL** at the **Citadel Theatre**, Edmonton. Directed by Sheldon Larry. Produced subsequently at the **Lenoxville Festival**, Quebec, in 1978. Renamed **HIDE AND SEEK**, it was produced in 1980 at the **Wilbur Theatre**, Boston. Went on to **Broadway** at the **Belasco Theatre**. Frequently produced at small theatres in the states.

IN THE NAME OF THE FATHER

First produced in 1980 at the **Alliance Theatre**, Atlanta. Directed by Artistic Director Fred Chappell. Toured Amsterdam, Holland in 1985 and 1986 in a translated version. Produced subsequently at the **Walnut Street Theatre** in 1988, directed by Charlie Hensley.

VICTIMS

First produced as part of the **New Play Festival**, Atlanta, in 1978 directed by Fred Chapell. Performed at a number of small theatres in Canada.

THE ACTORS

First produced by **Alliance Theatre**, Atlanta in 1981, directed by Gordon P. Smith. Given a staged reading in 1985 at the **Wilma Theatre**, Philadelphia, directed by David Simpson.

IN THE BAG
(One act/20 minutes)

Commissioned and produced by **Actors' Theatre of Louisville**, Kentucky, in 1982, first as a workshop and later as part of their "Shorts Festival."

TERMINATION POINT
(One act/10 minutes)

Commissioned and produced by **Actors' Theatre of Louisville**.

A WOMAN'S PLACE

Presented as a staged reading in 1983 as part of the New Play Series, **Alliance Theatre**. Directed by Kent Stephens.

DEAR JOHN
(One act/25 minutes)

Commissioned by **Actors' Theatre of Louisville** in 1983.

ARRANGEMENTS
(One act/One hour)

Commissioned by **Actors' Theatre of Louisville** in 1984.

Lezley Steele

Page two

THE COURTING
(One act/One hour)

Commissioned by **Actors' Theatre of Louisville** in 1985. Produced at the **Cubilico Theatre**, New York in 1986, directed by Sue Lawless.

SESSION
(One act/30 minutes)

First produced by the **Alternative Theatre, Philadelphia**, in 1986.

DEATH MASQUE

1989. Unproduced.

TRUST ME!

First scheduled production: **Mt. Gretna Playhouse**, PA, July 1990. Directed by Chuck Abbott.

A STRANGER ON THE ROAD TO JERICHO

1990. Unproduced.

Publications

HIDE AND SEEK
VICTIMS

Dramatists' Services
Playwrights Canada

Awards and Grants

- 1975 Multi-Cultural Association, **Best Play**, Toronto
- 1975 National Women-Write-for-Theatre Competition, **Best Play**, Toronto
- 1976 Clifford E. Lee Award, **Best Play**, Edmonton
- 1977 The Canada Council, **Arts Grant**
- 1977 The Canada Council, **Short Term Grant**
- 1982 Georgia Arts Council, **Playwriting Fellowship**
- 1985 Pennsylvania Arts Council, **Playwriting Fellowship**
- 1987 Pennsylvania Arts Council, **Playwriting Fellowship**
- 1989 Pennsylvania Arts Council, **Grant to Travel to Russia** to meet with Russian playwrights
- 1990 English-Speaking Union of the United States, **Grant to Travel to Sweden** to research Wallenberg

Lezley Steele is the Playwright In Residence at **Franklin & Marshall College**.

UPPSALA UNIVERSITET
Svenska institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

Martin Hallqvist
Utrikesdepartementet
Box 161 21
103 23 Stockholm

9 juli 1990

pol

INK UTRIKES DEP.		
D. No 190/005		
1990 U/11		
AVD.	GR	MÅL
P 2		EU

aug. Wallenberg
Bäste Martin Hallqvist,

För en knapp månad sedan skickade jag bilagda brev till ambassadör Mats Bergquist (som Du lämpligen kan ta del av först innan Du läser vidare). Bergquist hänvisade i sitt svar till Dig, såsom varande Wallenberghandläggare på UD. Jag undrar nu om Du kan hjälpa oss att realisera vår begäran, så att de nämnda tonbanden smidigt kan vidarebefordras till oss. Även om det nu är semestertider, vore det utmärkt att så snart som möjligt få ett besked - helst ett positivt sådant - i frågan.

Med vänlig hälsning

Erik Åsard
Erik Åsard

*Hör till 200713 ✓
Hallqvist*

200712

*A+B + ch Kuir m an
relation på begäran om
kuirbepredan, tillskjpt
200712*

Pol I, Hallqvist Boh

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

Kr Hallqvist, pol 1

1990-06-21

Dr Erik Asard
Uppsala Universitet
Institutet för Nordamerikastudier
Slottet, ingång C
752 37 Uppsala

Tack för Ditt intressanta brev den 13 ds med upplysningar rörande Raoul Wallenbergprojektet (är det War Refugee Board som utgör länken till Amerika?). Tyvärr måste jag meddela att vi inte kan sända hem något annat material än tjänste-post under 5 kg utan särskilt bemyndigande från UD. Flyg-frakten är nämligen ganska dyr. Med tanke på sakens natur tror jag säkert att UD går med på detta. Jag vill föreslå att Du orienterar vår Wallenberghandläggare, Martin Hallqvist, som Du säkert känner, eller ev. vikarie, som kan förhandla med kurirexpeditionen, och sedan meddela beslut.

När det sedan gäller tecken på erkänsla för Berlatzkys arbete, har vi som Du säkert är medveten om ett ordenssystem som bl.a. är till för ändamål som dessa. Men i allmänhet krävs nog en lång och trogen gärning för att främja förbindelserna innan H.M. Konungen, som på UD:s rekommendation förlämnar dylika vedermälen, vill överväga saken. Ambassader kan inte själva besluta härom. Däremot skall jag gärna vid tillfälle uppmärksamma Berlatzky, vars namn faktiskt var mig okänt tidigare, i något socialt sammanhang med svensk-israelisk accent. Det är alltid värdefullt för oss att få tips om sådana personer, särskilt som hon tydligt gjort ett så fint arbete.

Van Mye Land Mye
Land Mye
Mats Bergquist

cc Kr Hallqvist, pol 1

UPPSALA UNIVERSITET

Svenska institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

900621

Bergquist/EBj

skr tit

13 juni 1990

Ambassadör Mats Bergquist
Svenska ambassaden
4 Weizman Str
Tel Aviv 64239
Israel

Bäste Mats Bergquist,

Svenska Institutet för Nordamerikastudier vid Uppsala universitet har sedan 1 1/2 år ett projekt, där vi bedriver dokumentation och forskning om Raoul Wallenberg, särskilt dennes insatser vid svenska legationen i Budapest under andra världskrigets slutskede. Hittills har vi koncentrerat oss på projektets dokumentationsfas, vilken har inneburit insamling av en stor mängd dokument men framför allt åtskilliga intervjuer med personer som antingen arbetade tillsammans med Wallenberg eller räddades genom hans insatser. Intervjuarbetet har bedrivits i Israel, Sverige, Ungern, USA, Kanada, Västtyskland, Österrike och Italien. Jag bilägger en del material om projektet, där det förhoppningsvis framgår vad vi hittills har gjort och vad vi framdeles ämnar göra.

Ledare för vår intervjuverksamhet i Israel är Iris Berlatzky, chef för "Testemonies Department" vid välkända Yad Vashem-arkivet i Jerusalem. Hon har varit anställd som forskningsledare och administratör på halvtid för projektets israeliska del mellan 1/9 1989-31/5 1990. Intervjuarbetet i Israel är nu i det närmaste slutfört; endast mindre uppgifter återstår. Som det nu ser ut kommer drygt 50 längre, bandinspelade intervjuer (totalt mer än 100 band) att levereras från Israel till projektets huvudkontor i Uppsala. Av det vi hittills sett och hört står det klart att det arbete som Iris Berlatzky utfört tillsammans med sina medarbetare har varit av mycket hög kvalitet. Vi har nog inte kunnat få någon bättre lämpad person i hela Israel att göra detta ganska mödosamma arbete åt oss.

Jag undrar nu om Du och ambassaden skulle kunna vara oss behjälpliga med att skicka de bandade intervjuerna från Israel till Sverige. Jag vet inte exakt hur många de är, men de lär rymmas i 3-4 normalstora kartonger. Vi vore mycket tacksamma om dessa band kunde skickas via er postgång till UD i Stockholm f v b till oss (jag antar att det är den rätta gången). Iris Berlatzkys arbetsadress och telefonnr. är:

Yad Vashem Archives
P.O. Box 3477
Jerusalem 91034
Tel. 2-531202 (arkivet)
2-345901 (hem)
433511 (fax arkivet)

UPPSALA UNIVERSITET

Svenska institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

Sida 2

Det var min första begäran/förfrågan. Min andra lyder som följer. Vi som arbetar med detta ganska omfattande projekt - förutom jag själv som administrativt ansvarig även projektledaren Karl Molin m fl - tycker att Iris Berlatzky genom sin insats har gjort en utomordentlig insats även för relationerna mellan Sverige och Israel, att hon absolut vore värd ett tecken på uppskattning från ambassadens (och naturligtvis från vår) sida. Finns det möjligen någon medalj eller annat lämligt tecken på uppskattning, som ambassaden förfogar över, som skulle kunna föräras henne som tack för arbetsinsatsen? Det skulle, tycker vi, vara en fin avrundning på den israeliska delen av vårt projekt.

Iris Berlatzky är självfallet inte medveten om denna vår begäran. Om ambassaden kunde medverka till någon form av erkännande, skulle det uppskattas mycket och dessutom vara synnerligen välförtjänt.

Med vänliga hälsningar

Erik Åsard

Erik Åsard

./. Bilagor

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

- " -

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

900730

Ex t prof Guy von Dadel
Genare (via del)
Pol I, Hallqvist Pol
Exp u kutiv

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-07-13 12		
And	Ar	And
P	2	Eu

POL

INKOM UD 1990-07-12

AMBASSADEN MOSKVA

1990-07-12

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

25
FORTS

RE WALLENBERGAERENDET

JAG SAMMANTRAEFFADE I GAAR MED CHEFEN FOER INRIKESMINISTERIETS (MVD:S) FAENGELSEADMINISTRATION, GULJAJEV, DETTA SOM EN UPPFOELJNING AV AMBASSADOER BERNERS SAMTAL MED INRIKESMINISTER BAKATIN HAERFOERLEDEN. SYFTET VAR ATT UTVERKA MVD:S MEDVERKAN OCH TILLTAEDE TILL MVD:S ARKIV I EFTERFORSKNINGARNA AV RW:S OEDE. GULJAJEV UTLOVADE "HUNDRAPROCENTIGT SAMARBETE" OCH FOERESLOG DESSUTOM ATT DEN INTER- NATIONELLA ARBETSGRUPP UNDER GUY VON DARDELS LEDNING, SOM KOMMER HIT I AUGUSTI FOER ATT GAA IGENOM VLADIMIRFAENGELSETS ARKIV, AEVEN HAR ETT MOETE PAA INRIKESMINISTERIET FOER ATT DRA UPP RIKSINJERNA FOER HUR EV GENOMGAANGAR AV ANDRA ARKIV (I OLIKA FAENGELSER) SKALL BEDRIVAS. GULJAJEV STAELLDE OCKSAA I UTSIKT ATT OMEDELBART I FAENGELSE- ELLER LAEGERARKIVEN LAATA GRANSKA ALLA VITTNESUPPGIFTER ENLIGT VILKA RW SKULLE HA VARIT SYNLIG, EV UNDER MEDVERKAN AV SVENSK REPRESENTANT. HAN GJORDE VIDARE GAELLANDE ATT INRIKESMINISTERIET REDAN GENOMFOERDE ARKIVGRANSKNINGAR PAA BASIS AV UPPGIFTER PUBLICERADE I MASSMEDIA.

MIN SAGEMMAN BEKRAEFTADE OCKSAA ATT UPPGIFTER OM LAEGER- OCH FAENGELSEPERSONAL FANNS BEVARADE OCH ATT DET VORE FULLT MOEJLIGT GENOMFOERA INTERVJUER MED DEM ELLER DERAS EFTERLEVANDE.

DAEREMOT HADE MVD INGET ARKIVMATERIAL FRAAN LEFORTOVO. GULJAJEV HAENVISADE AATER TILL KGB...

MAGNUSSON

UTRIKESDEPARTEMENTET

ARKIVEXEMPLAR

1990-07-13

Dnr 174/004	Avd Grupp Mål P 2 Lu 7
----------------	------------------------------

Kopia: Ringquist
Hellgren, Kurirexp

Erik Asard

SINAS

Uppsala Universitet

UPPSALA

Wallenberg

Bäste Erik Asard,

Tack för brev den 9 juli. Jag har talat med vår kurir-
expedition, som gärna åtar sig att hjälpa till med att
ta hem tonbanden via kurirpost. Emellertid måste man
debitera cirka 50 kronor per kg. Det är dock bara en
tredjedel av ordinarie flygfraktskostnad.

Själv far jag nu på semester, men jag föreslår att Du
kontaktar Leif Ringquist på denna enhet, tel: 786 66 10,
som sedan kan förmedla Ditt besked till kurirexpeditionen
och ambassaden i Tel Aviv.

Pått hetsen!

Mal Koly

Martin Hallqvist

P.S. Det var Lennart som jag behövde
Lj. H. och RW projektet är löst!

Ifylles av postexp

Avsändt med	Avsändn datum	Sign
☐ sv kurir	200713	Joh
☐ utl kurir		
☐ luftpost		
☒ vanlig post		

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP

Dnr...../.....

1990-07-17-16

20 87 17 ✓

Pol I, Ringquist Pol p

2	2	Eu
---	---	----

POL

INKOM UD 1990-07-16

AMBASSADEN MOSKVA

1990-07-16

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET OCH SMOLTSOVDOKUMENTET

FORTS

1945. 14

RE WALLEBERGAERENDET OCH SMOLTSOVDOKUMENTET

FRAAN MID HAR NU DEFINITIVT BEKRAEFTATS ATT HELA VECKA 34 PASSAR BRA.
SÅMTIDIGT EFTERLYSES NAMNEN PÅ DE SVENSKA EXPERTERNA.

MAGNUSSON

[REDACTED]

UPPSALA UNIVERSITET
Svenska institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

Leif Ringquist
Utrikesdepartementet
Pol 1
103 23 Stockholm

16/7 1990

Wallenberg-ärendet
kurirtransport

Bäste Leif Ringquist,

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 197/003		
1990-07-27/7		
AVD	GR.	MÅL
P	2	EU

Som framgår av bifogade brev (kopior) har Martin Hallqvist bett mig kontakta Dig angående vår begäran att få hjälp med att frakta ett antal tonband från Israel till Sverige. Det vore utmärkt om Du kunde se till att saken snabbt ordnades, samt att beskedet förmedlades till kurirexpeditionen, ambassaden i Tel Aviv och (lämpligen därifrån) till Iris Berlatzky, den person som praktiskt arbetat med intervjubanden.

Återkom gärna till mig om något är oklart. Jag kan nås på nedanstående telefonnr. fram till sista juli.

Vänliga hälsningar

Erik Åsard

Erik Åsard

Tel. 018-182208 (arb)

PS. Bara för klarhetens skull: Den kostnad som Martin nämner (50 kr/kg) är acceptabel för oss. DS. P 2 EU I

1990-07-19 Nr 47 Pol I
Wallenberg-ärendet - kurirtransport till
Sverige av band

Överlämnas jämte bilagor av Utrikesdepartementet till ambassaden i Tel Aviv för vidare åtgärd.

Leif Ringquist

cc Hellgren, A 5/Kurir Sep 20 07 1990

EXPEDIERAL	
med	den
X kurir	20/7 1990
ut	LL

Erik Asard
SINAS
Uppsala Universitet
UPPSALA

Bäste Erik Asard,

Tack för brev den 9 juli. Jag har talat med vår kurir-
expedition, som gärna åtar sig att hjälpa till med att
ta hem tonbanden via kurirpost. Emellertid måste man
debitera cirka 50 kronor per kg. Det är dock bara en
tredjedel av ordinarie flygfraktskostnad.

Själv far jag nu på semester, men jag föreslår att Du
kontaktar Leif Ringquist på denna enhet, tel: 786 66 10,
som sedan kan förmedla Ditt besked till kurirexpeditionen
och ambassaden i Tel Aviv.

Bestätk hilsningar!

MAL Hallqvist

Martin Hallqvist

*P.S. Det vore skönt att få behålla
själv och RW projektet och tillfälle!*

UPPSALA UNIVERSITET

Svenska Institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

Martin Hallqvist
Utrikesdepartementet
Box 161 21
103 23 Stockholm

9 juli 1990

Bäste Martin Hallqvist,

För en knapp månad sedan skickade jag bilagda brev till ambassadör Mats Bergquist (som Du lämpligen kan ta del av först innan Du läser vidare). Bergquist hänvisade i sitt svar till Dig, såsom varande Wallenberghandläggare på UD. Jag undrar nu om Du kan hjälpa oss att realisera vår begäran, så att de nämnda tonbanden smidigt kan vidarebefordras till oss. Även om det nu är semestertider, vore det utmärkt att så snart som möjligt få ett besked - helst ett positivt sådant - i frågan.

Med vänlig hälsning

Erik Åsard

UPPSALA UNIVERSITET

Svenska Institutet för Nordamerikastudier (SINAS)

Föreståndare/Director: Dr. Erik Åsard

Ambassadör Mats Bergquist
Svenska ambassaden
4 Weizman Str
Tel Aviv 64239
Israel

13 juni 1990

Bäste Mats Bergquist,

Svenska Institutet för Nordamerikastudier vid Uppsala universitet har sedan 1 1/2 år ett projekt, där vi bedriver dokumentation och forskning om Raoul Wallenberg, särskilt dennes insatser vid svenska legationen i Budapest under andra världskrigets slutskede. Hittills har vi koncentrerat oss på projektets dokumentationsfas, vilken har inneburit insamling av en stor mängd dokument men framför allt åtskilliga intervjuer med personer som antingen arbetade tillsammans med Wallenberg eller räddades genom hans insatser. Intervjuarbetet har bedrivits i Israel, Sverige, Ungern, USA, Kanada, Västtyskland, Österrike och Italien. Jag bilägger en del material om projektet, där det förhoppningsvis framgår vad vi hittills har gjort och vad vi framdeles ämnar göra.

Ledare för vår intervjuverksamhet i Israel är Iris Berlitzky, chef för "Testemonies Department" vid välkända Yad Vashem-arkivet i Jerusalem. Hon har varit anställd som forskningsledare och administratör på halvtid för projektets israeliska del mellan 1/9 1989-31/5 1990. Intervjuarbetet i Israel är nu i det närmaste slutfört; endast mindre uppgifter återstår. Som det nu ser ut kommer drygt 50 längre, bandinspelade intervjuer (totalt mer än 100 band) att levereras från Israel till projektets huvudkontor i Uppsala. Av det vi hittills sett och hört står det klart att det arbete som Iris Berlitzky utfört tillsammans med sina medarbetare har varit av mycket hög kvalitet. Vi har nog inte kunnat få någon bättre lämpad person i hela Israel att göra detta ganska mödosamma arbete åt oss.

Jag undrar nu om Du och ambassaden skulle kunna vara oss behjälpliga med att skicka de bandade intervjuerna från Israel till Sverige. Jag vet inte exakt hur många de är, men de lär rymmas i 3-4 normalstora kartonger. Vi vore mycket tacksamma om dessa band kunde skickas via er postgång till UD i Stockholm f v b till oss (jag antar att det är den rätta gången). Iris Berlitzkys arbetsadress och telefonnr. är:

Yad Vashem Archives
P.O. Box 3477
Jerusalem 91034
Tel. 2-531202 (arkivet)
2-345901 (hem)
433511 (fax arkivet)

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-07-17

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

POL

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Text

Dnr..... Från Pol I. Re Wallenberg-ärendet
och Smoltsov-dokumentet.

De svenska experterna från SKL blir Rolf Berzell och Nils
Angström som preliminärt beräknas anlända Moskva med flyg
tisdagen 21 augusti. Vi återkommer med exakta resplanen och
begäran om hotellbokning så snart dessa uppgifter föreligger.
Tacksam uppgift om vilken sovjetisk myndighet som bör anges
som referens i experternas viseringsansökningar.
Tela.

Cabinet

Ex t Kabs

Polch

Ch Pol I

Hallqvist

Ringquist

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-07-18 18		
And	Gr	MA
P	2	Eu

(POL)

INKOM UD 1990-07-18

AMBASSADEN MOSKVA

1990-07-18

UD STOCKHOLM

FOER POL 1.

RE WALLENBERGAERENDET OCH SMOLTSOVDOKUMENTET.

→ Manku H.

Framfört Bergjell, SKC,
900715 / 45 Pol 1

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

1

RE WALLENBERGAERENDET OCH SMOLTSOVDOKUMENTET.

DET SOVJETISKA UTRIKESMINISTERIET (ANDRA EUROPEISKA AVDELNINGEN) KAN
ANGES SOM REFERENS I VISERINGSANSOEKNINGARNA.

MAGNUSSON

Avsändningsort

Pol I, ambr Ringquist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-07-18

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu'

POL

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Text

Dnr..... P2Eu' Från Pol I re Wallenberg-ärendet och Smoltsov-dokumentet.

Berzell och Angström anländer Moskva tisdagen 21 augusti med SK 730 kl 17 35 och återvänder Stockholm söndagen 26 augusti med SK 731. Vänligen boka ett dubbelrum med bad samt bekräfta ambassaden möter flygplatsen. Tela.

Cabinet

Ex t Kabs

Polch

Ch Pol I

Hallqvist

Ringquist

Ifylles av telegramexpeditören

TELEFAX**FRÅN SKL**MOTTAGARE:

UD, POL 1

sh. 900778

VIDAREBEFORDRAS TILL:

LEIF RINGQUIST

AVSÄNDARE:

NILS ÅNGSTRÖM

DETTA TELEFAXMEDDELANDE ÄR PÅ 2 SIDOR (INKL. DENNA SIDA)

Statens kriminaltekniska laboratorium, Linköping

Telefon 013-11 53 00

Teletex 8155130

Telefax 013-14 57 15

För
lat P017
WKrypto Moshva
900719/lat P017

STATENS KRIMINALTEKNISKA
LABORATORIUM (SKL)Datum
1990-07-18

Vårt nr

Utrikesdepartementet
Pol 1
Leif Ringquist

INK. UTRIKES DEP.		
D. N: 0139/007		
1990-08-07-18		
AVD.	GR	MAT
P	2	Eu

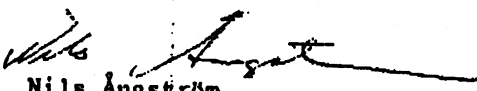
Enligt ett telex från ambassaden i Moskva till UD i Wallenbergärendet sägs att Allunionella Vetenskapliga forskningsinstitutet för domstolsexpertis har tillgång till teknisk utrustning på högsta internationella nivå, underförstått för den typ av undersökning som är aktuell i Wallenbergärendet.

Innebär detta att man har utrustning för dokumentundersökningar inom såväl den ultraviolette (UV) delen av spektrum som den infraröda (IR) och den synliga, dvs UV-videokamera med lämpliga ljuskällor och filter, IR-videokamera med lämpliga ljuskällor och filter samt mikroskop också med lämpliga belysningar och filter. Har man också tillgång till printrar så att det är möjligt att dokumentera eventuella intressanta iakttagelser. Om så är fallet behöver vi knappast ta med egen utrustning från SKL. Om inte avser vi att ta med åtminstone delar av ovan nämnd utrustning, men då uppstår frågan om det lämpliga däri och hur man bäst förselar denna?

Kan ambassaden i Moskva utröna hur det förhåller sig och ge råd ifall vi anser att vi måste ta med egen apparatur?

Rolf Berzell har semester veckorna 30-32 och undertecknad veckorna 32 och 33, så de närmaste två veckorna kan kontakt tas med mig och därefter återigen med Berzell i vecka 33.

Med vänliga hälsningar

Nils Ångström
Bdir, dokumentsektionen

Arende

Wallenberg

Datum

1990-07-19

Avd

P

Grupp

2

MAF

Eu

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Text

Dnr..... Från Pol I re Wallenberg-ärendet och Smoltsov-dokumentet.

Primo: SKL har tillställt departementet nedanstående förfrågar vad gäller den tekniska utrustning som man på sovjetisk sida förfogar över.

Cit Enligt ett telex från ambassaden i Moskva till UD i Wallenberg-ärendet sägs att Allunionella Vetenskapliga forskningsinstitutet för domstolsexpertis har tillgång till teknisk utrustning på högsta internationella nivå, underförstått för den typ av undersökning som är aktuell i Wallenberg-ärendet.

Innebär detta att man har utrustning för dokumentundersökninga inom såväl den ultraviolettera (UV) delen av spektrum som den infraröda (IR) och den synliga, d v s UV-videokamera med lämpliga ljuskällor och filter, IR-videokamera med lämpliga ljuskällor och filter samt mikroskop också med lämpliga belysningar och filter. Har man också tillgång till printrar så att det är möjligt att dokumentera eventuella intressanta iakttagelser. Om så är fallet behöver vi knappast ta med egen utrustning från SKL. Om inte avser vi att ta med åtminstone delar av ovan nämnda utrustning, men då uppstår frågan om det lämpliga däri och hur man bäst forslar denna? Kan ambassaden i Moskva utröna hur det förhåller sig och ge råd ifall vi anser att vi måste ta med egen apparatur?

Rolf Berzell har semester veckorna 30-32 och undertecknad veckorna 32 och 33, så de närmaste två veckorna kan kontakt tas med mig och därefter återigen med Berzell i vecka 33.

Med vänliga hälsningar,

Nils Angström, bdir dokumentsektionen

Slutcit

Arende

Wallenberg

Datum

90 07 19

Avd

Grupp

M&I

Adress

MOSKVA

Text

Secundo: Tacksam besked snarast samt i förekommande fall även uppgift om hur medförd utrustning bör forslas till Moskva.

Cabinet

Ex t Kabs

Polch

Ch Pol I

Hallqvist

Ringquist

INK 20.7.90
RAOUL WALLENBERG-FÖRENINGEN

Ordförande Per Anger

Sekreterare Sonja Sonnenfeld

Ambassadrådet Leif Ringquist

UD

Box 16121

103 23 STOCKHOLM

INK. UTRIKES DEP		
D. No 198-023		
1990-08-03		
AVD	GR.	MAL
P	2	EU'

18 juli 1990

(Pol)

Enligt vad jag inhämtat behövs ingen inbjudan till Cronid Lubarsky för visum i Stockholm. Hade han sökt visum i München, skulle det ha varit nödvändigt. Ansökningsformuläret har redan skickats till honom, och han kommer att returnera det tillsammans med 3 fotografier plus kopia av de två första passidorna. Sedan försöker jag min lycka här på Sovjetambassaden.

Det är alltså sagt att Guy von Dardel, Marvin Makinen och Lubarsky besöker UD fredagen den 24 augusti för att "titta på papper" och sedan reser tillsammans till Moskva den 26.

Jag bifogar enl. överenskommelse "A SOVIET-INTERNATIONAL WORKING GROUP FOR RAOUL WALLENBERG" (3 sid. - namnen finns på sid.2). Guy faxade detta till mig och tyvärr har radernas sista ord fallit bort. Man får gissa

Med hälsningar

Sonja Sonnenfeld

=====

90 07 24

h.n.

Pol I

Överlämnas av Utrikesdepartementet till
ambassaden i Moskva för kännedom.

Leif Ringquist

=====

cc Hallqvist, Pol I

Rep 900725 Jh

A SOVIET-INTERNATIONAL WORKING GROUP
=====

FOR RAOUL WALLENBERG.
=====

Introduction.

Raoul Wallenberg, who saved about 100.000 Hungarian Jews from the Holocaust, is one of the great humanitarian figures of the century, as is evidenced by the fact that he has been a honorary citizen of the United States, Canada and Israel. His disappearance after having been taken under the protection of the Soviet army in Budapest in 1945, and the uncertainty of his subsequent fate, has continuously been a severe load on Soviet-Swedish relations, and has damaged the human rights policy of the Soviet Union.

Against the official Soviet thesis that a prisoner "Viktor" who died in the Ljubljanka prison in 1947, should be identified with Raoul Wallenberg, there exists in the West extensive testimonies from previous prisoners in Soviet prisons, which indicate that Raoul Wallenberg was alive in the prison of Vladimir well after 1947. This evidence is incontrovertable for the 1950's, conclusive for the 60's and credible for the 70's.

It must be concluded that Raoul Wallenberg has been, and will still be alive in Soviet prisons, possibly under a false name. His true identity may well be unknown to the prison authorities.

The proposed working group and its time schedule.

The proposed Soviet-International working group, has to be established, together with the relevant Soviet authorities, to establish the present whereabouts and identity of Raoul Wallenberg. The working hypothesis that he is still alive - he would be 77 years of age.

The main task of the Working Group will be to investigate the prison archives in the Vladimir prison. The scrutiny of 10.000 registration cards and other documents, will require 10 man-weeks during the period July 14-22.

To prepare for this major effort a smaller group should, together with the relevant Soviet authorities, get acquainted, during the period July 3-5, with the information on Raoul Wallenberg in other Soviet archives, in particular those of the Ministries of Foreign Relations and of the Interior, and of the Chief Procurator's office.

Similarly, after the conclusion of the main investigation Vladimir on July 22, the information obtained should be mented by corroborating investigations for a few days by group in other such archives.

Participants on the international side:

We propose the following composition of the working group on the international side:

Professor Guy von Dardel (Swedish)
(Raoul Wallenberg's half-brother)
45 Route de Peney Dessus
CH-1242 SATIGNY, Switzerland
Tel: 22-753 16 19

Professor Irwin Cotler (Canadian)
Faculty of Law, McGill University
3644 Peel Street
MONTREAL Canada H3A 1W9
Tel: 514-487 95 79, 398 66 22 (office)

Dr Cronid Lubarski, publisher and editor (stateless)
~~Wolfratshausenerstr. 68~~ Wolfratshausenerstr.
D-8000 MUNCHEN 70, Germany Tel. 89-7232534
Tel: 89-53 05 14 (office)

Professor Marvin Makinen (American)
Institute of Molecular Biochemistry
University of Chicago
2049 Vardon Lane
FLOSSMOOR Ill. 60422, USA
Tel: 312-957 14 84 (home) 702 10 80 (office)

Dr Rolf Björnerstedt (Swedish)
Former executive director
of the International Foundation for the Survival and Development of Mankind
Gimlevägen 41

S182 33 DANDERYD Sweden
Tel: 8755 89 46
Mr Alexej A Kartsev (Soviet)
Correspondent of "Komsomolskaya Pravda"
Ul. Pravda, MOSCOW A-137 125866 USSR
Tel: 095-387 04 65 (home) 257 28 38 (office)

Dr Michael Chlenov (Soviet)
Copresident of Vaad, Confederation
of Jewish Organisations of USSR
Klinskaya 16/102 MOSCOW 125475 USSR
Tel: 095-451 65 24 (home), 110 48 53

Mr Alexander E Rodnyansky (Soviet)
Film Director "Kievsciencefilm"
Bul. L. Ukrainy 15-a/26 252133 KIEV USSR
Tel: 044-513 91 67 (office) 295 38 15 (home)

Mr Arsenich A Roginski
Historian, Memorial Society
Tel: 095-241 29 38 (office) 236 43 89

Other members or experts may be called as the need arises

Financing and practical arrangements.

The foreign members of the working group arrange their own transportation to Moscow. The Soviet authorities are assumed to provide transport and accommodation of the working group inside the Soviet Union.

To allow the archive material to be readily available to members of the working group, it is considered to visit it, for subsequent display. It may also be worthwhile to reproduce selected parts of the material for easier analysis. The group will need the assistance of the Soviet authorities for the temporary importation of specialised apparatus for these tasks.

Satigny, Switzerland, June 18 1990.

Guy von Dardel

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP

Dnr...../.....

1990-07-25-24

Ans

Gr

Ans

P

2

Eu

POL

INKOM UD 1990-07-24

AMBASSADEN MOSKVA

1990-07-23

UD STOCKHOLM

FOER POL 1.

RE WALLENBERGAERENDET.

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET.

NAER JAG I MID HAEROMDAGEN OEVERLAEMNADE YTTERLIGARE NAAGRA
VITNESMAAAL ROERANDE RW, FANN JAG ATT MAN DAER HADE FAATT PROF.
COTLERS M FL "SUMMARY OF REPORT OF INTERNATIONAL COMMISSION OF
INQUIRY REGARDING THE FATE AND WHEREABOUTS OF RW 1947-1990".
RAPPORTEN HADE OEVERLAEMNATS VID MR-MOETET I KOEPENHAMN. AMBASSADEN
SKULLE GIVETVIS OCKSAA HA STOR GLAEDJE AV DEN, OM NI HAR DEN
TILLGAENGLIG.

MELEN

Arende

Wallenberg

Datum 1990-07-26		Dnr [redacted]
Avd 10	Grupp 2	MÅL EU

Adress

Ambassaden

MOSKVA

B R Å D S K A N D E

Text

Dnr.....Från Pol I re Wallenberg-ärendet - Guy von Dardels
m fl undersökning av fängelsearkiv.

Som bekant ingår bl a Dr. Cronid Lubarski i den undersöknings-
grupp som beräknas anlända Moskva 26 augusti. Denne innehar
västtyskt resedokument och behöver enligt Wallenberg-Föreningen
en av sovjetisk myndighet utfärdad skriftlig bekräftelse att
han är välkommen att besöka Sovjet i angivet syfte. Enligt
föreningen krävs en sådan handling när Lubarski ansöker om
visering vid sovjetiska gk i München. Kan ambassaden bistå
med att skaffa fram nämnda handling? Tela.

Cabinet

Arende

Wallenberg

Datum

1990-07-27

Avd

P

Grupp

2

Mal

ELL

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Text

Dnr..... Från Pol I re Wallenberg-ärendet.

Wallenberg-Föreningen har lovat tillse att Guy von Dardel, som beräknas anlända Moskva 26 augusti, medför ett exemplar av sammanfattningen. Enligt föreningen innehåller rapporten i sak inte något nytt.

Cabinet

Ex t Hallqvist (jämte ink)

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ATGÄRD:

[REDACTED] Moskva

90 09 19

Pol I, Hallquist

INK UTRIKESDEP		
1990-08-22		
P	2	See

POL

INKOM UD 1990-08-02 [REDACTED]

AMBASSADEN MOSKVA

1990-08-02

UD STOCKHOLM

[REDACTED] FOER POL 1 (HALLQUIST). HBR MAGNUSSON-HALLQUIST 900122

RE WALLENBERGAERENDET

FORTS

UTRIKESDEPARTEMENTET

RE WALLENBERGAERENDET

DEN I OVANNAEMNDA HANDBREV OMTALADE KRUGLOV HOER AV SIG DAA OCH DAA
OCH UNDRAR OM DET FINNS NAAGOT BESKED FRAAN SVERIGE. KAN DU FOERSOEKA
UTVERKA NAAGOT SVAR FRAAN ANGER SAA ATT VI FAAR TYST PAA HONOM?

MAGNUSSON

förfrågan ang
Raoul Wallenberg

Åsa Hansson
Mestocka, Linghult
312 92 Laholm

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 190/014		
1990-08-02		
AVD <i>P</i>	GR. <i>2</i>	MÅL <i>Eu</i>

31-07-90

Jag är en 18-årig studerande, som går på samhällsvetenskaplig linje på Osbecksgymnasiet i Laholm. Angående mitt specialarbete som jag nu ska påbörja i den tredje årskursen skulle jag gärna vilja ha svar på några frågor.

Mina frågor gäller i huvudsak Sveriges agerande i fallet Raoul Wallenberg. Mitt ämne som specialarbete är nämligen Raoul Wallenbergs liv.

Min första fråga är varför just Raoul Wallenberg valdes? Han var trots allt inte särskilt gammal, och det måste ha funnits fler alternativ än han. Var det USA som tryckte på och ville av någon anledning att just Raoul skulle skickas?

Efter att ha läst flera böcker i ämnet har jag fått intrycket att de svenska regeringarna hela tiden har försökt förhålla lösningen av fallet. Man får väldigt lätt intrycket att Sverige inte vill störa Sovjet med att fråga vart en av våra mest framgångsrika medmänniskor har tagit vägen. Är detta en föreställning som pressen har skapat eller är det ett dolt faktum?

Istället verkar det som om USA har varit mer framgångsrika i sina efterforskningar. Varför lät Sverige inte de ta över fallet när de är mer kvalificerade, eller verkade vara mer kvalificerade?

Varför tog det hela två år innan Raoul Wallenbergs försvinnande togs upp i diskussion i riksdagen? Var det ett försök att få svenskarna och omvärlden att glömma? Eller var det den värsta anledningen av dem alla, var man kanske rädd för att ta upp ämnet? Sista möjligheten som jag kan komma på är att man inte ville "specialbehandla" fam. Wallenberg, utan att deras problem skulle vänta på sin tur som alla andra. Kanske har jag fått fel inställning, men för mig verkar det som att fam. Wallenberg, då främst Raouls mor, motarbetades i sitt sökande efter den förlorade sonen.

Tillsist undrar jag var ärendet nu har hamnat? Har det hänt något sedan Raoul Wallenbergs tillhörigheter utlämnades? Har Sverige gjort några påtryckningar mot Sovjet den senaste tiden?

Tacksam för svar.

Tack på förhand, med vänlig hälsning

Åsa Hansson
Åsa Hansson

Pol 1/Andersson/ag
Handbrev 90-10-11.

Ex till:

Hallquist, Pol 1

2134 Spring St.
Philadelphia, PA
19103

July 27/90

208/02

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:0		
1990-05-02		
1990-05-14		
AVD	GR.	MAK
P	2	ELL

Dear Mr Schori:

Thank you for

letter and the information on
Raoul Wallenberg.

I have spoken with Sonja Sonnenfeld
and she is being most helpful.

I look forward to meeting you
on September 13 at 11 o'clock.

regards.

~~Legley~~

~~Steele~~

aw/mm

Legley Steele

Avsändningsort
Pol 1/Ringquist/ag

Arende
Wallenbergärendet

Datum
1990-08-07

Avd

P

Grupp

2

Man

20

Adress

Ambassaden MOSKVA Dnr

Text

från Pol 1 re Wallenbergärendet - Guy von Dardels m fl
undersökning av fängelsearkiv.

Kan någonting sägas om möjligheterna att från sovjetisk myndighet
få fram en handling som skulle underlätta Lubarskis ansökan
visering. Tela.

Cabinet+

Kopia till:

Ch Pol 1
Hallqvist, Pol 1
Ringquist, Pol 1

[E-p 90-08-07/ag]

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1990-08-189		
Ans	Gr	MA
P	2	Ea

INKOM UD 1990-08-09

AMBASSADEN MOSKVA

1990-08-09

UD STOCKHOLM

FOER POL 1/RINGQUIST

B R A A D S K A N D E

RE WALLENBERGAERENDET - UNDERSOEKNING AV FAENGELSEARKIV

(POL)

Transfört
Sonnenfeld
900810/CT

FORTS

RE WALLENBERGAERENDET - UNDERSOEKNING AV FAENGELSEARKIV

MID HAR IDAG MEDDELAT ATT DE HAFT KONTAKT MED SOVJETISKA GK I
MUENCHEN. OM BARA LUBARSKY INLAEMNAR VISUMANSOEKAN KOMMER VISERING
ATT UTFAERDAS UTAN PROBLEM. NAAGOT EXTRA DOKUMENT BEHOEVS SAALEDES
EJ.

GUNNARSON

[REDACTED]

UTRIKESDEPARTEMENTET

Administrativa avdelningen
Fjärde enheten
Biblioteket

ARKIVEXEMPLAR

1990-08-10

Dnr 222/101	Avd Grupp Mål
	P2 Eu ⁷

Mr. L.T. Errington
81, Heatherhayes,
Belsted Road,
Ipswich, IP2 9SY,
Suffolk, England

sol

White Book concerning Raoul Wallenberg

Your letter July 4th, 1990

There is no published translation of the White Book concerning Raoul Wallenberg. An unofficial translation does exist however, and I send you a copy of that.

Page 62 seems to be missing, but this is probably just an error due to incorrect numbering of the pages.

Yours faithfully,

Anders Z Sandström
Head librarian

Postadress

Box 15121

103 33 STOCKHOLM

Gatuadress

Gustav Adolfs torg

103 33 STOCKHOLM

786 6000

Fax

723 11 76 (G3)

Telex

10330 MHP OR S

Sign

☐

sv kurir

☐

utl kurir

☐

luftpost

☒

vanlig post

☐

Avsändningsdatum

Sign

A 900810

SVERIGES AMBASSAD

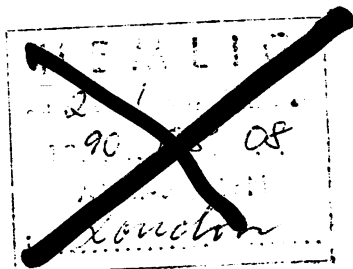
LONDON

1990-08-08

Miso t London 200919
Pol I, Hallqvist Koh

Kanslirådet Martin Hallqvist
 Pol 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

220/001

INKOM UD		
1990-08-13		
AVD.	GR.	MAL
P	2	Eu ^I

Raoul Wallenberg

(P)

Broder,

Jag deltog i förrgår kväll i en ceremoni med viss anknytning till Raoul Wallenbergs minne. Bland deltagarna fanns också borgmästaren i Hove (en liten plats nära Brighton på sydkusten) Cllr. François Dupré. Han nämnde för mig att han tidigare arbetat för den brittiska säkerhetstjänsten och bl.a. i sådana sammanhang varit i Sovjetunionen och Polen (talar enligt egen utsago flytande ryska och polska och är i dag inte välkommen i dessa länder ens som turist).

Han framhöll apropå utsikterna att få fram ytterligare information om Raoul Wallenberg att han visste att flera personer, efter att ha suttit i Ljubljanka-fängelset slagit sig ned i Murmansk efter sin frigivning. Han menade, att man bland dessa borde kunna finna även personer som hade uppgifter om Wallenberg. Han skulle själv vara beredd att utveckla sina synpunkter och därigenom/möjliggöra att någon eller några av dessa personer kunde identifieras. Han skulle till den ändan vara beredd att sammanträffa med - som han uttryckte det - någon från den svenska säkerhetstjänsten.

Omständigheterna gjorde det inte möjligt att fortsätta samtalet, men jag vill på detta sätt informera Dig.

För den händelse Du anser att vi bör fullfölja saken, är jag naturligtvis beredd att ta ny kontakt med Dupré, vilket väl kan ske när jag är åter från semester.

Kanske kan vi byta några ord om saken när vi, som jag hoppas, inom kort ses i Stockholm.

Hälsningar till er alla!
 Per Jödanl

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

AA 15.8.90

1990-08-10

N

[Bilderna överlämnade till
utrikesministern

JN.C

Departementssekreterare Annika Söder
Utrikesministerns kansli
Utrikesdepartementet

ac / AP

Raoul Wallenberggatan

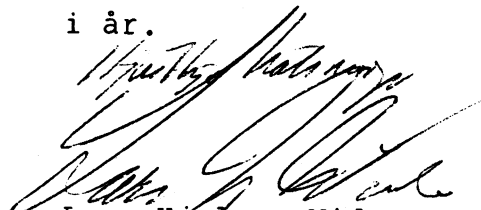
Kära Annika,

222/001 (Pul)

INKOM UD		
1990-08-13		
AVD.	GR.	MAL
P	2	En I

./.

Tel Avis kommun har bett mig överlämna bifogade fotografier till utrikesministern som ett minne av hans deltagande i ceremonien då Raoul Wallenberggatan invigdes den 19 mars i år.

Lars-Hjalmar Wide

Avsändningsort

Pol 1/Hallqvist/ag

Ärende

Wallenbergärendet och Smoltsov-
dokumentet.

Datum

1990-08-15

Dnr

Avd

A

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Ambassaden MOSKVA

POL

Text

Från Pol 1, Hallqvist, för Lyrvall re Wallenbergärendet och Smoltsov-
dokumentet.

Telefonsamtal återopas. Hänvisar till 1990-06-13
och vårt 1990-07-19.

CABINET

Ifylles av telegramexpeditören

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1)
Leif Ringquist/ag

228/022
PROMEMORIA

1990-08-16

P2 Eu 7

A 2/Org för vidare åtgärd

Ex till:

[Ch Pol 1
Hallqvist, Pol 1
Ringquist, Pol 1
Hirdman, KMI] Exp 90-08-17 /ag

Leifland, p t Stockholm 90-08-17 per post/ag
Nilsson, p t Stockholm 90-08-17 per post/ag
Magnusson, p t Stockholm 90-08-17 per post/ag

Resekostnader för nuvarande och tidigare Wallenberg-
handläggare med anledning av möte på UD med Guy von
Dardel m fl (Wallenbergärendet)

Guy von Dardel, som den 26 augusti 1990 reser till Moskva för att gå igenom olika fängelsearkiv, har uttryckt önskemål om att före avresan i Stockholm få sammanträffa med nuvarande och tidigare handläggare av Wallenbergärendet. Från departementet deltar Sven Hirdman och Martin Hallqvist.

Leif Leifland, Lars-Åke Nilsson samt Hans Magnusson, som befinner sig på semester i Sverige, har också förklarat sig villiga att delta i ett sådant möte på departementet den 24 augusti 1990 kl 11.30.

Jag får hemställa att departementet bestrider resekostnaderna semesterorten - Stockholm t.o.r. för Leifland, Nilsson och Magnusson.

Karl-V. Wöhler

Karl-V. Wöhler

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1)
Martin Hallqvist/ag

228/023
PROMEMORIA

1990-08-16

P 2 EU-T

Ex till:

Kabs
Polch
Bitr polch
Ch Pol 1
Hallqvist, Pol 1

Exp 90-08-16/ag

Leifland post 90-08-17/ag
Hirdman internpost 90-08-17/ag
Nilsson post 90-08-17/ag
Magnusson post 90-08-17/ag

Sammanträde på UD den 24 augusti inför von Dardel-
gruppens resa till Vladimir

Guy von Dardel har bett oss anordna ett möte med tidigare Wallenberghandläggare inför den internationellt sammansatta undersökningsgruppens avresa till Sovjetunionen. Man avser där gå igenom arkivmaterialet i Vladimir-fängelset. Ett sådant möte kommer att äga rum i Nya Konferensrummet på UD fredagen den 24 augusti kl 11.30. Lokalen är bokad fram till kl 14.00.

Leif Leifland, Sven Hirdman och Lars-Åke Nilsson har accepterat att delta.

von Dardel har meddelat att han kommer att i sitt sällskap ha Rolf Björnerstedt, Irwing Cotler, Marvin Makinen och Kronid Lubarsky. Han skulle också vidtala Per Anger, som visserligen inte medföljer till Vladimir, men som förutom ordförande i Raoul Wallenberg-föreningen också är gammal Wallenberghandläggare. Historikern Rolf Karlbom, som heller inte deltar i expeditionen, har också av von Dardel ombetts komma med på mötet. Även Hans Magnusson från ambassaden i Moskva kommer att närvara.

Mah Kelly

Martin Hallqvist

Pol 1/Hallqvist/hi

Arende

Brev till SKL angående preliminär undersökning av det s k Smoltsov-dokumentet.

Datum

1990-08-17

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden Moskva

Inkom

1990 -08- 17

Text

Från Pol 1, Hallqvist, för Lyrvall, amb Moskva.

Översänder idag detta brev:

CIT.

Rolf Berzell
Statens Kriminaltekniska Laboratorium

LINKÖPING

Broder,

Vårt telefonsamtal i går återopas. Jag får härmed bekräfta vår överenskommelse att Du och Ångström efter genomfört uppdrag i Moskva tillställer UD en skriftlig rapport där ni redovisar resultatet av ert arbete. Eventuella pressfrågor hänvisas till oss. (Här kan vi självfallet inte säga något förrän vi tagit del av rapporten).

Uppdraget var alltså att göra en preliminär undersökning av det s k Smoltsov-dokumentet och det dokument den 6 febr 1945 där Wallenberg förklaras som sovjetisk krigsfånge och att han den dagen anlänt från Budapest.

Arbetet utförs tillsammans med sovjetiska experter. Ni bör hålla kontakt med ambassaden i Moskva, som får en kopia av detta brev.

Martin Hallqvist

SLUTCIT.

Cabinet+

Ex till:

Kabs

Polch

Bitr polch

Ch Pol 1

Wöhler, Pol 1

Hallqvist, Pol 1

Ringquist, Pol 1

Pressbyrå

EXP 900817 W

Ifylles av telegramexpeditören

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1)
Leif Ringquist/ag

232/019
PROMEMORIA

1990-08-20

P 2 ECU

(Pol)

Ex till:

Ch Pol 1
Hallqvist, Pol 1
Moberg A 2/BUD
Bergman, A 2/Kam
Jahr, A 3/RFL
UD-resebyrån
Amb Moskva (u nr)
Berzell, SKL (m. post)
Ångström, SKL (m. post)
Söder, UMK

Exp 90-08-20/ag

Kostnader för Statens Kriminaltekniska Laboratoriums
(SKL) undersökning av Smoltsovdokumentet (Wallenberg-
ärendet)

Rolf Berzell och Nils Ångström, SKL, kommer under tiden 21--26 augusti 1990 befinna sig i Moskva för undersökning av det s k Smoltsovdokumentet.

Rese-, hotell- samt traktamentskostnader för Berzell och Ångström skall belasta departementets anslag A 7-utredningar mm, konto nr 5500-4, kostnadsställe 44218-6.

Annika Söder

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET

KOPIA TILL:

UTR MIN

--

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

amb MOSKVA

Ringquist/Pol 1/ag

1990-08-24

Kopia

Hallquist, Pol 1

Ringquist, Pol 1

INK UTRIKESDEP

Dnr...../.....

1990-08-24 23

Ans

Or

Stal

P

2

Eu

POL

INKOM UD 1990-08-23

AMBASSADEN MOSKVA

1990-08-23

UD STOCKHOLM

FOER POL 1 HALLQUIST

B R A A D S K A N D E

RE SKL-EXPERTER

FORTS

RE SKL-EXPERTER

BERZELL OCH AANGSTROEM ANLAENDE TISDAG OCH HAR PAABOERJAT ARBETET MED SMOLTISOVDOKUMENTET, ENTUSIASTISKT UNDERSTOEDDA AV SOVJETISKA KOLLEGOR VID INSTITUTET FOER DOMSTOLSEXPERTIS.

DE SOVJETISKA EXPERTERNA, SOM I DETTA FALL VERKAR PAA UPPDRAG AV KGB, AER MYCKET ANGELAEGNA OM ATT ANALYSEN GENOMFOERS SOM ETT SAMARBETS-PROJEKT OCH UTMYNNAR I EN GEMENSAM RAPPORT, VILKET BERZELL OCH AANGSTROEM STAELLER SIG TVEKSAMMA TILL, INTE MINST MED HAENSYN TILL SIN OEVERENSKOMMELSE OM AVRAPPORTERING TILL SVENSKA UD.

TACKSAM DEPARTEMENTETS SYNPUNKTER. SKL-EXPERTERNA HAR AENNU EJ FAATT TILLGAANG TILL REGISTERKORTET AV 6 FEBRUARI 1945 OCH RAEKNAR EVENTUELLT MED ATT UTSTRAECKA ANALYSARBETET OEVER HELGEN.

GUNNARSON

[REDACTED]

Per

P 2 EU
INK. UD.
08

27/8-90

ca
my

VLADIMIR IN WALLENBERG-FILES

1953

In the Swedish Foreign Ministry files, Vladimir was first mentioned in September 1953, as one of 422 camps where Yugoslavians were held. In a West German list of October 1953 of places where German prisoners of war at the time were known to be held, Vladimir was not mentioned.

However, at the end of November the Swedish police got to know from German contacts that a Dutch diplomat had come back from Vladimir, where prominent Germans (generals, admirals, diplomats) were held prisoners. The man's name was Dick van der Kloosters.

On December 9 a French newspaper carried a short cable from Tokyo. A Japanese captain, Nao Medo, had been released from Vladimir. In Vladimir, it was reported, foreign POWs were held, especially Germans, but also Japanese, Americans, French, English, Dutch, Poles, Turks, Finns and Estonians.

1954

On January 13, 1954, Henry Thomsen, also known as Hermann Grossheim-Krisko, came up to the Swedish mission in Cologne. He had worked at the Swedish legation in Budapest in 1944, at the department responsible for the handling of the interests of the Soviet Union. He had spent eight years in Soviet prisons, at the beginning under false, Norwegian identity. At the end of February 1952 he had come from Butyrka to Vladimir where he had been until June 19, 1953. By way of Tapiaw he finally arrived at Friedland in West Germany on December 28, 1953. (Hille was released at the same time.)

At Vladimir, according to Thomsen, the most important prisoners were held. There were three buildings, one of which was called the isolator. It had three floors and cells for one or two persons. Here people were put, whom the Russians intended to let disappear. Thomsen was put there, and he estimated that he had about 300 fellow-prisoners, Americans, Englishmen, one of Tito's generals, one of Canaris staff-members among others. They were all sentenced to 25 years detention. One of the prisoners was a German named Hille, who had been in the same cell as Langfelder. Whether Wallenberg was there he did not know, but he did not consider it impossible. But he did not have any certain information about RW since Lefortovskaja.

The Hungarian commercial attaché from Sofia with whom he had shared his cell in Butyrka, was also at Vladimir.

On January 15, 1954, the Swedish police inspector Danielsson, who worked with the RW-case for many years, reported about a parallell case, a Frenchman (Goaff?) with a diplomatic or a service passport had disappeared in 1951 at an airport between Vienna and Hungary, and the French had learnt that he was in the Vladimir camp (at the beginning Vladimir was sometimes mentioned as a prison, sometimes as a camp). In spite of energetic French démarches the Russians had said that they did not know anything about the man.

On January 25, 1954, the Swedish Foreign Minister got a list of released German diplomats. It was not possible to see from the list whether any of them had been in Vladimir, but some came from the transit camp in Tapiaw (near Königsberg).

January 30 the Swedish legation in the Hague sent in an interview with the abovementioned Duchman van der Kloosters. He was not a diplomat but he had worked in the Soviet zone of Germany and had been accused of sabotage. Because of bad health he had been brought from a work camp to Vladimir on September 12, 1952, where he was held until June 20, 1953. He had been kept in a bigger cell with 11 other persons, among whom were the German field marshal Schörner (later reported as deceased), the former German minister in Sofia Becheler, a former Soviet state secretary, two Japanese, two Koreans, one Turk, and so on.

Already when he had been released and interviewed by Dutch officials he had been asked whether he had heard about any Swede, any Swedish diplomat, or about Wallenberg during his time in the Soviet Union, His answer had been no.

On February 3 Henry Thomsen had informed the Swedish mission in Cologne that it had become possible to correspond with prisoners in Vladimir under the address "Postfack 5110/49 Moskau, UdSSR". T was trying to help a Mrs. Dietl to get in touch with her husband colonel Dietl, who was at Vladimir.

One of the released German diplomats in the list from the German Foreign Ministry, was interviewed by a Swedish consul in Hamburg on February 4. The man's name was Paul Koch (born 1900) and he had been in Vladimir from December 1948 to June 1953. Koch mentioned several German diplomats who were there and who had also been at Lefortovskaja. Some of them were still at Vladimir: Kanzler Muschke, press attache Pörtzgen, scientific assistant Biermann (Sofia).

Koch had been together with Hille both at Butyrka, Vladimir and Tapiau. Hille had told Koch that he had been together with RW and that he (Hille) had been kept isolated because of that. Hille was in a small cell in Vladimir, together with a Swiss on the second floor.

Colonel Dietl was also in Vladimir.

Koch described the prison in Vladimir. He said there were five main buildings. The hospital was in a smaller building and there were cells for 1 - 2 persons.

There were mixed nationalities: Japanese, British, Lithuanians, but most Germans. All Germans had previously been at Lefortovskaja. From the fellow-prisoners in Vladimir he had never heard about RW. Koch had been in cells 55, 32, 62, 63, 49. Because of construction works there were often changes of cells and buildings. Koch also tells about routines in the prison. One hour walk a day, the people from each cell isolated in a separate yard. When the prisoners were taken out it was not possible for the others to see who they were. There was no communication between neighbouring cells because of danger of possible spies.

Koch was not in very good shape, he had suffered from undernourishment 1945-46 which had also effected his memory. On February 11, 1954, Thomsen presented a written report to the Swedish mission in Cologne in which there were a few lines about his time in Vladimir. He now said that he came in March 1952, not February, and that he was isolated in cell number 19. At the end of April 1952 "S" came into the cell. They had been cell-mates for

four years. That was - most probably - the Hungarian commercial attache in Sofia, Janosch Soker.

Thomsen had been sentenced on February 19 to 25 years.

February 12 the Swedish consul in Hamburg had an interview with Adalbert Wauer, who had been at Vladimir and whose description of the prison was in accordance with that of Koch's. Wauer said that also Karl Supprian had been at Vladimir. Wauer had been together with Hille in Tapiau.

February 20 Thomsen was in Stockholm where Gunnar Jarring asked him if he thought RW was alive and where he in that case was. Thomsen answered: "If he lives which I think he does, he must be at Vladimir. I am convinced that he was sentenced on February 19, 1951, to 25 years in jail and that he around February 22, 1952, was taken to Vladimir. - Doubtless, he is in the isolator and is certainly beeing treated well."

On February 19 counsellor Anton Mohrmann who had served at the German legation in Sofia and who had been nine years in the Soviet Union was interviewed at the Swedish mission in Cologne. Mohrman had come to Vladimir in April 1952 (28 or 29) from Taischet and had stayed at Vladimir until June 1953. Mohrmann had been in a bigger cell with 10 or 11 fellow-prisoners of various nationalities, including Russians. - The Germans were Biermann, assistant to the German minister in Sofia and Muschke. Mohrmann knew that in Vladimir prison were also field marshals von Kleist and Schörner and the military attaché in Bucarest general Spalke and major Keitel, son of the field marshal. He also mentioned that Karl Supprian and count Adelman were at Vladimir.

Mohrmann estimated the number of prisoners at Vladimir was 500 or 600. He thought it was the best prison he had stayed in, hygienic conditions were good, food had become better and the treatment had been correct. He thought Vladimir was reserved for more important political prisoners. There were according to Mohrmann two other prisons of exactly the same type, in Alexandrovsk at Baikal and Verchni-Uralsk. Mohrmann thought that if RW were alive he would be in one of these prisons.

Mohrmann had met Hille and Thomsen in Taipau. He thought Hille was more reliable than Thomsen. Thomsen was, he said after some hesitation, not a bad guy, but very business minded.

On April 8, 1954, it was reported from Finland that no released Finn had been in Vladimir. The prison was unknown to the Finnish police.

On May 10, 1954, the Foreign Minister received a list of people who were still in Vladimir. The list is quite detailed and was written by a German, Walter Schmid, who had been released. He was in the same cell as Karl Supprian from March 1949 until June 1953. The author says about many people in the list that he had been together with them, for instance von Oertzen from January 51 to beginning of August. It is interesting that he also mentions that 5 or 6 Finns were in Vladimir, Puschkarjow and Pelkonen and some others.

At the same time Stockholm also got a memo about the conditions in Vladimir written by the same person, Schmid. Among other things the supervision is described, the cell spy system, the role of the political officer and so on. The Vladimir prison is described as a strict, political isolator, not a prison for criminals.

On July 3, 1954, the Embassy sent home another list of Germans and Austrians in Vladimir.

Hille was interviewed in 1954 by Rudolph Philipp.

For Hille's information about his stay at Vladimir see the English translation of a collection of documents 1957. Hille came to Vladimir on May 2, 1951, and left on June 17, 1953.

On August 26 UD received an information memo on Vladimir.

An interview with Hermann Neyer was made and sent home on September 6 from Cologne. He had been in Vladimir from December 11, 1948, first cell 53, Corpus III, then moved after two months to some other cell.

A week after Stalin's death an MVD-major had said that much would change, probably for the better. Soon afterwards the prisoners got 700 instead of 400 grams of bread.

1955

February 7 the Swedish Ambassador in Helsinki reports about an interview with the Finnish citizen Richard Dahm who sat in Vladimir from October 1, 1947. During the latter part of 1948 Dahm sat with Germans, admiral von Bredow, Joachim Vorwerk and Heinz-Helmuth von Hinckeldey. Vorwerk and

Hinckeldey came in October to Vladimir. They had told Dahm that they had met RW in September 1947 in Lefortovskaja. Bredow, who had been interviewed in 1954 had not mentioned Dahm and he had arrived to Vladimir in 1949. Dahm said that if RW was alive, he would probably be in Vladimir.

March 13 the Swedish mission in Cologne could report that admiral Voss who had been in Vladimir since summer of 1952 told the Embassy that he had known no Swede or Scandinavian, in Soviet prisons, but that an American, Kumish, had said that there was a Swede in Vladimir in 1954.

May 12, 1955, Walter Schmid was interviewed. He had been in Vladimir from June 1947 until June 1953. On his way back to Germany he had met Hille in Tapiaw. He had told Schmid about Langfelder and Wallenberg. Schmid had not heard anything about Swedes in Soviet prisons from anybody else not even from Supprian his best friend in Vladimir with whom he had been sitting from March 1949 until June 1953. Supprian had knocking contacts with RW in Lefortovskaja (see collection of documents, 1957).

July 1 Mrs. Renate Stelzer had informed the Swedish mission in Cologne that she had not known of any Swede in Vladimir. (Schmid writes in his report that she did know either that her own husband was in Vladimir. Mr. Stelzer had seen her for a short moment in a corridor but she had not noticed him - and the prisoners were not allowed to speak to each other outside the cells. He got the permission to send her a letter and some money, but only once.

In 1955 says Mrs. Steltzer, her husband was in Alexandrovsk, and she had heard that there were many diplomats there.

August 8 the legation in Vienna reports about an interview with Dr. Hans Bernert who came to Vladimir as late as 1954. He was not impressed by Soviet prisons' administration and thought it was often careless and the secret police was not always so smart that we think in the West.

Bernert had not met any Germans in Vladimir, even though there were many foreigners there. They were separated from the Russian prisoners. He had not sat on the so called generals étage, which was for those who had been sentenced to 25 years - he himself had got only 10. The prisoners knocked to each other - however mostly only their names and date of arrival. August 28 the legation in Vienna had an interview with Victor Hahn who had been in Vladimir from August 1952 to May 13, 1955.

He was in cell nr 17 on general's étage. There he met the German colonel Heinz-Helmut von Hinkeldey. After having been released Bernert contacted von Hinkeldey's brother Joachim-Hans, who had also been imprisoned in the Soviet Union. This brother asked Hahn if he had ever heard of the Swedish diplomat who had disappeared in Budapest. Then he remembered that he in cell number 17 had met an Austrian, Ernst Huber, who had come to cell number 17 on March 1954 and stayed there for a month. Hahn remembered a conversation between Huber and the German general Stahell. Huber said that he had been in isolation until he came to cell number 17. The reason was that he in 1948 or 1949 had been in the same cell in Butyrka as the Swedish diplomat's driver. All who had been sitting with the diplomat or his driver had been isolated. Hahn hesitated when he was asked if he was absolutely sure that Huber had said Butyrka - no, it could have been Lefortovskaja of Ljubljanka where Huber had met Langfelder in 1948 or 1949.

Did he know a certain Austrian Maximilian Manfred. Yes, everybody knew that he was a cel spy. He sat in six different cells.

(Re Huber's testimony, see Collection of documents 1957.)

August 30 the Vienna legation interviewed Alfred Cretnik who had been in the Soviet Unions since the beginning of the 30s and had been arrested for espionage He had been in Vladimir since April 24, in cell 67, Corpus III, 3rd floor. On March 1955 he was transferred to hospital cell 48 in Corpus II where also major Keitel stayed. On March 12 Cretnik was operated on (rupture) and on April 4 lieutenant general Bentivegni came into the cell after a nervous breakdown. On May 19 Cretnik left Vladimir.

On September 7 Otto Eisenhauer was interviewed. He had been arrested by Russian soldiers in Vienna in 1947 and who had been in Vladimir since April 1954 had been in the same cell as Huber and major Gamillschegg. He said that he had discussed with G why Huber who was a telegraphist had been in isolation for such a long time. It had been awfully tragic when Huber understood that he was not allowed to go home with the other Austrians.

Maximilian Manfred told the legation in Vienna on September 16 that he had been in Vladimir from the turn of the year 52/53 to May 1955 in cells 56 and 57 in Corpus II, cell 55 in Corpus III, first floor, then 8 and 9 on the ground floor, from December 1953 cell 68 on first floor, then to

penalty cell 11 on the ground floor. In cell 68 Manfred had been together with Steltzer and Rensinghoff. During that time Steltzer had been taken once, Rensinghoff twice, to Ljubljanka for interrogations.

In cell 68 it had been much discussed why a Swedish diplomat was in Ljubljanka.

Gustav Vogt reported to the legation in Vienna on September 21 that he had been to Vladimir from March 20, 1946, until February 12, 1955. Around June-July 1948 the numbers of the cells were changed in the way that one was added to each number - 46 became 47 and so on. He had changed cells 16 times. He had not met any Scandinavians but had heard from a German diplomat Gotthold Starke in cell 44 that a Swedish diplomat from Budapest was imprisoned in the Soviet Union.

Colonel Starke had heard about the Swedish diplomat from Thomsen whom he had met in Taipau. (Starke was supposed to be released but was sent back to Vladimir. He was at the time (1955) still in the Soviet Union.)

Vogt had himself heard about Langfelder - that he should be in Vladimir some time during 52-53 or 54 in a cell for two in Corpus II together with a young German who had been repatriated.

On October 12, 1955, a former German diplomat in Sofia, who was married to a Swedish woman in Borås, told the Swedish under-secretary of State Arne S Lundberg that it was absolutely sure that W was in an isolator in the Soviet Union, probably in Vladimir. He did not present any evidence, however.

Colonel Kitschman was interviewed by the Swedish legation in Cologne November 16, 1955. He gave the same information about his stay in Vladimir as is given in the testimony, printed in Collection of documents 1957.

Rudolf ten Hompel told a Swedish police inspector in December 1955 that he had heard about a Swedish diplomat from Budapest from Dr. Clauberg in 1948. During 1948-53 he heard about the Swede again, among other things that he would be in Vladimir. He could not say from where he had that information. ten Hompel mentioned twelve other persons who had been to Vladimir, not yet interviewed.

Graf Adelman was interviewed by the Swedish police December 8 and 10, 1955. He had heard that RW was in Lefortovskaja, but later, when Adelman was in Vladimir, from May 2, 1952 to end of September 1955

he had probably heard RWs name mentioned, but he could not remember in what connection. He did not remember any information about where RW had been after Lefortovskaja. In Vladimir Adelman had been in different cells in Corpus II and III. He had a few names of other prisoners in Vladimir.

One of them was Adolf Siegel, interviewed by the Swedish police on December 9, 1955. He was in Vladimir from January 28, 1953 until autumn 1955, when he was released. Siegel had got a message in Vladimir that three Swess citizens and one Swede would be isolated in a cell in Corpus III.

The Swiss journalist Viktor de Lantry was the person who had given the message to Siegel. de Lantry was interviewed on December 14, 1955 and he said he had met two Swedes, Ola Sanderson and Karl-Moritz Leuvenhaupt. It must have been L who was mentioned in the message to Siegel. He could not remember it had been said that L was strictly isolated.

De Lantry was in Vladimir January 1950 - September 26, 1951 and from November 6, 1952 to middle of August 1955.

He had met the Finn Erho Pelkonen in Vladimir. Pelkonen was there from 1950 to August 1955. (cells 76, Corpus III with de Lantry and Graf Adelman, later cell 70, Corpus III). In May 1955 he had been put in cell 40, Corpus III.

In July 1955 the Swedish Embassy in Bonn received a letter from Adam Uibel in Bremen, saying that the Swedish diplomat Mr. Thomsen, who had been with the Swedish Embassy in Budapest and had been arrested by the Russians in 1945 was in the prison hospital in Vladimir, in March 1953.

1956

January 16-18, 1956 the diplomat Gerhard Steltzer was heard - the man who had been taken prisoner together with his wife in 1944.

Steltzer was in Vladimir from July 1948 to February 1954. In 1951 he was in Moscow for interrogations - however not about RW.

RWs name had been mentioned in Vladimir, but Steltzer could not remember in what connection. Probably it was about RWs time in Lefortovskaja. Steltzer did not believe RW was in Vladimir. Nothing was in favour of such a theory.

Gustaf Richter who had sat together with RW in Ljubljanka was interviewed January 26, 1956. His

testimony is printed in Collection of documents 1957.

Franz Langer was interviewed on February 27, 1956. He had heard about RW, in prisons in Moscow. From 1948 to autumn 1955 he was in Vladimir (except for three months 1949-50). He had heard about RW when in Vladimir, but it was as far as he could remember about RWs time in Ljubljanka or Lefortovskaja.

Langer had heard in Moscow that RW had written a manuscript, an outline to a novel or a drama, and that it had been taken by the prison personal and used against him to prove that he was a spy. Langer did not want his testimony to be published at the time.

In a cable from Bern it was reported October 20 that an Otto Schöggel had visited the Swedish consulate in Zürich. He said that he had been in the hospital in Vladimir April 16 to May 28, 1955. RW had been there. He had been very sick and one side of his body was paralyzed. The man had asked Schöggel to do everything he could to inform Swedish authorities.

Lorentzson, who was in charge of the RW-case at the Swedish Foreign Office came down to interview Schöggel in Zürich, October 1956.

Schöggel said that he after an attempt to take his life, had been in the hospital from middle of April until May 28, 1955, when he was moved to Corpus III.

About May 15, 1955 Schöggel and RW read in the Russian newspapers that the Austrian chancellor had been to Moscow and that the Austrians would be repatriated. Schöggel played domino with RW. Schöggel who had been released during the summer of 1955 was asked why he had not informed about this before, but he could not give a clear answer.

Schöggel had read in Bild-Zeitung about RW some time earlier.

Schöggel could not remember any cell numbers in Vladimir.

Now the legation in Vienna started to check Schöggel's information with others'.

According to Hawlik Schöggel come to cell 63, Corpus III, in April 1954 and was shortly thereafter transferred to cell 73 with Hawlik and Hesch.

According to Hawlik Schöggel had av vivid

imagination and was a typical cell spy.

In August 1954 Schöggel was moved to cell 44, and soon somewhere else.

In spring 1955 he came to cell 11, according to Hawlik. Hawlik had been in Corpus III, September 1952 - May 1955 in cells 42, 44, 8, 44, 63, 73, 34.

Otto Hesch characterized - on October 30, 1956 - Schöggel as a notorious liar. Hesch could not remember that Schöggel had told him about the Swede.

Karl Turyn (October 30, 1956) thought Schöggel was a liar and a cell spy.

In March 1953 Turyn had been in the hospital in Vladimir prison, in cell 21. He had knocking contact with a man in the cell next door, who said his name was Thomsen and that he had belonged to the Swedish legation in Budapest. The contacts were interrupted by the Russians and Turyn sent back to Corpus III.

Turyn had been in Vladimir from January to October 1953.

Raphael Spann, who was contacted by the Embassy said that Schöggel's testimony could not be turned down, only because Schöggel was a traitor and a liar.

It had to be checked very carefully.

On November 13, 1956, the Embassy had checked Schöggel's information with Eisenhauer, Sanitzer and Manfred.

1957

January 13 the legation in Vienna interviewed Igor Mermelstein. He had met Abraham Kalinski in Alexandrovsk prison. In February 1956, Mermelstein had been moved to Vladimir, where he sat in cell 36, Corpus III. Also Kalinski came to Vladimir, however not to the same cell. Kalinski was convinced he would never be free. Kalinski had worked for the Polish general Anders, and had also been head of a London-Polish military mission in Moscow. He there learnt that during the war prominent members of the Soviet Government had contacted the Germans by way of Switzerland. K had told Merkulov, one of Beria's men. M told Beria who thought Kalinski knew too much. This was in 1944.

In cell 36 there was also a Finn, whose name Mermelstein had forgotten. He thought the Finn had

been released and would probably be in Sweden, where his wife lived.

Kalinski was a good man, said Mermelstein, who was set free in September 1956.

Eugen Török (Febr 8, 1957) said to the legation in Vienna that Brugger, probably during Nov 1955 - Febr 1956 in cell 63 had told something about RW. He thought Brugger himself had been in knocking contacts with RW 1950 or 1951 or maybe Brugger had met somebody who had been in contact with RW.

Török remembered that Gouazé had told him that he personally had met RW in Budapest or had known about his activities. G had tried to search for RW in Vladimir, but in vain.

Török was again interviewed on Febr 24. He was in Vladimir from Dec 23, 1953 to September 21, 1956.

On Nov 5, 1955 he had come to cell 63 in Corp III, where he had met Brugger and Gouazé. One of them had told about RW, but he could not remember what. Certainly, G had said he met RW in Budapest towards the end of the war, as well as a Dutch diplomat, whose name began with W - (he said so when the name Van de Wals was mentioned).

Török had sat with Gogoberidse in cell 63 from Nov 5, 1955 to September 21, 1956.

Rather detailed story about G. He probably came to Vladimir in 1950.

In June 1955 G had been taken to cell 68. September 27 1955 he came to cell 63. At the same time Török was moved to cell 64. Nov 5, 1955 Török and Pataridse were moved to cell 63 and joined Gogoberidse.

Török was characterized by the Swedish diplomat who made the interview as very matter of fact and reliable, as it seemed. Török thought Gogoberidse was one of the finest men he ever met and absolutely reliable.

In cell 63 were also Mülle, Mermelstein and Spiess. Mülle had behaved well, but was maybe somewhat imaginative.

February 9, 1957 Suchdienst Berlin could report that Horst Theodor Mülle had arrived in October 1956, and that he had information about RW. Mülle, a journalist, sentenced for espionage, had been in Vladimir from February 24 to September 22, 1956.

On February 12 it was reported from Bonn that Leifland had interviewed Rehekampff and Mulle.

Rehekampff had been in the same cell as Gogoberidse most of the time, March 1949 to October 1955. G, he said, had at several times discussed the RW-case, but R could not remember that G had any concrete information about RW after 1947. Mulle had been in the same cell as G in Vladimir from February to September 1956 (se above). When the communique from the Swedish Prime Minister's visit to the Soviet Union in 1956 was published G said that he had been in the Vladimir hospital and that he had heard from fellow-prisoners that RW at that time had been isolated in a cell in the hospital.

The Austrian Friedrich Dengg said on June 10 to the Swedish legation in Vienna that he in the autumn of 1954 had been together with Voss, Pögger and an American Kumish at Vladimir.

On May 13 Theodor Krumney was interviewed by the Swedish police. He had been in Vladimir from May 1952 to October 1955. First he had been isolated for two years in Corpus II. (First cell 13, later 27 on first floor.) He had hardly any contacts with neighbouring cells, and he did not know for sure that there also was an hospital in Corpus II. He had not heard of any Scandinavians or Swedes in Vladimir.

Hans Divisch was heard on May 13. He was in Vladimir from the autumn 1948. He had mostly been in Corpus III, but during four weeks 1949 he was in cell 35 on second floor in Corpus II. He knew that there were so called quarantine cells on the ground floor in that Corpus.

Divisch had heard about RW already in Moscow, but not that he should have been in Vladimir. There had been some Finns there, and a Georgian, Loe Pataridse.

He had been in the same cell as Schögg1 during 1952 or 1953 for nine or ten months. He characterized S almost as a criminal. Divisch could not remember that Schögg1 had said anything about RW.

If he had said anything about RW it should be taken very cautiously.

Rudolf Paltzo (April 28, 1957) in Vladimir October 21, 1947 - autumn 1955. In cell numbers 11, 7, 19, 16, 41, 37, 65 and 47. Cell-mate from March 1949 was Heinz-Helmut von Hinkeldey. He told Paltzo he had had knocking contacts with RW in Lefortovskaja. He had not heard anything more of RW in Vladimir.

He knew Gogoberidse and said he now should have got amnesty and be living in Tbilisi. "An excellent man".

Never met Schögg1, but his reputation was very bad - almost a bandit.

Possibilities to isolate prisoners were good - when the cell doors were left open Septmber 27, 1955 and the prisoners could walk out and talk to each other, it turned out that Paltzo before knew only 1/4 of the 74 German citizens.

Friedrich Schildknecht (May 16, 1957) he thought he had heard about a Swede who was interned in a Moscow prison 1950-52, but he did not know if it was RW, ever thought he had heard his name, and read about him in German newspapers after coming back from the Soviet Union.

He came to Vladimir in 1952. He was put in cell 5 in Corpus II, where he was alone for eight weeks in the summer of 1952. He tried to knock to the neighbours, but they were Russians.

In Corpus III S had met a Mexican, Wadillo, who had been alone in Corpus II since 1943. He had been isolated and at that time he was not allowed to mention his own name, and he was spoken to with a number. He was still there in 1955.

Dr. Siegfried Müller had been together with a 90 year old Russian in Vladimir.

Victor de Latry (journalist, second interview).
He had been i Vladimir:

cell 50, Corp III Nov 4, 1952 - Jan 1953
76, Corp III Jan 1953 and partly 1954
45, Corp II Jan, March or April 1953
70, Corp III
? Corp II April - August 1955
70, Corp III Aug - Sept 1955

Two cell-mates - Jancsy and Dörring had come to cell 76 in April 1954. They looked awful and were undernourished. They had been in isolation in Corp II without permission to speak to anybody.

de Latry had been in the same cell as Schögg1 twice, probably May-August 1954 and end of March 1955. Schögg1 could betray his cell-mates for a cigarett.

He was a psychopat, not to be trusted, and stupid.

de Lantry seemed to be quite imaginative, said the Swedish police inspector Lundström in his report.

Johann Speiss (February 25, 1957), Austrian, in Vladimir February 12 to September 21, 1956. First in cell 73 or 74, then 63. He knew Gogoberidse well, but never heard him speak about RW. Gogoberidse said he had been two or three years in a single cell at the hospital.

Spiess knew the Swiss Brugger, whom he characterized as a professional spy. He also knew the Frenchman Gouazé.

Ernst Kenner (Vienna, February 27, 1957) remembered Gogoberidse well. They had been in the same cell for two years from 1949. Also Gs "special friend" Rehekampff was there.

G was very vivid and talkative.

Kenner could not remember that G had said anything about RW. Kenner thought that the Russians' explanation to RWs death was a pure lie. That all traces would have disappeared from such an important prisoner, was grotesque.

Mermelstein, interviewed February 27, had come to Vladimir in Febr 1956 together with Spiess, Lanke and others. All three had first been in cell 63 (according to Török 64) mostly with Japanese, but after two weeks to cell 67 (by Török 63). There they had met Török, Gogoberidse and Brugger.

Mermelstein could not remember that Gogoberidse or Brugger had talked about RW.

Török's friend Heinrich Janesy was heard on Febr 27 and March 1, 1957. He came to Vladimir at the end of March 1952 and left on Oct 17, 1955. Jancsy sat together with Loyda in the hospital from April 15 to November 1953 and from April to June 5 with the Finn Pelkonen in Corpus III.

Both had been very secretive and not talked about RW (Loyda had after all sat together with RW in Moscow). Rather detailed about Loyda.

Johann Sanitzer was interviewed in Vienna March 7, 1957. He said that when he arrived to Vladimir in Nov 1949 Vladimir was used only for important prisoners, after they had been finally interrogated in Moscow. There were only about 150 prisoners at that time.

Adelman in cell 73 had once during spring 1954 told about RWs disappearance. This had interested the fellow-prisoners so much that they tried to find out through signalling whether RW was in Vladimir.

In any case, he was not in Corpus III.

Also Schöggel was present at that time.

Frank Olmody Posh told (March 30, 1957) the Swedish diplomat Braunerhielm that he in cell 6 during spring 1955 had met a former Japanese consul in Mukden, Nakamura. This man had said that another Japanese, probably in cell 16 with Gouazé and the Finn Maximov, earlier had said that RW was in the hospital in Vladimir.

Braunerhielm did not consider Posch a reliable source.

Major Ernst-Wilhelm Keitel, interview in Hamburg April 5, 1957, came to Vladimir summer 1948, was first in Corpus III, cell 20, later in cells 7, 48, 53. He had never heard about a Swede in Vladimir.

de Latry was extremely good at knocking. Schöggel had a dubious reputation.

Karl Supprian, April 4, 1957, said the Soviets now want to send back foreign prisoners since it was always taken up in international negotiations. If RW were still alive, the Russians would not be ashamed of releasing RW, and give some suitable explanation.

S had come to Vladimir with Rensinghoff Oct 1948. They first came to cell 51 second floor, Corp III.

Supprian gives detailed information about his transfers from one cell to another.

At the beginning it was very hard to communicate between cells.

If RW were in Vladimir, he would have been in Corp II. The isolation in Vladimir is "colossal". Many people were employed to keep the isolation effective.

As far as S could remember Gogoberidse had not said that he had been together with RW. Also S knew about RW, since one had talked about him much in Vladimir.

The cell numbers had been changed in Sept 1950.

On April 8, 1957 Leifland again had a conversation with Rehekampff (earlier Febr 10).

Rehekampff gave a written statement where he said that Gogoberidse some time between 1950 and 1953 had told him that when he was in the hospital a Russian fellow-prisoner had told him that there was a Swedish prisoner in the hospital, in strict isolation, and that this person was RW.

Rehekampff doubts Gogoberidses story.

Heinrich Biermann (Bonn, April 6, 1957) could not remember any Swede having been mentioned in Vladimir.

He said it would be possible to isolate prisoners for years in Vladimir.

Schöggel was supposed to be a dubious person, and a cell spy.

Eduard Bretthauer (April 8, 1957). In Vladimir 1948 to autumn 1955. About twice a year the prisoners changed cells. About Corp IIs ground floor - five cells on each side of entrance, ten on the opposite side. These were isolation cells. He had stayed in five different cells in Corp II, but he and his fellow-prisoners never got to know who were kept in the so called mystic cells on the side opposite the entrance on the first floor. Afterwards he met Richter, shortly before they were released, and then learnt that R had been in one of those cells for some time.

He had met two Finns, Maximov and Bastamow. B was married to a Swedish woman (he had also met the Finn Puchkarcov).

He had met no Swede in Vladimir, but had heard about RW there.

April 10 Curt Geissler, Köln. Came to Vladimir in June 1952, left autumn 1955. Had heard about RW - but not that he should have been at Vladimir.

Dietrich von Oertzer (Bonn April 12). Vladimir from Nov 1948. Schöggel should be taken cautiously. Gogoberidse was known as being very reliable. He spoke from morning to evening and difficult to remember if he had mentioned about RW.

Gustav Richter (Frankfurt am Main, April 15, 1957) came to Vladimir on March 17, 1952. Corner cell 10 ground floor of Corp II. Isolation together with Kitschman, also shorter periods in other cells in Corp II.

Richter never heard that RW should have been in Vladimir, nor any other Swede. But the isolation was so severe, that it would be possible to keep a person there for years, without his existence becoming known.

Adolf-Heinz Beckerle, former German minister, to Vladimir spring 1951 Corp III, in ten different cells. Had never met a Swede in prison.

Schöggel was not a pleasant person, and he also worked for the Russians.

Vladimir Bastamov (Helsinki April 16, 1957) from Febr to July 1956 in same cell as Gogoberidse, also with Mülle and Brugger. Bastamov and Gogoberidse became good friends. G had never said a word about RW. But Brugger had said that he in Verchne-Uralsk prison in 1955 had heard that RW had been there, and later transferred to Vladimir, 1954 or 1955. But B was sceptical, Brugger was talking a lot.

Mülle was quite imaginative, and might well have carried on Bruggers story with his own additions.

From 1948 to end of 1954 it was quite impossible to know anything about those who were isolated.

Vasilij Maksimov (Helsinki, April 16). Almost a year, until Oct 25, 1955, he had been in the same cell as Gogoberidse. They had never talked about RW.

Arnold Dörin (Hannover April 18, 1957) was in Corp II, ground floor, cell 3, alone from 1952 to 1954. Practically impossible to have knocking contacts. Cells 2 and 4 - probably criminal Russians.

April 1954 he was moved to Corp III.

Schöggel: a most dubious man. Not heard about a Swede in Vladimir.

Rudolf ten Hompel, second interview Hamburg April 22, 1957.

In Vladimir from Aug 1948 to Sept 1955. Various cells. In Vladimir one often talked about RW because it was sensational and chocking that he as having been attached to the Swedish Embassy in Budapest, had been taken prisoner by the Russians. Reminghoff, Nabut, Puschkarjov talked about RW. ten Hompel could not for certain say that he had heard that RW should have been in Vladimir.

The American Wilfred Cumish was arrested by the Russians in Vienna in 1948, and accused of espionage. He came to Vladimir in June 1949 and was kept there until Aug 16, 1955. He had had two contacts during that time with the outside world. (C was interviewed by Swedish consulate New York on April 18, 1957 - an extensive report was made the same May).

Cumish said that he had been in the same cell (7) as Langfelder around August 1954 and with a certain "Wallberg" in cell 47 during 1954.

On May 21 a new interview was held with Cumish. This time he did not know about any "Wallberg". He had meant a prisoner by name Steinberg, a former Gestapo-man.

Karl Kosch, (München, May 24) came to Vladimir in May 1952. He knew that three old Russians were together there, one was 102 years old, one 90 and a third only a few years younger. Possibly Rensinghoff had talked about a Swede.

Vice admiral Voss was interviewed on May 24. He had sat with Cumish. Voss said he had never met Langfelder. If Cumisch had said he had been in the same cell as L it must have been a misunderstanding.

June 10, 1955 Friedrich Dengg was interviewed by the Embassy in Vienna. He described a man who could have been the one Cumish thought was Langfelder. The man's name was Schluger.

Leifland interviewed Ludwig Hunoldt on July 14. He had been to Vladimir from December 3, 1948 and left July or August 1953. Mostly he had been in Corpus III, but also in the hospital in Corpus II, since he had been rather much ill. He had met a Swede named Eriksson in cell 57 in June 1950, Eriksson had been taken by the Soviets in 1944. Eriksson had been very sick. Hunoldt had heard about other Swedes in Vladimir later, probably in 1952, but he could give no further details, only that he had heard it from a Lithuanian who at that time was 36 years old.

The treatment in Vladimir had been on the whole correct. It was possible to borrow also literature in French, German and English in the library in Corpus I.

1958

On February 2, 1958 a representative of the Swedish consulate in New York heard Charles W Schandl. In Vladimir from January 1950, where he stayed until autumn 1955. He was born in Budapest and knew Wallenberg's activities there well.

On the next day, Wilfred Cumish was interviewed again. He was shown some photographs, but could not identify anybody.

Gouazé was heard in Paris on April 1, 1958. In Vladimir from 1950 to 1958. He had heard about RW from Bastamow in 1956. Gogoberidse was an excellent man, but Gouazé had never talked about RW with him.

Gouazé was not willing to talk about anything else

than RW. When he was asked about de Latry, he said he did not want to discuss "professional matters".

July 5 memo about Finns in Soviet prisons
(Bastamov, Maximov, Puschkarjov and Pelkonen).

August 12, 1958. Schwieder, Kraemer, Wallenstein and Mülle - letter from Suchdienst, Hamburg.

On Sept 17, 1958 a letter was sent from Stockholm to the Embassy in Tokyo about Japanese prisoners in Vladimir.

Nov 24 1958 - a memo about Brugger - Dr Hunziter, Swiss Foreign Office was almost sure B had been released after having promised to work for Soviet in Switzerland. The Swiss diplomat could however see no reasons why Brugge's information should not be correct. "B is a clever man."

On Nov 26, 1958 came a long memo after an interview with Brugger.

About the knockings Brugger said that the Swede has knocked that he was "Sekretär der Legation von Budapest". (Brugger had understood his name as Wallberg, not Wallenberg. The knockings had taken place on August 3 or 4, 1954 He was not absolutely sure whether the Swede had asked him to immediately contact Swedish authorities.

When he was asked with whom he had been sitting in Corp III, when he got sick and was transferred to the hospital, he became irritated and mentioned only Bretthauer who had died after he came back to Germany.

When the Swedish-Soviet communique was published on April 3, 1956 Brugger had told the other prisoners that RW had been in Vladimir in 1954, whereas Gogoberidse and Pataridse had said that they did not know that. Mülle's information that this came from Gogoberidse was thus wrong.

A Swiss police inspector said (Nov 24) that Brugger after having been interrogated for about a week had nothing to say about RW. It came later, after he had borrowed a newspaper with an article about RW.

Nov 21 the Austrian police report about Schögggl was sent home to Stockholm from Vienna.

.November 3 Leifland made an interview in Bern with Emil Brugger. He had been in Vladimir from May to October 1958 in Corp III. End of July 1954 he had been for almost a week or ten days in Corp II, at the hospital. He was on the first floor, with

former field marshal von Kleist. He could not remember the number of the cell. One of the first days a prisoner in the neighbouring cell had started to knock. B was afraid of provocations, so he did not answer. After a few days the neighbour again started to knock and asked who was in Brugger' s cell. B had answered that he was a Sweiss man, but he did not want to give his name. Then the neighbour gave the following message: My name is Wallenberg. I was first secretary at the Swedish mission in Budapest. When you will be released, I ask you to immediately contact a Swedish mission or consulate and tell that I am here." During the following days RW had knocked a few times, but not said anything more than he had already said, only that he was alone in his cell.

After Brugger had returned to Corp III and told about his knocking contacts with RW, two fellow-prisoners, Übel and Turin, said that they had been in Corp II in 1953 and had had knocking contacts with RW.

B mentioned that he was probably the last foreign prisoner in Vladimir where there were now only Russians, who had committed non-political crimes.

The Swiss police now considered B to be a reliable source - earlier they had thought he should be taken with some cautiousness.

Nov 7, 1958 a memo was written of the Swedish Foreign Office about information indicating that RW was in Vladimir.

The information from Brugger made Schöggl interesting again. Therefore, a new interview was made in Vienna, by Swedish diplomats, incl Arne S Lundberg (Nov 8).

S was hard to follow.

S had come from Vorkuta to Vladimir in 1952 or 1953. He had been in the hospital twice. First time at the hospital was 1953. The second time, end of 1954, or Jan or Febr 1955, he had been together with the Swede. Most certainly it was Febr 1955. He had only been one night in the Swede' s cell. It was on the first floor, a cell facing exercise-box in the backyard.

The person who was lying in the cell had asked in "heavy" Russian about Schögg'l's nationality. The man had said that he himself was Swedish and that he had been i prison since 1945, first in Moscow, probably Ljubljanka. First Schögg'l said that the Swede had been alone all the time, later that he

once had had a cellmate in Moscow, but had been alone for three years after that. Both the time with the cellmate and the transfer to Vladimir took place probably around 1949/50. But S was very uncertain, it could also have been 1948 or 1951.

Later the Swede spoke German, "heavy like a Jew". He was very sick.

S could not remember the Swede's name, S was taken into the Swede's cell one afternoon, and was moved out the next morning by the political officer and had been interrogated four or five times about what he knew about his cellmate.

(In the morning when the nurse came into the cell, the political officer who was with her had asked: "What a type is that?" Then those two had whispered heatedly at the door.)

In the report of Nov 8, 1958 Schögggl's version is compared with the one he gave in Zürich on Oct 22, 1956. There are differences, especially concerning how many times S and RW should have been together.

The Frenchman Gouazé was interviewed in Paris on Dec 13, 1958.

He had been taken in Budapest 1948, came to Vladimir in March 1950 and stayed until October 29, 1951. Then Kiev, and Ljubljanka. Back to Vladimir June 6, 1953, where he stayed until he was released beginning of 1958. G had been in a number of cells. Sept 21, 1955 he had come to cell 45, Sept 21, 1955 Gogoberidse, Pataridse and Török where there, later also Mülle and Spiess. Gogoberidse was a very nice man.

Brugge was "un caractere excessif". About B:s contacts with RW, should have been autumn 1955 or autumn 1957, rather 1955. He could not remember the details, more than that B had been in contact with RW in the hospital.

He seemed to take for granted it was not knocking contacts, but spoken messages through radiator or system of watermain.

G had warned B to tell his fellow-prisoners about the contact with RW.

Nov 17, a letter from the Embassy in Vienna about Manfred and Schöggel. M had always seen to it that the Embassy should know where to find S.

Nov 12 there was a new conversation with Schögggl in Vienna. He also left a list of prisoners of war. He

had smuggled it out of the Soviet Union.

In a memo dated Dec 3, 1958, it said that Brugger was a double agent. There was also information on Manfred and Schöggel.

On Dec 17, 1958 an interview was made with Grosheim-Krisko (Thomsen). He had been at Vladimir from March 1952 until June 19, 1953.

When knocking at Vladimir he normally introduced himself as "Thomsen from the Swedish mission in Budapest".

Nov 26, 1958 new meeting with Schöggel in Vienna.

1959

Letter April 7 from Suchdienst, Hamburg about Vladimir.

June 13 - info about Brugger, from Vienna.

In May 1959 a summary was made about the Vladimir-prisoners who had information on RW.

Arne S Lundberg wrote about Vladimir on July 1, 1959.

1960

July 24, Otto Schöggel, at the Embassy in Vienna again. He introduced his book.

1963

Dec 16, report from Embassy in the Hague, interview with Evert Reydon, who had been arrested for espionage on August 16, 1961, at Soviet-Checkoslovak border together with Louw de Jager. They had been in Vladimir. Reydon had not heard about Wallenberg.

On Dec 19 came a cable from Washington about Makinen and father Ciszek. Makinen had been with cellmate Krumich from March 29, 1962 to June 29, 1963.

Krumich told Makinen that there was a man in Vladimir prison from Sweden who was charged with spying. Krumich said he had been in contact with the Swedish person while working in the hospital block in Vladimir.

Leiflands memo from interview with Makinen is dated Dec 20, 1963.

Makinen said that if a Swedish citizen had been in Vladimir hospital at the time he was there - Oct 1961 - Aug 1963, he would certainly have known this also through other channels than Krumich "so my conclusion is that if Krumich told me the truth about a Swede in Vladimir this Swede must have left before I came to the prison".

March 23, 1964 a memo from a new discussion in Vienna with Schögg1.

April 8, 1964 again a talk with Schögg1.

1977

Amnesty International - Vladimir prison.

1978

On Nov 22 the Embassy in Tel Aviv was instructed to contact Abraham Kalinski in Haifa. Information came from Swedish journalist Hanus Weber and West German TV.

Report came from Tel Aviv on Nov 29. K had been at Vladimir until Oct 29, 1959. He got to know through a message from a neighbouring cell that in cell nr 23, Corp II, there was a certain collaborator to Beria, Mamalov, and a Swede, whose name was Raoul.

After having been released K lived in Vladimir until 1968. There he met the former Latvian foreign minister Munters.

K had communicated - last in 1967 - with a Georgian Gogoberidse. He said he had contacts with RW, who was in a neighbouring cell.

K then lived in Moscow 1968-75, married, got a daughter, and permission to leave the Soviet Union at the turn of the year 1975/76.

Dec 14, 1978 a memo by Hirdman before meeting with Kalinski in New York.

On Dec 20, 1978 Leifland and Hirdman met Kalinski in New York.

K was in cell 21, Corp II in Vladimir at the beginning of 1956. Gogoberidse was taken to this cell for a short time. G had told about RW and that he had been taken to cell 23 in the same corpus. Together with RW was first Beria's collaborators Mamalov, later Sjarija. G had himself been together with RW and Mamalov for three months. From his cell number 21 he could see RW and Mamalov, later RW and Sjarija walking in the yard.

In cell 22 was a former major in Smolensk and Sjalikov, who had whitnessed the Katyn massacres.

Of other prisoners, mentioned above, K had met Goazé and Mulle. And Spiess. He had not heard of Schögggl and Brugger. K had been 11 years in Vladimir, of which ten years in isolation. His number was 1305.

1979

Jan 3, Aide-memoire to the Soviet Union.

March 21, letter from Arne S Lundberg about Kalinski.

May 22, Hirdman/Kalinski talk in Stockholm.

Oct 24, letter from Kalinski to Hirdman about postcards written by K in Vladimir.

Nov 27 and 28 Kalinski visited the Foreign Ministry in Stockholm. Memo Nov 30. From 1951 to 1953 K was in Verchne-Uralsk. There he heard about RW for the first time by Russian-Jewish writer Vendrovsky. K saw RW there, from a distance. In 1953 Kalinski - and Wallenberg among others were transferred to Alexandrovsk Central. K was there from 1954 to 1955. Then to Vladimir.

In Jan 1956 Gogoberidse came to K:s cell. Gogoberidse - he had before shared cell in Vladimir's corpus III with RW and Mamalov.

From Jan 1956 K and Gogoberidse were in cell 21, corpus II. Brugger (!) in cell 22 and Mamalov and RW in cell 23. From then on, until he was released on Oct 29, 1959, K saw RW regularly three or four times in the prison yard.

1980

Jan 15 Lazar Berger visited the Embassy in Bukarest. He had stayed in Vladimir 1959-61, 63-71, 71-76, summer of 1960. He was in cells 38 and 52.

He had seen RW in Vladimir. Last time Febr 2, 1961, during the daily walk. RW died in Gorkij Febr/March 1964.

Jan 25, Berger in Athens. Only five persons met RW in Vladimir. Vorobjov, Gogijasjvili, Gogoberidse, Krumens and Berger. Kalinski was a big liar and joker, Krumens "of course" a provocateur. He sat with all the more wellknown prisoners, like Powers. Krumens met RW many times.

March 27, Gunars Rode, Latvian. He was in Vladimir prison beginning of Febr 1966 to end of Jan 1968, and from 1970 to 1973 and spring 1975 to May 13, 1977.

During a train transport, in the train corridor 1973 or 1974, he met for a couple of minutes a man who talked about a Swedish diplomat who had been in prison for 28 years.

Sept 26 in a letter from Tel Aviv the Embassy reports about a meeting with Kalinski. He had talked about Gogoberidse and the possibilities to meet him. He should now be around 75, K said.

July 17. Embassy in Moscow (Lundvik) about Roder, Berger, Kalinski.

July 23 about Gogoberidse.

1981

Jan 28. Makinen in Stockholm in connection with hearing. Some new information, about a Frenchman who had been to Vladimir, Brik. Kalinski had put the wrong numbers on the cells in Vladimir.

Febr 3. Letter from New York - Sw consulate - about Lithuanian Sakalys, who defected by way of Sweden, to USA. In 1964 he had shared his cell with Boris Mensjugin, who said he personally had met RW. M should still be alive, probably in north eastern part of European Soviet Union. Sakalys was in Vladimir in the 60s.

1982

Jan 12. New meeting in New York with Sakalys. No news.

1984

June 26. Swedish consul general in New York had a telephone call from Kalinski. RW was in Vladimir in Dec 1982 in cell 7.

June 29. Kalinski in Vienna. He was certain that RW was still alive in 1982, in cell 17, first floor, corp II. RW had for a long time shared cell with Nikolaj Lalikov. Munters and general Kuprianov were also in Vladimir.

Kalinski had the info about RW from Butova, the doctor in Vladimir.

Aug 1. Hirdman interviewed Kalinski in Tel Aviv. Mostly about K:s correspondance with Butova.

Aug 3. Hirdman's written report about Kalinski.

Mensjagin, former major in Smolensk (mentioned by Sakalys) would still be in Vladimir.

Also German general Paumwitz.

Gogoberidse was dead.

Aug 24. New letter from Hirdman about Kalinski.

1985

June 24. Hirdman reports Kalinski says RW died from pneumonia between Febr 13 and 15 in Vladimir.

In a letter Sept 26 Kalinski says RW died in February 1985 in cell 24, Corp II, to which he had been moved a few days earlier from cell 17.

1987

Dec 24. Anders Aslund reports about meeting with Josepp Terelya in Ontario, Canada,

He had seen RW in Vladimir around April 10, 1970. T was on second floor of Corp II. From 1969 to March 1970 he was in isolation cell 21, but was moved from April 1970 to cell 30, which he shared with the dissident Igor Ogurtsov. In cell 25 was a lonely man who was thought to be a foreigner. He did not answer knocking signals as if he did not know how to do. One evening when the prisoners - one at a time - went to empty their chamber-pots in the toilet - at the other end of the corridor, the guard made a mistake. He let T and O go before the foreigner had returned. Terelya met the foreigner outside cell 35. Since the guard had been bribed, Terelya dared to say a word to the stranger. This one said in Russian that he understood Russian. In April 1970 the foreigner was moved from cell 25 to 33 at the same time as cell 32 was emptied.

After the foreigner had moved from cell 25, Terelya asked the guard (who had been bribed), if he and Ogurtsov could have the foreigner's bedside board, since they did not have one. On the board there were two inscriptions, first "Schweden" in a Western language, Raoul Wallenberg and an address and then Miranda Martina and an address.

Also Terelya said that RW had been moved from cell 34 on second floor in Corp II end of Jan 1985 to cell 53 on third floor in the samt building.

Terelya gives more information about Vladimir.

Aug 2 the consul general in Munich reports about an interview written Igor Ogurtsov. He was embarrassed when he was asked about Terelya. It was not possible to believe him, and Ogurtsov had never, during his 15 years in Soviet prisons heard about RW.

The only foreigners in Vladimir were Powers and Win (Wynne?). Especially strict treatment was given to Minschagin, a Russian forester who had whitnessed Katyn.

1988

Report about meeting with Terelya from the Embassy in Ottawa. Some names might be of interest. Chief of Terelya's Corp in 1970 was a captain Fedotov who belonged to KGB, but was in the uniform of the Ministry of the Interior. Director of the prison was first Zolotov, then Zavjalkin, and from 1981 Fedotov, who had been promoted to colonel.

March 11, 1988 consulate in Chicago reported about interview with Prof Makinen. He considered Terelya being reliable, though his memory for details was sometimes weak.

Michael Muche was in cell 33 when Makinen came there in Jan 1962. He was 28 years old. After three weeks he left for a work camp in Putma.

Pol 1/Ringquist/ag

Ärende

Wallenbergärendet och SKL-expertter.

Datum

1990-08-24

Avd

2

Grupp

2

Mät

Eu'

Adress

Ambassaden MOSKVA Dnr

Text

O M E D E L B A R T

Från Pol 1 re Wallenbergärendet och SKL-expertter.

Primo

Anslutning telefonsamtal Ringquist - Lyrvall bekräftas härmed ✓
vi på svensk sida inte är intresserade av att utarbeta en
gemensam svensk - sovjetisk rapport. Departementet ser därför
i första hand fram emot den rapport som Berzell och Ångström
själva kommer att avfatta.

Secundo

Givetvis bör till sovjetiska vederbörande framföras att vi
på svensk sida sätter mycket stort värde på den öppenhet och
det bistånd som nu möjliggör en analys av de aktuella doku-
menten

CABINET

Ex för k-dom:

Hallqvist, Pol 1

Ringquist, Pol 1

Exp 90-08-24/ag

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den / / Klockan

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende	Wallenberg	M	Datum 1990-08-29		
			Avd P	Grupp 2	Mål Ecc

Adress
Ambassaden
LONDON

(POL)
B R Å D S K A N D E

Text
Dnr.....Ängeby från Hallqvist. PM Daag 90-03-24 ang
Raoul Wallenberg.

Primo: Vi har nu erfärit att Gordievskys bok kommer att publiceras i Storbritannien och USA den 19 oktober. Dessförinnan kommer en artikelserie i Times med utdrag ur boken 13-18 okt. Redan i mitten av september kan dock viss publicitet komma ut i USA om vad G har att säga om Wallenberg.

Britterna har föreslagit en Sprachregelung för sig själva och en för oss. Vi har inga synpunkter på vad de själva tänker säga. När det gäller vår egen Sprachregelung vill vi ge något annorlunda svar på andra och tredje frågan än vad britterna föreslagit. Nedan under Quarto följer britternas förslag, samt under Quinto våra ändringar. Hoppas detta OK.

Tidigare har Nils Daag varit kontaktman
snarast kontakta
det vi säger under ~~Quinto~~.

Du bör
och framföra

Självfallet vill vi så snart som möjligt underrätta Wallenbergs familj och vi tror att detta kan ske utan risk för läckor.

Tacksam klartecken så snart som möjligt.

Secundo: Föreslår att Du samtidigt som Du talar med ber att få komma i kontakt med den i Daags PM nämnde Dzhirkvelov för en intervju i syfte att utröna om han möjligen sitter inne med informationer om RW eller sådant som på något sätt skulle kunna kasta ljus över hans öde. Kanske känner Dz till någon eller några andra f d KGB-företrädare som kan tänkas veta något?

Ärende	Wallenberg		Datum	90-08-29		Dnr	
			Avd	Grupp	Mål		

Adress LONDON

Text Tertio: Visst ytterligare material sänds med nästa lägenhet. Du behöver dock inte avvakta det innan Du kontaktar eller ens låta honom veta att Du kommer att få det. Det innehåller bl a brittenas egen Sprachregelung och avsnittet om RW i den kommande boken.

Quarto: Cit 1. Q: Were the Swedish authorities told by the British authorities about this information? If so, when? How long have the Swedish authorities known about this information?

A: The British authorities told us of it in 1985.

2. Q: Were the Wallenberg family told then? If not, why not?

A: Because of the sensitivities surrounding Mr. Gordievsky no-one outside official circles could be told until Mr. Gordievsky was prepared to speak in public. He has now done so.

3.Q: What is the Swedish Government's assessment of Mr. Gordievsky's information?

A: Swedish authorities are intirely satisfied that Mr. Gordievsky is faithfully reporting what he learnt of these events while he was a KGB officer.

4.Q: Who or what was Mr. Gordievsky's source for his information on Mr. Wallenberg?

A: Matter for Mr. Gordievsky.

Slutcit

Quinto: 2. Because of the sensitivities surrounding Mr. G the British Government requested that nobody outside Swedish

Ärende	Wallenberg	Datum		1990-08-29	Dnr
		Avd	Grupp	Mål	

Adress LONDON

Text official circles should be told until Mr. G was prepared to speak in public. The Swedish Government has respected that request.

3. We are grateful for all information which could possibly shed light on RW:s fate. Thus we are also satisfied that Mr. G has reported to us what he has learnt.

Cabinet

ÄRENDE:

UTRIKESDEPARTEMENTET
CE2

KOPIA TILL:

UTR MIN

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

[REDACTED] + Moskva

20 08 30

Pol I, Hallqvist Pol

UTRIKESDEP		
Enr...../.....		
1990-08-28 29		
Ord	Gr	Med
P	2	Eu

POL

INKOM UD 1990-08-29 [REDACTED]

AMBASSADEN MOSKVA

1990-08-29

UD STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

[REDACTED] FOER POL 1, HALLQVIST

RE WALLENBERGKOMMISSIONEN TLX 900 A 900829

FORTS

RE WALLENBERGKOMMISSIONEN TLX 900 A 900829

P R I M O. VID UNDERHANDSKONTAKTER MED KOMMISSIONEN I VLADIMIR HAR FRAMKOMMIT ATT VIKTIGT ARKIVMATERIAL SANNOLIKT OEVERSAENTS TILL KGBS ARKIV I MOSKVA, SAMT ATT KOMMISSIONEN HITTILLS INTE ERHAALLIT TILLSTAAND ATT STUDERA DETTA.

VIDARE TYCKS DET STAA KLART ATT NAAGON GRUNDLIG SOVJETISK UTREDNING ROERANDE RWS OEDE ALDRIG GENOMFOERTS, VARFOER KOMMISSIONENS ARBETE FRAMSTAAR AEN MER OMFATTANDE, KOMPLICERAT OCH VIKTIGT.

EFTER OK MED AMBASSADEN HAR KOMMISSIONEN SAMMANSATT ETT UTTALANDE SOM OEVERSAENDS MED OVANCIT.

S E C U N D O. MED ANLEDNING AV DE MOTGAANGAR SOM HITTILLS MOETT KOMMISSIONEN I VLADIMIR HAR GUNNARSON IDAG EFTER FRAMSTAELLAN AV VON DARDEL HOS RYMKO PAA MID BEGAERT FOERETRAEDE FOER KOMMISSIONENS REPRESENTANT COTLER HOS VICE UTR MINISTER KVITSINSKIJ, VICE ORDF I KGB PIROSJKOV, CHEFEN FOER FAENGELSEADMINISTRATIONEN MVD GULJAJEV SAMT RIKSAAKLAGARE SUCHAREV FOER ATT DISKUTERA DEN UPPKOMNA SITUATIONEN.

TACKSAM DEPARTEMENTETS INSTRUKTIONER HUR AMBASSADEN BOER HANTERA YTTERLIGARE OENSKEMAAL OM HJAEPP FA TILSTAAND HOEGNIVAABESOEK, FOER DEN HAENDELSE OVANSTAAENDE EJ GER RESULTAT. LIKSOM I VAD MAAN AMBASSADEN I OEVRGIT BOER AGERA.

T E R T I O. SAMTALSUPPTECKNING MAANDAGENS MOETE MED REPR MID OCH MVD INSAENDS SNARAST.

GUNNARSON

[REDACTED]

Pol

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900829-160

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-08-29-10.24

TO:	STATUS:	TIME:	DIARY NO:
UD/POLCH	DISTRIBUTED	1990-08-29-10.24	
UD/POL 1	DISTRIBUTED	1990-08-29-10.24	

FROM: PAPERREADER2

POSTED TIME: 1990-08-29-10.23

MSG NO: 900829-160

=LIST
UD/POLCH
UD/POL 1
+

aa
by

AMBASSADEN MOSKVA 1990-08-29

UD STOCKHOLM

✓ 893. FOER POL 1 RE WALLENBERG

MID-TALESMANNEN GERASIMOV KOMMENTERADE IGAAR ENLIGT
FOELJANDE SKL-EXPERTERNAS ANALYS AV SMOLTISOVDOKUMENTET
SAMT WALLENBERGKOMMISSIONENS ANKOMST:

CIT:

EXPERTS FROM THE SWEDISH STATE CRIMINOLOGICAL TECHNICAL
LABORATORY HAVE BEGUN A FORMAL EXAMINATION OF THE OFFICIAL
STATEMENT ON THE DEATH OF SWEDISH DIPLOMAT RAOUL WALLENBERG IN
MOSCOW IN 1947.

IN ACCORDANCE WITH AN EARLIER ARRANGEMENT, SWEDISH EXPERTS
EXAMINED THE REPORT, SIGNED BY FORMER CHIEF OF THE LUBYANKA
PRISON SANITARY SERVICE SMOLTISOV, AT THE USSR JUSTICE MINISTRY'S
FORENSIC MEDICINE RESEARCH INSTITUTE FROM AUGUST 22 TO 25, SOVIET
FOREIGN MINISTRY SPOKESMAN GENNADY GERASIMOV TOLD A BRIEFING HERE
TODAY.

+THE RESULTS OF THEIR EFFORTS WILL BE MADE PUBLIC AFTER A
TIME-CONSUMING TECHNICAL TEST IS COMPLETED, + GERASIMOV ADDED.

HE SAID AN INTERNATIONAL WORKING GROUP, INCLUDING RAOUL
WALLENBERG'S FOSTER BROTHER GUY VON DARDEL, ARRIVED IN THE SOVIET
UNION ON AUGUST 28 TO WORK IN THE VLADIMIR PRISON ARCHIVES.

SLUTCIT

ORIGINAL FILED IN 900829-160

GUNNARSON

AMBASSADEN MOSKVA 10.30/EZ

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

SVERIGES GENERALKONSULAT T E L E F A X

LOS ANGELES

Telefax 213/4754683 Telex 4720333 Telefon 213/4702555

1990-08-29

Avd	Gr	Mål
P	2	Eu'

Adress: <i>X</i> UD pol 2 och press <i>XX</i>		Datum: 1990-08-28		Dnr: <i>53V</i> <i>(B)</i>	
Avsändare: Los Angeles		Avd:	Grupp:	Mål	
Ärende: Artikel om Wallenberg i L A Times					
Tot.antal sid. 2	Avsant den 1990-08-28	Klockan	Sign.		

För pol 2 och press från Holm re Wallenberg-artikel i L A Times

Dagens Los Angeles Times innehåller en artikel om Raoul Wallenberg m a a ett besök som en internationell kommission under ledning av juristprofessorn Irwin Cotler f n genomför i Sovjetunionen. Enligt artikeln har Sovjetunionen nu f f g medgivit att det är möjligt att Wallenberg inte dog i sovjetiskt fängelse 1947 som tidigare alltid hävdats.

Artikeln nedan.

Holm

aa
M

Soviets Assist Probe of Wallenberg's Fate

Humanitarianism:

They had said the Swede who rescued Hungarian Jews in World War II had died in 1947. Now, officials will release all data.

By ELIZABETH SHOGREN
TIMES STAFF WRITER

MOSCOW—For the first time, Soviet authorities have admitted the possibility that Swedish diplomat Raoul Wallenberg, who saved thousands of Jews from the Nazis, may not have died in a Soviet prison in 1947, a Canadian professor investigating the case said Monday.

"They are now entertaining the possibility that he did not die when the Soviet Union said he did," Irwin Collier, a law professor and chairman of an international commission on the Wallenberg case, told reporters.

For decades, Soviet officials had stubbornly insisted that Wallenberg died in Moscow after being arrested by Red Army troops in Hungary.

The international group headed by Collier has arrived in Moscow to seek more information about Wallenberg, and Soviet officials have pledged publicly to cooperate by making available from state archives all documents relating to the case.

"We now give the people in the commission full access to the archives," Yevgeny Itynko of the Soviet Foreign Ministry told a news conference. Other members of the commission, along with Collier, were present for the news conference, which took place at the Swedish Embassy.

The Soviet willingness to cooperate with the foreigners, to open the once top-secret archives for an investigation into the festering controversy, is part of the process of confronting past wrongs.

The investigating team, which includes Soviet human rights activists, will spend the week looking through documents and talking to former and current inmates and staff members at Vladimir Prison, 120 miles east of Moscow, where Wallenberg is said to have been held for years after Soviet officials said he was dead.

When the foreign members of the investigating team depart at the end of the week, their Soviet counterparts will continue the search for traces of Wallenberg.

Most of the purported sightings were at Vladimir Prison in the 1950s and '60s, but the investigators think that Wallenberg may have been moved to another prison, because inmates at other prisons say they saw him more recent-

ly.

Two sources said they saw Wallenberg at a prison between Moscow and Leningrad as late as 1987. If alive, he would be in his late 70s.

Soviet officials told the Swedish government in 1987 that Wallenberg had died in a Soviet prison in 1947. Until last year, the case was considered closed by the Kremlin.

Wallenberg is credited with saving as many as 20,000 Hungarian Jews from being deported to Nazi death camps by supplying them with Swedish passports.

Although officially he went to Budapest in 1944 as an emissary of the International Red Cross, his true mission was to save as many Jews as possible from the Nazis and their Hungarian allies.

Wallenberg was last seen in public in January, 1945, after the Red Army liberated Hungary. He was on route to see the commander of Soviet troops in the town of Dobruca.

His disappearance caused a scandal that has tainted Swedish-Soviet relations ever since. No reason has yet been given for his arrest. In honor of his deeds, he was made an honorary U.S. citizen in 1981 by an act of Congress.

In May, the group headed by Collier completed a 1,200-page report that asserts that the evidence is "inconclusive" that Wallenberg did not die in 1947.

Soviet officials made the first big compromise in October by inviting Wallenberg's relatives and friends to the Soviet Union. On that emotional visit, the Swedish guests were presented with Wallenberg's passport, address book and calendar and were shown a card that recorded his registration as a prisoner of war in Lubyanka Prison on Feb. 6, 1945.

"They were also shown a handwritten letter from a doctor at the prison saying a prisoner named Wallenberg had died of a heart attack.

The security police and foreign ministry authorities had steadfastly held to that version of Wallenberg's death. Now, even officials of the security police, the KGB, have said that they will assist in the search by Collier's commission.

Among the commission members in Moscow is Guy von Dardel, Wallenberg's half brother, who last October met with KGB officials and visited Vladimir Prison. Afterwards, he said he was more convinced than ever that his brother had survived longer than Soviet authorities had admitted.

VAST NEW ST

Featuring Our Own
Customizing & Restoration Workshop!

- Irish Dressers
- Armchairs
- Welsh cupboards
- Farmhouse tables
- Chests
- Beds... and much, much more.

British Coun

ANTIQUE PINE FURNITURE

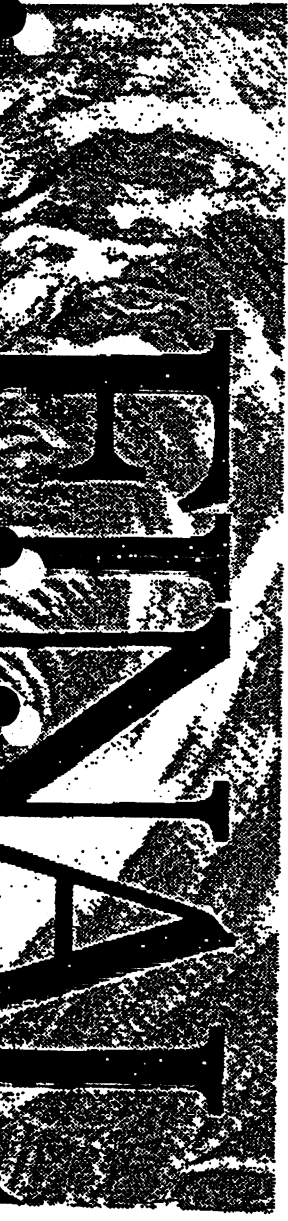
11600 Ventura Bl., Studio City • 1 Mi.

from Main St. to 4th • CLARENCE BLVD.

818/769-1560 HASV

From United Press International
WASHINGTON—The small of

HOW CAN

P 2 En'

pool

ARCHIVE COPY

MSG NO: 900829-496

DISTRIBUTION STATUS AT: 1990-08-29-15.2

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1990-08-29-15.27

FROM: PAPERREADER2

POSTED TIME: 1990-08-29-15.25

MSG NO: 900829-496

=LIST,URGENT

UD/POL 1

+

AMBASSADEN MOSKVA 1990-08-29

UD STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

✓ 900. FOER POL 1 (HALLQUIST) RE WALLENBERGKOMMISSIONEN.

FOELJANDE UTTALANDE HAR IDAG INRAPPORTERATS TILL AMBASSADEN FRAAN
WALLENBERG-KOMMISSIONEN I VLADIMIR:

'STATEMENT MADE ON BEHALF OF THE SOVIET-INTERNATIONAL JOINT
COMMISSION TO INVESTIGATE FATE AND WHEREABOUTS OF RAOUL WALLENBERG.

BY SPOKESMEN MICHAIL CHLENOV AND IRWIN COTLER.

OUR INVESTIGATION AT VLADIMIR HAS BEEN COMPLICATED BY
INCONSISTENCIES, IF NOT CONTRADICTIONS IN THE SOVIET POSITIONS.
EQUALLY IT HAS BECOME CLEAR THAT FOR OUR INVESTIGATION TO BE
EFFECTIVE IT WILL ALSO HAVE TO BE PERSUED IN THE CENTRAL ARCHIVES IN

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

1. WE WERE TOLD THAT THE PERSONAL FILES OF ALL FOREIGNERS WHO HAD BEEN PRISONERS IN VLADIMIR WERE PRESERVED FOREVER - BUT THEY HAVE BEEN TRANSFERRED TO MOSCOW TO THE CENTRAL ARCHIVES UNDER THE AUTHORITIES OF THE COUNCIL OF MINISTERS. IT THEN EMERGED THAT THIS WAS TO BE TRANSLATED AS KGB-FILES - AND THERE IS A QUESTION WHETHER WE WILL HAVE ACCESS TO THESE FILES - THOUGH WE WERE ASSURED THAT WE WOULD HAVE ACCESS TO ALL FILES RELATED TO WALLENBERG, AND FINALLY ON

THIS POINT THERE IS A FURTHER QUESTION AS TO WHETHER THESE FILES EVEN EXIST - AS WE HAVE NOW BEEN TOLD THAT THE FILES PRIOR TO 1985 HAVE BEEN DESTROYED.

2. SIMILARLY IT NOW APPEARS THAT PERSONAL FILES OF FOREIGNERS WHO WERE DIPLOMATES MAY NOT BE UNDER THEIR REAL NAME AT ALL - BUT UNDER AN ASSUMED NAME, OR MORE LIKELY, A NUMBER. THAT MAKES VERIFICATION THROUGH AN ARCHIVAL SEARCH WELL-NIGH IMPOSSIBLE.

WHAT EMERGES FROM ALL THIS IS TWO BASIC CONCLUSIONS:
THE FIRST IS THAT THE SOVIETS THEMSELVES HAVE NEVER UNDERTAKEN ANY SYSTEMATIC OR SUSTAINED INQUIRY REGARDING THE FATE AND WHEREABOUTS OF RAOUL WALLENBERG - SO THAT THERE POSITION THAT HE DIED IN 1947 IS NOT ONLY UNFOUNDED BUT CONTRADICTED BY ALL THE AVAILABLE EVIDENCE THAT WE HAVE.

SECOND. THAT IN ADDITION TO THE ARCHIVAL EXAMINATION HERE IN VLADIMIR WE WILL HAVE TO HAVE ACCESS TO, AND ENGAGE IN, AN EXAMINATION OF THE ARCHIVE AND DOSSIERS OF THE KGB, THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS, THE MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS AND THE PROCURATOR GENERAL, LET ALONE THE OTHER PRISON SYSTEMS WHERE RAOUL WALLENBERG HAS BEEN DEEMED TO BE LOCATED.

IT IS A BIG TASK, MADE EVEN MORE COMPLEX AND ENORMOUS BY THE PASSAGE OF TIME AND THE FACT THAT THE SOVIETS DID NOT ENGAGE IN ANY REAL INVESTIGATION DURING THE LAST 45 YEARS. ONE THING IS CLEAR: THE SOVIET POSITION THAT HE DIED IN 1947 IS SIMPLY UNTENABLE. WE CAN ONLY TRUST THAT OUR PRESENT SOVIET-INTERNATIONAL JOINT COMMISSION INQUIRY WILL YET ARRIVE AT THE TRUTH: FOR THAT THE WORK OF THE COMMISSION MAY BE SEEN AS BEGINNING, AND NOT ENDING WITH THIS INVESTIGATION AT VLADIMIR. ACCORDINGLY OUR SOVIET COMPONENT REPRESENTED BY HISTORIAN AT THE MEMORIAL SOCIETY ARSENIJ ROGINSKIJ, THE ETHNOGRAPHER MICHAIL CHLENOV, CORRESPONDENT ALEKSEJ KARTSEV, RUSSIAN PARLIAMENTARIAN MICHAIL MOLOSTVOV AND CINEMATOGRAPHER ALEKSANDR RODNJANSKIJ WILL CARRY ON THE INVESTIGATION WE HAVE STARTED.

VLADIMIR, AUGUST 29, 1990."

GUNNARSON

AMBASSADEN MOSKVA KL 16.00/RK

- End of printout

Avsändningsort Pol I, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1990-08-30

Avd

Grupp

Mål

Adress

Ambassaden

MOSKVA

Hallqvist indit

Text

Dnr..... [redacted] . Re Wallenbergkommissionen.

Ni bör ge fortsatt helhjärtat stöd åt gruppen. Litet svårt dock att härifrån och nu bedöma vad ni bör göra om det ni nu gjort inte ger resultat. Men återkom gärna när det står klart vilket ryssarnas nästa steg blir.

Cabinet

Ex t Kabinettssekr

Polchef

Wöhler

Hallqvist

Ifylles av telegramexpeditören

Klockan

Sveriges Ambassad
MOSKVA

1990-08-30

242/001

INKOM UD		
1990-08-31		
AVD. P	GR. 2	MÅL. EU

Kanslirådet Martin Hallqvist

Utrikesdepartementet

(Pol)

✓ Wallenbergkommissionens möte i Moskva
(1 bil)

Broder,

Översänder samtalsuppteckning från internationella
Wallenbergkommissionens möte på ambassaden i Moskva
den 27 augusti.

Bästa välsigningen.

Björn Lyrvall

Björn Lyrvall

=====

90 09 05

Pol I

Överlämnas för kännedom till

Kabinettsssekreteraren

Polchefen

Bitr polchefen

Raoul Wallenberg-Föreningen

Chef Pol I

Wöhler

Hallqvist

Exp 200706 / Pol

=====

[Fx nr 105 + Washington 200705

SVERIGES AMBASSAD
Moskva

PROMEMORIA

1990-08-30

Björn Lyrvall

Wallenbergkommissionens möte i Moskva 900827

Den internationella Wallenbergkommissionen sammanträffade på Sveriges ambassad måndagen den 27 augusti 1990 med representanter för Sovjetunionens utrikesministerium (MID) och inrikesministeriet (MVD) i syfte att planlägga kommissionens arbete i Vladimirfängelset. Också KGB-s kontakman i Wallenbergärendet hade inbjudits men kunde inte delta i mötet.

Kommissionens internationella del utgjordes av professor Guy von Dardel, professor Irwin Cotler, professor Marvin Makinen, dr Cronid Lubarski och dr Rolf Björnestedt. Från sovjetisk sida ingick redaktören Aleksej Kartsev, historikern Arsenij Roginskij, etnografen Michail Tjlenov, filmarna Aleksander Rodjnanskij och Arkadij Karpilovskij samt dr Vadim Birstein.

De sovjetiska myndigheterna representerades av bitr avdelningschefen Jevgenij Rymko och förstesekreteraren Igor Demko (MID) samt generalen Vladimir Kremenetskij (MVD). Från Sveriges ambassad närvar chargén Carl-Johan Gunnarsson, tredje-sekreteraren Björn Lyrvall samt tolken Magnus Dahnberg.

Här följer en sammanfattning av samtalen som tolkades ryska/engelska:

von Dardel inledde med en presentation av kommissionens grundantaganden, att 1) Wallenberg fortfarande är vid liv och att sökandet efter material därför inte kommer att begränsas till perioden fram tom 1947. Kommissionen utgår från att den sovjetiska sidan kommer att visa samarbetsvilja

också med en sådan formulering av frågan, samt 2) att undersökningen ska inledas med arkivstudier i Vladimirfängelset eftersom stort bevismaterial samlats betr Wallenbergs vistelse i fängelset på 50-talet, 60-talet och dessutom förhållandevis mycket bevis som styrker att han kan ha befunnit sig där också på 70- och 80-talen.

von Dardel fastslog också att det faktum att kommissionen gör en utredningen av RW's öde inte betyder att man övertar ansvaret för RW-ärendet från de sovjetiska myndigheterna. Kommissionen räknade med att arbeta intensivt i Vladimir denna och ev nästa vecka, varefter den internationella gruppen lämnar Sovjetunionen. Därefter förväntade man sig att officiella sovjetiska myndigheter fortsätter utredningsarbetet för att klargöra RW's öde.

Kremenetskij påpekade att det framtida arbetet i mycket berodde på vad som framkom under denna vecka. MVD hade nyligen återkommit till RW-frågan. I oktober i fjol hade ett officiellt svar lämnats att RW inte befunnit sig i Vladimir, men möjligen hade beskedet grundat sig på en något ytlig undersökning. Härvid hade man bara kontrollerat aktuella fängelsejournaler och inte återfunnit Raoul Wallenbergs namn. Om nya fakta framkom denna vecka var MVD berett att göra allt för att följa upp spåren.

Kremenetskij ville också betona att MVD skulle svara på alla frågor som intresserade gruppen och arbeta tillsammans med kommissionen i fängelsearkivet. Också om spåren ledde utanför Vladimir var MVD berett att hjälpa till.

von Dardel efterhörde om detta innebar att också andra centrala arkiv skulle öppnas för kommissionen, varvid Kremenetskij svarade att arbetet lämpligen började i Vladimir och sedan med ledning av de frågor som där uppstod kunde fortsätta på andra håll.

Roginskij framhöll att internationella kommissioner kommer och går samt att risken fanns att inget nytt hittades under detta besök. MVD skulle fortsätta arbetet därefter. Var man beredd att samarbeta med sovjetiska experter som härför erhållit fullmakt av den internationella kommissionen?

Kremenetskij påpekade att MVD sysslar med bestraffning av brottslingar och givetvis inte kunde släppa in vem som helst i fängelserna. Naturligtvis kunde man var behjälplig med statistik osv men själva knappast gå på djupet med en undersökning. Kanske var det bästa att utse en grupp också med utomstående experter, ungefär som den

internationella gruppen.

Lubarski sade att de sovjetiska experterna skulle få fullmakt av den internationella kommissionen och i praktiken skulle vara desamma som kommissionens sovjetiska inslag.

Cotler framhöll att utredningen i praktiken gjordes av tre grupper, de externa experterna, de sovjetiska experterna och de officiella sovjetiska representanterna. Det var naturligt att de två senare fortsatte arbetet när den första gruppen lämnat landet.

von Dardel föreslog att det externa inslaget i kommissionen kunde representeras av svenska eller kanadensiska ambassaden och påpekade därefter att frågan ytterligare kunde diskuteras vid det sammanfattande mötet i slutet av veckan.

Kremenetskiij instämde i detta och underströk ånyo att MVD ville ge hjälp till alla tre grupperna. Han framhöll att det måste vara en hederssak för oss alla att få klarhet i Wallenbergärendet.

von Dardel framhöll att detta ytterligare understryker vikten av att alla myndigheter är representerade i utredningen.

Rymko erinrade om att alla finns med i bilden. KGB's kontaktman har varit med flera gånger, men kunde ej närvara just idag. Deras representant Vinogradov hade träffat företrädare för svenska ambassaden flera gånger och medverkade vid SKL-experternas besök för analysen av Smoltsovdokumentet. Den svenske ambassadören hade sammanträffat med KGB-ordföranden Krjutjkov och von Dardel själv hade samtalat med vice ordf Pirojskov.

Cotler betonade att man också hoppats på representanter från riksåklagarämbetet, varvid Rymko påpekade att man var beredd ordna detta.

Lubarski framhöll att högnivåbesök var av betydelse, men nu behövdes i första hand arbetskontakter. Redan imorgon kunde frågor uppkomma till KGB och då fanns ingen kontaktman på plats. KGB-mannen Vinogradov hade vid gårdagens mottagning spekulerat att inga Wallenbergdokument återfunnits, inte därför att de förstörda, utan därför att de helt enkelt aldrig funnits. Denna syn kunde kommissionen aldrig acceptera, och skulle man möta en sådan attityd från myndigheterna bleve arbetet omöjligt.

Tilenov förklarade att ha representerade den judiska organisationen VAAD och att det judiska folket kände

ett särskilt ansvar i Wallenbergärendet. Redan i början av mars 1989 hade man sänt brev till kommunistpartiets centralkommitté, KGB och riksåklagarämbetet med krav på öppnande av officiell utredning betr den illegala arresten av RW. Breven hade inte besvarats. Här fick frågan därför upprepas: Avser sovjetmyndigheterna starta en officiell utredning i RW-ärendet?

Kremenetskiij påpekade att han inte kunde tala för dessa tre organisationer men att det sagts att ett möte med riksåklagarämbetet skulle ordnas och att det var dess sak att starta en utredning.

von Dardel redogjorde därefter grundligt för det svenska utrikesdepartementets noggranna arbete i Wallenbergärendet och förklarade att de fem dossierer som rörde Wallenbergs vistelse i Vladimir medförts till Sovjetunionen. En trettiosidig rapport på engelska hade sammanställts inför resan.

von Dardel underströk att han förväntade sig ett lika grundlig och ansvarsfull behandling av frågan från sovjetmyndigheterna.

Lubarski återvände till frågan om stöd i arbetet från KGB. Redan de första frågorna var centrala:

- 1) Var finns smersch arkiv idag och hur få del av dessa?
- 2) Wallenbergföreningen fick RW:s personliga ting från Lubjanka - hur och var hittades dessa ting som ej existerat under 45 år. Kortet hade förvarats på ett ställe och personliga ägodelar på ett annat - där de återfanns fanns förmodligen uppgifter som kan vara av stort värde.

Dessa frågor måste snarast besvaras.

Rymko lovade vidarebefordra frågorna under dagen.

Kremenetskiij påpekade att MVD ställde en kontaktperson till förfogande, översten Ovtjinnikov som också kunde ta operativa kontakter med KGB och riksåklagarämbetet, men inte var kompetent att besvara frågor ställda till dessa organisationer.

På fråga från von Dardel sade Kremenetskiij att en telefaxförbindelse säkert kunde upprättas mellan Vladimir och Moskva. Han gav också generellt tillstånd till filmarna att filma på fängelset. Detaljer fick emellertid avgöras med lokale OVD-chefen i Vladimir. Vidare betonade Kremenetskiij att alla arkiv i Vladimir som kunde ha med RW att göra skulle vara öppna för kommissionen.

Cotler presenterade därefter arbetet i den

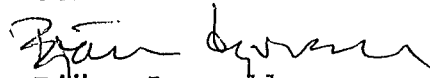
internationella grupp som i maj i år presenterat en 1200-sidig rapport i RW-ärendet och efterhörde om Rymko haft tillfälle studera densamma eftersom exemplar för ett år sedan sänts till MID.

Rymko medgav att han inte sett den, vilket Cotler beklagade och tog som exempel på att den sovjetiska sidan fullt ut utnyttjade tillgänglig kunskap i väst i RW-ärendet. Rymko sade att han skulle undersöka saken. Han övergick sedan till en redogörelse för den utveckling i RW-ärendet som skett på senare år i Sovjetunionen.

von Dardel gjorde en genomgång av de officiella svar som givits i ärendet sedan 1957 och påpekade att bakom dessa besked måste ha legat interna sovjetiska undersökningar, som kunde ge värdefulla uppslag. von Dardel efterlyste detta material och hoppades att det skulle ställas till kommissionens förfogande vid återkomsten från Vladimir.

Rymko sade sig inte vara bekant med sådant material, men lovade undersöka saken.

Sidorna utväxlade därefter en del artighetsfraser och avslutade mötet.

Björn Lyrvall

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten (Pol 1)
Kr Hallqvist/EL

243/034
PROMEMORIA

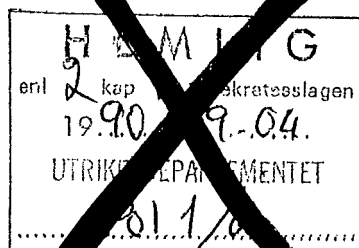
1990-08-31

P 2 Eu 7

pol

Ex till:

äker MH

Raoul Wallenberg-ärendet

ah
my

Dagsläget 31 augusti

1. Von Dardel-gruppens besök i Vladimir.

Mottagandet i Moskva var utmärkt. Fin uppställning på mottagning söndagskvällen den 26 augusti med bl a chefen för fängelseadministrationen och företrädare för inrikesministeriet, MID och KGB. Löfte gavs av fängelsechefen att man skulle göra allt man kunde för att tillfredsställa gruppens önskemål, inte bara i Vladimir utan också i Moskva och ev andra fängelser. Måndag morgon, 27/8 hade man sammanträde med Rymko, MID, och en general från inrikesministeriet. Gruppens krav preciserades. På eftermiddagen var det presskonferens med 25-30 journalister. Von Dardel framträdde i sovjetisk TV på kvällen. Under presskonferensen framträdde en person som presenterade sig som Molotsov, rysk folkdeputerad. Som sådan hade han särskilt stora befogenheter att begära fram material ur olika arkiv, och han skulle följa med till Vladimir.

Gruppen svällde ut från 10 till 15 personer, en överste från inrikesministeriet för med liksom en representant för MID.

Publiciteten efter måndagens presskonferens var löftesrik. Enligt denna skulle arkiv öppnas hos KGB, inrikesministeriet och MID. "I praktiken innebär detta", skrev DNS korrespondent om det faktum att ryssarna nu deltar i von Dardel-gruppens - eller den internationella kommissionens - arbete, "att Sovjet nu gått från sin tidigare inställning att Wallenberg dog i sovjetiskt fängelse 1947".

Detta dementerades sedan av MID-alesmannen Gerasimov som sade att den gamla inställningen kvarstår - det skall till tunga bevis för att man skulle frångå den.

Det visade sig sedan att det i Vladimir inte fanns särskilt mycket material av intresse - det mesta var flyttat till Moskva.

I onsdags, 29/8 skickade prof Cotler och ryssen Chlenov som talesmän för gruppen ut ett uttalande där man redogjorde för de svårigheter gruppen stött på i Vladimir. Bl a skall det ha sagts att alla utländska fångars personliga dossierer skickats till Moskva (läs KGB) och att dessutom alla dessa dossierer från före 1985 förstörts. I uttalandet krävs att man får tillgång till arkiven hos KGB, inrikesoch utrikesministerierna samt allmänne åklagaren. Det sades också att gruppens ryska deltagare skulle fortsätta efterforskningarna sedan de utländska medlemmarna rest hem.

Enligt Lyrvall är Cotler i Moskva idag fredag för möten med ovanstående fyra instanser (ambassaden hade gjort framställan om att han skulle få möten på hög nivå). Lyrvall berättade också att Cotler igår kväll av en hög sovjetisk diplomat fått bekräftelse på att någon sovjetisk undersökning av vad som egentligen

hänt Wallenberg aldrig företagits. Detta är intressant och strider mot vad ryssarna sagt vid otaliga tillfällen - t ex Rysjkov till statsministern i Villa Bonnier den 12 januari 1988.

Von Dardel-gruppens utländska medlemmar kommer nu att stanna sannolikt hela nästa vecka ut för att fortsätta arbetet i huvudstaden, förhoppningsvis i arkiv av intresse.

2. SKLs experter Berzell och Ångström var här igår. De lovade en skriftlig rapport. De hann egentligen bara med handstilsundersökningen och drar slutsatsen att det inte finns skäl att anta att Smoltsov-dokumentet har skrivits av någon annan person än av den som skrivit det jämförelsematerial man fått tillgång till. För fortsatt arbete, d v s undersökning av själva papperet skulle man vilja besöka Moskva en gång till för att inte vara i händerna på ryska kollegerna.

3. Den 19 oktober publiceras Gordievskys bok där han säger sig ha hört av en äldre KGB-kollega att RW avrättades därför att han vägrat gå ryska underrättelseväsendets ärenden. Engelsmännen har föreslagit Sprachregelung som vi haft vissa synpunkter på och som Ängeby idag diskuterar i London med vederbörande.

4. I tisdags 28 augusti hade jag besök av Helene Carlbeck-Isotalo och den amerikanske författaren Fredrick Werbell. H C-I var något besviken över att regeringen inte velat tillsätta en historikerkommission enl hennes, Villii m fl:s förslag - en kommission av verkliga experter. De båda tycktes mena att svenska regeringen i sitt agerande följer

familjens och Wallenbergföreningens linje samt att den ibland tar intryck av internationella konjunkturer - därav demarcherna 1979 då den MR-intresserade Carter var president i USA. Jag förklarade - icke utan viss skärpa - regeringens linje att vinna klarhet i RW:s öde. Intressant var att de igår varit hos Uspenskij som sagt dem att nu återstod bara att övertyga familjen, svenska regeringen utgjorde inte längre "något problem", det var länge sedan den kommit med någon demarche.